

**Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže
Slovenskej republiky**

**Správa o stave výskumu a vývoja v Slovenskej republike
a jeho porovnanie so zahraničím za rok 2024**

Bratislava 2025

Obsah

Obsah.....	2
Zoznam tabuliek.....	4
Zoznam grafov	7
Úvod.....	10
1. Charakteristika zmien prostredia výskumu a vývoja v SR za hodnotené obdobie	11
1.1 Národná stratégia VVaI.....	11
1.2 Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021 - 2027 (SK RIS3 2021+).....	15
2. Finančné a personálne zdroje výskumu a vývoja	17
2.1 Financovanie.....	17
2.1.1. Celkové výdavky na výskum a vývoj v roku 2024.....	18
2.1.2. Výdavky podľa sektora	19
2.1.3. Výdavky podľa zdroja financovania	21
2.1.4. Výdavky podľa vedných oblastí a typu výskumu a vývoja	22
2.1.5. Porovnanie bežných a kapitálových výdavkov	24
2.1.6. Rozpočtové prostriedky vlády na výskum a vývoj (GBARD) v roku 2024	24
2.1.7. Nepriame nástroje financovania – superodpočet dane z príjmov na VaV	27
2.2 Ľudské zdroje vo výskume a vývoji.....	27
3. Výsledky výskumu a vývoja.....	30
3.1 Prezentácia výsledkov a hodnotenie výkonnosti systému výskumu a vývoja v SR.....	30
3.1.1. Vedecké publikačné výstupy a odvodené ukazovatele pre SR v porovnaní so zahraničím	30
3.1.2. Ochrana predmetov priemyselného vlastníctva	49
3.1.3. Projektová činnosť vo výskume a vývoji v roku 2024.....	51
3.2 Hodnotenie výsledkov výskumu a vývoja slovenských inštitúcií.....	53
3.2.1. Vedecké publikačné výstupy a citácie verejných a súkromných výskumných organizácií	53
3.3 Nástroje a finančné schémy na podporu výskumu a vývoja v SR	58
3.3.1. Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV)	58
3.3.2. Vedecká grantová agentúra MŠVVaM SR a SAV (VEGA).....	64
3.3.3. Slovenská akadémia vied (SAV).....	75
3.3.4. Operačný program Integrovaná infraštruktúra (OPII) – časť Výskum a inovácie	82

3.3.5. Podpora výskumu, vývoja a inovácií v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR.....	93
3.4 Medzinárodná spolupráca SR v rámci programov a iniciatív EÚ a európskych výskumných infraštruktúr.....	108
3.4.1. Zapojenie SR do programu Horizont Európa, ostatných programov a spoločných výskumných centier EÚ	108
3.4.2. Zapojenie SR do vesmírnej politiky v oblasti vedy a techniky	127
3.4.3. Zapojenie SR do Európskych a medzinárodných iniciatív.....	131
3.4.4. Zapojenie SR do siete výskumných infraštruktúr ESFRI.....	134
3.4.5. Európska organizácia pre jadrový výskum – CERN.....	137
3.5 Popularizácia vedy a techniky	138
3.5.1. Portály, webové stránky a sociálne siete popularizujúce VaT	140
3.5.2. Podujatia.....	142
3.5.3. Časopis Quark	143
3.5.4. Audiovizuálne diela a iné mediálne produkty	144
3.5.5. Zážitkové centrum vedy Aurelium.....	144
3.5.6. Múzeum školstva a pedagogiky	145
3.5.7. Múzeum špeciálneho školstva.....	146
3.5.8. Centrálny informačný portál a informačný systém o výskume, vývoji a inováciách 147	
3.5.9. Prieskum spokojnosti Hodnot'.to.....	149
4. Budúcnosť popularizácie VaV na Slovensku.....	150
Záver a odporúčania	151

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Strategické ciele Národnej stratégie	14
Tabuľka 2 Podiel jednotlivých sektorov VaV na celkových výdavkoch na VaV za rok 2024 (% HDP).....	19
Tabuľka 3 Zamestnanci vo výskume a vývoji podľa sektorov v roku 2024 (FTE)	28
Tabuľka 4 Počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v SR podľa vednej oblasti v roku 2024 (FTE)	29
Tabuľka 5 Krajiny s podobným počtom publikácií v základných vedných odboroch ako Slovensko, prehľad za roky 2021 – 2024	48
Tabuľka 6 Projekty riešené v roku 2024 podľa vedných odborov OECD	52
Tabuľka 7 Projekty riešené v roku 2024 podľa zdroja financovania	52
Tabuľka 8 Projekty riešené v roku 2024 podľa vednej oblasti a zdroja financovania	52
Tabuľka 9 Organizácie vedy a výskumu s osvedčením o spôsobilosti vykonávať výskum k 31. 12. 2024	53
Tabuľka 10 Základné bibliometrické ukazovatele pre verejné a štátne akademické inštitúcie za rok 2024.....	55
Tabuľka 11 Základné bibliometrické ukazovatele pre verejné výskumné ústavy za rok 2024 ..	56
Tabuľka 12 Základné bibliometrické ukazovatele pre súkromné vysoké školy za rok 2024 ..	57
Tabuľka 13 Základné bibliometrické ukazovatele pre súkromné výskumné ústavy za rok 2024	58
Tabuľka 14 Financovanie projektov v rámci APVV v roku 2024	60
Tabuľka 15 Podrobná štruktúra prijímateľov finančných prostriedkov podľa sektora.....	60
Tabuľka 16 Informácie o všeobecnej výzve VV MVP 2024	61
Tabuľka 17 Informácie o všeobecnej výzve VV 2024.....	61
Tabuľka 18 Zoznam komisií VEGA	65
Tabuľka 19 Výsledky záverečného hodnotenia projektov VEGA skončených v roku 2023 (bez predčasne ukončených projektov) pre jednotlivé komisie	66
Tabuľka 20 Prehľad počtu projektov riešených v roku 2024.....	70
Tabuľka 21 Prehľad počtu riešiteľov riešených projektov v roku 2024	74
Tabuľka 22 Rozpis finančných prostriedkov v jednotlivých rezortoch a komisiách na projekty riešené v roku 2024	74
Tabuľka 23 Štruktúra rozpočtových príjmov SAV (2024)	76
Tabuľka 24 Prehľad o celkovej alokácii výziev, výške zazmluvnenia a čerpania podľa zdrojov	86
Tabuľka 25 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Dopravné prostriedky pre 21. storočie.....	86
Tabuľka 26 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Priemysel pre 21. storočie.....	87
Tabuľka 27 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Zdravé potraviny a životné prostredie	87
Tabuľka 28 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Zdravie obyvateľstva a zdravotnícke technológie	87

Tabuľka 29 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Digitálne Slovensko a kreatívny priemysel	87
Tabuľka 30 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja vo všetkých doménach RIS3 SK v Bratislavskom kraji	88
Tabuľka 31 Výzva zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného Európskeho záujmu (IPCEI) s názvom European battery innovation	88
Tabuľka 32 Podpora výskumných a vývojových aktivít prostredníctvom finančných nástrojov	89
Tabuľka 33 Výzva zameraná na posilnenie účasti SR subjektov v európskych výskumných a inovačných programoch, partnerstvách a iniciatívach EÚ	89
Tabuľka 34 Výzva - NISPEZ V – Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja – prístup k elektronickým informačným zdrojom	90
Tabuľka 35 Výzva – Teaming II – Podpora teamingových výskumných centier	90
Tabuľka 36 Výzva – SVaV – Strategický výskum a vývoj prostredníctvom partnerstiev	90
Tabuľka 37 Výzva – SPACE – Špičkový výskum a vývoj od myšlienky k produktu (výskum vo všetkých definovaných oblastiach RIS3+ s prienikom na vesmír)	90
Tabuľka 38 Výzva zameraná na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja	92
Tabuľka 39 Výzva zameraná na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja II	92
Tabuľka 40 Výzva zameraná na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja z Fondu spravodlivej transformácie	92
Tabuľka 41 Výzva zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) s názvom European battery innovation – 2. fáza	93
Tabuľka 42 Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu, zameraná na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence)	94
Tabuľka 43 Výzva - Podpora prípravy projektov v Horizonte Európa	95
Tabuľka 44 Výzva - Podpora excelentných projektov Horizontu Európa, ktoré získali ocenenie „Seal of Excellence“ alebo prešli úspešne hodnotením zo strany EK	95
Tabuľka 45 Výzva - Matching granty ku zdrojom získaným v rámci programu Horizont 2020 a Horizont Európa	96
Tabuľka 46 Výzva - Preklenovacie ERC granty	96
Tabuľka 47 Výzva - ERC Visiting granty	97
Tabuľka 48 Výzva - Výzva na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence) - č. 2	97
Tabuľka 49 Výzva - Transformačné a inovačné konzorciá	98
Tabuľka 50 Výzva - „Matching“ granty ku zdrojom získaným od súkromného sektora v rámci výskumnej spolupráce	99
Tabuľka 51 Výzva - Inovačný voucher	99
Tabuľka 52 Výzva - Digitálny voucher	100
Tabuľka 53 Výzva - Štipendiá pre excelentných výskumníkov ohrozených vojnovým konfliktom na Ukrajine	100
Tabuľka 54 Výzva - Štipendiá pre excelentných PhD. študentov a študentky (R1)	101

Tabuľka 55 Výzva - Veľké projekty pre excelentných výskumníkov	101
Tabuľka 56 Výzva - Štipendiá pre excelentných výskumníkov a výskumníčky R2-R4	102
Tabuľka 57 Výzva - Early stage granty	102
Tabuľka 58 Výzva - Kapitálový booster pre schémy na podporu výskumu a vývoja	103
Tabuľka 59 Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) v oblasti implementácie vodíkových technológií.....	104
Tabuľka 60 Výzva - Podpora výskumných projektov zameraných na dekarbonizáciu ekonomiky v TRL úrovniach 1-3	104
Tabuľka 61 Výzva - Podpora vývoja inovatívnych riešení v oblasti dekarbonizácie (TRL 4-8)	105
Tabuľka 62 Výzva - Podpora vývoja inovatívnych riešení v oblasti dekarbonizácie (TRL 4-8) - č. 2	105
Tabuľka 63 Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) v oblasti mikroelektroniky	106
Tabuľka 64 Výzva - podpora výskumných projektov zameraných na digitalizáciu ekonomiky v TRL úrovniach 1-3	106
Tabuľka 65 – Výzva - Podpora vývoja inovatívnych digitálnych riešení.....	107
Tabuľka 66 Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu vývoja inovatívnych digitálnych riešení č.2	107
Tabuľka 67 Investícia 6: Finančné nástroje na podporu inovácií	108
Tabuľka 68 Základná štruktúra programu Horizont Európa.....	109
Tabuľka 69 Najúspešnejšie slovenské organizácie v programe Horizont Európa podľa objemu získaného finančného príspevku	114
Tabuľka 70 Najúspešnejšie slovenské organizácie v programe Horizont Európa podľa počtu úspešných účastí v projektoch.....	114
Tabuľka 71 Účasť v projektoch Horizontu Európa podľa typu organizácie/sektoru.....	114
Tabuľka 72 Najúspešnejšie slovenské MSP.....	115
Tabuľka 73 Prehľad portfólia európskych partnerstiev podľa pilierov programu Horizont Európa	118
Tabuľka 74 Prehľad účasti SR v implementovaných európskych partnerstvách (1. vlna partnerstiev).....	118
Tabuľka 75 Stav účasti SR v ESFRI infraštruktúrach v roku 2024	136
Tabuľka 76 Stav účasti SR v ESFRI projektoch v roku 2024.....	136
Tabuľka 77 Dvadsať najčítanejších článkov na portáli VEDA NA DOSAH v roku 2024....	141

Zoznam grafov

Graf 1 Vývoj výdavkov na výskum a vývoj v SR z hľadiska podielu na celkovom HDP (%) v rokoch 2015 – 2024	17
Graf 2 Výdavky na výskum a vývoj v SR v rokoch 2015-2024	18
Graf 3 Celkové výdavky na výskum a vývoj z hľadiska podielu na HDP v krajinách EÚ-27 za rok 2024 (% HDP).....	19
Graf 4 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa sektorov v rokoch 2015 - 2024 (v %)	20
Graf 5 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj podľa sektorov v krajinách EÚ-27 za rok 2024 (% HDP).....	21
Graf 6 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa zdroja financovania v rokoch 2015 - 2024 (v %).....	22
Graf 7 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj z hľadiska zdroja financovania v krajinách EÚ-27 v roku 2023.....	22
Graf 8 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa vedných oblastí v rokoch 2015 – 2024 (v %).....	23
Graf 9 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa činnosti výskumu a vývoja v rokoch 2015 – 2024 (v %).....	23
Graf 10 Vývoj štruktúry bežných a kapitálových výdavkov na výskum a vývoj v SR v rokoch 2015-2024.....	24
Graf 11 Podiel prostriedkov vynaložených na výskum a vývoj zo štátneho rozpočtu na HDP za rok 2024 v krajinách EÚ-27 (v %)	25
Graf 12 Podiel prostriedkov vynaložených na výskum a vývoj na HDP Slovenska v období 2004-2024 (v % HDP).....	25
Graf 13 Vývoj podielu prostriedkov vynaložených na výskum a vývoj na celkových rozpočtových prostriedkoch vlády SR – inštitucionálne vs. projektové financovanie (v % zo štátneho rozpočtu)	26
Graf 14 Rozdelenie rozpočtových prostriedkov vynaložených na výskum a vývoj na Slovensku za rok 2024 podľa socioekonomických cieľov	26
Graf 15 Vývoj počtu zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v SR v ekvivalente FTE (2015 – 2024).....	27
Graf 16 Počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji podľa sektorov v krajinách EÚ-27 v roku 2024 (%).....	28
Graf 17 Celkový počet vedeckých publikácií v jednotlivých krajinách EÚ-27 v roku 2024 ..	31
Graf 18 Počet vedeckých publikácií na 1000 obyvateľov v EÚ-27 v roku 2024.....	31
Graf 19 Zastúpenie publikácií na Slovensku podľa spôsobu ich sprístupnenia za rok 2024 ...	33
Graf 20 Zastúpenie publikácií na Slovensku podľa počtu citácií, ktoré na seba viažu, za rok 2024.....	33
Graf 21 Podiel publikácií v krajinách EÚ-27 v roku 2024, ktoré vznikli v domácej spolupráci	37
Graf 22 Podiel publikácií v krajinách EÚ-27 v roku 2024, ktoré vznikli v medzinárodnej spolupráci	38

Graf 23 Podiel publikácií z oblasti prírodných vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	39
Graf 24 Podiel publikácií z oblasti prírodných vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	40
Graf 25 Podiel publikácií z oblasti technických vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	41
Graf 26 Podiel publikácií z oblasti technických vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	41
Graf 27 Podiel publikácií z oblasti lekárskeho vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	42
Graf 28 Podiel publikácií z oblasti lekárskeho vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	43
Graf 29 Podiel publikácií z oblasti pôdohospodárskych vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	44
Graf 30 Podiel publikácií z oblasti pôdohospodárskych vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	44
Graf 31 Podiel publikácií z oblasti spoločenských vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	45
Graf 32 Podiel publikácií z oblasti spoločenských vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	46
Graf 33 Podiel publikácií z oblasti humanitných vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	47
Graf 34 Podiel publikácií z oblasti humanitných vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024.....	47
Graf 35 Rozdelenie projektov, ktorých riešenie bolo ukončené v roku 2023, podľa výsledku záverečného hodnotenia pre jednotlivé komisie	67
Graf 36 Rozdelenie podaných projektov so začiatkom riešenia v roku 2025 podľa výsledku vstupného hodnotenia.....	68
Graf 37 Rozdelenie podaných projektov so začiatkom riešenia v roku 2025 podľa výsledku vstupného hodnotenia v jednotlivých komisiách	69
Graf 38 Podiel projektov v jednotlivých kategóriách kvality k celkovému počtu projektov v komisii.....	70
Graf 39 Počet riešených projektov v roku 2024 podľa príslušnosti v jednotlivých komisiách.....	71
Graf 40 Počet riešiteľov projektov riešených v roku 2024 podľa veku	72
Graf 41 Podiel riešiteľov/vedúcich/zástupcov podľa veku k celkovému počtu riešiteľov/vedúcich/zástupcov v roku.....	72
Graf 42 Rodové zastúpenie riešiteľov vo všetkých pozíciách v projekte	73
Graf 43 Rodové zastúpenie vedúcich projektov.....	73
Graf 44 Účasť slovenských subjektov v jednotlivých rámcových programoch EÚ	111
Graf 45 Získaný príspevok EK pre slovenské inštitúcie v jednotlivých rámcových programoch EÚ.....	112
Graf 46 Počet podaných oprávnených projektových návrhov - porovnanie SR v EÚ27.....	112
Graf 47 Počet podaných oprávnených projektových návrhov - porovnanie SR v EÚ13.....	113
Graf 48 Porovnanie účasti SR v Horizonte Európa s krajinami EÚ-27	113
Graf 49 Rozdelenie participácií SR v programe Horizont Európa podľa typu organizácie (podľa výšky získaného príspevku EK).....	115
Graf 50 Rozdelenie participácií SR v programe Horizont Európa podľa typu organizácie (podľa počtu účastí)	115
Graf 51 Oprávnené a financované projektové návrhy podľa tematických oblastí a tém programu HE.....	116

Graf 52 Kolaborácie medzi slovenskými a európskymi inštitúciami v projektoch Horizontu Európa	117
Graf 53 Získaný príspevok EK pre slovenské inštitúcie v jednotlivých misiách.....	125

Úvod

Výskum a vývoj sú kľúčovými piliermi pre konkurencieschopnosť, inovačnú výkonnosť a dlhodobý udržateľný rast každej krajiny. V prostredí rýchlych technologických zmien, zvyšujúceho sa dôrazu na digitalizáciu, zelenú transformáciu a zodpovedné využívanie zdrojov je zásadné, aby Slovenská republika dokázala reagovať nielen na vnútorné potreby, ale aj držať krok s medzinárodnými trendmi.

Rok 2024 predstavoval pre oblasť výskumu a vývoja na Slovensku obdobie dynamických zmien, ale aj pretrvávajúcich výziev. Pokračujúci technologický pokrok, rastúci význam inovácií v priemysle a tlak na udržateľnosť vytvorili nové príležitosti pre akademický sektor, výskumné inštitúcie aj podniky. Zároveň však poukázali na potrebu systematického posilňovania kvality vedeckej základne, zlepšenia financovania a efektívnejšieho prepájania výsledkov výskumu s hospodárskou praxou.

Slovensko sa stále radí medzi krajiny EÚ s nízkymi investíciami do výskumu a vývoja. V roku 2024 vynaložila Slovenská republika na výskum a vývoj 1,28 mld. EUR, čo zodpovedalo 0,98 % celkového HDP. Uvedená výška výdavkov predstavuje v absolútnom vyjadrení pokles v porovnaní s rokom 2023 o približne 1,1 mil. EUR. Celkové náklady na výskum a vývoj ako percento HDP ostávajú pod priemerom EÚ (2,24 % HDP).

V roku 2024 pridelila vláda SR zo štátneho rozpočtu na výskum a vývoj viac ako 468 mil. EUR, čo zodpovedalo 0,76 % celkového rozpočtu a 0,36 % HDP Slovenska. Oproti roku 2023 išlo o nárast o 14 mil. EUR, pričom podiel na HDP zostal približne rovnaký.

Rada vlády pre vedu, techniku a inovácie schválila v roku 2024 Predbežný plán financovania podpory výskumu, vývoja a inovácií v rokoch 2024 - 2026, ktorý má zabezpečiť predvídateľnosť výziev, transparentnosť grantov a synergiu medzi rôznymi zdrojmi financovania.

V roku 2024 bolo Slovensko súčasťou viacerých významných udalostí vo výskume a vývoji. V oblasti časticovej fyziky môžeme spomenúť oslavy 70. výročia založenia Európskej organizácie pre jadrový výskum (CERN), ktoré sa uskutočnili na jeseň 2024. Slávnostného ceremoniálu v Ženeve sa zúčastnili najvyšší predstavitelia členských a pridružených štátov a delegáti medzinárodných organizácií. Slovensko v CERN-e zastupovali prezident SR, minister a štátny tajomník Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (ďalej len „MŠVVaM SR“).

V oblasti vesmírnych aktivít, 22. mája 2024 štátny tajomník MŠVVaM SR s vedúcou delegácie v ESA podpísali za Slovensko Chartu o nulovom vesmírnom odpade, tzv. Zero Debris Charter. Slovenská republika tak upevnila svoj záväzok k dlhodobej udržateľnosti ľudských aktivít na obežnej dráhe Zeme.

30. mája 2024 Slovenská republika podpísala dohody Artemis počas ceremónie, ktorú usporiadala NASA v sídle agentúry vo Washingtone. Slovensko sa tak stalo 42. krajinou, ktorá sa pripojila k medzinárodnému spoločenstvu v záväzku prieskumu vesmíru.

Dňa 9. júla 2024 bola na obežnú dráhu vynesená štvrtá slovenská družica GRBBeta uvádzacím letom rakety ARIANE 6 Európskej vesmírnej agentúry. Družica vznikla za finančnej podpory MŠVVaM SR.

1. Charakteristika zmien prostredia výskumu a vývoja v SR za hodnotené obdobie

Výskum a vývoj patria medzi základné nástroje na podporu rozvoja národnej ekonomiky a spoločnosti ako celku.

1.1 Národná stratégia VVaI

Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií (ďalej len „Národná stratégia“) je strešným dokumentom určujúcim zámery, ciele a priority Slovenskej republiky v oblasti výskumu, vývoja a inovácií (ďalej len „VVaI“). Jej schválením v roku 2023 Slovensko splnilo jeden z míľnikov Plánu obnovy a odolnosti SR. Súčasťou Národnej stratégie je Akčný plán (pôvodne s 91 opatreniami), ktorý pretavuje stratégiu do konkrétnych krokov.

Počas roka 2024 prebehli dve aktualizácie Akčného plánu. Aktualizácia č. 1 (15. 5. 2024) najmä špecifikovala koncept výkonnostných zmlúv pre SAV. Aktualizácia č. 2 (10. 7. 2024) doplnila aktivity MŠVVaM SR na rozvoj podnikateľských zručností (akceleračné programy).

Plnenie Akčného plánu Národnej stratégie v období

Plnenie Akčného plánu Národnej stratégie je vyhodnocované každoročne k 30. júnu¹, preto sa sleduje iba k tomuto dátumu. Podľa posledného odpočtu za obdobie 2024/2025 sa podarilo splniť až 70 % opatrení, čo je výrazný posun oproti predchádzajúcemu obdobiu so 48 % splnenými opatreniami. K 30. júnu 2025 bolo plnenie Akčného plánu nasledovné:

- 47 opatrení – plní sa
- 14 opatrení – čiastočne sa plní
- 4 opatrenia – neplní sa
- 2 opatrenia – nevyhodnocujú sa, keďže míľniky opatrení majú byť splnené až v Q4/2025 a neskôr.

Medzi najvýznamnejšie splnené opatrenia do konca r. 2024 patria:

- **Zavedenie konceptu výkonnostných zmlúv a ďalších motivačných prvkov vo financovaní verejných vysokých škôl a verejných výskumných inštitúcií.** Výkonnostné zmluvy stanovujú pre každú verejnú vysokú školu a verejnú výskumnú inštitúciu SAV merateľné ciele na tri roky (2024 - 2026), podľa stratégie a oblastí, na ktoré sa inštitúcia zameriava. Nehodnotí sa porovnanie k iným inštitúciám, ale miera zlepšenia danej inštitúcie v priebehu troch rokov. V prípade SAV sa budú najmenšie ústavy (pod 20 zamestnancov) obligatórne spájať ako podmienka výkonnostnej zmluvy. Okrem výkonnostných zmlúv sa tiež do inštitucionálneho financovania zapracovalo peer-review hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti

¹ Komplexná informácia o plnení Akčného plánu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií je dostupná tu: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/31184/1>

(VER 2022), zvyšuje sa váha dosiahnutej zmluvnej spolupráce so súkromným sektorom, zvyšuje sa relatívna váha získaných patentov na úkor prihlášok a pri publikáciách sa prešlo od impakt faktoru k indikátoru AIS, čo lepšie vystihuje kvalitu časopisov, v ktorých slovenskí vedci publikujú.

- **Navýšenie všeobecných výziev (VV) APVV o 12 mil. EUR ročne.** Zo zdrojov Národnej stratégie prišlo po dlhých rokoch stagnácie k navýšeniu VV 2024 (a všeobecných výziev v ďalších rokoch) z 33 na 45 mil. EUR ako aj k navýšeniu maximálnej podpory na projekt z 200 - 250 tisíc EUR na 300 tisíc EUR.
- **Vyhodnotenie (a následne zazmluvnenie) 6 projektov transformačných a inovačných konzorcií v hodnote až 86 mil. eur** (opatrenie 3.4.1.1 *Vybudovanie transformačných a inovačných konzorcií*). Najväčšia výzva Plánu obnovy v oblasti výskumu a inovácií zahŕňa projekty, ktoré majú za cieľ významne prispieť k posilneniu slovenskej ekonomiky a zabezpečiť udržateľný rozvoj v oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Podporené projekty sa zameriavajú na technologické inovácie v oblasti digitalizácie, umelej inteligencie, udržateľnosti, energetiky a vesmírnych technológií. Ich cieľom je zvýšenie počtu spoločných výskumno-vývojových a inovačných aktivít, zlepšenie transferu technológií prostredníctvom európskych a medzinárodných patentov či licencovania a vzniku spin-off firiem.
- **Vyhlásenie výziev na podporu podnikového VaV spolu za 309 mil. EUR** - z Plánu obnovy a odolnosti alokácia 99 mil. EUR a z Programu Slovensko 210 mil. EUR.

Ide o nasledovné výzvy:

- 123 mil. EUR - [Strategický výskum a vývoj prostredníctvom partnerstiev](#) (zdroj PSK, poskytovateľ MŠVVaM SR, vyhlásené 21. 10. 2024)
- 10 mil. EUR – [SPACE](#) (PSK, MŠVVaM SR, vyhlásené 19. 8. 2024)
- 17 mil. EUR – [Priemyselný výskum a experimentálny vývoj](#) (JTF – Fond spravodlivej transformácie, MH SR, 4. 12. 2024)
- 24 mil. EUR - [Priemyselný výskum a experimentálny vývoj](#) (PSK, MH SR, 18. 12. 2024)
- 36 mil. EUR - [Priemyselný výskum a experimentálny vývoj](#) (PSK, MH SR, 18. 12. 2024)
- 15 mil. EUR – [Vývoj inovatívnych riešení v oblasti dekarbonizácie 2](#) (POO, MH SR, 19. 9. 2024)
- 39 mil. EUR - [Vývoj inovatívnych digitálnych riešení 2](#) (POO, ÚPPVL, 24. 10. 2024)
- 53/45 mil. EUR – [VaV v oblasti digitálnej transformácie Slovenska](#) (POO, MIRRI SR, 29. 7. 2024 / 21. 8. 2025) – pôvodná výzva za 53 mil. EUR zrušená a nahradená novou výzvou za 45 mil. EUR
- **Prijatie legislatívnych opatrení uľahčujúcich príchod a usadenie sa na Slovensku** (opatrenie č. 2.2.2.5). Zákon bol schválený v júni 2024 a priniesol viacero zjednodušení pre zamestnávateľov, ktorí chcú lákať pracovnú silu zo zahraničia, ako aj pre samotných zahraničných pracovníkov. Došlo k úprave procesu vyhodnocovania žiadostí, vďaka čomu bude posudzovanie rýchlejšie a očakávania jasnejšie. V rámci nového procesu došlo k oddeleniu udeľovania súhlasu s obsadením pracovného miesta cudzincom a posudzovaním zvyšku žiadosti. Keďže sa súhlas udeľuje v prvom kroku

a zamestnávateľ ako aj žiadateľ sú o výsledku informovaní, do procesu bola vnesená väčšia jasnosť. Takisto sa proces zrýchlil, keďže v prípade negatívneho výsledku je možné rýchlejšie reagovať, prípadne doplniť vyžadované náležitosti. V rámci úprav bolo takisto umožnené žiadateľom o pobyt pracovať od bodu podania žiadosti, čím sa značne urýchlil vstup zahraničnej pracovnej sily na trh práce.

Medzi ďalšie opatrenia, ktoré sa podarilo splniť v sledovanom období, patria napr.:

- Zavedenie predbežného plánu financovania (*opatrenie 1.3.1.2 Zavedenie predbežného plánu financovania podpory výskumu, vývoja a inovácií*), ktorý má na jednom mieste združovať všetky plánované výzvy bez ohľadu na zdroj financovania. Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie schválila Predbežný plán financovania na roky 2024-2026 na svojom zasadnutí 14.3.2024.
- Akceleračné programy pre mladých študentov - EduHack a Podnikavá generácia (*opatrenie 1.1.3.2 Systematické financovanie súkromných ekosystémových aktivít...*).
- Vytvorenie jednotného portálu pre výzvy v oblasti VVaI vvi.gov.sk (*opatrenie 1.2.1.3 Vytvorenie jednotného rozhrania na podávanie a riešenie projektov*).
- Podpora centier transferu technológií na vysokých školách (*opatrenie 1.2.3.1 Podporenie profesionálneho technologického transferu na verejných výskumno-vývojových organizáciách...*).
- V rámci popularizácie vedy sa podarilo vybaviť 50 inteligentných laboratórií v knižniciach po celom Slovensku ako aj zaviesť finančný top-up pre popularizačné spracovanie výsledkov vo všeobecnej výzve APVV 2024 (*opatrenie 2.1.2.1 Popularizácia vedy*).
- Pre integráciu cudzincov sa podarilo spustiť výzvu na financovanie jazykových kurzov slovenčiny, ktoré už stihlo absolvovať 534 poslucháčov zo štyroch jazykových škôl (*opatrenie 2.2.2.6 Inštitucionalizovanie a podpora jazykového vzdelávania cudzincov*).

Vývoj strategických a hlavných cieľov Národnej stratégie

Národná stratégia má stanovené 3 strategické ciele a 23 tzv. hlavných cieľov. **Strategickým cieľom Národnej stratégie je, aby Slovensko do roku 2030:**

- postúpilo v rebríčku European Innovation Scoreboard o 10 priečok
- zvýšilo súkromné výdavky na výskum a vývoj na 1,2 % HDP
- investovalo aspoň 2 % HDP na výskum a vývoj

Tabuľka 1 Strategické ciele Národnej stratégie

		Stav v rokoch 2015-2025											Cieľové hodnoty	
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2030
Slovensko postúpi v rebríčku European Innovation Scoreboard o 10 priečok.**	SK	21	21	21	21	21	22	23	23	24	24	24	18	13
(poradie)	EÚ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Objem súkromných výdavkov na výskum a vývoj na Slovensku sa zvýši na 1,2 % HDP.**	SK	0,32	0,40	0,48	0,45	0,45	0,48	0,50	0,56	0,58	0,60	-	0,8	1,2
(% HDP)	EÚ	1,36	1,38	1,42	1,44	1,47	1,50	1,48	1,48	1,51	1,49	-	-	-
Slovensko bude na výskum a vývoj investovať 2 % HDP.**	SK	1,15	0,79	0,88	0,83	0,82	0,89	0,90	0,98	1,03	0,98	-	1,4	2
(% HDP)	EÚ	2,10	2,10	2,14	2,17	2,21	2,28	2,24	2,22	2,26	2,24	-	-	-

Pri plnení výsledkových ukazovateľov (strategických aj hlavných cieľov) sa dosiahol určitý pokrok. **Súkromné výdavky na výskum a vývoj stúpili na 0,60 % HDP** v roku 2024 (medziročný nárast o 0,02 percentuálne body). **Celkové výdavky na výskum a vývoj dosiahli 0,98 % HDP** (medziročne išlo o pokles o 0,05 %).

Slovensko sa v roku 2024 v rebríčku European Innovation Scoreboard (EIS) umiestnilo na 24. pozíciu a medziročne pokleslo o jedno miesto². EIS pre rok 2024 vychádza najmä z dát z rokov 2021 až 2023 a Slovensko v ňom naďalej patrí do skupiny nastupujúcich inovátorov spolu s Chorvátskom, Poľskom, Lotyšskom, Bulharskom a Rumunskom. Krajina zaznamenala v porovnaní s rokom 2017 nárast výkonnosti o 2,6 %, priemer EÚ však rastie rýchlejšie (10 %). Vo všetkých 12 sledovaných dimenziách EIS dosahuje Slovensko podpriemerné výsledky. Najlepšie inovačné skóre vykazujú dimenzie Environmentálna udržateľnosť (90,9 %), Vplyvy na predaj (87,4 %) a Ľudské zdroje (78,6 %). Naopak najslabšími dimenziami sú Inovátori – MSP (45,5 %), Financie a podpora (46,8 %) a Atraktivnosť výskumného prostredia (50,7 %).

Pri plnení väčšiny hlavných cieľov Slovensko pokračuje v nastavenom trende rastu. Od prijatia Národnej stratégie v roku 2023 sa pozitívnym smerom posunulo 12 z 23 hlavných cieľov. Naopak, v 7 indikátoroch prišlo dokonca k miernemu poklesu, ostatné sú bez zmeny alebo nie je k dispozícii nový údaj. Priaznivý trend je nastavený napr. v podiele MSP s produktovými inováciami, v publikačných aktivitách, v objeme zdrojov na VaV získaných zo zahraničia, v podiele zahraničných doktorandov, v podiele zahraničných vysokokvalifikovaných pracovníkov.

V dvoch sledovaných cieľoch už Slovensko dosahuje cieľové hodnoty pre rok 2030. Ide o podiel ľudí zúčastňujúcich sa celoživotného vzdelávania (cieľ 10 % populácie vo veku 25-74 rokov zúčastňujúcich sa celoživotného vzdelávania, ktorý bol dosiahnutý predčasne aj vďaka úpravám metodiky v roku 2022 a 2024). Druhým indikátorom so splneným cieľom pre rok 2030 je The Open Data Maturity (ODM), ktorý meria pokrok európskych krajín pri podpore

² VAIA, [Komentár k hodnoteniu Slovenska v Európskom inovačnom rebríčku \(EIS\)](#).

a uľahčovaní dostupnosti a používania informácií verejného sektora. V roku 2024 hodnota indikátora dosiahla 96 %, pričom cieľom do roku 2030 bolo prekročiť hranicu 95 %.

1.2 Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021 - 2027 (SK RIS3 2021+)

Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR 2021-2027 (ďalej len „SK RIS3 2021+“) je **tematicky zameraný strategický dokument SR pre obdobie 2021 – 2027**, ktorý určuje priority v oblasti výskumu vývoja a inovácií (ďalej len „VVAI“). V roku 2024 stratégia a) prechádzala významnou konsolidáciou počtu a zamerania priorít a b) bola napĺňaná významným počtom vyhlásených výziev.

Konsolidácia tematických priorít SK RIS3 2021+

Priamo nadväzujúcim dokumentom k SK RIS3 2021+ je **Súhrnná správa z procesu EDP** (EDP – Entrepreneurial Discovery Process) k SK RIS3 2021+ (ďalej len „Súhrnná správa“), ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť stratégie a podlieha povinnosti aktualizácie v pravidelných 2 ročných intervaloch. Súhrnná správa je analyticko-strategický dokument, ktorý dopĺňa a konkretizuje stratégiu SK RIS3 2021+. Jej cieľom je **identifikovať najväčší transformačný potenciál Slovenska v oblasti výskumu a inovácií** a navrhnúť konkrétne tematické oblasti podpory v rámci piatich domén inteligentnej špecializácie:

- Inovatívny priemysel pre 21. storočie
- Mobilita pre 21. storočie
- Digitálna transformácia Slovenska
- Zdravá spoločnosť
- Potravinová konkurencieschopnosť a klimatická odolnosť

V roku 2024 prebiehala aktualizácia Súhrnnej správy ako súčasť kontinuálneho EDP procesu. Proces aktualizácie³ Súhrnnej správy k stratégii SK RIS3 2021+ prebiehal od apríla 2023 do februára 2025 a zahŕňal sériu odborných a participatívnych krokov. Začal sa v apríli 2023 stretnutiami pracovných skupín pre jednotlivé domény, kde sa diskutovalo o potrebách a návrhoch na zmeny priorít v kontexte dosiahnutého pokroku, aktuálnych technologických trendov, zmien v strategickom smerovaní EÚ a Slovenska, ako aj v reakcii na dynamické geopolitické výzvy. Aktualizácia domén priniesla výraznú redukciu počtu tematických priorít – o približne **40–60 %**, v niektorých prípadoch až o dve tretiny. Tento posun znamená prechod od rozptýleného prístupu k väčšej strategickej koncentrácii zdrojov a kapacít do oblastí s preukázateľným výskumným a inovačným potenciálom. Najzásadnejšia zmena sa udiala v **doméne Inovatívny priemysel**, kde sa počet prioritných oblastí znížil zo šiestich na štyri (z 34 na 23 tematických oblastí) a dôraz sa presunul na automatizáciu, robotizáciu, progresívne technológie a energetickú udržateľnosť. Podobne aj **Mobilita pre 21. storočie**

³ VAIA – Výskumná a inovačná autorita. Časová os prípravy Súhrnnej správy k stratégii SK RIS3 2021+ na roky 2025 – 2027 [online]. Bratislava: VAIA, 2025 [cit. 2025-10-09]. Dostupné z: <https://vaia.gov.sk/wp-content/uploads/2025/07/Casova-os-pripravy-Suhrnnej-spravy-k-Strategii-SK-RIS3-2021-na-roky-2025-2027.pdf>

prešla zo zložitých a duplicitných cieľov k dvom jasne vymedzeným oblastiam – inteligentnej a udržateľnej mobilite.

Významné zmeny nastali aj v **digitálnej transformácii**, kde sa posilnili prepojené systémy, kybernetická bezpečnosť a využívanie dát vrátane umelej inteligencie, a v **doméne Zdravá spoločnosť**, ktorá reflektuje globálny trend genomiky a digitálnych inovácií v zdravotníctve. V prípade **potravinovej konkurencieschopnosti a klimateckej odolnosti** sa rozsiahla agenda (pôvodne 54 tém) zredukovala na deväť tematických oblastí, čo predstavuje viac než **80 % redukciiu** – s dôrazom na potravinové inovácie, biohospodárstvo a klimateckú adaptáciu. Celkovo aktualizácia posilnila väzbu na európske priority (STEP, Agenda 2030) a vytvorila realistickejší rámec pre koordinovaný rozvoj výskumu, vývoja a inovácií v SR.

Finančné napĺňanie SK RIS3 2021+

Ako súčasť napĺňania vízie a cieľov stratégie SK RIS3 2021+ a jej Súhrnnej správy bolo v období roku 2024 vyhlásených 18 výziev, ktoré mali priame obsahové prepojenie s SK RIS3 2021+ a jej Súhrnnou správou. **Celkový objem prostriedkov alokovaných vo výzvach, finančných nástrojoch a národných projektoch podmienených SK RIS3 2021+ vyhlásených v roku 2024 tvoril 735 615 795 EUR.** Za najvýznamnejšie z nich z pohľadu objemu zdrojov je možné uviesť:

- Strategický výskum a vývoj prostredníctvom partnerstiev; Kód výzvy: **PSK-MSVVM-020-2024-DV-EFRR**; Vyčlenené finančné prostriedky: **122 550 000 EUR**
- Výzva zameraná na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja; Kód výzvy: **PSK-MH-010-2024-DV-EFRR**; Vyčlenené finančné prostriedky: **24 000 000 EUR**
- Výzva zameraná na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja II.; Kód výzvy: **PSK-MH-011-2024-DV-EFRR**; Vyčlenené finančné prostriedky: **36 000 000 EUR**

Pretrvávajúce nedostatky implementácie cieľov RIS3

- Nejasná alokácia zdrojov pre napĺňanie opatrení znemožňujúca strategické plánovanie komplementárnych investícií;
- Nedostatok včasnej a holistickej diskusie zo strany ústredných orgánov štátnej správy, ktoré výzvy vyhlasujú – RIS3 pracovné skupiny a koordinátori domén sú často zapájaní až v neskorších fázach, pri formálnych úpravách znenia výziev, namiesto participácie už v ideovej a koncepcnej fáze ich prípravy;
- Absencia hodnotenia dopadov minulých a súčasných investícií na hospodárstvo a inovatívnu výkonnosť spoločnosti.

2. Finančné a personálne zdroje výskumu a vývoja

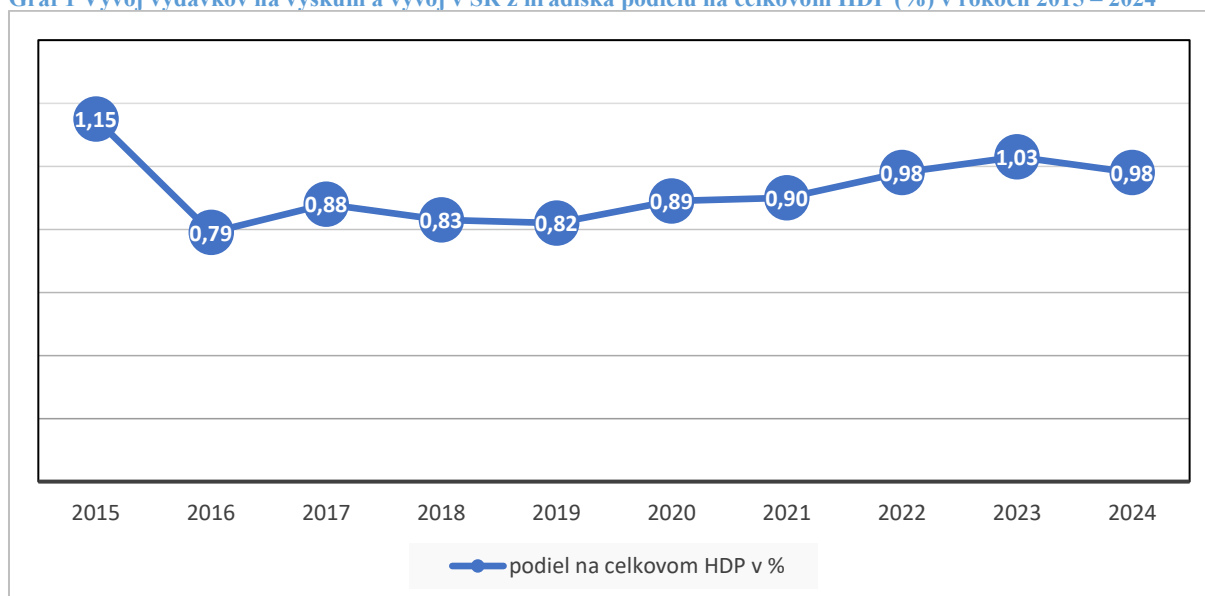
Cieľom tejto kapitoly je poskytnúť prehľad o finančných a personálnych zdrojoch výskumu a vývoja na Slovensku v medzinárodnom porovnaní.

Pri hodnotení finančných zdrojov výskumu a vývoja v podmienkach SR je potrebné analyzovať viaceré ukazovatele, akými sú celkový objem prostriedkov investovaných do výskumu a vývoja, ako aj objem finančných prostriedkov v členení podľa sektoru vykonávania výskumu a vývoja, podľa zdrojov financovania a podľa štruktúry typu výdavkov. Taktiež je nevyhnutné zamerať sa na nepriame nástroje financovania, medzi ktoré patrí tzv. superodpočet dane z príjmov zameraný na podporu investovania do výskumu a vývoja v podnikateľskom sektore. Z hľadiska personálnych zdrojov výskumu a vývoja je potrebné zhodnotiť zamestnanosť vo výskume a vývoji v členení podľa sektorov a vedných oblastí a regiónov.

2.1 Financovanie

V rámci strategického dokumentu – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR na roky 2021 - 2027“ (ďalej len „SK RIS3 2021+“) si SR stanovila pre oblasť financovania výskumu a vývoja základné ciele. Prvý cieľ sa týkal výšky investovaných prostriedkov. Zvýšiť podiel celkových výdavkov na výskum a vývoj (ďalej len „VaV“) minimálne na 1,20 % z hrubého domáceho produktu (ďalej len „HDP“) do roku 2024, s cieľom dosiahnuť podiel výdavkov na úrovni 1,64 % z HDP do roku 2030. V rámci zvyšovania musí pomer výdavkov medzi súkromným a verejným financovaním dosiahnuť pomer 3:2 v súlade s priemerom EÚ. Ďalším cieľom je zvýšiť celkové výdavky na VaV v súkromnom sektore systémovou podporou jeho aktivít.

Graf 1 Vývoj výdavkov na výskum a vývoj v SR z hľadiska podielu na celkovom HDP (%) v rokoch 2015 – 2024

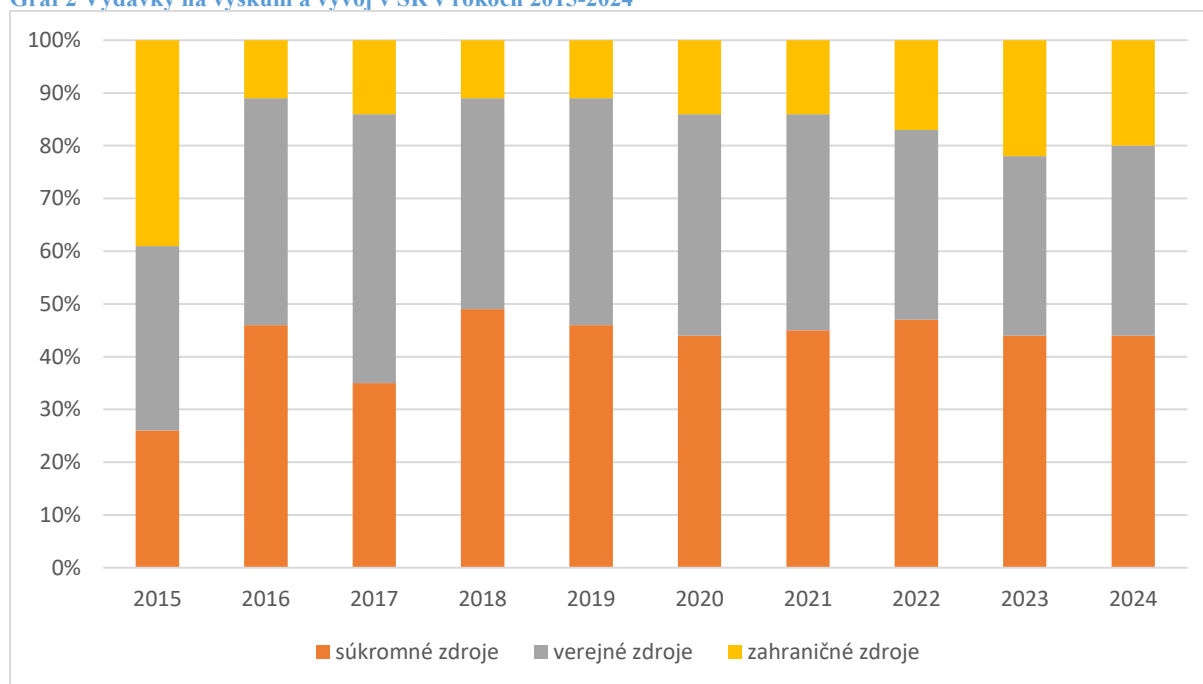

Zdroj: Štatistický úrad SR, 10/2025

Z grafu 1 je zrejmé, že v období za posledných desať rokov nedošlo k významnému zvýšeniu podielu výdavkov na výskum a vývoj, okrem roku 2015, kedy nastalo krátkodobé zvýšenie podielu na 1,15 % HDP, čo je možné pripísať dočerpávaniu finančných prostriedkov z európskych fondov v rámci programového obdobia 2007 – 2013. V roku 2024 sa podiel výdavkov na výskum a vývoj (0,98 % HDP) mierne znížil oproti roku 2023 (1,03 % HDP).

Vývoj výdavkov na výskum a vývoj v SR z hľadiska zdrojov financovania v rokoch 2015 – 2024 je znázornený v grafe 2. Za súkromné zdroje sú považované podnikateľské zdroje, zdroje súkromných neziskových organizácií a zdroje vysokých škôl, ktoré pochádzajú z vlastnej činnosti vysokých škôl, nie zo štátneho rozpočtu. Okrem verejných a súkromných zdrojov sú v grafe ešte znázornené zahraničné zdroje, ktoré nevstupujú do žiadnej z uvedených dvoch kategórií. Z grafu je zrejmé, že od roku 2018 prevažujú súkromné zdroje nad verejnými zdrojmi. V roku 2024 súkromné zdroje na výskum a vývoj predstavovali 44% a verejné zdroje 36%.

Graf 2 Výdavky na výskum a vývoj v SR v rokoch 2015-2024

Zdroj: Štatistický úrad SR, 10/2025

2.1.1. Celkové výdavky na výskum a vývoj v roku 2024

V roku 2024 vynaložila SR na výskum a vývoj celkovo približne 1,28 mld. EUR, čo zodpovedalo úrovni 0,98 % HDP. Uvedená výška výdavkov predstavuje v absolútnom vyjadrení pokles v porovnaní s rokom 2023 o približne 1,1 mil. EUR. V tabuľke 2 je zhrnutá štruktúra výdavkov jednotlivých sektorov výskumu a vývoja ako podiel na celkovom HDP.

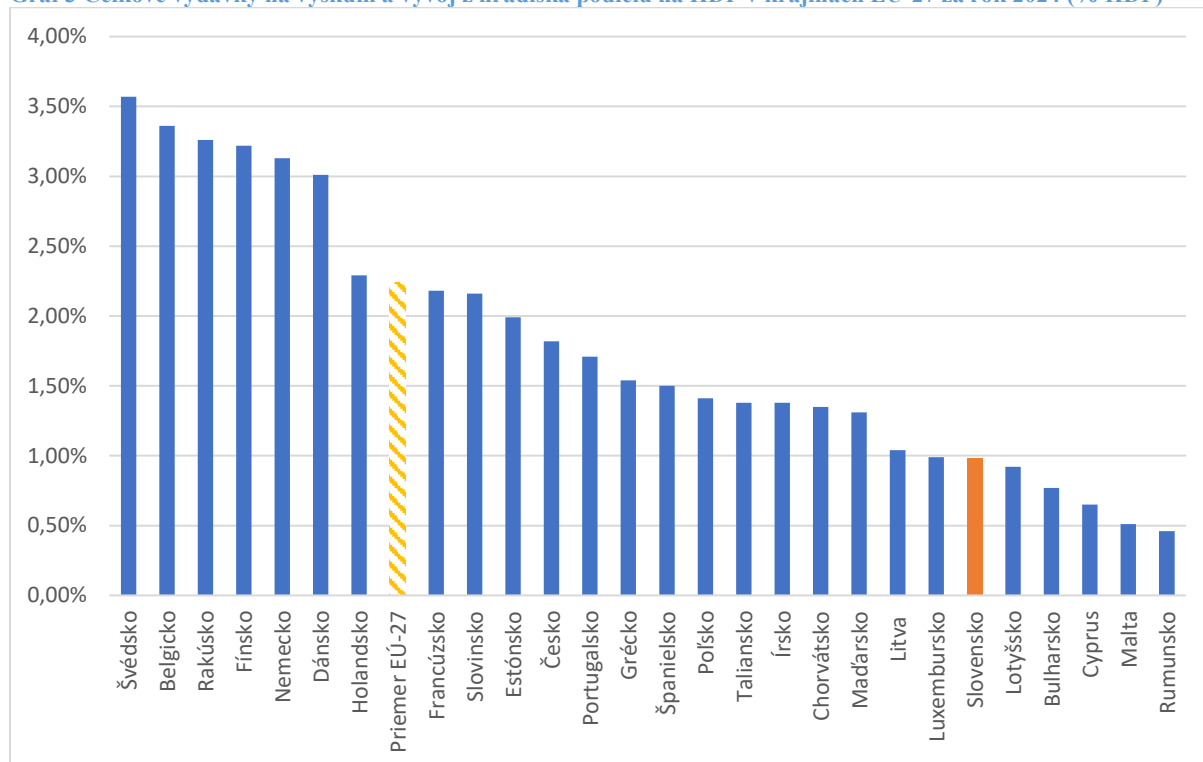
Tabuľka 2 Podiel jednotlivých sektorov VaV na celkových výdavkoch na VaV za rok 2024 (% HDP)

Celkový podiel výdavkov na VaV (% HDP)	0,98
<i>v tom:</i>	
štátny sektor	0,16
podnikateľský sektor	0,59
neziskový sektor	0,00
vysokoškolský sektor	0,23

Zdroj: Štatistický úrad SR, 10/2025

Graf č.3 prezentuje porovnanie výdavkov na výskum a vývoj z hľadiska podielu na celkovom HDP jednotlivých krajín EÚ-27.

Graf 3 Celkové výdavky na výskum a vývoj z hľadiska podielu na HDP v krajinách EÚ-27 za rok 2024 (% HDP)

Zdroj: Eurostat, 12/2025

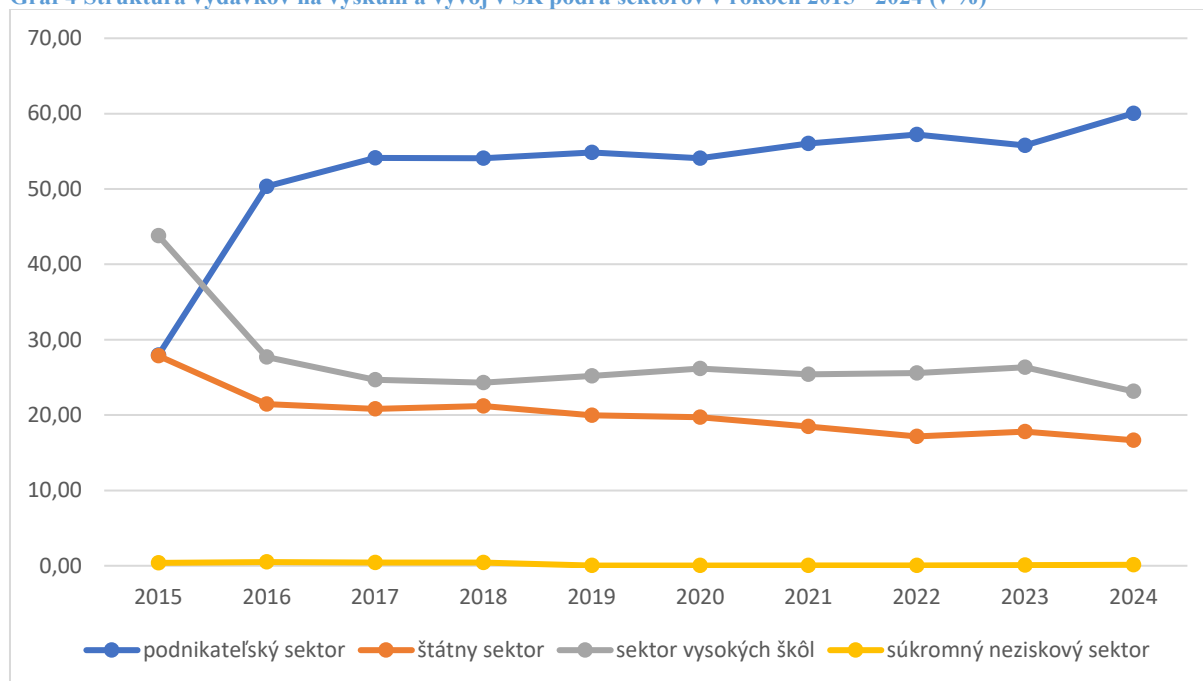
Priemerné výdavky na výskum a vývoj v krajinách EÚ-27 dosahovali v roku 2024 úroveň 2,24 % HDP, pre porovnanie, výdavky SR v danom roku dosiahli 0,98 % HDP, čo je zhruba 44 % európskeho priemeru. Nižší podiel dosiahli krajiny Lotyšsko, Bulharsko, Cyprus Malta, Rumunsko. Najvyšší podiel výdavkov (3,57 % HDP) dosiahlo Švédsko. SR zaostávala aj za ostatnými krajinami V4, najmä za Českom, ktoré v roku 2024 vynaložilo na výskum a vývoj výdavky vo výške 1,82 % HDP. Nasledovalo Poľsko (1,41 % HDP) a Maďarsko (1,31 % HDP). Na porovnateľnej úrovni ako SR je Luxembursko (0,99 % HDP).

2.1.2. Výdavky podľa sektora

Štruktúru výdavkov na výskum a vývoj podľa sektorov v rokoch 2015 - 2024 v SR znázorňuje graf 4. V roku 2024 bol zaznamenaný nárast výdavkov na výskum a vývoj

v podnikateľskom sektore (60,04 %) a pokles v sektore vysokých škôl (23,15 %) a štátnom sektore (16,66 %).

Graf 4 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa sektorov v rokoch 2015 - 2024 (v %)

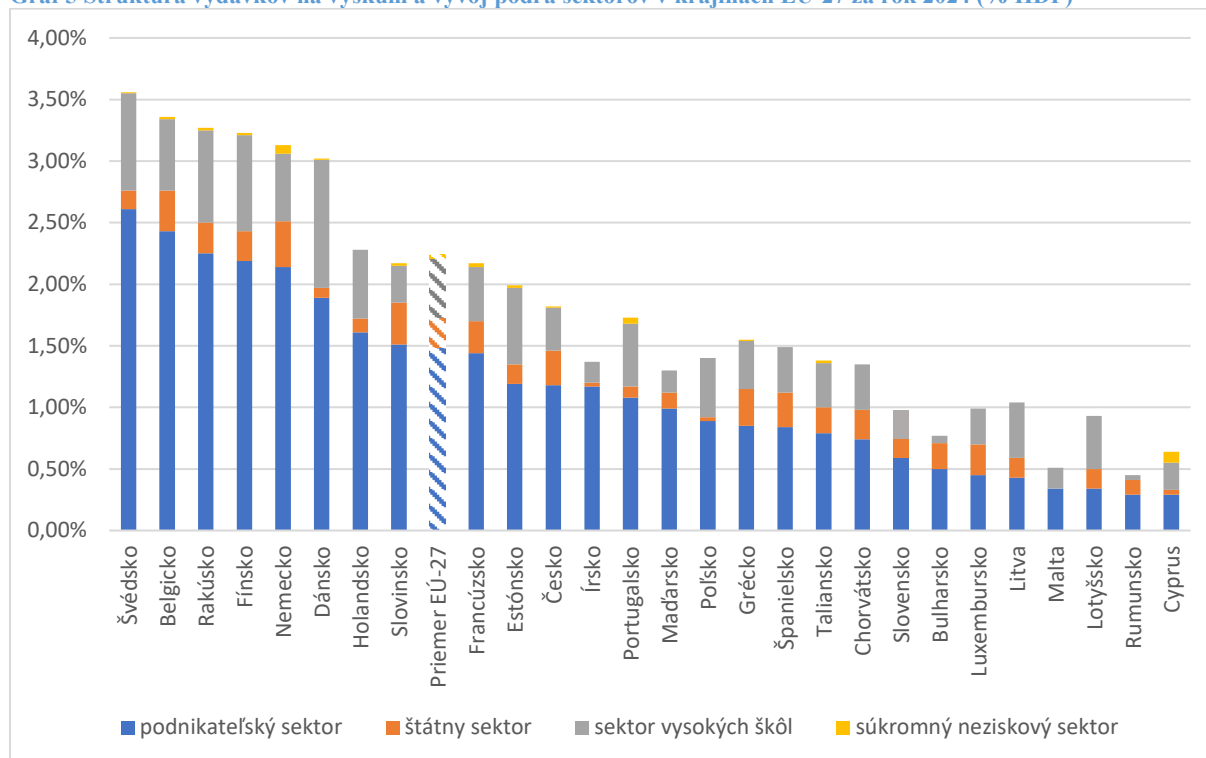

Zdroj: Štatistický úrad SR, 10/2025.

V porovnaní s priemerom krajín EÚ-27 je možné konštatovať výrazné rozdiely objemu výdavkov SR alokovaných do podnikateľského sektora, ako aj do sektora vysokých škôl.

Zatiaľ čo v sektore vysokých škôl bol v roku 2024 priemer EÚ-27 približne na dvojnásobnej úrovni oproti SR (0,23 % HDP v SR, resp. 0,48 % HDP priemer EÚ-27), v podnikateľskom sektore bol tento rozdiel zhruba 2,5 násobný (0,59 % HDP v SR, resp. 1,49 % HDP priemer EÚ-27). Výdavky alokované do štátneho sektora v SR boli na úrovni približne 67 % priemeru EÚ-27.

Graf 5 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj podľa sektorov v krajinách EÚ-27 za rok 2024 (% HDP)

Zdroj: Eurostat, 12/2025

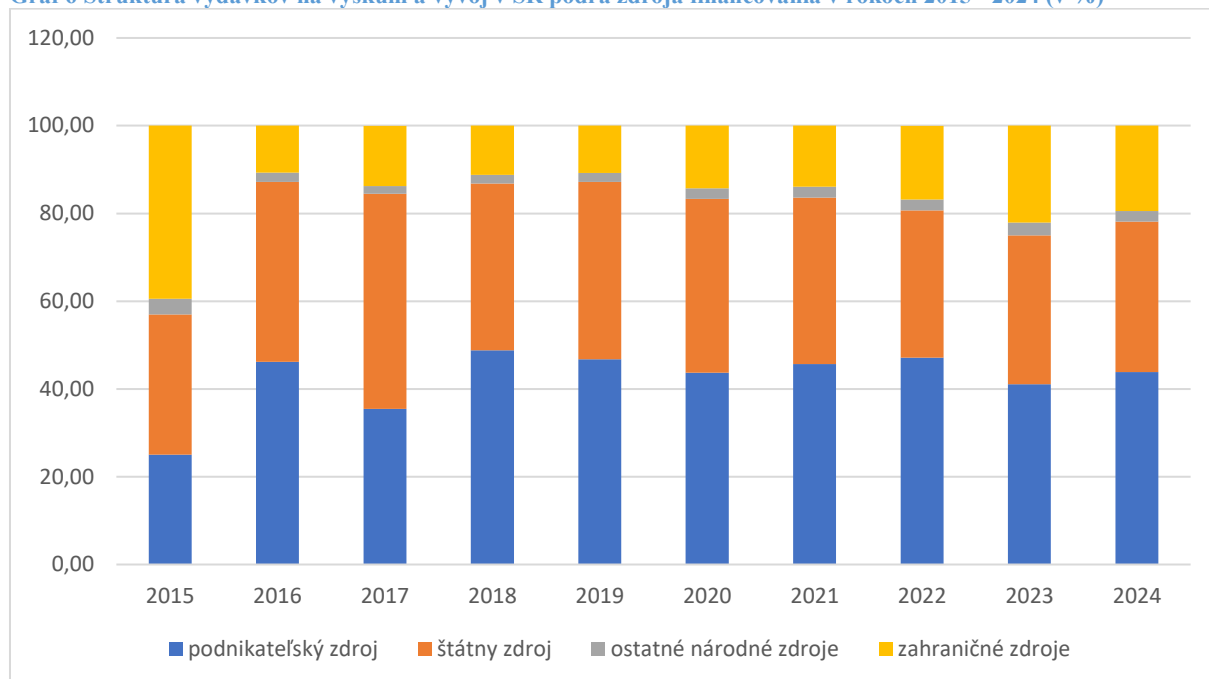
2.1.3. Výdavky podľa zdroja financovania

V roku 2024 pochádzala najväčšia časť celkových výdavkov na výskum a vývoj z podnikateľského sektora (43,86 %). Nasledovali štátne zdroje (34,29 %), zahraničné zdroje (19,48 %) a zdroje vysokých škôl (1,75 %). Najmenší podiel výdavkov (0,62 %) mali zdroje neziskových organizácií. Grafický prehľad vývoja štruktúry výdavkov na výskum a vývoj v SR z hľadiska zdroja financovania za obdobie rokov 2015 – 2024 poskytuje graf 6.

V porovnaní s rokom 2023 došlo v roku 2024 k zvýšeniu objemu výdavkov z podnikateľských zdrojov a štátnych zdrojov a k zníženiu objemu výdavkov zo zahraničných zdrojov, vysokých škôl a súkromných neziskových organizácií.

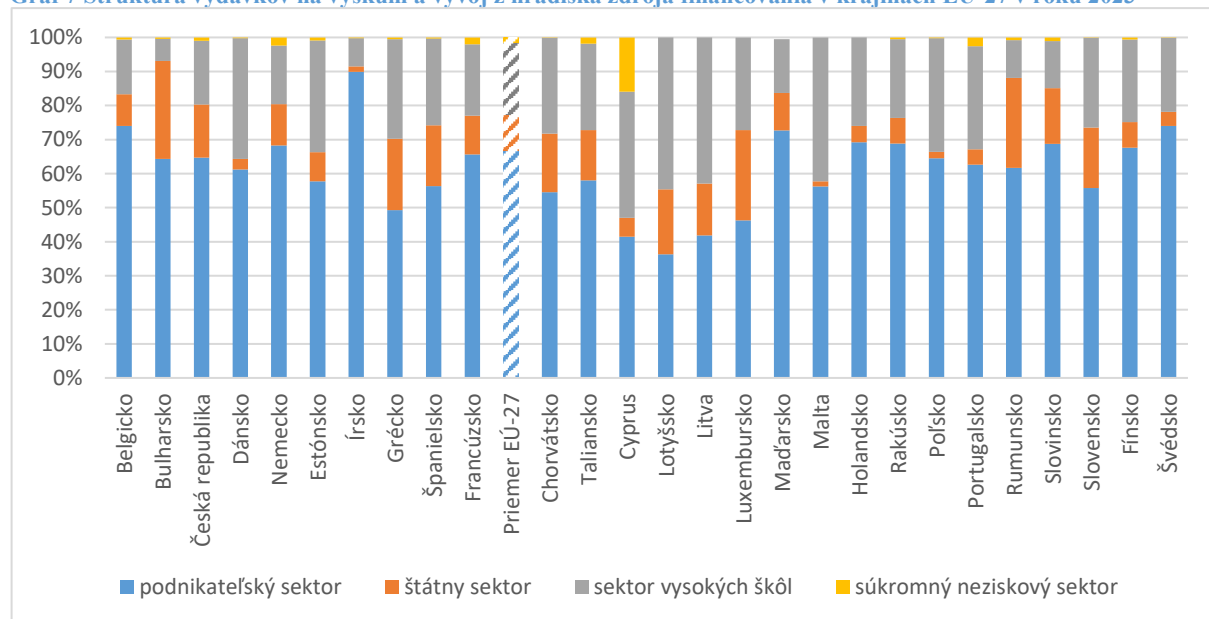
Z medzinárodného porovnania vyplýva, že v rámci krajín EÚ-27 je dodržaný pomer súkromných a verejných zdrojov financovania výskumu a vývoja na úrovni 2:1. Prehľad štruktúry financovania výskumu a vývoja z hľadiska zdrojov financovania je znázornený v grafe 7.

Graf 6 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa zdroja financovania v rokoch 2015 - 2024 (v %)

Zdroj: Štatistický úrad SR, 10/2025

Graf 7 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj z hľadiska zdroja financovania v krajinách EÚ-27 v roku 2023

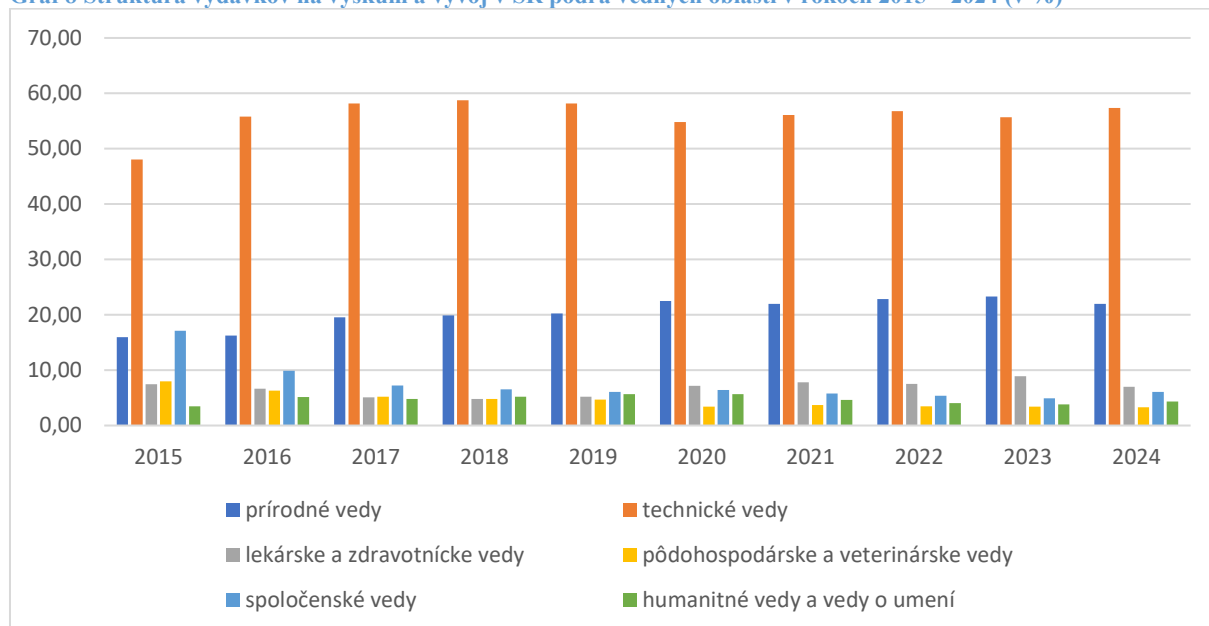
Uvádzané hodnoty krajín EÚ-27 sú za rok 2023, nakoľko neboli k dispozícii aktualizované údaje za rok 2024.

Zdroj: Eurostat, 12/2025

2.1.4. Výdavky podľa vedných oblastí a typu výskumu a vývoja

Vývoj štruktúry výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa vedných oblastí v rokoch 2015 – 2024 je zobrazený v grafe 8.

Graf 8 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa vedných oblastí v rokoch 2015 – 2024 (v %)

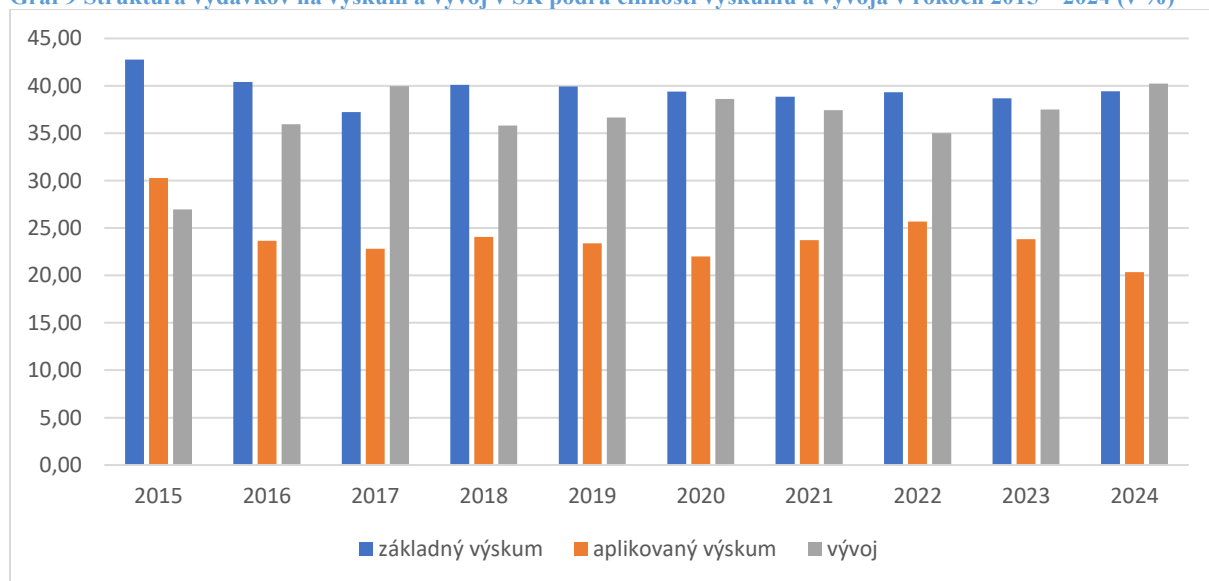

Zdroj: Štatistický úrad SR, 10/2025

V roku 2024 smerovala najväčšia časť výdavkov na výskum a vývoj do oblasti technických vied (57,34 % celkových výdavkov na výskum a vývoj). Druhou najviac financovanou oblasťou boli prírodné vedy (21,95 %), nasledovali lekárske a zdravotnícke vedy (7 %), spoločenské vedy (6,06 %), humanitné vedy (4,35 %) a pôdohospodárske vedy (3,30 %).

Podľa činnosti výskumu a vývoja bola v roku 2024 najviac podporovaná oblasť vývoja (40,22 % celkových výdavkov na výskum a vývoj), nasledovala oblasť základného výskumu (39,43 %) a oblasť aplikovaného výskumu (20,34 %).

Graf 9 Štruktúra výdavkov na výskum a vývoj v SR podľa činnosti výskumu a vývoja v rokoch 2015 – 2024 (v %)

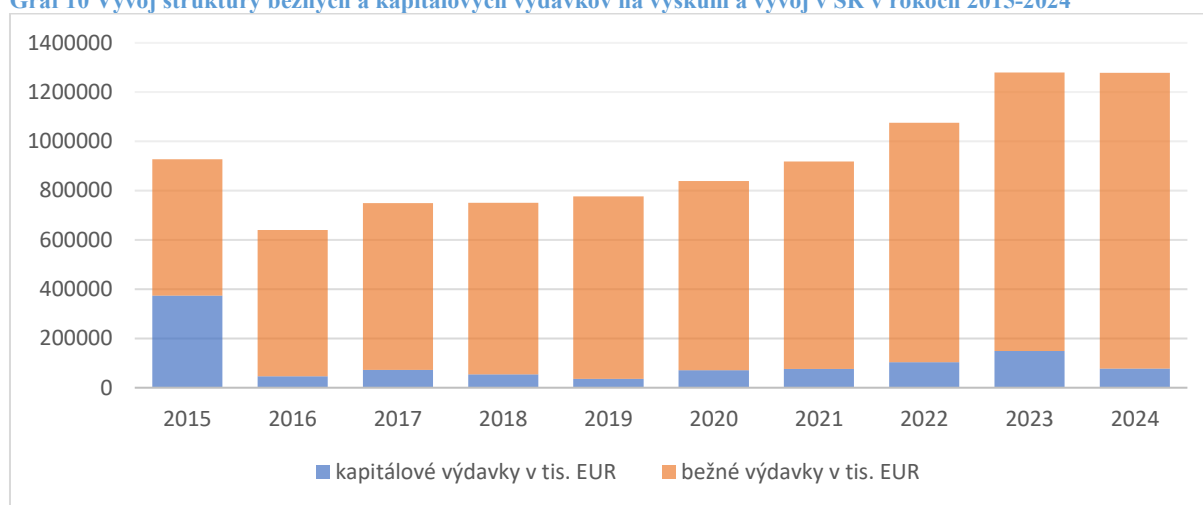
Zdroj: Štatistický úrad SR, 10/2025

2.1.5. Porovnanie bežných a kapitálových výdavkov

Graf 10 znázorňuje vývoj štruktúry poskytnutých bežných a kapitálových výdavkov na výskum a vývoj v SR za obdobie rokov 2015 – 2024.

V roku 2024 tvorili bežné výdavky približne 94 % a kapitálové výdavky 6 % celkových výdavkov na výskum a vývoj v SR. V porovnaní s rokom 2023 nastal mierny nárast bežných výdavkov a naopak došlo k zníženiu kapitálových výdavkov. V roku 2015 kapitálové výdavky dosiahli až 40 % celkových výdavkov, a to z dôvodu dočerpania finančných prostriedkov z európskych fondov v rámci programového obdobia 2007 – 2013, kedy sa realizovali objemné investície do infraštruktúry.

Graf 10 Vývoj štruktúry bežných a kapitálových výdavkov na výskum a vývoj v SR v rokoch 2015-2024

Zdroj: Štatistický úrad SR, 10/2025

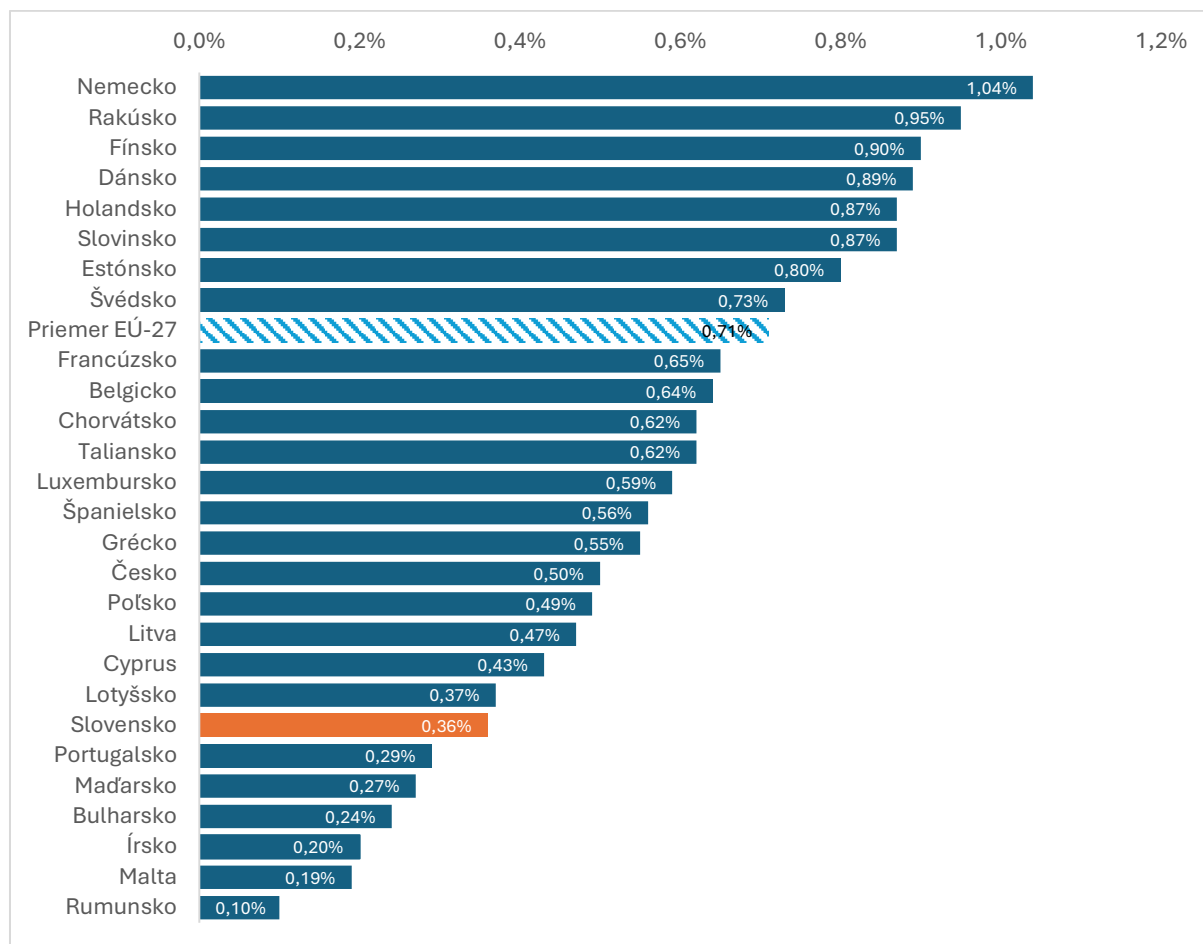
2.1.6. Rozpočtové prostriedky vlády na výskum a vývoj (GBARD) v roku 2024

V roku 2024 prideliла vláda SR zo štátneho rozpočtu na výskum a vývoj viac ako 468 mil. Eur, čo zodpovedalo 0,76 % celkového rozpočtu a 0,36 % HDP Slovenska. Oproti roku 2023 išlo o nárast o 14 mil. Eur, pričom podiel na HDP zostal približne rovnaký. Na nasledovných grafoch sú špecifikované podiely a stavy vynaložených rozpočtových prostriedkov na výskum a vývoj v jednotlivých krajinách EÚ.

Priemerné rozpočtové prostriedky použité na výskum a vývoj v krajinách EÚ-27 dosahovali v roku 2024 úroveň 0,71% HDP (viď graf 11). Slovensko tak vynakladá na výskum a vývoj zo štátneho rozpočtu len mierne nad polovicu európskeho priemeru. Cieľom Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií je navyšovať tento podiel postupne do roku 2030 na úroveň 0,7 % HDP. Nižší percentuálny podiel rozpočtových výdavkov v pomere k HDP ako Slovensko dosiahli Portugalsko (0,29 %), Maďarsko (0,27 %), Bulharsko (0,24 %), Írsko (0,2 %), Malta (0,19 %) a Rumunsko (0,1 %). Najvyšší podiel dosiahlo Nemecko (1,04 %), nasledované Rakúskom (0,95 %) a Fínskom (0,9 %). Z krajín V4 sú v tejto štatistike mierne lepšie Česko (0,5 %) a Poľsko (0,49 %). V absolútnej hodnote vynakladá najviac Nemecko

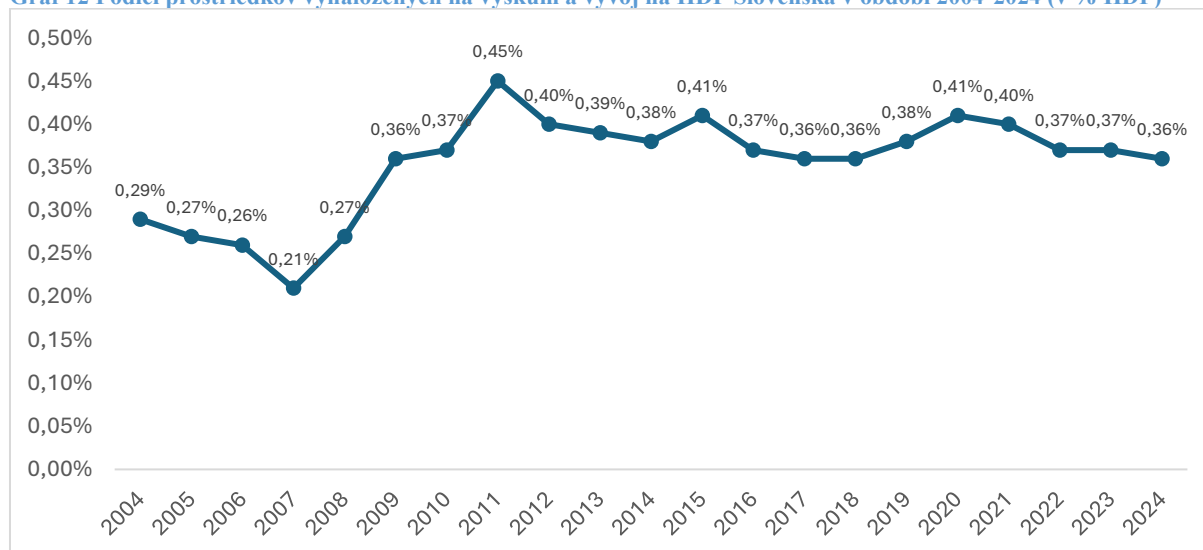
(viac ako 44 mld. EUR) a najmenej Malta (42 mil. EUR). V pomere na obyvateľa je na čele Luxembursko (759 EUR), na opačnom konci sa umiestnilo Rumunsko (19 EUR).

Graf 11 Podiel prostriedkov vynaložených na výskum a vývoj zo štátneho rozpočtu na HDP za rok 2024 v krajinách EÚ-27 (v %)

Zdroj: Eurostat, 2025

Graf 12 Podiel prostriedkov vynaložených na výskum a vývoj na HDP Slovenska v období 2004-2024 (v % HDP)

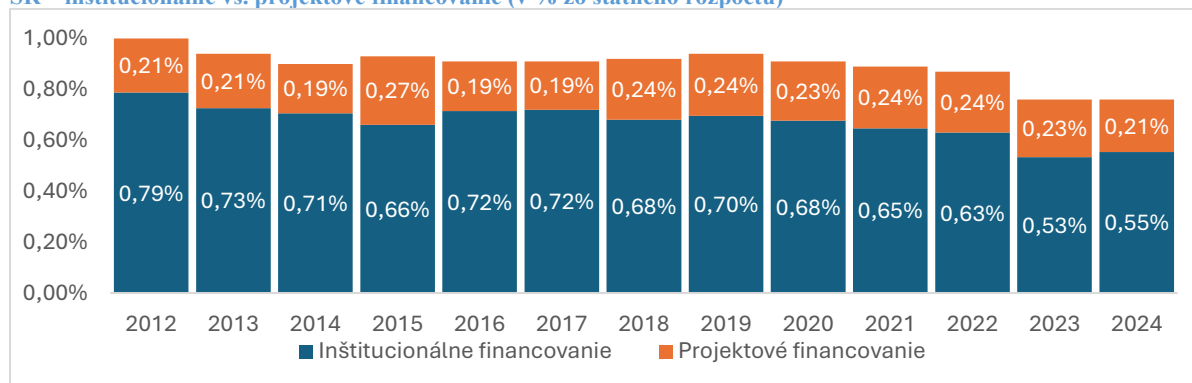

Zdroj: Eurostat, 2025

Vývoj podielu rozpočtových výdavkov na výskum a vývoj na HDP Slovenska v období 2004 - 2024 potvrdzuje dlhodobú stagnáciu v tejto oblasti (viď graf 12). Po krátkodobom raste do roku 2011, keď podiel dosiahol maximum 0,45 %, sa výdavky stabilizovali okolo úrovne 0,35 - 0,4 % HDP.

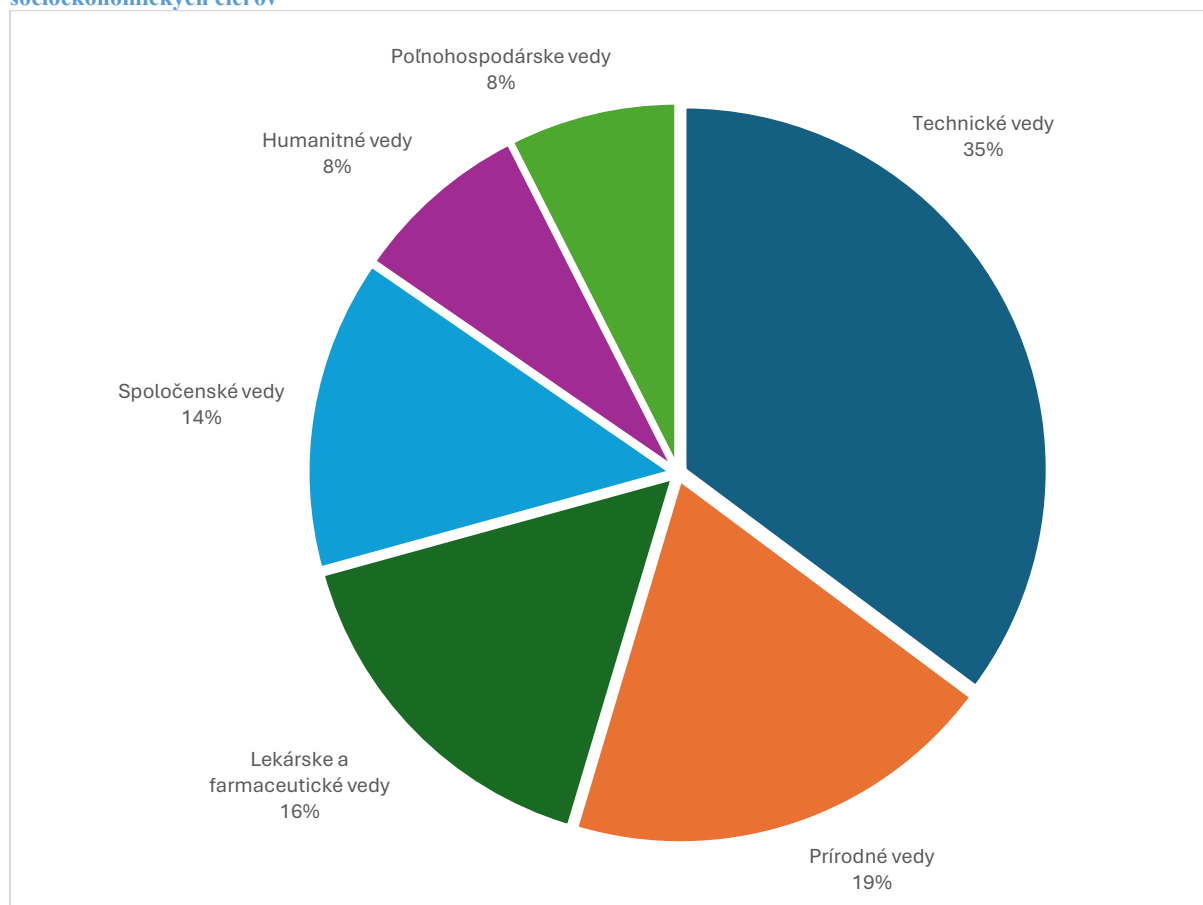
Z hľadiska rozdelenia podľa formy financovania (viď graf 13) v čase klesá podiel inštitucionálneho financovania na štátnom rozpočte, podiel projektového financovania sa nemení.

Graf 13 Vývoj podielu prostriedkov vynaložených na výskum a vývoj na celkových rozpočtových prostriedkoch vlády SR – inštitucionálne vs. projektové financovanie (v % zo štátneho rozpočtu)

Zdroj: Eurostat, 2025

Graf 14 Rozdelenie rozpočtových prostriedkov vynaložených na výskum a vývoj na Slovensku za rok 2024 podľa socioekonomických cieľov

Zdroj: Eurostat, 2025

Z hľadiska socioekonomických cieľov (viď graf 14) vynaložila vláda SR najviac rozpočtových prostriedkov v roku 2024 na technické vedy (35 %). Medzi ďalšie významné kategórie patria prírodné vedy (19 %), lekárske vedy (16 %) a spoločenské vedy (14 %).

2.1.7. Nepriame nástroje financovania – superodpočet dane z príjmov na VaV

Za účelom podpory realizácie výskumu a vývoja v podnikateľskom sektore a tým podpory zvýšenia podielu súkromných zdrojov do výskumu a vývoja bol v SR v roku 2015 zavedený nový typ daňového zvýhodnenia s cieľom motivovať podnikateľov realizovať výskumné aktivity. Uvedené zvýhodnenie, upravené v § 30c zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, všeobecne označované ako tzv. superodpočet dane z príjmov, spočíva v možnosti odpočítania stanoveného podielu výdavkov (nákladov) podnikateľských subjektov na výskum a vývoj od základu dane po odrátaní daňovej straty.

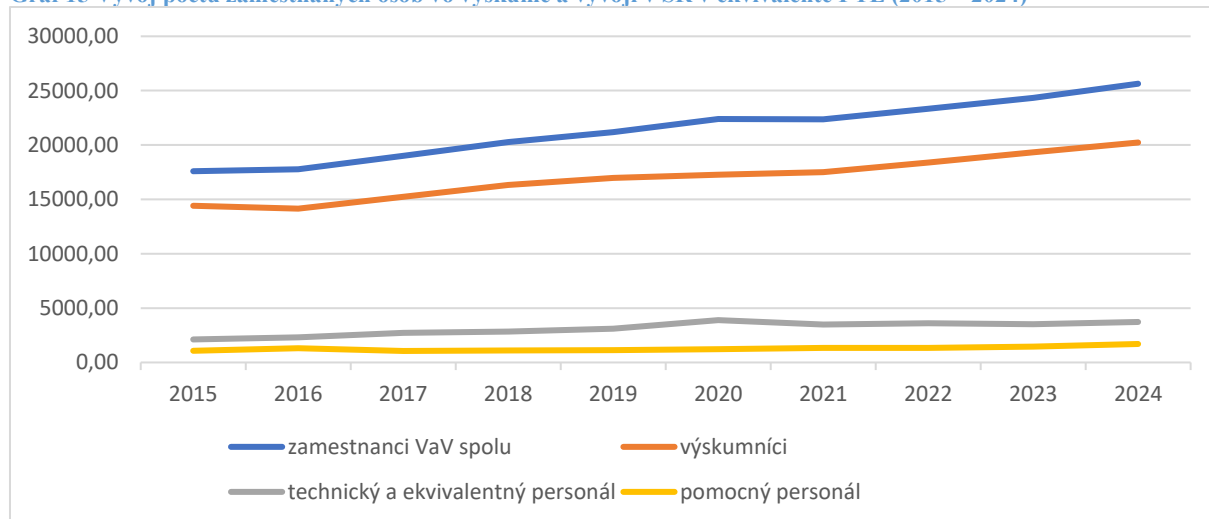
S novelou zákona o dani z príjmov účinnou od 1. januára 2020 došlo k zvýšeniu možnosti odpočtu oprávnených výdavkov (nákladov) vynaložených na výskum a vývoj od základu dane na 200 % počnúc zdaňovacím obdobím začínajúcim sa 1. januára 2020.

Údaje z novembra 2024 uvádzajú, že za zdaňovacie obdobie 2024 si superodpočet uplatnilo 529 podnikov, pričom celková výška odpočtov predstavovala 262 mil. EUR.

2.2 Ľudské zdroje vo výskume a vývoji

V roku 2024 predstavoval počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v SR, vyjadrený v ekvivalente FTE⁴ 25 640 zamestnancov, čo predstavuje nárast v porovnaní s rokom 2023 o 1 311 zamestnancov. Vývoj počtu zamestnaných osôb vo výskume a vývoji za obdobie rokov 2015 – 2024 podľa jednotlivých kategórií zamestnaných osôb je znázornený v grafe 15.

Graf 15 Vývoj počtu zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v SR v ekvivalente FTE (2015 – 2024)

Zdroj: Štatistický úrad SR, 11/2025

⁴ Ekvivalent FTE = ekvivalent plného pracovného úväzku. Všetky údaje o počtoch zamestnancov výskumu a vývoja v tejto správe sú uvedené v ekvivalente FTE.

Najväčšie zastúpenie v roku 2024 medzi zamestnanými osobami vo výskume a vývoji mali výskumníci (78,61 %), nasledoval technický a ekvivalentný personál (14,31 %) a pomocný personál (7,08 %).

Z hľadiska vývoja počtu zamestnaných osôb vo výskume a vývoji podľa sektorov je možné konštatovať, že v roku 2024 bolo najviac osôb zamestnaných v podnikateľskom sektore (43,14 %), ďalej v sektore vysokých škôl (39,91 %), v štátnom sektore (16,77 %) a v súkromnom neziskovom sektore (0,16 %).

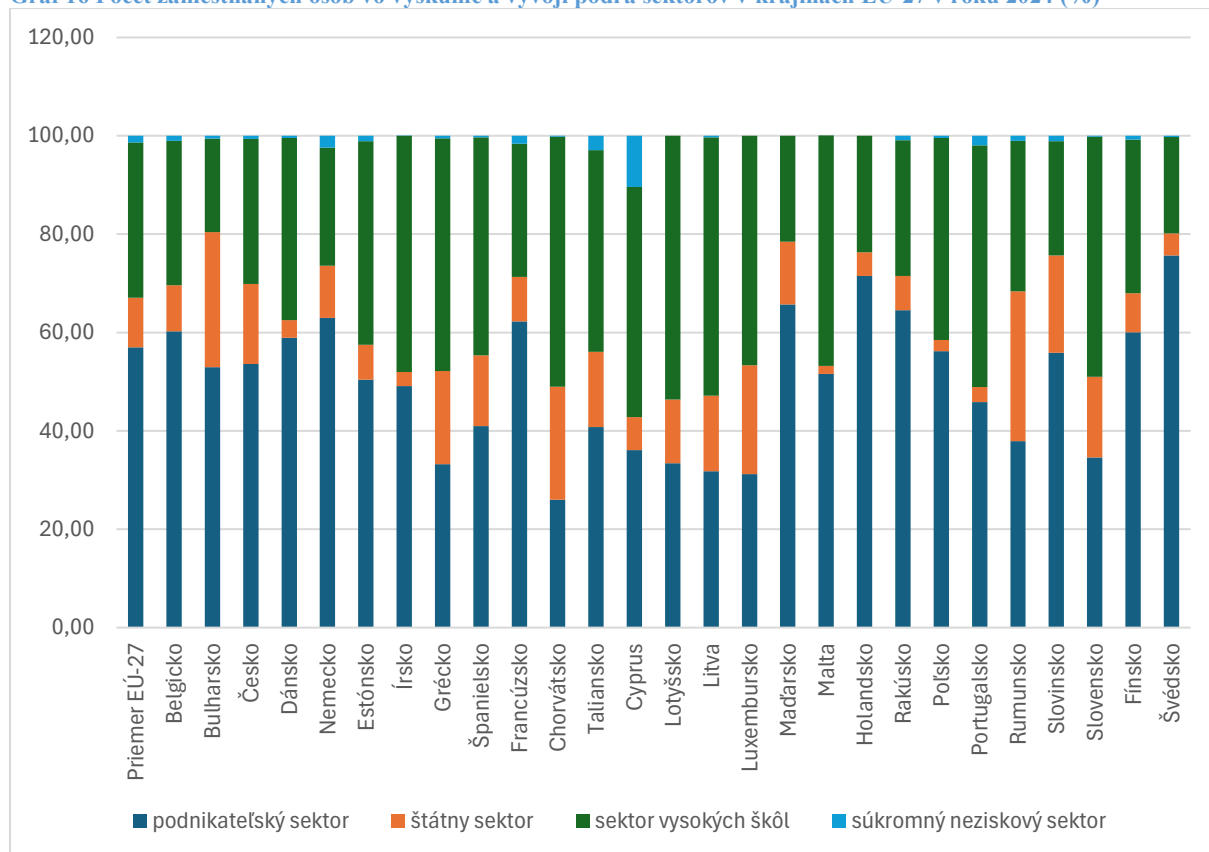
Tabuľka 3 Zamestnanci vo výskume a vývoji podľa sektorov v roku 2024 (FTE)

Počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji spolu	25 640
<i>v tom</i>	
podnikateľský sektor	10 891
štátny sektor	4 234
sektor vysokých škôl	10 075
súkromný neziskový sektor	41

Zdroj: Štatistický úrad SR, 11/2025

Z dostupných údajov je možné konštatovať, že v roku 2024 mala SR v porovnaní s priemerom EÚ-27 nižší počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v podnikateľskom sektore (34 %; priemer EÚ-27 – 57 %) a súčasne mala vyšší počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v sektore vysokých škôl (48%; priemer EÚ-27 – 31 %) a v štátnom sektore (16 %; priemer EÚ 28 – 10 %). Grafické znázornenie predmetných údajov poskytuje graf 16.

Graf 16 Počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji podľa sektorov v krajinách EÚ-27 v roku 2024 (%)

Zdroj: Eurostat, 12/2025

Nasledovná tabuľka 4 sumarizuje počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v SR podľa vednej oblasti:

Tabuľka 4 Počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v SR podľa vednej oblasti v roku 2024 (FTE)

Počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji spolu	25 640
<i>v tom</i>	
prírodné vedy	5 269
technické vedy	11 517
lekárske a zdravotnícke vedy	2 503
pôdohospodárske vedy	1 006
spoločenské vedy	2 985
humanitné vedy	1 960

Zdroj: Štatistický úrad SR, 11/2025

Vo vzťahu k jednotlivým vedným oblastiam bol v roku 2024 najvyšší počet zamestnaných osôb vo výskume a vývoji v oblasti technických vied (44,9 %). Ďalej nasledovali prírodné vedy (20,54 %), spoločenské vedy (11,64 %) lekárske a farmaceutické vedy (9,76 %), humanitné vedy (7,64 %) a pôdohospodárske vedy (3,92 %). V porovnaní s rokom 2023 došlo k nárastu počtu osôb v každej z vedných oblastí.

3. Výsledky výskumu a vývoja

3.1 Prezentácia výsledkov a hodnotenie výkonnosti systému výskumu a vývoja v SR

Prezentovaná scientometrická analýza bola vypracovaná na základe spracovania údajov evidovaných v databázach Eurostat⁵, SK CRIS, webregistroch Úradu priemyselného vlastníctva SR a platformy Web of Science spoločnosti Clarivate Analytics a jej jednotlivých súčiastiach a databázach (Web of Science Core Collection – WoS CC a Journal Citation Reports - JCR) s využitím jej webového analytického nástroja InCites Benchmarking and Analytics. Počet publikačných výstupov nie je konečný, pretože databáza Web of Science je priebežne aktualizovaná a recenzované príspevky môžu byť zaraďované aj s dlhším časovým (rok i viac) oneskorením. Takisto počet citácií je časovo premenný, časom obvykle narastá, čo sa prejavuje na hodnotách bibliometrických ukazovateľov, ktoré sú odvodené od počtu citácií. Výraz slovenský autor označuje autora publikácie registrovanej v databáze Web of Science, ktorý má ako príslušnosť ku krajine uvedené Slovensko (analogicky platí aj pre pomenovanie autorov iných krajín).

3.1.1. Vedecké publikačné výstupy a odvodené ukazovatele pre SR v porovnaní so zahraničím

V roku 2024 Slovensko prispelo k portfóliu všetkých vedeckých publikácií v súbore krajín združených v Európskej únii s 27 členskými štátmi (EÚ-27) spolu 8 135 vedeckými publikáciami (zdroj: Web of Science/InCites, 21.7.2025) a zaujalo tak 19. miesto spomedzi krajín EÚ-27 (viď graf 17), čo predstavuje rovnakú publikačnú produkciu ako v predchádzajúcom roku 2023. V krajinách s podobným počtom obyvateľov ako Slovensko (5 424 687, 8 135 publikácií za rok 2024) bola celková publikačná produkcia nasledovná – Fínsko: 5 603 851 obyvateľov, 24 013 publikácií, 13. miesto v súbore EÚ-27; Írsko: 5 351 681 obyvateľov, 21 608 publikácií, 15. miesto v súbore EÚ-27.

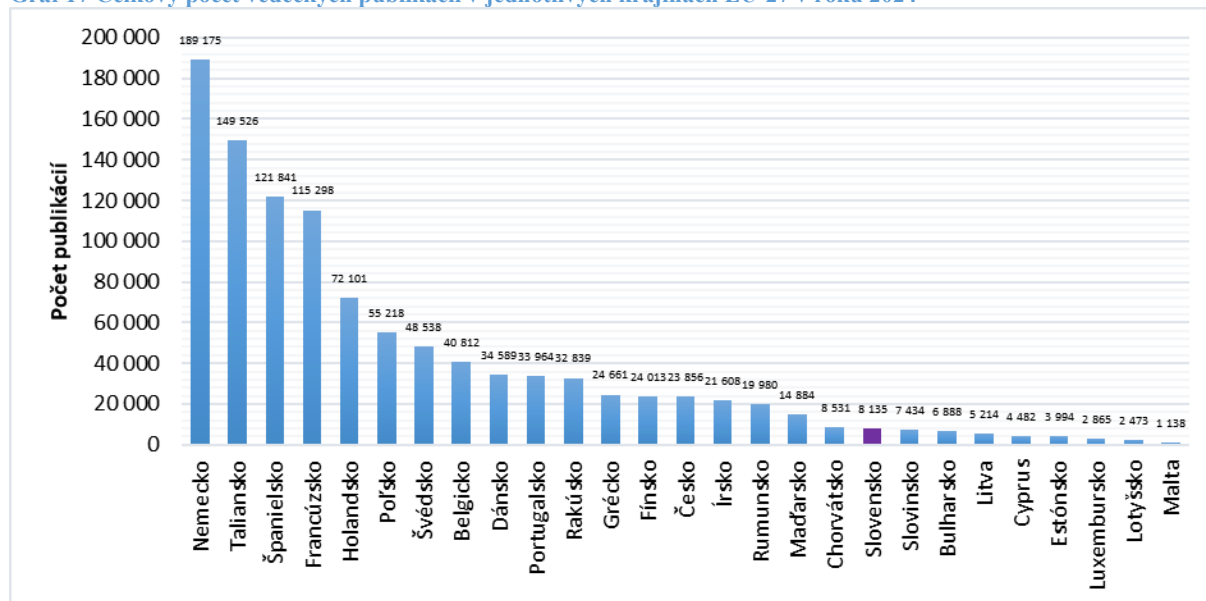
V počte vedeckých publikácií na 1 000 obyvateľov dosiahlo Slovensko hodnotu 1,50 a zaujalo 24. miesto spomedzi 27 krajín EÚ-27 (viď graf 18), čo predstavuje pokles o jedno miesto oproti roku 2023 (23. miesto). Slovensku podobné hodnoty priemerného počtu publikácií na 1 000 obyvateľov dosahuje Poľsko (1,51 publikácie na 1 000 obyvateľov, 36 620 970 obyvateľov) a Maďarsko (1,55 publikácie na 1 000 obyvateľov, 9 584 627 obyvateľov). Pri porovnateľnom počte obyvateľov ako Slovensko dosiahli krajiny Fínsko (5 603 851 obyvateľov) a Írsko (5 351 681 obyvateľov) priemerne 4,29, resp. 4,04 publikácií na 1 000 obyvateľov, čím sa zaradili na 4., resp. 6. miesto v súbore krajín EÚ-27. Priemerná hodnota počtu publikácií na 1 000 obyvateľov pre všetky krajiny EÚ-27 je 2,39 (v roku 2023: 2,29).

Všeobecné porovnanie počtov publikácií na Slovensku indexovaných v databáze Web of Science za roky 2020 (9 074 publikácií), 2021 (8 629 publikácií), 2022 (7 694 publikácií),

⁵ Údaje z Eurostat aktualizované k 8/7/2025, dostupné na:
<https://ec.europa.eu/Eurostat/databrowser/view/tps00001/default/table?lang=en>

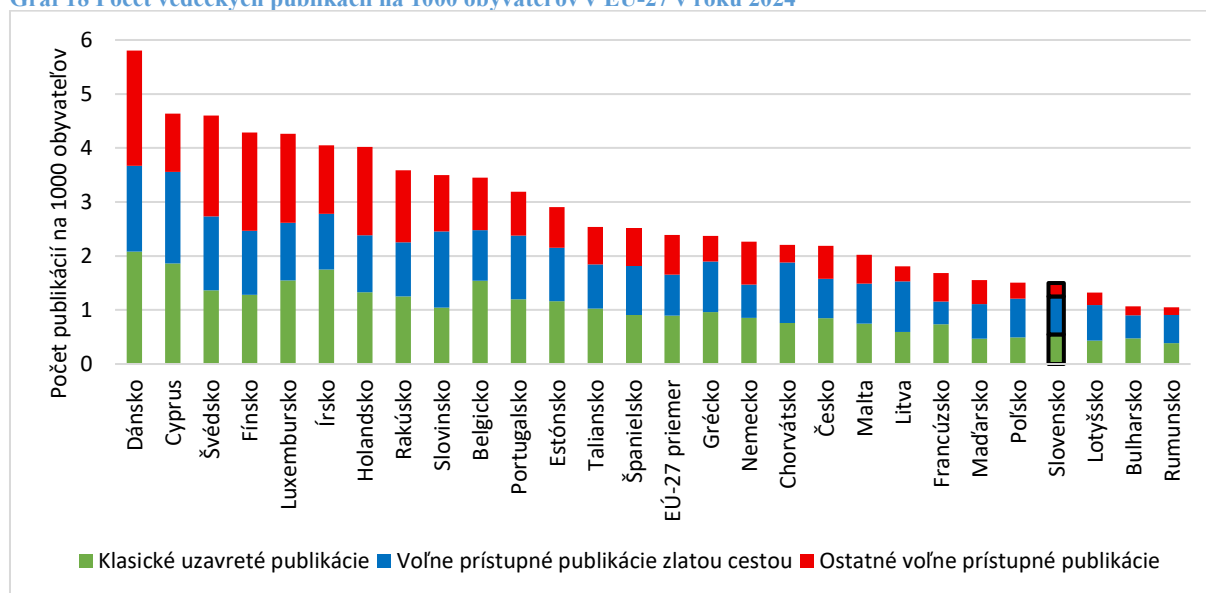
2023 (7 712 publikácií) a 2024 (8 135 publikácií) naznačuje vzostup publikačnej aktivity v rokoch 2022 až 2024 po jej predchádzajúcom miernom poklese v rokoch 2020-2022.

Graf 17 Celkový počet vedeckých publikácií v jednotlivých krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web od Science/InCites a Eurostat, 2025

Graf 18 Počet vedeckých publikácií na 1000 obyvateľov v EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web od Science/InCites a Eurostat, 2025

Publikovanie formou otvoreného prístupu (Open Access – OA) napomáha lepšej dostupnosti slovenských publikačných výstupov, ich zviditeľneniu a zároveň získaniu vyššej citačnej odozvy, t. j. aj efektívnejšiemu využitiu a zhodnoteniu publikovaných poznatkov. Graf 18 zobrazuje zastúpenie publikácií podľa publikačného modelu dostupnosti (zdroj: Web od Science/InCites, 21. 7. 2025): klasické uzavreté publikácie, voľne prístupné publikácie vydané zlatou cestou (OA Gold) a ostatné voľne prístupné publikácie (ostatné OA – podľa Web of

Science: hybridný⁶ prístup, t. j. kombinácia predplatného a voľnej dostupnosti; free to read, t. j. dostupné na čítanie; a zelená cesta, t. j. v repozitároch). Na Slovensku v sledovanej problematike otvoreného publikovania jednoznačne prevláda forma publikovania zlatou cestou. V roku 2024 došlo k miernemu poklesu podielu voľne prístupných publikácií z celkového počtu publikačných výstupov: 47 % predstavujú voľne prístupné publikácie zlatou cestou (v roku 2023: 50 %) a ďalších 17 % ostatné voľne prístupné publikácie (v roku 2023: 17 %). Publikácie prístupné klasickou uzavretou cestou tvoria 36 % podiel z celkovej publikačnej činnosti na Slovensku v roku 2024 (v roku 2023: 33 %).

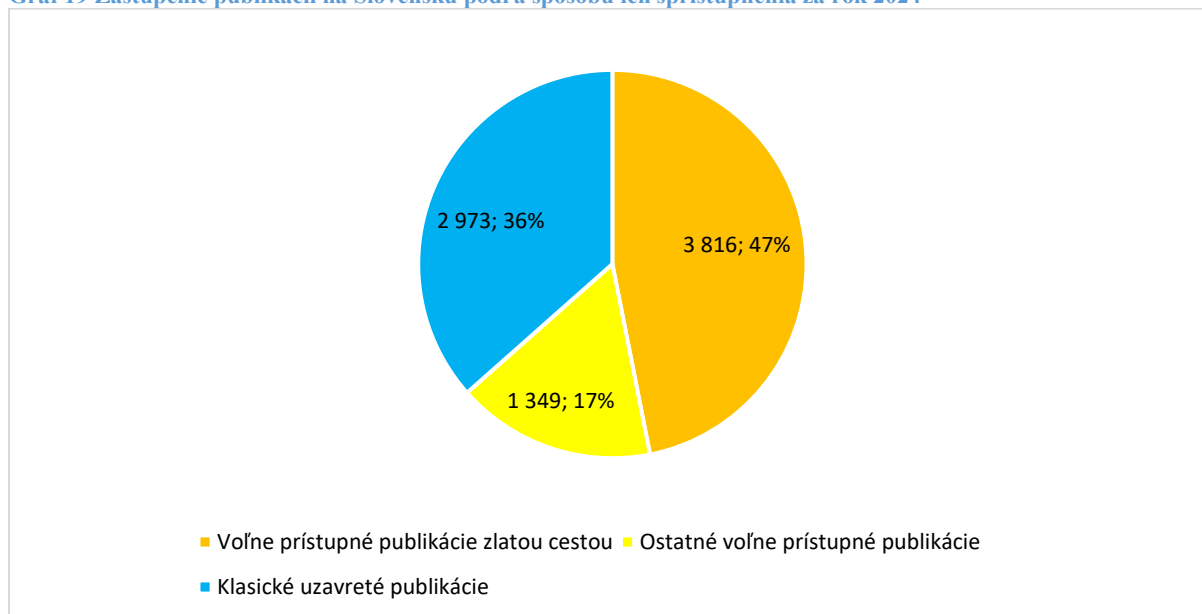
V súbore krajín EÚ-27 mali v roku 2024 najvyšší percentuálny podiel voľne prístupných publikácií vydaných zlatou cestou krajiny Litva (52 %), Chorvátsko (51 %), Rumunsko (50 %), Lotyšsko (50 %), Poľsko (48 %), za nimi nasleduje Slovensko (47 %). Z pohľadu percentuálneho podielu všetkých voľne dostupných publikácií dokumentov (OA Gold spolu s OA ostatné) vedie Švédsko (70 %), Slovinsko (70 %), Fínsko (70 %) a Maďarsko (70 %). Slovensko s podielom 64 % všetkých voľne prístupných publikácií je umiestnené na 13. mieste v súbore krajín EÚ-27, čo je zlepšenie o dve priečky oproti roku 2023 (15. miesto). Najnižší podiel voľne prístupných publikácií zaznamenalo Belgicko (55 %), t. j. všetky krajiny súboru EÚ-27 majú viac ako 50 % podiel prác publikovaných nejakou formou otvoreného prístupu.

Trend publikovania formou otvoreného prístupu môže v budúcnosti prispieť aj k lepšiemu zviditeľneniu publikovaných poznatkov slovenských vedcov a k renomé slovenskej vedy. Pokiaľ sa na hodnotenie výsledkov výskumu používa kritérium kvality publikačných výstupov na základe scientometrického prístupu a sledovania citačnej odozvy, publikovanie formou otvoreného prístupu zlepšuje v širšom kontexte aj podmienky pre získavanie finančnej podpory, grantov a medzinárodnej spolupráce a tak skvalitňuje oblasť vedy a výskumu na Slovensku. Problematika sprístupňovania výsledkov výskumu financovaného z verejných zdrojov a grantov je tak naďalej aktuálna. Jej cieľom je zabezpečenie jednoduchého a rýchleho (online) prístupu k najnovším vedeckým poznatkom, rozvíjanie nových poznatkov a ich využívanie na celospoločenský prospech.

Zastúpenie publikácií na Slovensku v roku 2024 podľa spôsobu ich sprístupnenia znázorňuje graf 19 a počty citácií, ktoré na seba viažu graf 20 (zdroj: Web of Science/InCites, 22. 7. 2025). Publikácie sú rozdelené podľa kritéria ich zverejnenia a dostupnosti, t. j. klasicky uzavretou cestou, voľne prístupné zlatou cestou a voľne prístupné ostatnými formami. Z obsahového hľadiska boli voľne prístupné zlatou cestou najpočetnejšie sprístupnené publikácie hlavne z materiálových vied, chémie, aplikovanej fyziky, multidisciplinárnych vied a inžinierstva. Ostatnými formami voľného prístupu boli uverejnené publikácie z oblasti materiálových vied, chémie, biochémie a molekulárnej biológie, multidisciplinárnych vied a aplikovanej fyziky. Klasicky boli sprístupnené hlavne dokumenty z elektroniky a elektrotechniky, multidisciplinárnych počítačových vied, biochémie a molekulárnej biológie, materiálových vied a počítačových vied o umelej inteligencii.

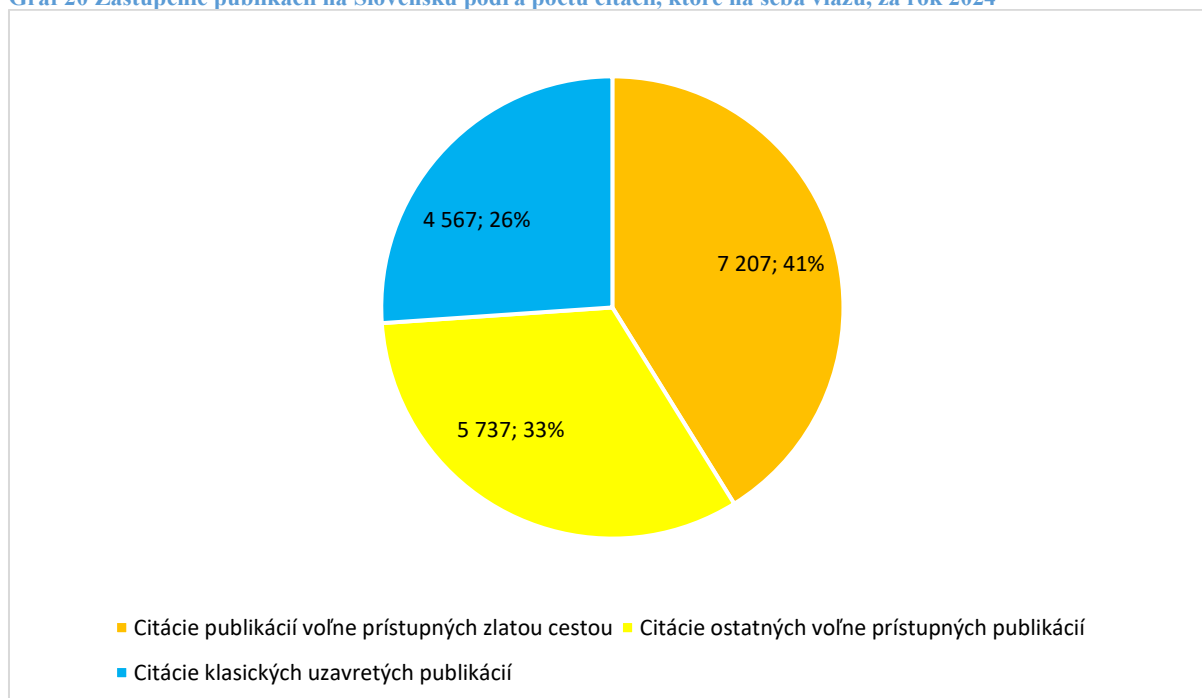
⁶ Hybridný otvorený prístup – autor má možnosť zaplatiť si za voľné sprístupnenie jednotlivých článkov v predplatných časopisoch, mnoho renomovaných časopisov vyberá samostatné tzv. APC, t. j. poplatky za takéto zverejnenie publikácie.

Graf 19 Zastúpenie publikácií na Slovensku podľa spôsobu ich sprístupnenia za rok 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 20 Zastúpenie publikácií na Slovensku podľa počtu citácií, ktoré na seba viažu, za rok 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 19 zobrazuje zastúpenie publikácií na Slovensku v roku 2024 podľa spôsobu ich sprístupnenia. Formou voľného prístupu zlatou cestou bolo publikovaných 47 % (3 816) prác, čo predstavuje mierny pokles oproti predchádzajúcemu roku 2023 (50 %). Zastúpenie ostatných voľne prístupných publikácií predstavuje 17 % (1 349 prác), rovnako ako v roku 2023. U publikovania klasickou uzavretou formou došlo oproti minulému roku k miernemu nárastu z 33 % podielu na 36 % podiel na celkovej publikačnej produkcii (2 973 prác). Z celkového počtu 8 135 publikácií indexovaných v databáze Web of Science bolo 48 % citovaných aspoň

jedenkrát. Ide o mierne zlepšenie oproti roku 2023 (47 %), čo vypovedá o úrovni a kvalite publikovaných dokumentov.

Graf 20 zobrazuje zastúpenie publikácií na Slovensku v roku 2024 podľa počtu citácií, ktoré na seba viažu. V porovnaní s minulým rokom došlo k miernemu poklesu počtu citácií pre klasické uzavreté publikácie z 28 % na 26 %. Klesol aj počet citácií pre voľne prístupné publikácie zlatou cestou zo 48 % na 41 %. Výrazne sa zvýšil počet citácií u ostatných voľne prístupných publikácií: z 24 % na 33 %. Priemerný počet citácií na 1 publikáciu v roku 2024 je nasledovný: pre všetky publikácie 2,15 (v roku 2023: 1,73), pre voľne prístupné publikácie spolu 2,51 (v roku 2023: 1,87), pre voľne prístupné publikácie zlatou cestou: 1,89 (v roku 2023: 1,70), pre ostatné voľne prístupné publikácie: 4,26 (v roku 2023: 2,37) a klasické uzavreté publikácie 1,54 (v roku 2023: 1,45). Z hľadiska zviditeľnenia a získania citačného ohlasu sa javia voľne dostupné publikácie perspektívnejšie než klasické uzavreté publikácie.

Voľne prístupné publikácie zlatou cestou na Slovensku v roku 2024 dosiahli h-index⁷ 24, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku 2023 (20). Najčastejšie vedné oblasti pre voľne prístupné publikácie zlatou cestou boli materiálové vedy, chémia a aplikovaná fyzika, rovnako ako v roku 2023. Ostatné voľne prístupné publikácie dosiahli h-index 25, čo je výrazný nárast oproti roku 2023 (19). Najčastejšie vedné oblasti pre ostatné voľne prístupné publikácie boli materiálové vedy, environmentálne vedy, astronómia a astrofyzika, fyzika a chémia (v roku 2023: materiálové vedy, počítačové vedy o umelej inteligencii a astronómia). Klasické uzavreté publikácie dosiahli h-index 22, ide o nárast oproti roku 2023 (18). Najčastejšie vedné disciplíny pre klasické uzavreté publikácie boli elektrotechnika a elektronika, počítačové vedy, biochémia a molekulárna biológia, materiálové vedy (v roku 2023: materiálové vedy, fyzika kondenzovaných látok, aplikovaná fyzika a fyzikálna chémia). Spôsob sprístupnenia tak naďalej významne ovplyvňuje citovanosť publikačných výstupov.

Doplňujúcim údajom je počet vysoko citovaných prác (HCP – Highly Cited Papers), na Slovensku za rok 2024 spolu 50 (rok 2023: 50). Tieto publikácie z excelentného výskumu boli citované spolu 3 317 krát, získali priemerne 66,34 citácií na jednu publikáciu a hodnotu h-index 30. Oproti roku 2023 ide o výrazný nárast vo všetkých troch metrikách (rok 2023: 1 869 citácií, priemerne 25,58 citácií na publikáciu a h-index 25.) Citačný ohlas bol v rozpätí 13 až 927 citácií. V súbore vysoko citovaných prác boli najpočetnejšie zastúpené vedné disciplíny: klinické lekárstvo, multidisciplinárne vedy, experimentálna medicína, onkológia, vedy o rastlinách a toxikológia.

Snahy vedeckej komunity spojené s prezentáciou výskumných aktivít a ich významom pre zlepšenie kvality života a spoločnosti sa môžu premietnuť do ľahšieho získania ďalších podporovateľov a priaznivcov aj formou finančnej spolupráce a spájania štátnych i súkromných výskumných pracovísk. Efektívna prezentácia výsledkov výskumu odbornej aj širokej verejnosti je nevyhnutnosťou hlavne v bádani, ktoré bolo financované z verejných zdrojov. V bibliometrických citačných databázach sú už niekoľko rokov indexované príspevky obsahovo analyzované podľa toho, ktorému z cieľov udržateľného rozvoja sa konkrétny

⁷ h-index, t. j. Hirschov index (HI) – udáva počet h publikácií, ktoré získali prinajmenšom h počet citácií. Napr. HI=10 znamená, že 10 publikácií z celkového počtu publikácií príslušnej entity (osoba, inštitúcia) získalo aspoň 10 a viac citácií.

výskum venuje, t. j. sleduje globálnu problematiku a verejný záujem⁸. V roku 2024 vzniklo na Slovensku 4 816 publikácií, ktoré prispievajú k niektorému z cieľov trvalo udržateľného rozvoja (zdroj: Web of Science/InCites, 22. 7. 2025), čo je 59 % podiel z celkového počtu publikácií s afiliáciou Slovensko za rok 2024. Niektorou z foriem voľného prístupu bolo publikovaných 3 307 prác, teda 69 % publikácií venujúcich sa cieľom trvalo udržateľného rozvoja. Publikácie zamerané na ciele trvalo udržateľného rozvoja boli častejšie citované než priemerná slovenská publikácia: 40 prác je zaradených ako vysoko citované práce (HCP), čo je 80 % všetkých vysoko citovaných prác na Slovensku za rok 2024. Súbor publikácií venujúcich sa niektorému z cieľov trvalo udržateľného rozvoja dosiahol priemerný počet citácií na jednu publikáciu 2,4, zatiaľ čo priemerný počet citácií na jednu publikáciu vztiahnutý na súbor všetkých publikácií zo Slovenska za rok 2024 bol 2,15. Najviac publikácií spadalo pod nasledovné ciele trvalo udržateľného rozvoja: kvalita života a zdravia (2 400 prác, t. j. 30 % z celkovej publikačnej činnosti), opatrenia v oblasti klímy (701 prác, 9 % z celkovej publikačnej činnosti), život na pevnine (581 prác, 7 % z celkovej publikačnej činnosti), udržateľné mestá a komunity (468 prác, 6 % z celkovej publikačnej činnosti) a ďalšie. V publikáciách venujúcich sa cieľom trvalo udržateľného rozvoja boli najpočetnejšie zastúpené vedné disciplíny: materiálové vedy, chémia, environmentálne vedy, biochémia a molekulárna biológia, fyzika a multidisciplinárne vedy.

Na Slovensku boli v roku 2024 výskumné aktivity podporované viacerými domácimi a zahraničnými finančnými agentúrami (zdroj: Web of Science, 14.7.2025). Najviac indexovaných publikácií (1 475, z toho 7 vysoko citovaných prác a 948 publikácií voľne prístupných, s 53 % podielom medzinárodnej spolupráce) uvádza poskytnutie finančných prostriedkov Agentúrou na podporu výskumu a vývoja (APVV). Z obsahového zamerania ide o chémiu, inžinierstvo, materiálové vedy, fyziku a ďalšie vedné disciplíny. Priemerný počet citácií na jednu publikáciu predstavuje hodnotu 1,73; priemerný h-index je 16; u oboch hodnôt ide o mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku 2023.

K ďalším financovateľom výskumu na Slovensku v roku 2024 patrí Vedecká grantová agentúra MŠVVaM SR a SAV (VEGA) (1 245, z toho 4 vysoko citované práce a 794 publikácií voľne prístupných, s 48 % podielom medzinárodnej spolupráce). Priemerný počet citácií na jednu publikáciu predstavuje hodnotu 1,43; priemerný h-index je 14; u oboch hodnôt ide o mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku 2023. Publikácie z takto finančne podporeného výskumu sa obsahovo týkali najpočetnejšie chémie, inžinierstva, fyziky a materiálových vied.

K významným financovateľom slovenského výskumu patrí aj Slovenská akadémia vied (380, z toho 256 publikácií voľne prístupných, s 53 % podielom medzinárodnej spolupráce). Priemerný počet citácií na jednu publikáciu predstavuje hodnotu 1,58; priemerný h-index je 7; u oboch hodnôt ide o mierny pokles oproti predchádzajúcemu roku 2023. Obsahovo sa publikácie týkajú hlavne materiálových vied, aplikovanej fyziky, chémie a biológie.

Slovenský výskum finančne podporila aj Európska únia (897 dokumentov, z toho 3 vysoko citovaných a 652 voľne prístupných, so 75 % podielom medzinárodnej spolupráce). Priemerný počet citácií na jednu publikáciu predstavuje hodnotu 2,42; priemerný h-index je 16; u oboch hodnôt ide o mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku 2023. Ide o publikácie

⁸ Podrobné informácie o cieľoch trvalo udržateľného rozvoja: <https://globalnevezdelavanie.sk/ciele-udrzatelneho-rozvoja/>, https://globalnevezdelavanie.sk/wp-content/uploads/2019/09/cvo_ciele_rozvoja_web.pdf

s obsahovým zameraním na fyziku častíc a polí, materiálové vedy, astronómiu a astrofyziku, aplikovanú fyziku a chémiu.

Spomedzi viacerých zahraničných financovateľov slovenského výskumu možno spomenúť National Natural Science Foundation of China/NSFC (240 dokumentov, z toho 5 vysoko citovaných a 175 voľne prístupných, so zameraním na fyziku častíc a polí, astronómiu a astrofyziku, jadrovú fyziku a fyziku). Priemerný počet citácií na jednu publikáciu predstavuje hodnotu 3,73; priemerný h-index je 14. Ďalej finančne podporil slovenské výskumné aktivity aj European Research Council (203 dokumentov, z toho 2 vysoko citované a 193 voľne prístupných, so zameraním na fyziku častíc a polí, astronómiu a astrofyziku, jadrovú fyziku a fyziku). Priemerný počet citácií na jednu publikáciu predstavuje hodnotu 3,84; priemerný h-index je 13.

Podiel domácej a zahraničnej spolupráce vo výskume je významnou hodnotou pri meraní jeho kvality a odzrkadľuje sa napríklad aj pri zostavovaní rebríčkov kvality akademických a výskumných inštitúcií a v prístupe tzv. kontextualizovanej scientometrie (napríklad Leiden Ranking⁹ a i.). Nasledujúce grafy 21, resp. 22 zobrazujú podiel domácej, resp. medzinárodnej spolupráce vo výskume na Slovensku a v krajinách EÚ-27.

Graf 21 znázorňuje podiel domácej spolupráce vo výskumných aktivitách pre krajiny EÚ-27 v roku 2024 (zdroj: Web of Science/InCites, 21.7.2025). Celkovo vzniklo na Slovensku 1 064 publikácií z výskumu s domácou spoluprácou, čo tvorí 13 % celkovej publikačnej činnosti za rok 2024 (v roku 2023: 1 064 publikácií, 14 % z celkovej publikačnej činnosti), čím sa Slovensko zaradilo na 19. miesto v súbore EÚ-27 rovnako ako v roku 2023. Z toho 1 publikácia patrí medzi vysoko citované práce (HCP), čo sú 2 % všetkých HCP (v roku 2023: 0 HCP). Na výskum finančne prispeli: Agentúra na podporu výskumu a vývoja APVV (262 publikácií), Vedecká grantová agentúra VEGA (210 publikácií), Európska Únia (90 publikácií), SAV (59 publikácií) a ďalšie subjekty.

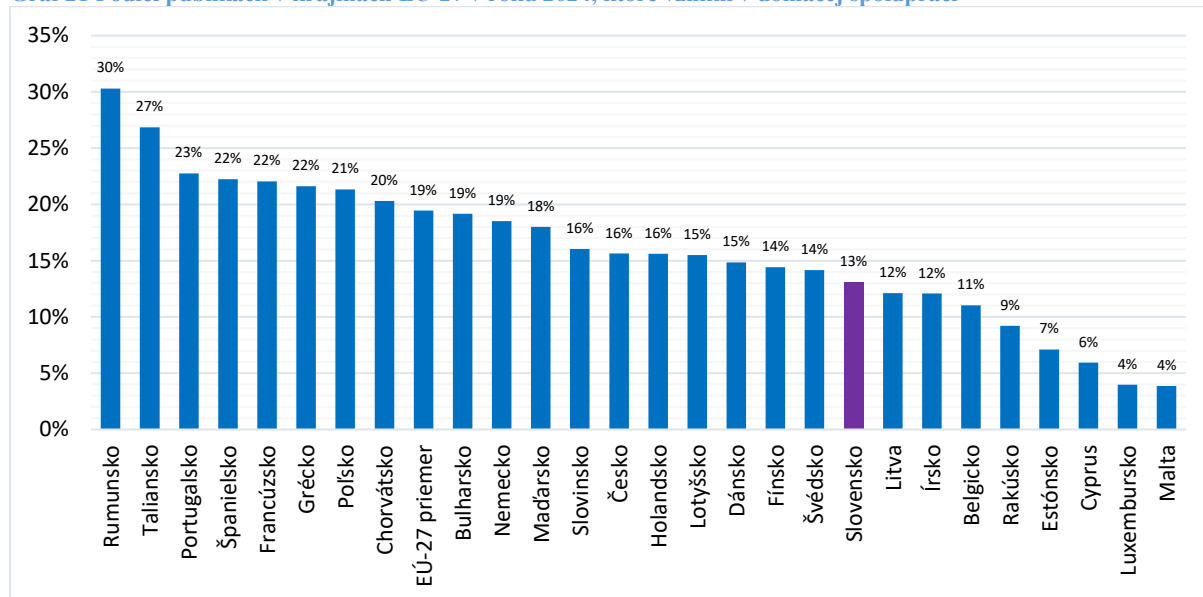
Z hľadiska dostupnosti publikácií vytvorených v domácej spolupráci, bolo v roku 2024 na Slovensku voľne prístupných 696 publikácií (v roku 2023: 699), z toho 549 bolo voľne prístupných zlatou cestou (v roku 2023: 559). Z obsahového hľadiska boli najviac zastúpené vedné odbory: biochémia a molekulárna biológia, všeobecné lekárstvo, chémiu, materiálové vedy a onkológia. Spomedzi cieľov trvalo udržateľného rozvoja boli najpočetnejšie zastúpené: kvalita života a zdravia, život na pevnine, opatrenia v oblasti klímy, udržateľné mestá a komunity, alebo život pod vodou.

Slovensku podobné hodnoty podielu publikácií vytvorených v domácej spolupráci dosiahli v súbore EÚ-27 krajiny Švédsko (14 % podiel, 10 551 707 obyvateľov) a Fínsko (14 % podiel, 5 603 851 obyvateľov), pričom Fínsko má porovnateľný počet obyvateľov ako Slovensko. Podobný počet obyvateľov ako Slovensko má aj Írsko (5 351 681 obyvateľov), ktoré dosiahlo 12 % podiel publikácií z domácej spolupráce, čím sa zaradilo až za Slovensko na 21. miesto v súbore krajín EÚ-27. Priemer súboru krajín EÚ-27 predstavuje hodnota 19 %, pričom väčšina krajín vykazuje viac ako 10 % podiel domácej spolupráce vo výskume. Medziročný trend podielu výskumu s domácou účasťou je vo všetkých krajinách súboru EÚ-27 stabilný (zmena medziročne max. o 1 %). Najvyšší podiel publikácií vytvorených v domácej

⁹ Leiden Ranking využíva tzv. pokročilejšie ukazovatele: vedecký vplyv, spolupráca, OA publikovanie, rodová rovnosť a pod., hodnotí informácie výlučne o výskume uskutočnenom na univerzitách, napríklad vedecký vplyv, spolupráca, podiel OA publikácií a pod.

spolupráci dosiahlo v roku 2024 Rumunsko: 30 % (v roku 2023: 29 %); najnižší podiel vykazala Malta a Luxembursko: 4 % (v roku 2023: 4 %, resp. 3 %). Päť krajín EÚ-27 dosiahlo menej ako 10 % podiel publikácií z domácej výskumnej spolupráce (Rakúsko, Estónsko, Cyprus, Luxembursko a Malta), rovnako ako v roku 2023.

Graf 21 Podiel publikácií v krajinách EÚ-27 v roku 2024, ktoré vznikli v domácej spolupráci

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 22 znázorňuje podiel medzinárodnej spolupráce vo výskumných aktivitách pre krajiny EÚ-27 v roku 2024 (zdroj: Web of Science/InCites, 22. 7. 2025). Celkovo vzniklo na Slovensku 4 643 publikácií z výskumu s medzinárodnou spoluprácou, čo tvorí 57 % celkovej publikačnej činnosti za rok 2024 (v roku 2023: 4 314 publikácií, 56 % z celkovej publikačnej činnosti), čím sa Slovensko zaradilo na 17. miesto v súbore EÚ-27 rovnako ako v roku 2023. Z toho 47 publikácií patrí medzi vysoko citované práce (HCP), čo je 94 % všetkých HCP (v roku 2023: 45 HCP, 90 % všetkých HCP). Najviac publikácií vzniklo v spolupráci s Českou republikou (1 763), s Poľskom (1 013) a Nemeckom (849). Na výskum finančne prispeli: Agentúra na podporu výskumu a vývoja APVV (770 publikácií), Európska Únia (661 publikácií), Vedecká grantová agentúra VEGA (589 publikácií), National Natural Science Foundation of China (239 publikácií), European Research Council (200 publikácií) a ďalšie subjekty.

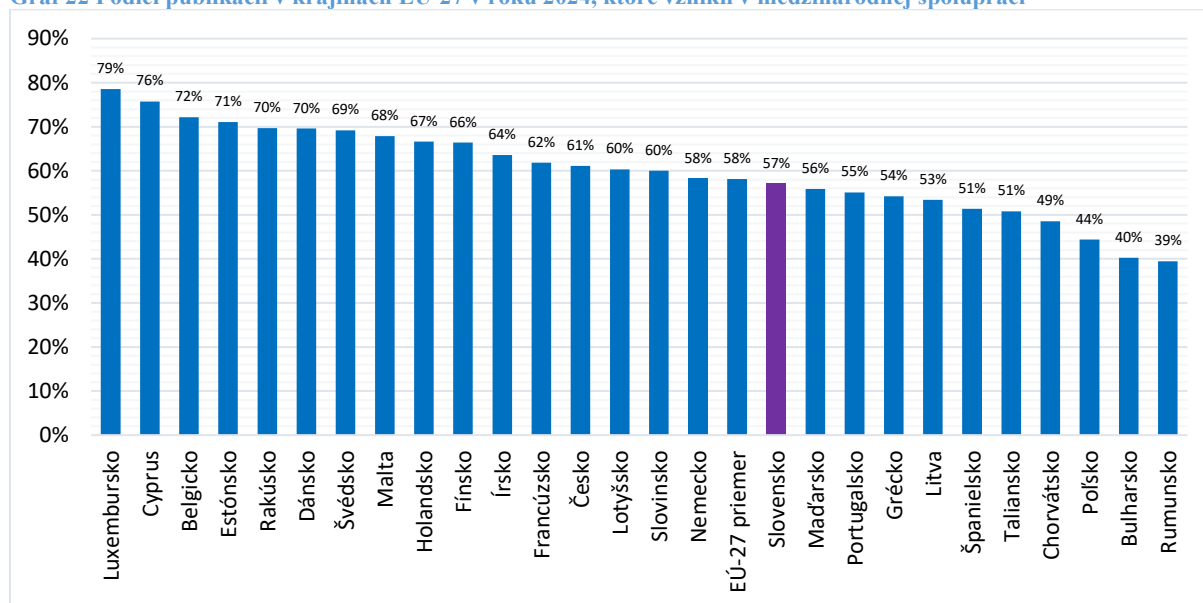
Z hľadiska dostupnosti publikácií vytvorených v medzinárodnej spolupráci, bolo v roku 2024 na Slovensku voľne prístupných 3 041 publikácií (v roku 2023: 2 950), z toho 2 037 bolo voľne prístupných zlatou cestou (v roku 2023: 1 980). Z obsahového hľadiska boli najviac zastúpené vedné odbory: materiálové vedy, aplikovaná fyzika, chémia, fyzikálna chémia a environmentálne vedy. Spomedzi cieľov trvalo udržateľného rozvoja boli najpočetnejšie zastúpené: kvalita života a zdravia, opatrenia v oblasti klímy a život na pevnine.

Slovensku podobné hodnoty podielu publikácií vytvorených v medzinárodnej spolupráci dosiahli v súbore EÚ-27 krajiny Nemecko (58 % podiel, 83 456 045 obyvateľov) a Maďarsko (56 % podiel, 9 584 627 obyvateľov). Pri porovnateľnom počte obyvateľov ako Slovensko dosiahli krajiny Fínsko (5 603 851 obyvateľov) a Írsko (5 351 681 obyvateľov)

66 %, resp. 64 % podiel publikácií vytvorených v medzinárodnej spolupráci, čím sa zaradili na 10., resp. 11. miesto v súbore krajín EÚ-27. Priemer súboru krajín EÚ-27 predstavuje hodnota 58 %, pričom väčšina krajín vykazuje viac ako 50 % podiel medzinárodnej spolupráce vo výskume. Medziročný trend podielu výskumu s medzinárodnou účasťou vo všetkých krajinách súboru EÚ-27 kolíše (zmena medziročne max. o 3 %). Najvyšší podiel publikácií vytvorených v medzinárodnej spolupráci dosiahol v roku 2024 Luxembursko: 79 % (v roku 2023: 80 %); najnižší podiel vykázalo Rumunsko: 39 % (v roku 2023: 41 %). Štyri krajiny EÚ-27 dosiahli menej ako 50 % podiel publikácií z medzinárodnej výskumnej spolupráce (Chorvátsko, Poľsko, Bulharsko a Rumunsko), rovnako ako v roku 2023.

Tieto výsledky podčiarkujú význam budovania aktivít zameraných na medzinárodné partnerstvo nielen v oblasti realizácie výskumných aktivít, ale aj pri publikovaní poznatkov tohto typu výskumu. Medzinárodná spolupráca prispieva k lepšiemu zviditeľneniu aj v podobe väčšej citačnej odozvy a súvisiacej väčšej šance na zaradenie medzi vysoko citované publikácie (HCP). Dôležitou podmienkou realizácie medzinárodnej spolupráce je možnosť získať finančné prostriedky z agentúr na podporu výskumných aktivít a programov EÚ.

Graf 22 Podiel publikácií v krajinách EÚ-27 v roku 2024, ktoré vznikli v medzinárodnej spolupráci

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Prírodné vedy

V roku 2024 bolo na Slovensku publikovaných 3 546 prác v oblasti prírodných vied (zdroj: Web of Science/InCites, 23.7.2025), čo je 44 % podiel z celkovej publikačnej činnosti na Slovensku (v roku 2023: 3 622 publikácií, 47 % podiel z publikačnej činnosti). Tento súbor publikácií získal spolu 7 329 citácií, pričom 54 % z týchto publikácií bolo citovaných aspoň jedenkrát (v roku 2023: 6 197 citácií, 54 % prác citovaných aspoň raz).

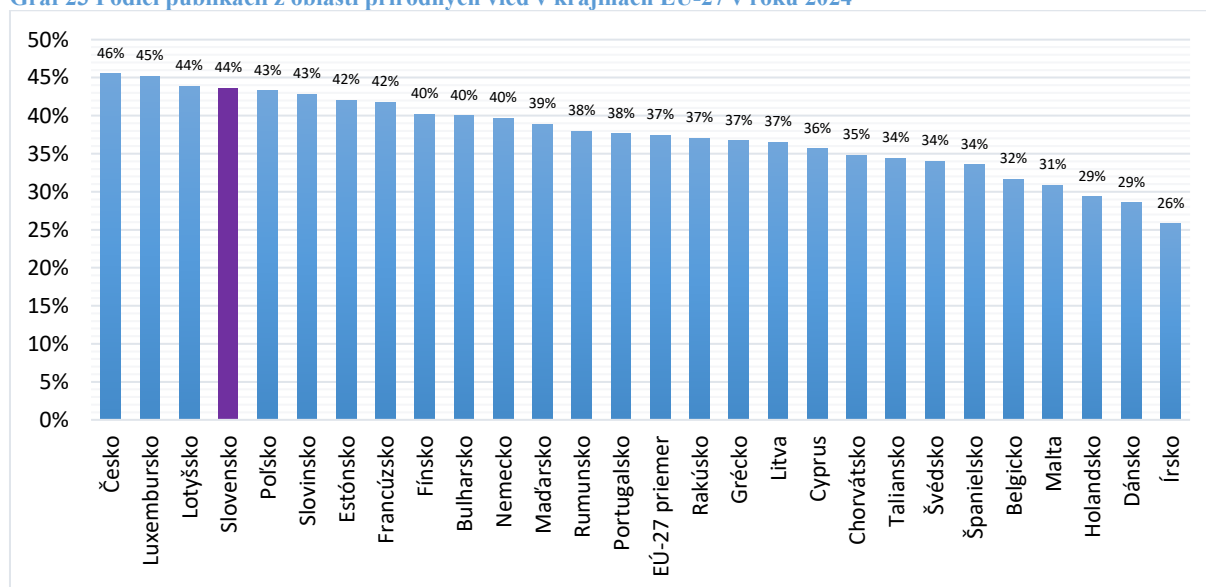
V tomto súbore je 21 vysoko citovaných publikácií (HCP), t. j. výstupov excelentného výskumu (v roku 2023: 23 HCP). Z pohľadu dostupnosti je 2 357 publikácií voľne prístupných,

z nich 1 649 voľne prístupných zlatou cestou. Z hľadiska vedných odborov išlo najmä o materiálové vedy, aplikovanú fyziku a chémiu. Publikácie z oblasti prírodných vied sa venovali viacerým témam trvalo udržateľného rozvoja, najviac: kvalita zdravia a života, ochrana klímy a život na pevnine.

Z celkového sledovaného počtu publikácií v oblasti prírodných vied na Slovensku v roku 2024 je 3 032 článkov, čo je 86 % podiel (v roku 2023: 85 %), t. j. väčšina prác v prírodných vedách bola prevažne publikovaná v podobe článkov vo vedeckých časopisoch.

Graf 23 zobrazuje podiel publikácií z oblasti prírodných vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024. Slovensko so 44 % podielom publikácií z oblasti prírodných vied sa zaradilo na 4. miesto v súbore EÚ-27. Priemerná hodnota podielu publikácií z tejto oblasti v EÚ-27 je 37 %. Najvyšší podiel publikácií z oblasti prírodných vied dosiahol v roku 2024 Česko (46 %); najnižší podiel malo Írsko (26 %).

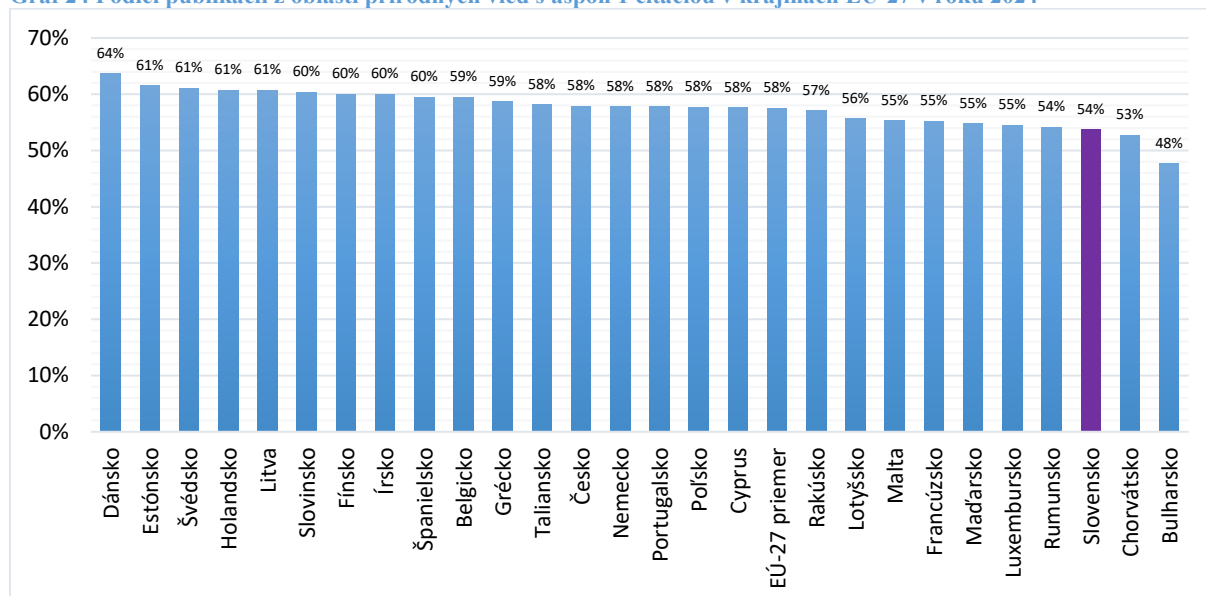
Graf 23 Podiel publikácií z oblasti prírodných vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 24 zobrazuje podiel publikácií z oblasti prírodných vied s aspoň jednou citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024. V súbore EÚ-27 je aktuálne 58 % priemerná citovanosť pre publikácie z oblasti prírodných vied. Slovensko s 54 % citovanosťou sa zaradilo na 25. miesto pred Chorvátsko (53 % citovanosť) a Bulharsko (48 % citovanosť), čím sa zlepšilo o jedno miesto oproti roku 2023. Podobnú citovanosť ako Slovensko má Rumunsko (54 %). Najvyššiu citovanosť dosiahol Dánsko (64 %), najnižšiu Bulharsko (48 %).

Graf 24 Podiel publikácií z oblasti prírodných vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Technické vedy

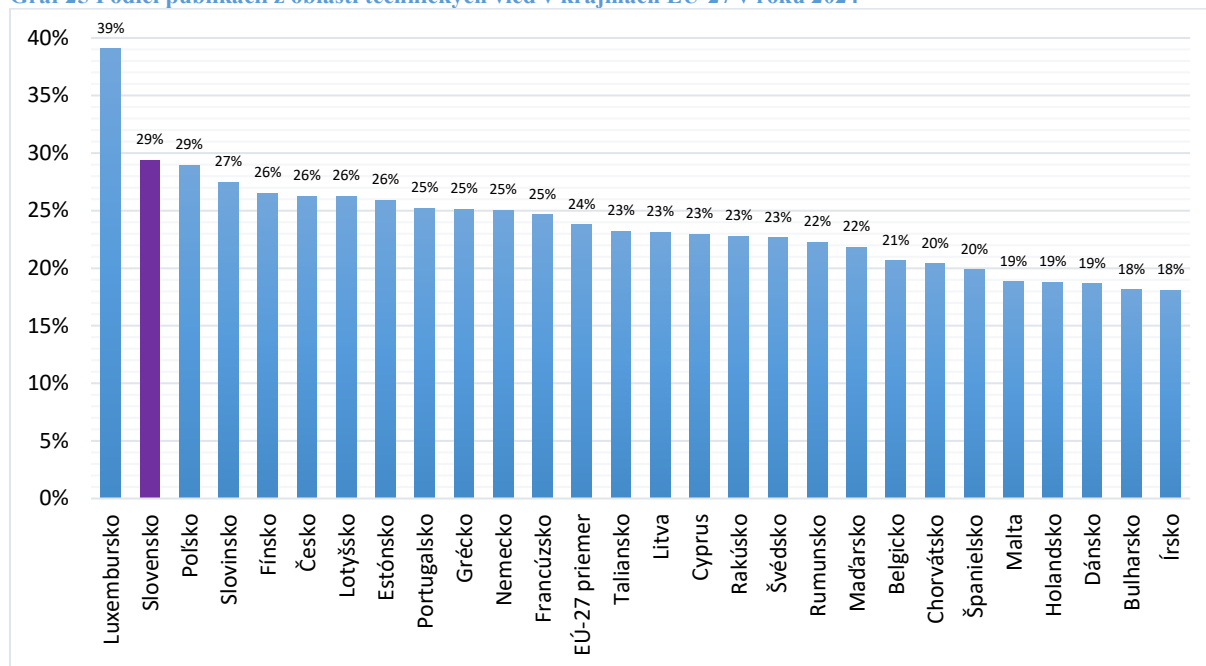
Druhý najvyšší počet publikácií s afiliáciou Slovensko v roku 2024 dosiahli práce publikované v oblasti technických vied s celkovým počtom 2 394 publikácií (zdroj: Web of Science/InCites, 25. 7. 2025), čo je 29 % podiel z celkovej publikačnej činnosti na Slovensku (v roku 2023: 2 134 publikácií, 28 % podiel z publikačnej činnosti). Tento súbor publikácií získal spolu 4 305 citácií, pričom 48 % z týchto publikácií bolo citovaných aspoň jedenkrát (v roku 2023: 3 517 citácií, 53 % prác citovaných aspoň raz).

V tomto súbore je 6 vysoko citovaných publikácií (HCP), t. j. výstupov excelentného výskumu (v roku 2023: 7 HCP). Z pohľadu dostupnosti je 1 412 publikácií voľne prístupných, z nich 1 092 voľne prístupných zlatou cestou. Z hľadiska vedných odborov išlo najmä o materiállové vedy, aplikovanú fyziku, inžinierstvo a ďalšie. Publikácie z oblasti technických vied sa venovali viacerým témam trvalo udržateľného rozvoja, najviac: kvalita zdravia a života, udržateľné mestá a komunity, dostupná a čistá energia, zodpovedná spotreba a výroba.

Z celkového sledovaného počtu publikácií v oblasti technických vied na Slovensku v roku 2024 je 1 818 článkov, čo je 76 % podiel (v roku 2023: 88 %), t. j. väčšina prác v technických vedách bola prevažne publikovaná v podobe článkov vo vedeckých časopisoch.

Graf 25 zobrazuje podiel publikácií z oblasti technických vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024. Slovensko s 29 % podielom publikácií z oblasti technických vied sa zaradilo na 2. miesto v súbore EÚ-27. Priemerná hodnota podielu publikácií z tejto oblasti v EÚ-27 je 24 %. Najvyšší podiel publikácií z oblasti technických vied dosiahlo v roku 2024 Luxembursko (39 %); najnižší podiel malo Írsko (18 %).

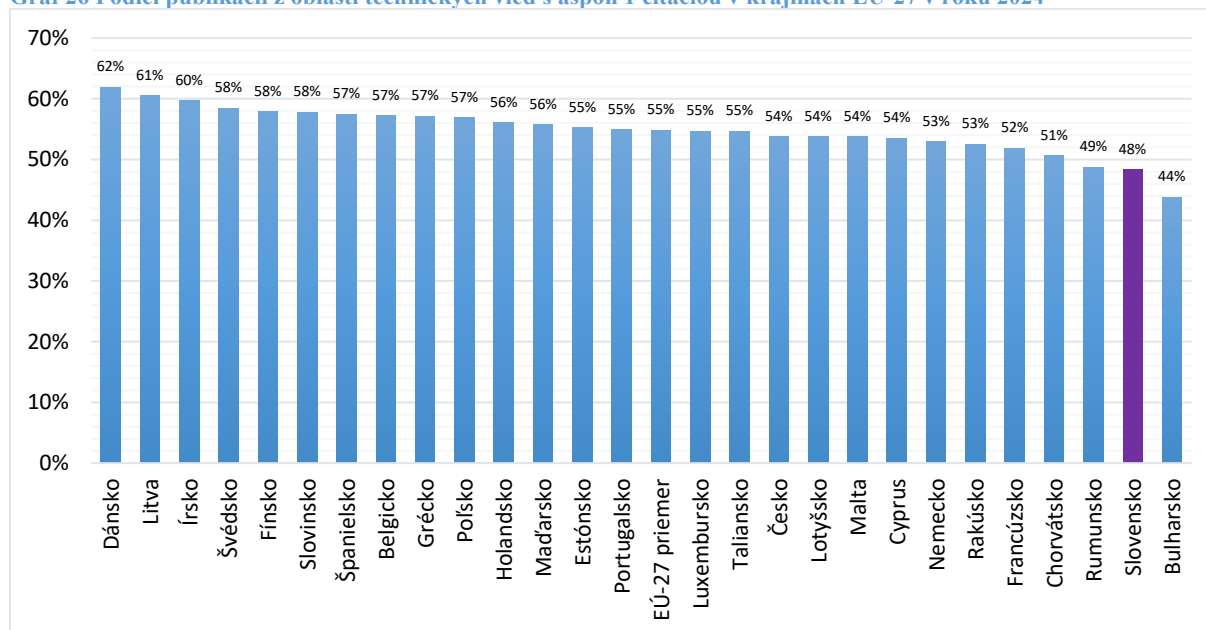
Graf 25 Podiel publikácií z oblasti technických vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 26 zobrazuje podiel publikácií z oblasti technických vied s aspoň jednou citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024. V súbore EÚ-27 je aktuálne 55 % priemerná citovanosť pre publikácie z oblasti technických vied. Slovensko s 48 % citovanosťou sa zaradilo na 26. miesto pred Bulharsko (44 % citovanosť), čím kleslo o jedno miesto oproti roku 2023 (25. miesto). Podobnú citovanosť ako Slovensko má Rumunsko (49 %). Najvyššiu citovanosť dosiahlo Dánsko (62 %), najnižšiu Bulharsko (44 %).

Graf 26 Podiel publikácií z oblasti technických vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

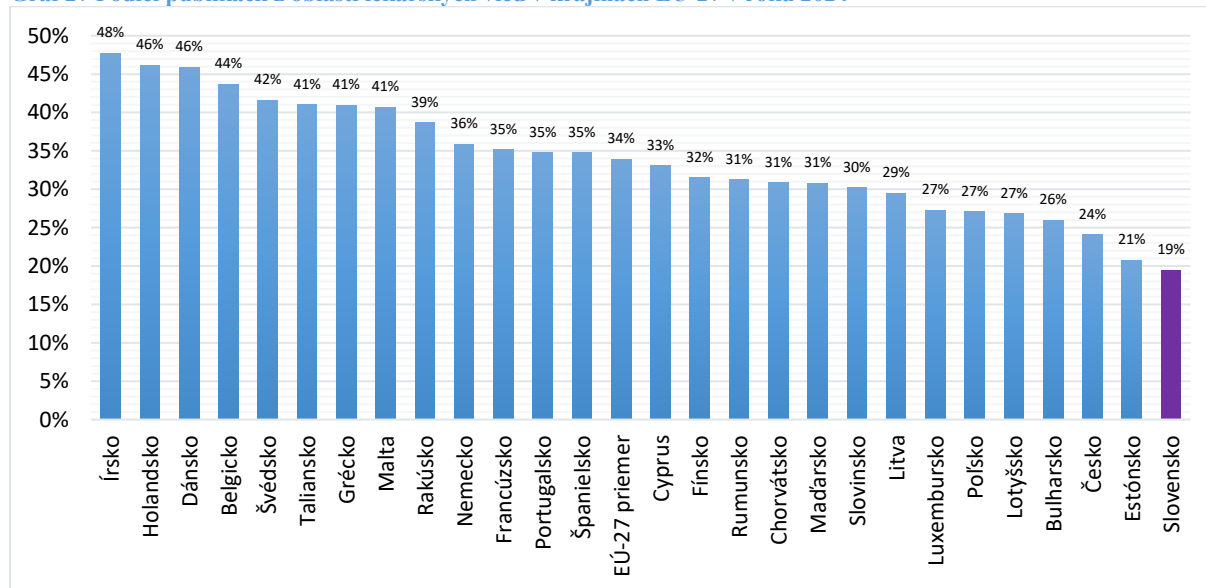
V roku 2024 bolo na Slovensku publikovaných 1 581 prác v oblasti lekárskeho vied (zdroj: Web of Science/InCites, 28. 7. 2025), čo je 19 % podiel z celkovej publikačnej činnosti na Slovensku (v roku 2023: 1 469 publikácií, 19 % podiel z publikačnej činnosti). Tento súbor publikácií získal spolu 4 131 citácií, pričom 47 % z týchto publikácií bolo citovaných aspoň jedenkrát (v roku 2023: 2 557 citácií, 41 % prác citovaných aspoň raz).

V tomto súbore je 21 vysoko citovaných publikácií (HCP), rovnako ako v roku 2023. Z pohľadu dostupnosti je 949 publikácií voľne prístupných, z nich 630 voľne prístupných zlatou cestou. Z hľadiska vedných odborov boli najviac zastúpené verejné pracovné a environmentálne zdravie, všeobecné a interné lekárstvo, neurovedy, farmakológia a farmácia. Publikácie z oblasti lekárskeho vied sa venovali viacerým témam trvalo udržateľného rozvoja, najviac kvalite zdravia a života.

Z celkového sledovaného počtu publikácií v oblasti lekárskeho vied na Slovensku v roku 2024 je 1 057 článkov, čo je 67 % podiel, t. j. väčšina prác v lekárskeho vedách bola prevažne publikovaná v podobe článkov vo vedeckých časopisoch.

Graf 27 zobrazuje podiel publikácií z oblasti lekárskeho vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024. Slovensko s 19 % podielom publikácií z oblasti lekárskeho vied sa zaradilo na posledné 27. miesto v súbore EÚ-27. Priemerná hodnota podielu publikácií z tejto oblasti v EÚ-27 je 34 %. Najvyšší podiel publikácií z oblasti lekárskeho vied dosiahol v roku 2024 Írsko (48 %).

Graf 27 Podiel publikácií z oblasti lekárskeho vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024

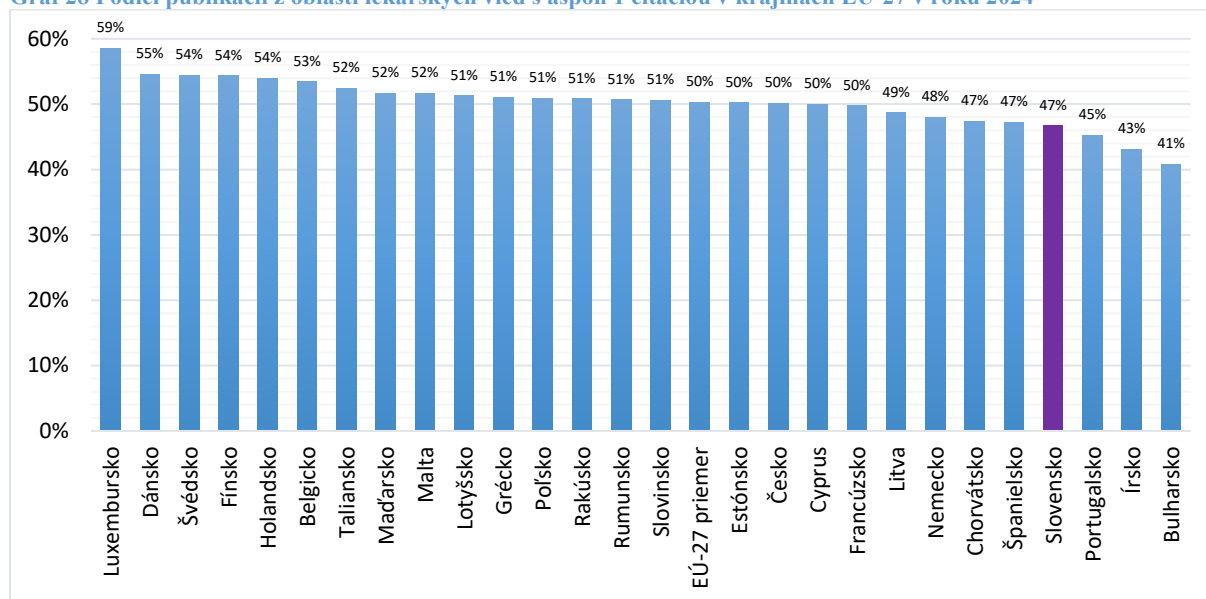

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 28 zobrazuje podiel publikácií z oblasti lekárskeho vied s aspoň jednou citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024. V súbore krajín EÚ-27 je aktuálne 50 % priemerná citovanosť pre publikácie z oblasti lekárskeho vied. Slovensko so 47 % citovanosťou sa zaradilo na 24. miesto pred Portugalsko (45 % citovanosť), Írsko (43 % citovanosť) a Bulharsko (41 % citovanosť), rovnako ako v roku 2023. Podobnú citovanosť ako Slovensko má Španielsko (47

%) a Chorvátsko (47 %). Najvyššiu citovanosť dosiahlo Luxembursko (59 %), najnižšiu Bulharsko (41 %).

Graf 28 Podiel publikácií z oblasti lekárskeho vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Pôdohospodárske vedy

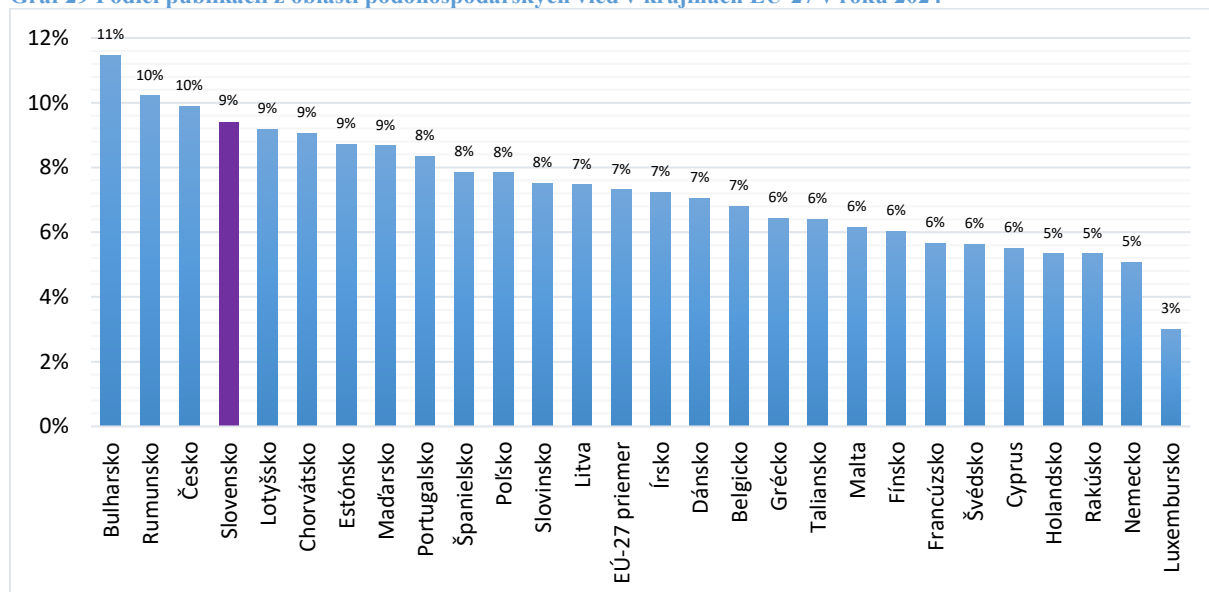
V oblasti pôdohospodárskych vied bolo na Slovensku v roku 2024 vytvorených 766 prác (zdroj: Web of Science/InCites, 25. 7. 2025), čo predstavuje 9 % podiel z celkovej publikačnej činnosti na Slovensku (v roku 2023: 593 publikácií, 8 % podiel z publikačnej činnosti). Tento súbor publikácií získal spolu 1 431 citácií, pričom 58 % z týchto publikácií bolo citovaných aspoň jedenkrát (v roku 2023: 50 % prác citovaných aspoň raz).

V tomto súbore sú 4 vysoko citované publikácie (v roku 2023: 8 HCP). Z pohľadu dostupnosti je 567 publikácií voľne prístupných, z nich 455 voľne prístupných zlatou cestou. Z hľadiska vedných odborov boli najviac zastúpené potravinárska veda a technológia, lesníctvo a vedy o rastlinách. Publikácie z oblasti pôdohospodárskych vied sa venovali viacerým témam trvalo udržateľného rozvoja, najviac: kvalita zdravia a života, život na pevnine a ochrana klímy.

Z celkového sledovaného počtu publikácií v oblasti pôdohospodárskych vied na Slovensku v roku 2024 je 695 článkov, čo je 91 % podiel (v roku 2023: 90 %), t. j. väčšina prác v pôdohospodárskych vedách bola prevažne publikovaná v podobe článkov vo vedeckých časopisoch.

Graf 29 zobrazuje podiel publikácií z oblasti pôdohospodárskych vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024. Slovensko s 9 % podielom publikácií z oblasti pôdohospodárskych vied sa zaradilo na 4. miesto v súbore EÚ-27. Priemerná hodnota podielu publikácií z tejto oblasti v EÚ-27 je 7 %. Najvyšší podiel publikácií z oblasti pôdohospodárskych vied dosiahlo v roku 2024 Bulharsko (11 %); najnižší podiel malo Luxembursko (3 %).

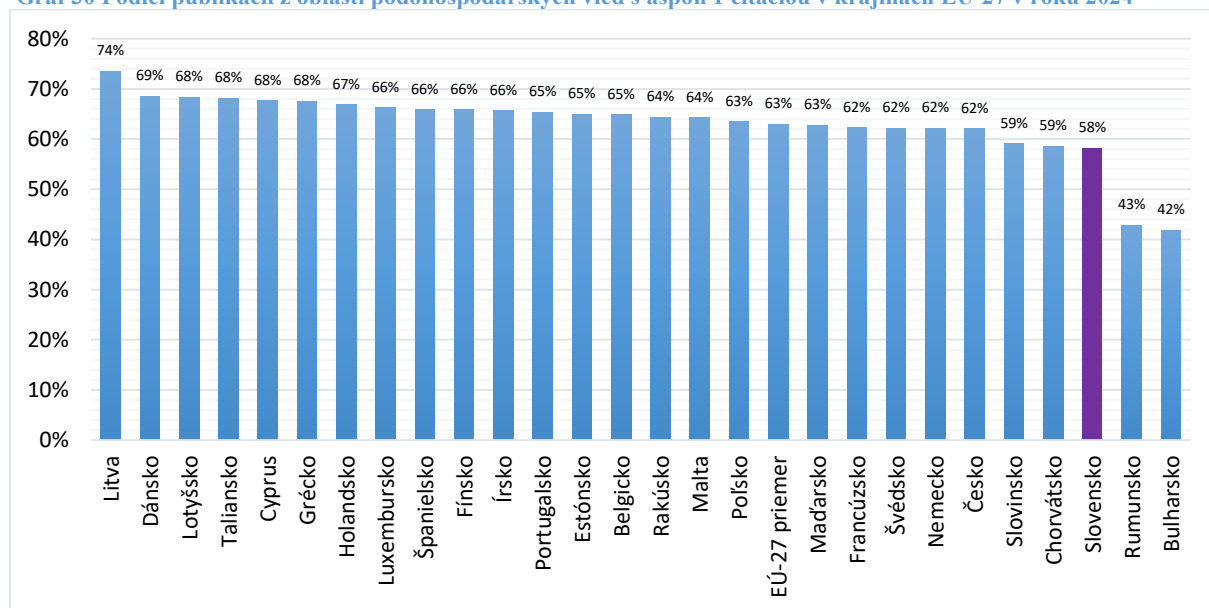
Graf 29 Podiel publikácií z oblasti pôdohospodárskych vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 30 zobrazuje podiel publikácií z oblasti pôdohospodárskych vied s aspoň jednou citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024. V súbore EÚ-27 je aktuálne 63 % priemerná citovanosť pre publikácie z oblasti pôdohospodárskych vied. Slovensko s 58 % citovanosťou sa zaradilo na 25. miesto pred Rumunsko (43 % citovanosť) a Bulharsko (42 % citovanosť), rovnako ako v roku 2023. Podobnú citovanosť ako Slovensko má Chorvátsko (59 %) a Slovinsko (59 %). Najvyššiu citovanosť dosiahla Litva (74 %), najnižšiu Bulharsko (42 %).

Graf 30 Podiel publikácií z oblasti pôdohospodárskych vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

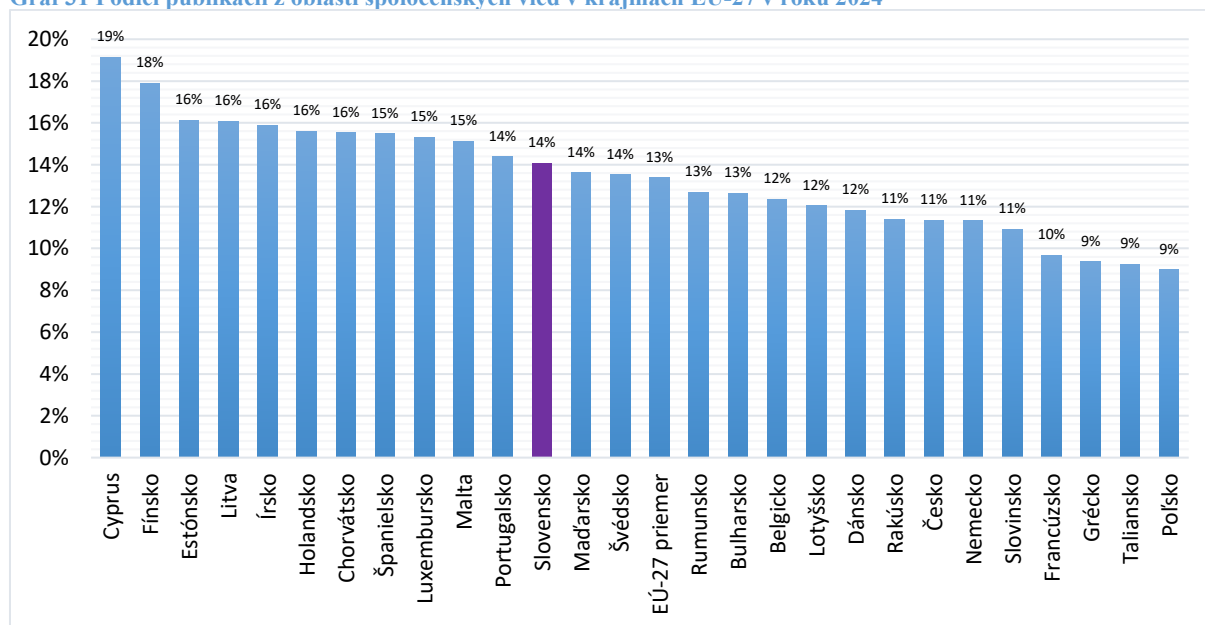
V roku 2024 bolo na Slovensku publikovaných 1 144 prác v oblasti spoločenských vied (zdroj: Web of Science/InCites, 28. 7. 2025), čo je 14 % podiel z celkovej publikačnej činnosti na Slovensku (v roku 2023: 1 180 publikácií, 15 % podiel z publikačnej činnosti). Tento súbor publikácií získal spolu 1 364 citácií, pričom 36 % z týchto publikácií bolo citovaných aspoň jedenkrát (v roku 2023: 36 % prác citovaných aspoň raz).

V tomto súbore je 5 vysoko citovaných publikácií (HCP), rovnako ako v roku 2023. Z pohľadu dostupnosti je 657 publikácií voľne prístupných, z nich 507 voľne prístupných zlatou cestou. Z hľadiska vedných odborov išlo najmä o ekonomiku, manažment a obchod. Publikácie z oblasti spoločenských vied sa venovali viacerým témam trvalo udržateľného rozvoja, najviac: kvalita zdravia a života, inovácie a infraštruktúra priemyslu, dôstojná práca a ekonomický rast.

Z celkového sledovaného počtu publikácií v oblasti spoločenských vied na Slovensku v roku 2024 je 966 článkov, čo je 84 % podiel (v roku 2023: 88 %), t. j. väčšina prác v spoločenských vedách bola prevažne publikovaná v podobe článkov vo vedeckých časopisoch.

Graf 31 zobrazuje podiel publikácií z oblasti spoločenských vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024. Slovensko so 14 % podielom publikácií z oblasti spoločenských vied sa zaradilo na 12. miesto v súbore EÚ-27. Priemerná hodnota podielu publikácií z tejto oblasti v EÚ-27 je 13 %. Najvyšší podiel publikácií z oblasti spoločenských vied dosiahol v roku 2024 Cyprus (19 %); najnižší podiel malo Poľsko (9 %).

Graf 31 Podiel publikácií z oblasti spoločenských vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024

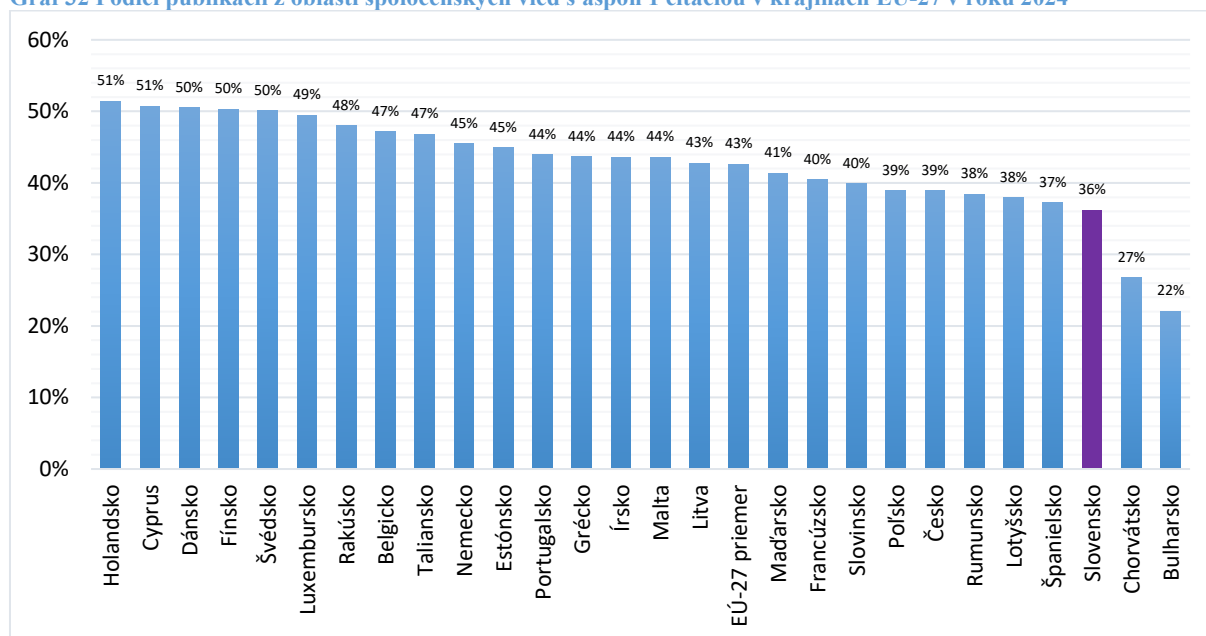

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 32 zobrazuje podiel publikácií z oblasti spoločenských vied s aspoň jednou citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024. V súbore krajín EÚ-27 je aktuálne 43 % priemerná

citovanosť pre publikácie z oblasti spoločenských vied. Slovensko s 36 % citovanosťou sa zaradilo na 25. miesto pred Chorvátsko (27 % citovanosť) a Bulharsko (22 % citovanosť), čím kleslo o tri miesta oproti roku 2023 (22. miesto). Podobnú citovanosť ako Slovensko má Španielsko (37 %). Najvyššiu citovanosť dosiahlo Holandsko (51 %), najnižšiu Bulharsko (22 %).

Graf 32 Podiel publikácií z oblasti spoločenských vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Humanitné vedy

V roku 2024 bolo na Slovensku publikovaných 552 prác v oblasti humanitných vied (zdroj: Web of Science/InCites, 28. 7. 2025), čo je 7 % podiel z celkovej publikačnej činnosti na Slovensku (v roku 2023: 531 publikácií, 7 % podiel z publikačnej činnosti). Tento súbor publikácií získal spolu 162 citácií, pričom 12 % z týchto publikácií bolo citovaných aspoň jedenkrát (v roku 2023: 95 citácií, 11 % prác citovaných aspoň raz).

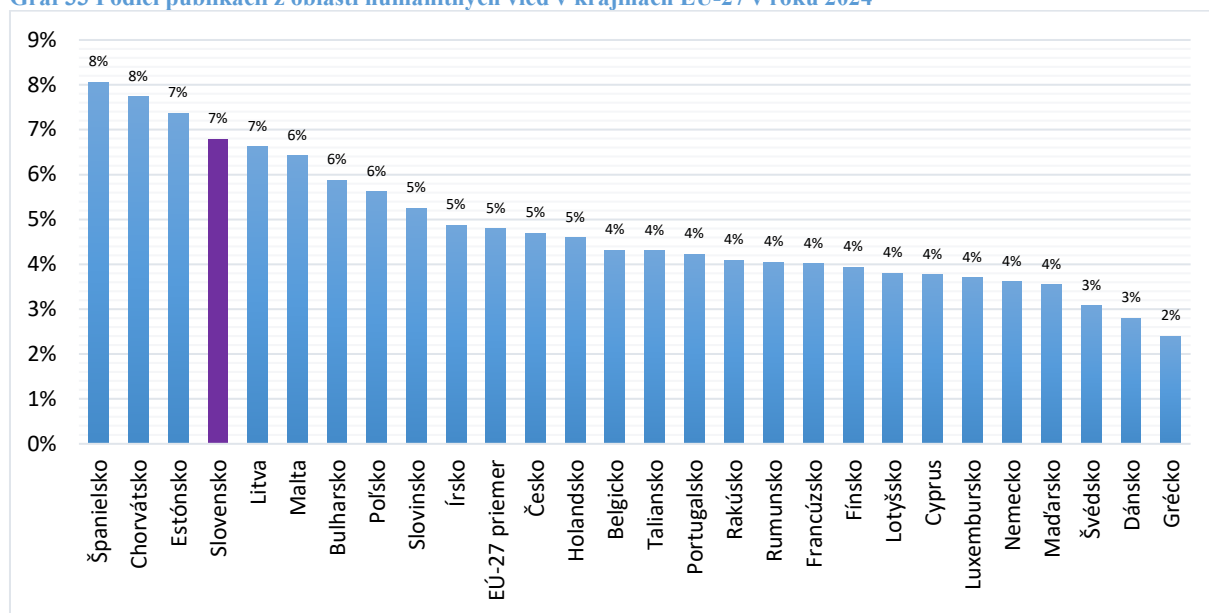
V tomto súbore nie sú žiadne vysoko citovaných publikácie, rovnako ako v roku 2023. Z pohľadu dostupnosti je 348 publikácií voľne prístupných, z nich 303 voľne prístupných zlatou cestou. Z hľadiska vedných odborov išlo najmä o filozofiu, religionistiku a históriu. Publikácie z oblasti humanitných vied sa venovali viacerým témam trvalo udržateľného rozvoja, najviac: kvalita zdravia a života, ochrana klímy a rodová rovnosť.

Z celkového sledovaného počtu publikácií v oblasti humanitných vied na Slovensku v roku 2024 je 422 článkov, čo je 76 % podiel (v roku 2023: 416 článkov, 71 % podiel), t. j. väčšina prác v humanitných vedách bola publikovaná v podobe článkov vo vedeckých časopisoch.

Graf 33 zobrazuje podiel publikácií z oblasti humanitných vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024. Slovensko so 7 % podielom publikácií z oblasti humanitných vied sa zaradilo na 4. miesto v súbore EÚ-27. Priemerná hodnota podielu publikácií z tejto oblasti v EÚ-27 je 5 %.

Najvyšší podiel publikácií z oblasti humanitných vied dosiahlo v roku 2024 Španielsko (8 %); najnižší podiel malo Grécko (2 %).

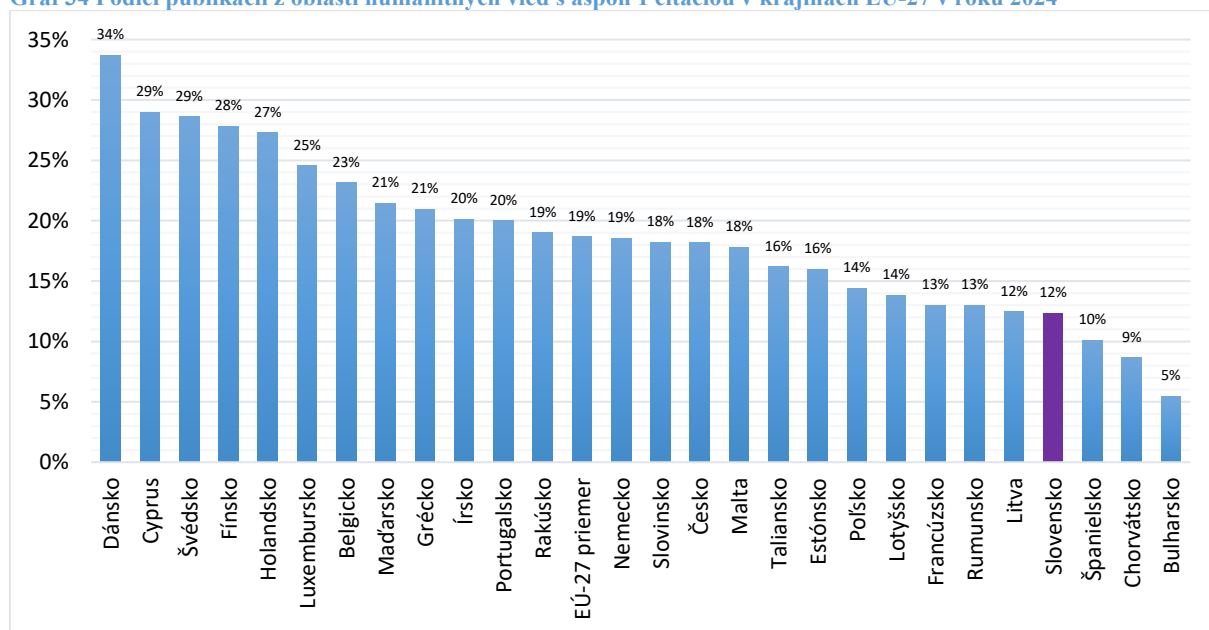
Graf 33 Podiel publikácií z oblasti humanitných vied v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

Graf 34 zobrazuje podiel publikácií z oblasti humanitných vied s aspoň jednou citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024. V súbore EÚ-27 je aktuálne 19 % priemerná citovanosť pre publikácie z oblasti humanitných vied. Slovensko s 12 % citovanosťou sa zaradilo na 24. miesto pred Španielsko (10 % citovanosť), Chorvátsko (9 % citovanosť) a Bulharsko (5 % citovanosť), čo znamená pokles o štyri miesta oproti roku 2023. Podobnú citovanosť ako Slovensko má Litva (12 %). Najvyššiu citovanosť dosiahlo Dánsko (34 %), najnižšiu Bulharsko (5 %).

Graf 34 Podiel publikácií z oblasti humanitných vied s aspoň 1 citáciou v krajinách EÚ-27 v roku 2024

Zdroj: Web of Science Core Collection/InCites, 2025

V roku 2024 došlo na Slovensku v porovnaní s rokom 2023 k nárastu počtu publikácií vo vedných disciplínach pre technické vedy, lekárske vedy, pôdohospodárske vedy a humanitné vedy. K miernemu poklesu počtu publikácií došlo v prírodných vedách a v spoločenských vedách. Pri sledovaní podielu publikácií v jednotlivých vedných disciplínach sa Slovensko umiestnilo najlepšie v technických vedách, kde je s 29 % podielom publikácií z oblasti technických vied na 2. mieste v súbore EÚ-27 za Luxemburskom. Najmenší podiel publikácií dosiahlo Slovensko v oblasti lekárskeho vied (19%), čo ho posunulo na poslednú priečku súboru EÚ-27 v tejto oblasti.

Pri sledovaní vedeckého impaktu publikácií podľa kritéria podielu publikácií s aspoň jednou citáciou v celom súbore EÚ-27 je v oblasti prírodných, technických, lekárskeho a pôdohospodárskych vied priemerne viac ako 50 % podiel takýchto publikácií z celkovej produkcie. Slovensko dosiahlo 54 % citovanosť v prírodných vedách (rovnako ako v roku 2023), 48 % citovanosť v technických vedách (pokles o 5 % voči roku 2023), 47 % citovanosť v lekárskeho vedách (nárast o 5 % voči roku 2023) a 58 % citovanosť v pôdohospodárskych vedách (nárast o 8 % voči roku 2023). V oblasti spoločenských a humanitných vied majú publikácie s aspoň jednou citáciou v krajinách EÚ-27 podiel 43 %, resp. 19 %. Na Slovensku je to 36 % podiel v spoločenských vedách (rovnako ako v r. 2023) a 12 % podiel v humanitných vedách (nárast o 1 % voči roku 2023). Viaceré krajiny z EÚ-27 dosahujú s pomerne malým počtom publikácií vysoký podiel citovanosti svojich publikácií: v prírodných a technických vedách má Litva pri počte publikácií 1 905, resp. 1 204 citovanosť 61 % v oboch disciplínach; v lekárskeho vedách má Luxembursko s počtom publikácií 781 citovanosť 59 %; v pôdohospodárskych vedách má Lotyšsko s počtom publikácií 227 citovanosť 68 %, v spoločenských vedách má Cyprus s 858 publikáciami citovanosť 51%. Dôležitým faktom je teda kvalita výskumu, jeho medzinárodná aktuálnosť a dostupnosť.

Z hľadiska dostupnosti pokračuje medzinárodný trend zvyšovania podielu publikácií s otvoreným modelom prístupovania. Slovensko tiež nasleduje tento trend – viac ako 50 % prác vo všetkých vedných disciplínach je publikovaných ako voľne prístupné: 66 % v prírodných vedách, 59 % v technických vedách, 60 % v lekárskeho vedách, 74 % v pôdohospodárskych vedách, 57 % v spoločenských vedách a 63 % v humanitných vedách. Zároveň jednoznačne prevláda publikovanie prostredníctvom vedeckých článkov, čo vypovedá o potrebe sledovania kvality vedeckých časopisov na domácej aj zahraničnej úrovni.

Tabuľka 5 zobrazuje porovnanie publikačnej aktivity na Slovensku s vybranou krajinou z EÚ-27 s podobným počtom publikácií v jednotlivých vedných disciplínach. V tabuľke je zaznamenaná situácia v priebehu posledných štyroch rokov (2021 až 2024).

Tabuľka 5 Krajiny s podobným počtom publikácií v základných vedných odboroch ako Slovensko, prehľad za roky 2021 – 2024

Vedný odbor OECD	2021	2022	2023	2024
Prírodné vedy	Slovensko	Chorvátsko	Chorvátsko	Slovensko
Technické vedy	Maďarsko, Chorvátsko	Chorvátsko	Chorvátsko	Slovensko
Lekárske vedy	Bulharsko	Bulharsko	Cyprus	Litva
Pôdohospod. vedy	Chorvátsko	Chorvátsko	Chorvátsko	Chorvátsko
Spoločenské vedy	Chorvátsko	Chorvátsko	Chorvátsko, Litva	Chorvátsko
Humanitné vedy	Maďarsko	Grécko	Maďarsko	Maďarsko

Podľa počtu publikácií v súbore krajín EÚ-27 v prírodných vedách patrí Slovensku 18. miesto s 3 546 publikáciami (54 % podiel citovaných publikácií), podobný počet publikácií má Slovinsko: 3 182 (60 % podiel citovaných publikácií). V technických vedách je Slovensko na 18. mieste s počtom prác 2 394 (48 % podiel citovaných publikácií), podobný počet prác má Slovinsko: 2 043 publikácií (58 % podielom citovaných publikácií). V lekárskejších vedách je Slovensko na 21. mieste s 1 581 publikáciami (47 % podiel citovaných publikácií), podobný počet publikácií má Litva: 1 537 (49 % podiel citovaných publikácií). V pôdohospodárskych vedách patrí Slovensku 20. miesto s počtom publikácií 766 (58 % podiel citovaných publikácií), podobne je na tom Chorvátsko: 773 publikácií (59 % podiel citovaných publikácií). V spoločenských vedách je Slovensko na 19. mieste s 1 144 publikáciami (36 % podiel citovaných publikácií), podobné počty má Chorvátsko: 1 324 publikácií (27 % podiel citovaných publikácií). V humanitných vedách patrí Slovensku 18. miesto s 552 publikáciami (12 % podiel citovaných publikácií), podobne má Maďarsko 527 publikácií (21 % podiel citovaných publikácií).

V súčte všetkých publikácií indexovaných v databáze Web of Science v roku 2024 patrí Slovensku s 8 135 publikáciami 19. miesto v EÚ-27, čo je oproti roku 2023 mierny nárast počtu publikácií (7 712 prác) a rovnaké umiestnenie v EÚ-27. Najviac publikácií vyprodukovalo Nemecko (189 175), najmenej Malta (1 138).

Pri sledovaní podielu citovaných publikácií v EÚ-27 v roku 2024 sa Slovensko umiestnilo na 25. mieste s 48 % podielom citovaných dokumentov (v roku 2023: 47% citovanosť). Najvyššiu citovanosť dosiahlo v roku 2024 Dánsko (59 %), najnižšiu Bulharsko (40 %). Priemerný podiel citovaných publikácií v celej EÚ-27 je 53 %.

Na sledovanie kvality časopisov, v ktorých sú publikácie zverejnené, je možné použiť kritérium zaradenia časopisu do štyroch kvartilov Q1 až Q4 na základe vedeckého impaktu (kde Q1 je kvartil pre najkvalitnejšie časopisy a Q4 pre najmenej kvalitné). Najviac publikácií zo Slovenska bolo v roku 2024 publikovaných v časopisoch zaradených do kvartilu Q1: 2 592 (v roku 2023: 2 770 publikácií) a kvartilu Q2: 2 292 (v roku 2023: 2 063 publikácií). V časopisoch zaradených do kvartilu Q3 bolo publikovaných 1 147 prác (v roku 2023: 1 153 publikácií) a v časopisoch v kvartile Q4 1 083 prác (v roku 2023: 1 028 publikácií). Tieto údaje môžu tiež napovedať o kvalitatívnom trende publikácií s afiliáciou Slovensko.

Najviac citácií v roku 2024 a zároveň 100% citovanosť dosiahli publikácie s afiliáciou Slovensko v časopisoch Lancet (5 publikácií, 893 citácií, IF 88,5, Elsevier, všeobecné a interné lekárstvo), Archives of Toxicology (3 publikácie, 420 citácií, IF 6,9, Springer, toxikológia) a New England Journal of Medicine (2 publikácie, 260 citácií, IF 78,5, Massachusetts Medical Soc, všeobecné a interné lekárstvo). Všetky tri časopisy sú zaradené v kvartile Q1.

3.1.2. Ochrana predmetov priemyselného vlastníctva

V roku 2024 prijal Úrad priemyselného vlastníctva SR v Banskej Bystrici 166 prihlášok vynálezov na udelenie patentu a 306 prihlášok úžitkových vzorov (zdroj: registre ÚPV SR).

Podľa oblastí vedy a techniky bolo najviac vynálezov a technických riešení v oblasti chémie, elektrotechniky, strojárstva a dopravy, stavebníctva, procesného inžinierstva, fyziky, ľudských potrieb, mechaniky (zdroj: registre ÚPV SR – triedy medzinárodného patentového triedenia podaných prihlášok).

Akademické, výskumné a štátne inštitúcie spolu podali do Úradu priemyselného vlastníctva SR 59 prihlášok vynálezov (patentových prihlášok), čo tvorí 35,5 % z celkového počtu prihlášok vynálezov na patentovú ochranu v Slovenskej republike (celkový počet v roku 2024 podaných prihlášok podľa registra ÚPV SR bol 166 prihlášok vynálezov).

Z celkového počtu 306 prijatých prihlášok úžitkových vzorov v roku 2024 bolo z akademických, výskumných a štátnych inštitúcií 97 prihlášok na zápis úžitkového vzoru, čo je podiel 31,7 %.

Technická univerzita v Košiciach je najaktívnejšou akademickou inštitúciou v Slovenskej republike v oblasti ochrany predmetov priemyselného vlastníctva, s počtom 19 národných prihlášok vynálezov na patentovú ochranu v Slovenskej republike a 38 prihlášok úžitkových vzorov, 4 prihlášky dizajnu. Spoluprihlasovateľom jedného úžitkového vzoru je spoločnosť Betamont s.r.o. V roku 2024 boli Technickou univerzitou v Košiciach podané 4 žiadosti o udelenie patentu do Európskeho patentového úradu, 1 žiadosť o udelenie patentu do Patentového a známkového úradu Spojených štátov amerických (USPTO), 1 žiadosť do patentového úradu v Saudskej Arábii a 1 žiadosť o udelenie patentu bola podaná do WIPO - Svetovej organizácie pre duševné vlastníctvo. (zdroj: Výročná správa Technickej univerzity v Košiciach za rok 2024)

Slovenská technická univerzita v Bratislave v roku 2024 podala do Úradu priemyselného vlastníctva SR 14 národných prihlášok vynálezu na získanie patentovej ochrany a 19 prihlášok úžitkových vzorov. Spoluprihlasovateľom jedného vynálezu bola Žilinská univerzita, prihláška jedného vynálezu je podaná spoločne s Univerzitou Komenského a spoločnosťami KORFS s. r. o., 3Dent medical s. r. o.. Prihlášky dvoch úžitkových vzorov sú v spoluvlastníctve so spoločnosťou T - Industry, s. r. o., jedna prihláška so Žilinskou univerzitou a jedna prihláška so spoločnosťou Airvolute s. r. o.. V roku 2024 bolo STU udelených 32 národných patentov a 1 patent v USA na základe prihlášok vynálezov z predchádzajúcich rokov (zdroj: Výročná správa o činnosti STU v roku 2024).

Žilinská univerzita v Žiline je v roku 2024 prihlasovateľom 5 vynálezov na udelenie patentovej ochrany a 8 úžitkových vzorov. Na žiadosti o udelenie patentu podané Žilinskou univerzitou v predchádzajúcom období, bolo v roku 2024 udelených 22 patentov, do registra úžitkových vzorov bolo zapísaných 19 úžitkových vzorov (zdroj: Správa o hodnotení úrovne vedeckovýskumnej a umeleckej činnosti Žilinskej univerzity v Žiline za rok 2024).

Ústavy Slovenskej akadémie vied v roku 2024 prihlásili 10 vynálezov na získanie patentu v Slovenskej republike a 1 úžitkový vzor. Boli podané 4 patentové prihlášky do Európskeho patentového úradu, 5 medzinárodných prihlášok podľa PCT a v rámci pokračovania v tzv. národnej/regionálnej fáze boli uskutočnené 2 vstupy do národnej/regionálnej fázy.

Na základe prechádzajúcich prihlášok bolo v roku 2024 organizáciám SAV udelených 7 patentov v SR a 6 patentov v zahraničí, z toho 4 boli udelené v Európe. Zapísané boli 2 úžitkové vzory v SR (zdroj: Výročná správa SAV za rok 2024).

Univerzita Komenského v Bratislave prihlásila v roku 2023 na ochranu národným patentom v SR 2 vynálezy.

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre je prihlasovateľom 2 vynálezov na získanie patentu v Slovenskej republike a 6 úžitkových vzorov.

Technická univerzita vo Zvolene podala v roku 2024 prihlášky 2 vynálezov, 12 úžitkových vzorov a 11 prihlášok dizajnov.

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne požiadala v roku 2024 o ochranu patentom v Slovenskej republike 2 vynálezy.

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum v Lužiankach, ako verejná výskumná inštitúcia, podalo v roku 2024 jednu prihlášku patentu a dve prihlášky úžitkových vzorov.

Prešovská univerzita v Prešove požiadala o zápis 3 úžitkových vzorov.

Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave je v roku 2024 prihlasovateľom jednej prihlášky úžitkového vzoru.

Slovenské národné múzeum v Bratislave požiadalo o ochranu patentom na jeden vynález.

Výskumné ústavy, ktoré sú akciovou spoločnosťou, nie sú verejnými výskumnými inštitúciami (Výskumný ústav mliekárenský, a. s.; Výskumný ústav papiera a celulózy a. s.; Výskumný ústav chemických vlákien, a. s., VUJE, a. s.; VIPO a. s.), požiadali podľa registrov ÚPV SR o zápis 7 úžitkových vzorov a udelenie patentovej ochrany na 1 vynález.

3.1.3. Projektová činnosť vo výskume a vývoji v roku 2024

Údaje z databázy SK CRIS o projektovej činnosti vo vede a výskume na Slovensku poukazujú na skutočnosť, že účasť súkromného sektora na riešení projektov výskumu a vývoja je podstatne nižšia, ako v prípade verejných vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied (SAV). V roku 2024 spolu **324** vedeckovýskumných organizácií (fakulty sú súčasťou organizácie) riešilo spolu **4 140** projektov. Z 324 organizácií bolo 166 podnikateľských organizácií a 40 organizácií tretieho sektora (občianske združenia, neziskové organizácie a pod.). Týchto 206 organizácií (63 % všetkých riešiteľov) v sledovanom roku riešilo 398 projektov, čo je 9,61 % všetkých riešených projektov.

Možno konštatovať, že oproti roku 2023 klesol počet podnikateľských organizácií o 9, počet organizácií tretieho sektora, zapojených do riešenia projektov sa nezmenil.

Možno konštatovať, že nepomer medzi zastúpením tohto sektora na počte riešiteľských organizácií a počtom riešených projektov v sledovanom období pretrváva, keď v roku 2023 61 % organizácií riešilo 9,68 % výskumných projektov.

V tejto súvislosti treba konštatovať, že oproti roku 2023 prišlo len k miernemu poklesu v počte riešených projektov (z 4 235 projektov riešených v roku 2023¹⁰ na 4 140 v roku 2024).

Jednotlivé údaje za rok 2024 sú podrobne sumarizované v tabuľkách 6 až 8.

¹⁰ Zdroj: SKCRIS, údaj zverejnený v Správe o stave vedy a techniky za rok 2023

Tabuľka 6 Projekty riešené v roku 2024 podľa vedných odborov OECD

Počet projektov riešených v roku 2024 podľa odborov VaV	
Prírodné vedy	1 026
Technické vedy	1 037
Lekárske vedy	427
Pôdohospodárske vedy	376
Spoločenské vedy	865
Humanitné vedy	388
Umelecké vedy a vedy o umení	17

Zdroj: databáza SK CRIS, jún 2025

Tabuľka 7 Projekty riešené v roku 2024 podľa zdroja financovania

Počet projektov riešených v roku 2024 podľa zdroja financovania	
VEGA - vysoké školy	1 105
VEGA - SAV	559
KEGA	509
Operačný program výskum a inovácie	1
Stimuly pre výskum a vývoj	0
verejná výzva APVV/APVV všetky	865/928
Medzinárodná spolupráca	987
Ostatné zdroje	114

Zdroj: databáza SK CRIS, jún 2025

Tabuľka 8 Projekty riešené v roku 2024 podľa vednej oblasti a zdroja financovania

Odbor vedy podľa OECD	VEGA - SAV	VEGA - vysoké školy	KEGA	APVV ^[1]	Ostatné
prírodné vedy	241	210	60	248	267
technické vedy	82	270	146	276	263
lekárske vedy	67	115	47	103	95
pôdohospodárske vedy	29	98	45	104	100
spoločenské vedy	50	287	140	136	252
humanitné vedy	88	124	59	68	49
umelecké vedy a vedy o umení	2	1	12	1	1
neuvedené	0	0	0	0	4
SPOLU	559	1105	509	936	1127

Zdroj: databáza SK CRIS, jún 2025

^[1] verejná výzva, program a medzinárodná spolupráca APVV

3.2 Hodnotenie výsledkov výskumu a vývoja slovenských inštitúcií

Organizácie, ktoré majú záujem o finančnú podporu z verejných zdrojov, prechádzajú procesom hodnotenia spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj v zmysle zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja. Ku koncu roku 2024 boli držiteľmi osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj organizácie uvedené v tabuľke 9.

Tabuľka 9 Organizácie vedy a výskumu s osvedčením o spôsobilosti vykonávať výskum k 31. 12. 2024

Organizácie spolu – podľa odborov vedy a techniky	678
<i>z toho:</i>	
prírodné vedy	118
technické vedy	378
lekárske vedy	67
pôdohospodárske vedy	27
spoločenské vedy	52
humanitné vedy	35
umelecké vedy	1

Organizácie spolu – podľa sektora výskumu a vývoja	678
<i>z toho:</i>	
štátny sektor (okrem SAV)	64
SAV	47
podnikateľský sektor	498
sektor vysokých škôl	28
súkromné neziskové organizácie	41

Zdroj: databáza SK CRIS, 2025

3.2.1. Vedecké publikačné výstupy a citácie verejných a súkromných výskumných organizácií

Hlavnými vedeckovýskumnými inštitúciami, ktoré sa najvyššou mierou podieľajú na publikačnej komunikácii výsledkov vedeckého výskumu sú SAV a verejné vysoké školy. K vedeckým publikačným výstupom však prispievajú okrem akademických pracovísk aj verejné výskumné ústavy a organizácie a vo výrazne menšej miere aj súkromná akademická, výskumná a podnikateľská sféra. Predovšetkým v organizáciách súkromného sektoru je výskum len jednou z viacerých činností, a preto je možné predpokladať, že môže prebiehať menej intenzívne, povedie k publikačným výstupom menej často v porovnaní s verejnými akademickými inštitúciami. Dôvody sú rôzne: menšie personálne obsadenie, financovanie výskumu v týchto organizáciách, motivácia a ďalšie.

V tabuľke 10 až tabuľke 13 sú sumarizované základné bibliometrické/scientometrické ukazovatele a prehľady o publikačnej činnosti vybraných akademických a výskumných inštitúcií verejného a súkromného výskumného podnikateľského sektora za rok 2024. Údaje sú prevzaté z databázy Web of Science Core Collection (resp. Scopus¹¹) v auguste 2025. Uvedená je zároveň aj informácia, v akých vedných oblastiach sa inštitúcie najviac publikačne profilovali

¹¹ Údaje z databázy Scopus (označené *) boli použité len pre inštitúcie, ktoré nemajú za rok 2024 žiadne údaje vo Web of Science.

v roku 2024 podľa kritéria počtu publikácií indexovaných v databáze Web of Science. Z bibliometrických ukazovateľov sú uvedené počty citácií pre publikácie a príslušný Hirschov index. Tieto údaje sú uvedené pre celkový počet publikácií indexovaných v roku 2024, zvlášť pre publikácie s voľným prístupom a zvlášť pre vysoko citované publikácie (HCP), pokiaľ konkrétna inštitúcia má na základe citačného ohlasu takto zaradené publikácie. Zvýraznené údaje hrubým písmom v tabuľkách 10 až 13 vyznačujú vyššie počty oproti roku 2023.

Tabuľka 10 zobrazuje bibliometrické ukazovatele verejných a štátnych akademických inštitúcií na Slovensku v roku 2024. Vzostup v publikačnej činnosti zaznamenalo 13 akademických inštitúcií, čo je nárast v porovnaní s rokom 2023, kedy vzostup zaznamenalo 10 akademických inštitúcií. Žiadnu publikačnú činnosť v roku 2024 nevykázali vysoké školy umeleckého zamerania a Akadémia Policajného zboru.

Zo všetkých publikácií indexovaných v roku 2024 v databáze WoS bolo 47,93 % dokumentov citovaných aspoň jedenkrát (2023: 49,39 %). Publikácie zverejnené v modeli OA Gold dosiahli podiel citovanosti 51,28 % (2023: 50,54 %). V časopisoch zaradených do kvartilu Q1 bolo 66,71 % aspoň raz citovaných dokumentov, v časopisoch zaradených do kvartilu Q2 bola citovanosť 58,2 %, v časopisoch v kvartile Q3 38,19 % a v časopisoch v kvartile Q4 25,39 %. Ako vidno, najvyšší podiel citovanosti majú publikácie v časopisoch zaradených v prvých dvoch kvartiloch, t. j. podľa kritéria kvality a citovanosti ide o trend zvyšovania kvality publikácií s afiliáciou Slovensko a takisto sa úspešnosťou publikovania v kvalitných vedeckých časopisoch zvyšuje aj miera vedeckého impaktu týchto publikácií. V databáze Scopus bolo publikovaných 19 prác, podrobnejší rozbor z dôvodu malého počtu publikácií neuvádzame.

Výrazný posun v počte citácií oproti predchádzajúcemu roku 2023 dosiahli hlavne: Ekonomická univerzita v Bratislave, SAV, STU v Bratislave, Technická univerzita vo Zvolene, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, UK v Bratislave a Akadémia ozbrojených síl M.R. Štefánika. Najvyšší počet citácií dosiahla UK v Bratislave (6 018; 50,34 % citovanosť) a SAV (5 034; 56,1 % citovanosť). Ďalšie inštitúcie, ktoré dosiahli nad 1000 citácií: STU Bratislava, TU Košice a UPJŠ Košice. Ostatné inštitúcie dosiahli v roku 2024 menej ako tisíc citácií. Hodnoty uvedené v tabuľke sa viažu k dátumu august 2025 – počet citácií je časovo premenný, t. j. časom obvykle narastá, čo sa prejavuje aj na hodnotách bibliometrických ukazovateľov odvodených od počtu citácií.

Pokiaľ ide o publikácie z excelentného výskumu, najvyšší počet HCP dosiahla UK v Bratislave (18) a SAV(10). Počty často citovaných prác boli v roku 2024 (50 prác) na rovnakej úrovni ako v roku 2023 (50 prác).

Z pohľadu domácej spolupráce bolo v roku 2024 na Slovensku vytvorených 1 067 publikácií, čo je 13 % podiel z celkovej publikačnej činnosti. Z toho najviac publikácií bolo vytvorených na Univerzite Komenského (471 publikácií) a na SAV (392 publikácií).

V medzinárodnej spolupráci bolo v roku 2024 na Slovensku vytvorených 4 653 publikácií, čo je 57 % podiel z celkovej publikačnej činnosti. Z toho najviac publikácií vzniklo na SAV (1 295 prác). Nasleduje UK v Bratislave (1 234 publikácií) a UPJŠ Košice (415 publikácií).

V spolupráci s priemyslom vzniklo v roku 2024 na Slovensku spolu 149 publikácií, čo je 1,82 % podiel z celkovej publikačnej činnosti. Najvyšší počet publikácií z oblasti spolupráce v priemysle vykázala SAV (54 publikácií) a Univerzita Komenského (35 publikácií).

Tabuľka 10 Základné bibliometrické ukazovatele pre verejné a štátne akademické inštitúcie za rok 2024

Verejná akademická inštitúcia	Počet všetkých publikácií za rok 2024 (h-index)	Počet voľne prístupných publikácií (h-index)	Počet vysoko citovaných publikácií HCP	Počet všetkých citácií / citácií voľne prístupných publikácií / citácií HCP
1. Ekonomická univerzita v Bratislave	152 (7)	86 (5)	0	182 / 111 / 0
	Ekonomika, Podnikanie, Manažment			
2. Katolícka univerzita v Ružomberku	117 (9)	56 (4)	0	299 / 109 / 0
	Náboženstvo, Verejné environmentálne a pracovné zdravie, Sociálne vedy			
3. Prešovská univerzita v Prešove	256 (7)	172 (6)	0	352 / 242 / 0
	Filozofia, Environmentálne vedy, Manažment			
4. SAV	1 959 (23)	1 297 (22)	11	5 034 / 3 641 / 466
	Materiálové vedy, Biochémia a molekulárna biológia, Fyzika častíc a polí			
5. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	358 (10)	279 (10)	2	697 / 553 / 49
	Potravínarske vedy a technológie, Poľnohospodárstvo a vedy o dojných zvieratách, Poľnohospodárstvo multidiscipl.			
6. STU Bratislava	766 (15)	442 (13)	5	1 957 / 1 527 / 595
	Elektrické a elektronické inžinierstvo, Materiálové vedy multidiscipl., Chémia multidiscipl.			
7. Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave	248 (9)	162 (8)	2	424 / 376 / 62
	Všeobecné a interné lekárstvo, Endokrinológia a metabolizmus, Biochémia a molekulárna biológia			
8. Technická univerzita v Košiciach	810 (12)	551 (11)	2	1 282 / 1 034 / 49
	Materiálové vedy multidiscipl., Aplikovaná fyzika, Inžinierstvo, Chémia			
9. Technická univerzita vo Zvolene	255 (11)	190 (10)	4	683 / 606 / 143
	Lesníctvo, Materiálové vedy o papieri a dreve, Ekológia			
10. Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne	179 (9)	130 (9)	0	421 / 308 / 0
	Materiálové vedy multidiscipl., Materiálové vedy a keramika, Podnikanie			
11. Trnavská univerzita v Trnave	95 (4)	49 (3)	0	79 / 30 / 0
	Vzdelávanie, Náboženstvo, Filozofia			
12. Univerzita J. Selyeho v Komárne	69 (4)	43 (4)	0	60 / 54 / 0
	Matematika, Inžinierstvo multidiscipl., Obchod			
13. UK Bratislava	2 083 (26)	1 353 (22)	18	6 018 / 4 599 / 1 905
	Fyzika častíc a polí, Biochémia a molekulárna biológia, Všeobecné a interné lekárstvo			
14. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	284 (10)	162 (7)	4	957 / 753 / 529
	Sociálne vedy, Počítačové vedy a informačné systémy, Ošetrovateľstvo			
15. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	200 (10)	125 (7)	0	303 / 195 / 0
	Ekonomika, Manažment, Vzdelávanie			
	679 (15)	442 (14)	3	1 369 / 1 088 / 67

16. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	Biochémia a molekulárna biológia, Materiálové vedy multidiscipl., Verejné environmentálne a pracovné zdravie			
17. Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave	151 (7)	74 (7)	3	328 / 2 86 / 141
	Komunikácia, Biochémia a molekulárna biológia, Umenie			
18. Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach	151 (5)	131 (5)	0	205 / 186 / 0
	Veterinárne vedy, Poľnohospodárstvo a vedy o dojných zvieratách, Chémia multidiscipl.			
19. Žilinská univerzita v Žiline	557 (13)	394 (11)	2	999 / 852 / 86
	Elektrické a elektronické inžinierstvo, Materiálové vedy multidiscipl., Aplikovaná fyzika			
20. Vysoká škola múzických umení	0	0	0	0
21. Vysoká škola výtvarných umení	0	0	0	0
22. Akadémia umení v Banskej Bystrici	0	0	0	0
23. Akadémia Policajného zboru	0	0	0	0
24. Akadémia ozbrojených síl M.R. Štefánika*	19 (2)	13 (2)	-	27 / 13 / -
	Inžinierstvo, Počítačové vedy, Sociálne vedy			

Zdroj: Web of Science, resp. Scopus (*), august 2025

Tabuľka 11 zobrazuje bibliometrické ukazovatele verejných rezortných výskumných ústavov na Slovensku v roku 2024. Vzostup počtu výstupov publikačnej činnosti zaznamenalo 9 verejných rezortných výskumných ústavov, čo je nárast v porovnaní s rokom 2023, kedy vzostup počtu publikácií znamenali len 3 ústavy. U 8 ústavov vzrástol tiež počet publikácií dostupných v režime otvoreného prístupu. Vzrast počtu publikácií ovplyvnil aj početnosť citačnej odozvy: 7 ústavov vykázalo vyšší počet citácií v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2023. V žiadnom z rezortných výskumných ústavov nevznikli vysoko citované publikácie (HCP).

Tabuľka 11 Základné bibliometrické ukazovatele pre verejné výskumné ústavy za rok 2024

Verejný výskumný ústav a organizácia	Počet všetkých publikácií za rok 2024 (h-index)	Počet voľne prístupných publikácií (h-index)	Počet vysoko citovaných publikácií HCP	Počet všetkých citácií / citácií voľne prístupných publikácií / citácií HCP
1. Národné lesnícke centrum Zvolen	48 (7)	40 (7)	0	191 / 170 / 0
	Lesníctvo, Environmentálne vedy, Ekológia			
2. Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum Lužianky	34 (3)	21 (3)	0	33 / 26 / 0
	Technológia potravinárstva, Poľnohospodárstvo a vedy o dojných zvieratách, Poľnohospodárstvo multidiscipl.			
3. Národný onkologický ústav v Bratislave	32 (3)	17 (3)	0	60 / 53 / 0
	Onkológia, Hematológia, Všeobecné a interné lekárstvo			

4. Slovenský metrologický ústav Bratislava	23 (5)	8 (4)	0	80 / 51 / 0
	Nástroje a prístrojové vybavenie, Aplikovaná fyzika, Nukleárne vedy a technológia			
5. Centrum vedecko – technických informácií	19 (3)	8 (3)	0	50 / 44 / 0
	Biochémia a molekulárna biológia, Genetika a dedičnosť			
6. Slovenský hydrometeorologický ústav Bratislava*	32 (3)	22 (3)	-	65 / 52 / -
	Veda o Zemi a planétach, Environmentálne vedy, Inžinierstvo			
7. Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava*	24 (4)	13 (4)	-	62 / 39 / -
	Poľnohospodárske a biologické vedy, Environmentálne vedy, Chémia			
8. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra*	17 (2)	7 (1)	-	9 / 5 / -
	Vedy o Zemi a planétach, Environmentálne vedy, Medicína			
9. Národný ústav reumatických chorôb*	7 (3)	4 (3)	0	27 / 17 / 0
	Medicína, Biochémia, Genetika a molekulárna biológia			
10. Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky*	1 (0)	0	-	0 / 0 / -
	Poľnohospodárske a biologické vedy			

Zdroj: Web of Science, resp. Scopus (*), august 2025

Tabuľka 12 zobrazuje bibliometrické ukazovatele súkromných vysokých škôl na Slovensku v roku 2024. Publikačná činnosť prebiehala len na dvoch súkromných vysokých školách: na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety a na Paneurópskej vysokej škole. Vzostup počtu publikácií zaznamenala len Paneurópska vysoká škola a to len v prípade voľne dostupných publikácií. Na žiadnej zo súkromných vysokých škôl na Slovensku nevznikli vysoko citované publikácie (HCP). Ostatné súkromné vysoké školy nemajú žiadne práce indexované vo WoS, resp. Scopus v roku 2024.

Tabuľka 12 Základné bibliometrické ukazovatele pre súkromné vysoké školy za rok 2024

Súkromná vysoká škola	Počet všetkých publikácií za rok 2024 (h-index)	Počet voľne prístupných publikácií (h-index)	Počet vysoko citovaných publikácií HCP	Počet všetkých citácií / citácií voľne prístupných publikácií / citácií HCP
1. Paneurópska vysoká škola, Bratislava	31 (5)	24 (4)	0	50 / 43 / 0
	Obchod, Vedy o Zemi multidisc., Ťažba a spracovanie nerastných surovín			
2. Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave*	10 (2)	8 (2)	-	14 / 13 / -
	Medicína, Biochémia, Genetika a molekulárna biológia			

Zdroj: Web of Science, resp. Scopus (*), august 2025

Tabuľka 13 zobrazuje bibliometrické ukazovatele súkromných výskumných ústavov na Slovensku v roku 2024. Vzostup počtu výstupov publikačnej činnosti zaznamenali 3 súkromné výskumné ústavy, čo je nárast v porovnaní s rokom 2023, kedy vzostup počtu publikácií nebol zaznamenaný u žiadneho z ústavov. Pri dvoch ústavoch vzrástol tiež počet publikácií

dostupných v režime otvoreného prístupu. Vzrast počtu publikácií ovplyvnil aj početnosť citačnej odozvy: 2 súkromné výskumné ústavy vykázali vyšší počet citácií v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2023. V žiadnom z rezortných výskumných ústavov nevznikli vysoko citované publikácie (HCP). Najproduktívnejšiu publikačnú činnosť mal Výskumný ústav papiera a celulózy, kde vzniklo v roku 2024 celkovo 28 publikácií a ich h-index dosiahol hodnotu 6.

Ostatné súkromné výskumné ústavy nemajú žiadne práce indexované vo WoS, resp. Scopus v roku 2024.

Tabuľka 13 Základné bibliometrické ukazovatele pre súkromné výskumné ústavy za rok 2024

Súkromný výskumný ústav	Počet všetkých publikácií za rok 2024 (h-index)	Počet voľne prístupných publikácií (h-index)	Počet vysoko citovaných publikácií HCP	Počet všetkých citácií / citácií voľne prístupných publikácií / citácií HCP
1. Environmental Institute	5 (3)	4 (3)	0	28 / 25
	Environmentálne vedy, Environmentálne inžinierstvo			
2. UXtweak Research	4 (3)	3 (3)	0	18 / 17
	Počítačové vedy a kybernetika, Ergonomika			
3. VUJE, a. s. Trnava (Výskumný ústav jadrových elektrární)	3 (1)	0	0	1 / 0 / 0
	Nukleárne vedy a technológia			
4. Výskumný ústav papiera a celulózy, a. s. Bratislava (VÚPC)*	28 (6)	18 (5)	-	112 / 65 / -
	Materiálové vedy, Chémia, Poľnohospodárske a biologické vedy			
5. Výskumný ústav zvaračský (VUZ Welding Research Institute)*	2 (1)	1 (1)	-	1 / 1 / -
	Inžinierstvo, Materiálové vedy			

Zdroj: Web of Science, resp. Scopus (*), august 2025

3.3 Nástroje a finančné schémy na podporu výskumu a vývoja v SR

Nasledujúca časť správy prezentuje jednotlivé dostupné nástroje a finančné schémy na podporu výskumu a vývoja v SR a ich stav implementácie za rok 2024.

3.3.1. Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV)

APVV je národnou grantovou agentúrou a jedinou dominantnou grantovou agentúrou podporujúcou výskum a vývoj na Slovensku zo štátneho rozpočtu vo všetkých odboroch vedy a techniky. Je zriadená zákonom č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja.

APVV je rozpočtová organizácia napojená na štátny rozpočet SR prostredníctvom kapitoly MŠVVaM SR. V roku 2024 hospodárila APVV s upraveným rozpočtom vo výške 51 480 593 EUR. Z uvedenej sumy bolo 2 052 711 EUR alokovaných na prevádzku APVV a zvyšných 49 427 882 EUR bolo vynaložených na plnenie účelu APVV, ktorým je podpora výskumu a vývoja.

APVV je zriadená na účel podpory výskumu a vývoja poskytovaním finančných prostriedkov na riešenie projektov nasledovne:

- Podpora systémom „zdola nahor“ – ide o verejné výzvy na predkladanie projektov v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky (bez tematického obmedzenia), pričom zámery, ciele a vecnú náplň projektu výskumu a vývoja určuje žiadateľ - zákon č. 172/2005 Z. z. § 12 ods. 2 písm. a),
- Účelová forma podpory na základe vládou schválených programov agentúry („zhora nadol“), ktoré odrážajú požiadavky napĺňania vybraných zámerov a cieľov v súlade s dlhodobým zámerom štátnej vednej a technickej politiky - zákon č. 172/2005 Z. z. § 12 ods. 2 písm. b),
- Podpora na základe vyhlásených verejných výziev v rámci medzinárodných dohôd a v rámci medzinárodných programov a iniciatív, vrátane nákladov na ich prípravu – zákon č. 172/2005 Z. z. § 12 ods. 2 písm. c).

Na základe Plánu hlavných úloh APVV a v rámci uvedených finančných východísk boli v roku 2024 otvorené, resp. vyhlásené tieto výzvy:

- verejná výzva na podávanie žiadostí na riešenie projektov výskumu a vývoja v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky – VV MVP 2024
- verejná výzva na predkladanie žiadostí na riešenie projektov výskumu a vývoja v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky - VV 2024,
- výzvy na podporu bilaterálnej spolupráce na základe medzištátnych dohôd s Taiwanom, s Maďarskou republikou a s Francúzskou republikou (SK-TW 2024, SK-HU 2024 a SK-FR 2024),
- výzva na podporu výskumnej bilaterálnej spolupráce na základe medzištátnej dohody s Taiwanom – SK-TW-2024 RD,
- verejná výzva na podávanie žiadostí na riešenie spoločných projektov podporujúcich spoluprácu medzi organizáciami v Slovenskej republike, Rakúskej republike, Bulharskej republike, Chorvátskej republike, Českej republike, Čiernej Hore, Srbskej republike a Francúzskej - DS-FR 2024

APVV v rámci svojej činnosti zabezpečovala počas roka 2024 plnenie ďalších úloh:

- monitorovanie výstupov projektov po ukončení ich riešenia s cieľom získať relevantné údaje o dopadoch riešenia projektov na spoločenskú a hospodársku prax,
- financovanie pokračujúcich projektov, t. j. projektov, ktorých financovanie a teda aj riešenie, začalo už v predchádzajúcich rokoch a pokračovalo aj v roku 2024,
- vyhlasovanie nových výziev a vyhodnocovanie podaných žiadostí o finančnú podporu k týmto výzvam,
- financovanie projektov, ktorých riešenie začalo v roku 2024.

Rozsah jednotlivých vyššie uvedených aktivít APVV za rok 2024 je zobrazený v nasledovnej tabuľke 14.

Tabuľka 14 Financovanie projektov v rámci APVV v roku 2024

Výzva	Počet projektov	Výška poskytnutej podpory v EUR
VV 2019	100	2 980 626
VV 2020	182	8 861 749
VV 2021	150	9 238 470
VV 2022	152	9 066 707
VV 2023	222	17 530 287
Bilaterálne výzvy	105	799 385
DS-FR 2022	15	79 595
PP MSCA PF 2022	1	49 738
SPOLU	927	48 606 557

Zdroj: Výročná správa o činnosti APVV za rok 2024

Uvedené finančné prostriedky boli poskytnuté na podporu projektov subjektom zo všetkých sektorov výskumu a vývoja v SR. Nasledovná tabuľka znázorňuje podrobnú štruktúru prijímateľov finančných prostriedkov podľa sektora.

Tabuľka 15 Podrobná štruktúra prijímateľov finančných prostriedkov podľa sektora

Organizácie výskumu a vývoja	Poskytnuté finančné prostriedky v EUR
Verejné vysoké školy	30 796 109
Štátne organizácie	1 951 316
Verejné výskumné inštitúcie	13 368 229
Právnické osoby (s. r. o., a. s.)	2 252 833
Neziskové organizácie, OZ, nadácie	180 251
Súkromné VŠ	57 819
SPOLU	48 606 557

Zdroj: Výročná správa o činnosti APVV za rok 2024

Z prehľadu v tabuľke vyplýva, že najviac finančných prostriedkov – 63,36 % bolo v rámci APVV poskytnutých verejným vysokým školám, ďalej verejným výskumným inštitúciám 27,50 %, právnickým osobám (s. r. o., a. s.) 4,63 %, do štátneho sektora (vrátane SAV) 4,01 %, neziskovým organizáciám občianskym združeniam a nadáciám 0,37 % a súkromným vysokým školám 0,12 %.

Všeobecná výzva VV MPV 2024

V roku 2024 bola vyhlásená nová pilotná všeobecná výzva VV MVP 2024 zameraná na podporu **mladých vedeckých pracovníkov**, ktorá bola hodnotená medzinárodnými expertnými panelmi. Daná výzva nemala žiadne obmedzenia týkajúce sa vecného zamerania projektov. Konkrétne zameranie, ciele a vecnú náplň výskumu a vývoja určoval sám žiadateľ. Žiadosti mohli predkladať právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia bez obmedzenia príslušnosti k sektoru výskumu a vývoja.

Tabuľka 16 Informácie o všeobecnej výzve VV MVP 2024

Celkový počet doručených žiadostí / požadovaná suma (tis. EUR)	474 / 107 172
<i>z toho</i>	
žiadosti o projekt základného výskumu	368 / 81 939
žiadosti o projekt aplikovaného výskumu	104 / 24 733
žiadosti o projekt vývoja	2 / 500
Celkový počet podporených žiadostí / poskytnutá suma (tis. EUR)	47 / 9 967
<i>z toho</i>	
projekty základného výskumu	42 / 8 892
projekty aplikovaného výskumu	5 / 1 075
projekty vývoja	0 / 0

Zdroj: Výročná správa o činnosti APVV za rok 2024 a IS APVV

Všeobecná výzva VV 2024

V roku 2024 bola vyhlásená všeobecná výzva VV 2024. Daná výzva nemala žiadne obmedzenia týkajúce sa vecného zamerania projektov. Konkrétne zameranie, ciele a vecnú náplň výskumu a vývoja určoval sám žiadateľ. Žiadosti mohli predkladať právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia bez obmedzenia príslušnosti k sektoru výskumu a vývoja. V rámci tejto výzvy bolo po vzore všeobecnej výzvy VV MVP 2024 zavedené odborného hodnotenie projektov prostredníctvom medzinárodných expertných panelov.

Tabuľka 17 Informácie o všeobecnej výzve VV 2024

Celkový počet doručených žiadostí / požadovaná suma (tis. EUR)	652 / 179 112
<i>z toho</i>	
žiadosti o projekt základného výskumu	459 / 124 053
žiadosti o projekt aplikovaného výskumu	185 / 52 727
žiadosti o projekt vývoja	8 / 2 332
Celkový počet podporených žiadostí / poskytnutá suma (tis. EUR)	171 / 45 290
<i>z toho</i>	
projekty základného výskumu	122 / 31 369
projekty aplikovaného výskumu	47 / 13 342
projekty vývoja	2 / 579

Zdroj: Informačný systém APVV

Z uvedených žiadostí najviac smerovalo do technických vied (167 žiadostí), následne do prírodných vied (149), spoločenských vied (138), pôdohospodárskych vied (73), lekárskeho vied (69), humanitných vied (57) a do umeleckých vied (1).

Programy APVV

Agentúra v roku 2024 nevyhlásila žiadnu verejnú výzvu na predkladanie žiadostí v rámci programu APVV.

V rámci medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce vyhlasuje APVV výzvy na bilaterálnu a multilaterálnu spoluprácu. Projekty bilaterálnych výziev sú projekty medzinárodnej spolupráce, ktorých cieľom je nadviazanie novej alebo zintenzívnenie už existujúcej vedecko-technickej spolupráce, a to použitím hlavne týchto nástrojov:

- príprava spoločných medzinárodných projektov,
- príprava spoločných publikácií a iných výstupov,
- aktívna účasť na konferenciách,
- organizovanie spoločných vedeckých podujatí,
- vzájomné využívanie prístrojovej a laboratórnej techniky,
- zbieranie výskumných materiálov,
- zapojenie doktorandov a/alebo mladých vedeckých pracovníkov (do 35 rokov).

Cieľom multilaterálnej výzvy je nadviazanie novej alebo zintenzívnenie už existujúcej vedecko-technickej spolupráce medzi viacerými krajinami, a to použitím hlavne týchto nástrojov:

- prispieť k vedeckému rozvoju v krajinách prostredníctvom financovania mobility výskumných pracovníkov v rámci spoločných výskumných projektov;
- prispieť k rozvoju výskumnej kapacity v danom regióne;
- podporiť rozvoj cezhraničnej výskumnej spolupráce;
- poskytnúť možnosť mladým vedeckým pracovníkom z daných krajín spolupracovať v medzinárodnom prostredí a rozvíjať ich vedeckú kariéru;
- umožniť spoločnú účasť na európskych výskumných projektoch.

V roku 2024 agentúra vyhlásila bilaterálnu výzvu s Taiwanom s označením SK-TW 2024 s alokovanou výškou finančných prostriedkov určených na celé obdobie riešenia podporených projektov vo výške 56 000 EUR. Celkový objem prostriedkov poskytnutých agentúrou na riešenie jedného projektu bol limitovaný maximálnou sumou 14 000 EUR na celú dobu riešenia a maximálne 7 000 EUR na kalendárny rok projektu. Projekty budú riešené v rokoch 2025 – 2027 so začiatkom riešenia 01. 07. 2025. Vo výzve bolo podaných 9 žiadostí.

V roku 2024 agentúra vyhlásila aj jednu výskumnú bilaterálnu výzvu s Taiwanom s označením SK-TW RD 2024 s alokovanou výškou finančných prostriedkov určených na celé obdobie riešenia podporených projektov vo výške 360 000 EUR. Celkový objem prostriedkov poskytnutých agentúrou na riešenie jedného projektu bol limitovaný maximálnou sumou 120 000 EUR na celú dobu riešenia projektu. Projekty budú riešené v rokoch 2025 - 2027 so začiatkom riešenia 01.07.2025. Vo výzve bolo podaných 9 žiadostí.

V roku 2024 agentúra vyhlásila aj bilaterálnu výzvu s Maďarskou republikou s alokovanou výškou finančných prostriedkov určených na celé obdobie riešenia podporených projektov vo výške 70 500 EUR. Celkový objem prostriedkov poskytnutých agentúrou na riešenie jedného projektu bol limitovaný maximálnou sumou 4 700 EUR na celú dobu riešenia a maximálne 2 350 EUR na kalendárny rok projektu. Projekty budú riešené v rokoch 2025 – 2027 so začiatkom riešenia 01.07.2025. Vo výzve bolo podaných 37 žiadostí. Zmiešaná

bilaterálna slovensko-maďarská komisia pre vedecko-technickú spoluprácu zasadala online 26. 5. 2025 a odsúhlasila 15 projektov na financovanie.

Ďalšou bilaterálnou výzvou vyhlásenou v roku 2024 bola bilaterálna výzva s Francúzskou republikou s alokovanou výškou finančných prostriedkov určených na celé obdobie riešenia podporených projektov vo výške 86 000 EUR. Celkový objem prostriedkov poskytnutých agentúrou na riešenie jedného projektu bol limitovaný maximálnou sumou 5 300 Eur na celú dobu riešenia projektu. Projekty budú riešené v rokoch 2025 – 2027 so začiatkom riešenia 01. 07. 2025. Vo výzve bolo podaných 19 žiadostí.

V tom istom roku agentúra vyhlásila aj multilaterálnu výzvu v súlade s Programom na financovanie projektov multilaterálnej vedecko-technickej spolupráce v dunajskom regióne s možnosťou zapojenia ďalších účastníkov. Išlo o spoluprácu riešenia spoločných projektov medzi organizáciami v Slovenskej republike, Rakúskej republike, Bulharskej republike, Chorvátskej republike, Českej republike, Čiernej Hore, Srbskej republike a Francúzskej republike. Alokovaná výška finančných prostriedkov určených na celé obdobie riešenia podporených projektov bola vo výške 200 000 EUR. Celkový objem prostriedkov poskytnutých agentúrou na riešenie jedného projektu bol limitovaný maximálnou sumou 10 000 EUR na celú dobu riešenia a maximálne 5 000 EUR na jeden kalendárny rok projektu v prípade, že sú v projekte zúčastnené 3 krajiny; v prípade účasti 4 krajín je maximálna suma 12 500 EUR na celú dobu riešenia a 6 250 EUR na jeden kalendárny rok, a maximálne 15 000 EUR na celú dobu riešenia a 7 500 EUR na jeden kalendárny rok v prípade účasti 5 krajín, v prípade účasti 6 a viac krajín je maximálna suma 17 500 EUR na celú dobu riešenia a 8 750 EUR na jeden kalendárny rok. Projekty budú riešené v rokoch 2025 – 2027 so začiatkom riešenia 01. 07. 2025. Vo výzve bolo podaných 60 žiadostí.

V roku 2024 APVV pokračovala s financovaním bilaterálnych projektov výziev SK-AT 2023, SK-BG 2023, SK-CN 2023, SK-FR 2022, SK-PL 2023, SK-SRB 2023, SK-UA 2021 a SK-TW 2021, rovnako aj bilaterálnych projektov výskumného charakteru výzvy SK-CZ-RD 2021 a SK-IL RD 2023. V tom istom roku agentúra pokračovala s financovaním multilaterálnej výzvy DS-FR 2022. Projekty boli podané v rámci medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce s Čínskou ľudovou republikou, Rakúskou Republikou, Bulharskou republikou, Izraelským štátom, Francúzskou republikou, Poľskou republikou, Srbskou republikou. Spolupráca ďalej prebiehala aj s krajinami multilaterálnej vedecko-technickej spolupráce v dunajskom regióne Medzi tieto krajiny patrili Rakúsko, Bulharsko, Česko, Čierna Hora, Francúzsko a Srbsko.

Celková suma poskytnutých finančných prostriedkov v roku 2024 pre projekty výskumného bilaterálneho charakteru bola vo výške 592 407 EUR. V tomto roku bolo financovaných 13 projektov vo výzve SK-CZ-RD 2021 vo výške 510 327 EUR. V rámci výzvy SK-IL- RD 2023 boli financované 2 projekty vo výške 82 080 EUR.

Výška poskytnutých finančných prostriedkov v roku 2024 pre bilaterálne projekty bola 206 978 EUR, a to 36 792 EUR pre 13 projektov výzvy SK-CN 2023, 29 730 EUR pre 12 projektov výzvy SK-FR 2022, 26 850 EUR pre 14 projektov výzvy SK-AT 2023, 16 732 EUR pre 10 projektov výzvy SK-BG 2023, 46 488 EUR pre 20 projektov výzvy SK-SRB 2023 a 50 386 EUR pre 21 projektov výzvy SK-PL 2023.

Výška poskytnutých finančných prostriedkov v roku 2024 pre bilaterálne projekty multilaterálnej výzvy DS-FR 2022 bola 79 595 EUR pre 15 multilaterálnych projektov.

Rovnako APVV pokračovala s financovaním projektu vo výzve PP MSCA PF 2022, ktorej hlavným zámerom je podpora projektov Postdoctoral Fellowships Sklodowska – Curie Actions, ktoré získali od Európskej komisie hodnotenie „Seal-of-Excellence“ v rámci grantovej výzvy Horizon Europe, Marie Skłodowska – Curie Actions – Postdoctoral Fellowships. Výška poskytnutých finančných prostriedkov v roku 2024 pre 1 projekt danej výzvy bola 49 738 EUR.

3.3.2. Vedecká grantová agentúra MŠVVaM SR a SAV (VEGA)

VEGA je vnútorným grantovým systémom pre rezort školstva a SAV. Vznikla v roku 1996 na základe dohody medzi MŠVVaM SR a SAV ako poradný orgán ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky a pomocný orgán Predsedníctva SAV na výber výskumných projektov na financovanie. Prostredníctvom všeobecnej výzvy sa každoročne aktivizuje celá akademická a vedecká komunita vďaka riešeniu aktuálnych tém iniciovaných samotnými riešiteľmi projektov vo všetkých vedných odboroch, čím je bez akejkoľvek diskriminácie zabezpečená rovnosť šancí všetkých pedagogických a vedeckovýskumných zamestnancov verejných vysokých škôl a SAV. VEGA dnes predstavuje stabilný systém podpory základného výskumu v podmienkach obidvoch rezortov, ktorý bez prerušenia funguje už 29 rokov.

Hlavným poslaním VEGA je vzájomný koordinovaný postup pri výbere projektov určených na financovanie na základe expertného hodnotenia kvality všetkých predložených žiadostí o dotáciu. Posúdenie kvality projektov prispieva k efektívnemu využívaniu finančných prostriedkov na vedu a techniku vyčlenených obidvoma rezortmi zo svojho rozpočtu. Svojou činnosťou sa VEGA podieľa na skvalitňovaní úrovne širokospektrálneho základného výskumu v rezorte školstva a SAV vrátane podpory začínajúcich výskumníkov. Prostredníctvom VEGA sa zabezpečuje zvýšenie kvality pedagogického procesu vďaka výstupom z týchto projektov, ako aj rast takmer všetkých pedagogických pracovníkov na vysokých školách.

VEGA predstavuje významný prvok vo financovaní výskumu na slovenských vysokých školách a v organizáciách SAV a je nezastupiteľná pri zachovaní kontinuity s uvedenými pozitívnymi trendmi a jedinečnými výhodami.

Medzi orgány VEGA patrí 13 komisií VEGA (tabuľka 18), rozšírené predsedníctvo VEGA a predsedníctvo VEGA.

Hlavné aktivity VEGA v roku 2024:

- vyhlásenie novej výzvy na podávanie žiadostí o finančný príspevok na vedecké projekty so začiatkom riešenia v roku 2025 a vstupné hodnotenie projektov
- financovanie pokračujúcich a nových projektov VEGA
- záverečné hodnotenie projektov, ktorých riešenie bolo ukončené v roku 2023

Tabuľka 18 Zoznam komisií VEGA

Komisia VEGA č.	pre	Počet členov
1	matematické vedy, počítačové a informatické vedy a fyzikálne vedy	20
2	vedy o Zemi a vesmíre, environmentálne vedy (aj zemské zdroje)	20
3	chemické vedy, chemické inžinierstvo a biotechnológie	20
4	biologické vedy	20
5	elektrotechniku, automatizáciu a riadiace systémy a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií	20
6	stavebné inžinierstvo (stavebníctvo, dopravu a geodéziu) a environmentálne inžinierstvo vrátane baníctva, hutníctva a vodohospodárskych vied	20
7	strojárstvo a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií a materiálové inžinierstvo	22
8	pôdohospodárske, veterinárske a drevárske vedy	22
9	lekárske vedy a farmaceutické vedy	24
10	historické vedy a vedy o spoločnosti (filozofia, sociológia, politológia, teológia)	22
11	vedy o človeku (psychológia, pedagogika, vedy o športe)	22 (15 z VŠ, 7 z SAV)
12	vedy o umení, estetiku a jazykovedu	20
13	ekonomické a právne vedy	24

Záverečné hodnotenie projektov VEGA skončených v roku 2023

Vo februári a začiatkom marca 2024 sa uskutočnilo hodnotenie projektov, ktorých riešenie sa skončilo v roku 2023. Išlo o 514 projektov, z toho 512 skončilo v plánovanom termíne a 2 projekty boli ukončené predčasne (obidva z rezortu SAV).

Medziročne sa znížil počet projektov, ktoré dosiahli vynikajúce výsledky. V roku 2023 bol ich podiel 25,4 % oproti 28,7 % v roku 2022 a podiel projektov (bez predčasne ukončených), ktoré nesplnili ciele, sa medziročne zvýšil – v roku 2023 ich bolo 5,5 % a v predchádzajúcom roku 3,3 %.

Údaje o hodnotených projektoch skončených v roku 2023 a o výsledku záverečného hodnotenia sú zosumarizované v tabuľke 19 a grafe 35.

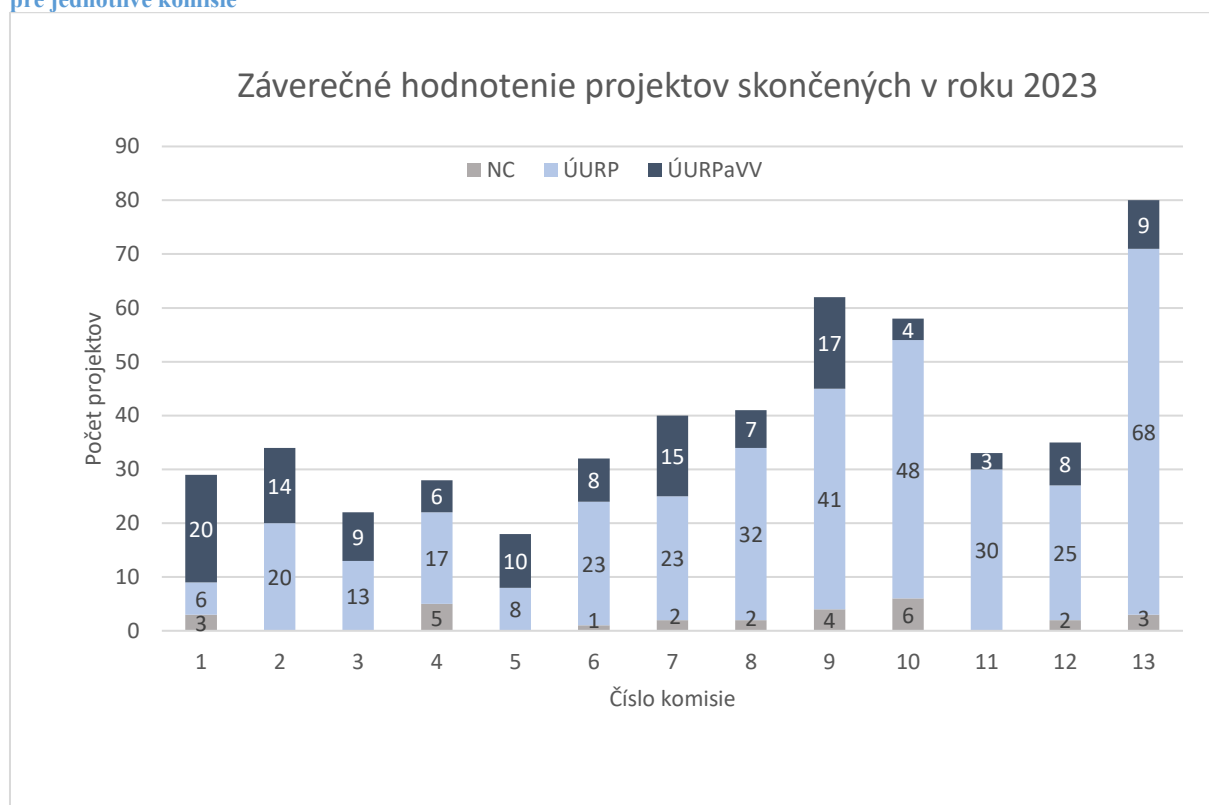
Tabuľka 19 Výsledky záverečného hodnotenia projektov VEGA skončených v roku 2023 (bez predčasne ukončených projektov) pre jednotlivé komisie

Komisia VEGA		Počet projektov, percentuálny podiel			
č.	pre	spolu	NC	ÚURP	ÚURPaVV
1	matematické vedy, počítačové a informatické vedy a fyzikálne vedy	29	3 10,3 %	6 20,7 %	20 69,0 %
2	vedy o Zemi a vesmíre, environmentálne vedy (aj zemské zdroje)	34	0 0,0 %	20 58,8 %	14 41,2 %
3	chemické vedy, chemické inžinierstvo a biotechnológie	22	0 0,0 %	13 59,1 %	9 40,9 %
4	biologické vedy	28	5 17,9 %	17 60,7 %	6 21,4 %
5	elektrotechniku, automatizáciu a riadiace systémy a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií	18	0 0,0 %	8 44,4 %	10 55,6 %
6	stavebné inžinierstvo (stavebníctvo, dopravu a geodéziu) a environmentálne inžinierstvo vrátane baníctva, hutníctva a vodohospodárskych vied	32	1 3,1 %	23 71,9 %	8 25,0 %
7	strojárstvo a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií a materiálové inžinierstvo	40	2 5,0 %	23 57,5 %	15 37,5 %
8	pôdohospodárske, veterinárske a drevárske vedy	41	2 4,9 %	32 78,0 %	7 17,1 %
9	lekárske vedy a farmaceutické vedy	62	4 6,5 %	41 66,1 %	17 27,4 %
10	historické vedy a vedy o spoločnosti (filozofia, sociológia, politológia, teológia)	58	6 10,3 %	48 82,8 %	4 6,9 %
11	vedy o človeku (psychológia, pedagogika, vedy o športe)	33	0 0,0 %	30 90,9 %	3 9,1 %
12	vedy o umení, estetiku a jazykovedu	35	2 5,7 %	25 71,4 %	8 22,9 %
13	ekonomické a právne vedy	80	3 3,7 %	68 85,0 %	9 11,3 %
Spolu		512	28 5,5 %	354 69,1 %	130 25,4 %

(NC – projekt nesplnil ciele, ÚURP – úspešné ukončenie riešenia projektu, ÚURPaVV – úspešné ukončenie riešenia projektu a dosiahnutie vynikajúcich výsledkov)

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Graf 35 Rozdelenie projektov, ktorých riešenie bolo ukončené v roku 2023, podľa výsledku záverečného hodnotenia pre jednotlivé komisie

(NC – projekt nesplnil ciele, ÚURP – úspešné ukončenie riešenia projektu, ÚURPaVV – úspešné ukončenie riešenia projektu a dosiahnutie vynikajúcich výsledkov).

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Súčasťou hodnotenia jednotlivých komisií VEGA bol aj výber projektov, ktoré priniesli originálne, resp. reprezentatívne výsledky. Anotácie najdôležitejších výsledkov týchto projektov sú zverejnené v správe o najvýznamnejších výsledkoch dosiahnutých pri riešení projektov VEGA ukončených v roku 2023.

Nová výzva VEGA

V roku 2024 vyhlásilo MŠVVaM SR a SAV verejnú výzvu na podávanie žiadostí o dotáciu na nové projekty VEGA so začiatkom riešenia v roku 2025. Zámerom výzvy bola podpora zvyšovania kvality základného výskumu vrátane podpory interdisciplinárneho výskumu formou súťaže na základe hodnotenia a výberu z predložených projektov. Žiadosti mohli podávať max. 20-členné kolektívy riešiteľov z rezortu školstva a SAV. Táto výzva nemala žiadne obmedzenia týkajúce sa vecného zamerania projektov. Konkrétne zameranie, ciele a vecnú náplň projektu určoval sám žiadateľ. Výzva bola zameraná na podporu základného výskumu v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky a posilnenia konkurencieschopnosti Slovenska. Počas trvania výzvy bolo podaných 987 žiadostí o dotáciu na nové projekty VEGA so začiatkom riešenia v roku 2025, z toho 824 žiadostí z rezortu školstva a 163 z organizácií SAV. Oproti predchádzajúcemu roku počet podaných žiadostí o dotáciu vzrástol približne o 5 %.

Vstupné hodnotenie nových žiadostí o dotáciu

Medzi hlavné aktivity komisií VEGA každoročne patria činnosti súvisiace s výberom nových projektov odporúčaných na financovanie, ktorých riešenie sa začne v nasledujúcom roku.

V roku 2024 bolo v systéme e-VEGA počas trvania výzvy zaregistrovaných 987 žiadostí vrátane 60 interdisciplinárnych projektov. Hodnotiaci proces sa uskutočnil v dvoch kolách. V rámci prvého kola komisie posúdili kompletnosť žiadosti, formálnu stránku, predmet výskumu so zreteľom na vybranú komisiu a ďalšie podmienky podľa čl. 3 ods. 2 písm. a) pravidiel VEGA. V prvom kole hodnotenia bolo vyradených 55 žiadostí (t. j. 5,6 %), z toho 9 interdisciplinárnych projektov. Do druhého kola výberu teda postúpilo 932 žiadostí (t. j. 94,4 %). Komisie VEGA na základe hodnotenia vyradili v druhom kole ďalších 13 žiadostí (1,3 % z podaných žiadostí), z toho boli 2 interdisciplinárne projekty a do výberu projektov na financovanie predkladaného MŠVVaM SR a Predsedníctvu SAV zaradili 919 žiadostí (93,1 % z podaných žiadostí). Percento vyradených žiadostí v oboch kolách (6,9 %) bolo nižšie ako v predchádzajúcom roku (8,5 %).

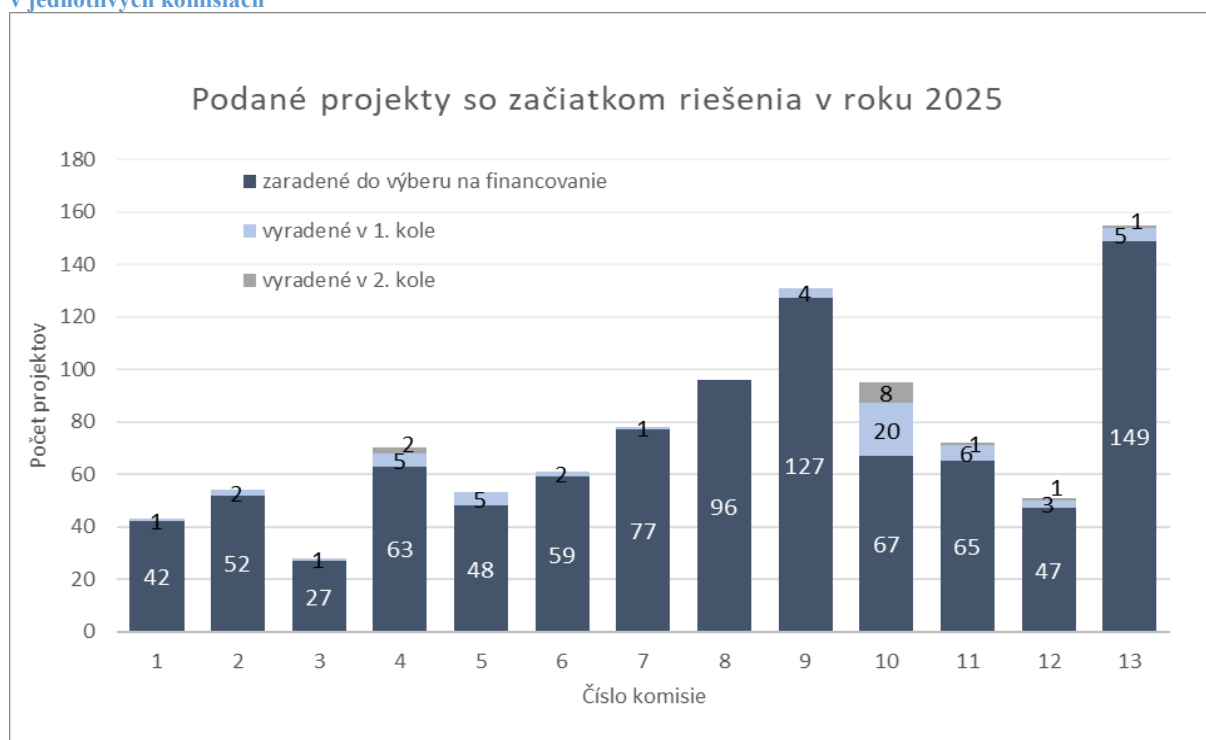
Výsledky vstupného hodnotenia projektov so začiatkom riešenia v roku 2025 sú zachytené v grafoch 36 a 37.

Graf 36 Rozdelenie podaných projektov so začiatkom riešenia v roku 2025 podľa výsledku vstupného hodnotenia

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

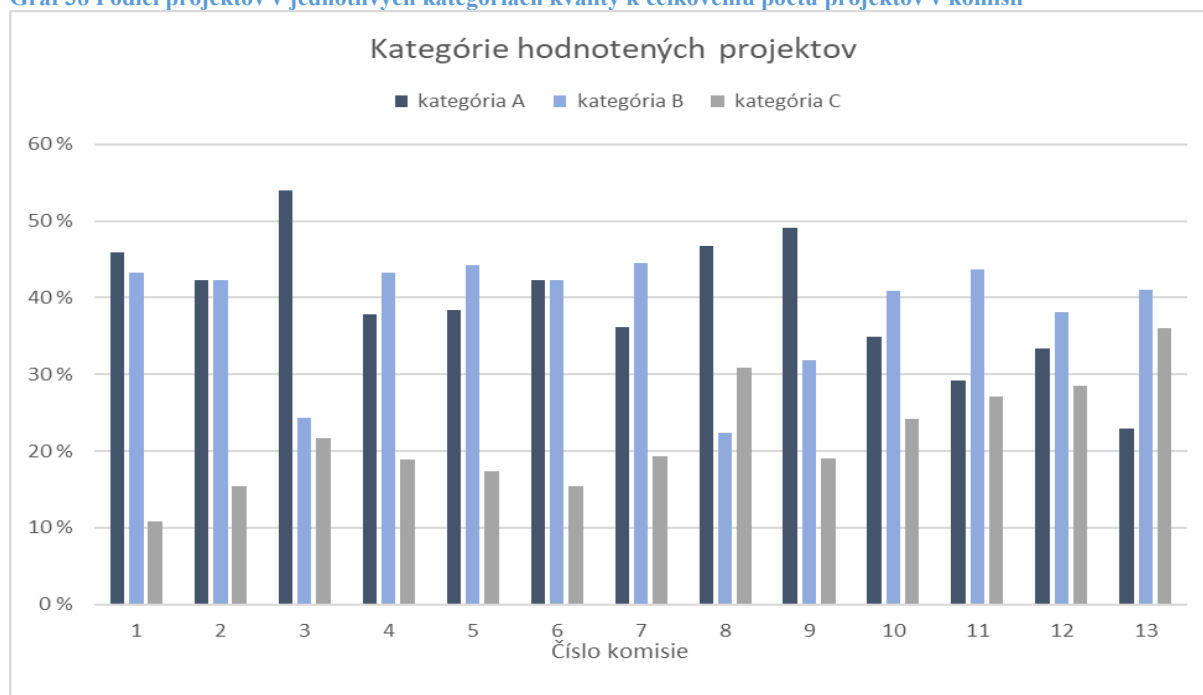
Graf 37 Rozdelenie podaných projektov so začiatkom riešenia v roku 2025 podľa výsledku vstupného hodnotenia v jednotlivých komisiách

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Po druhom kole hodnotenia sú projekty zaradené do kategórií na základe ich kvality, pričom je snaha aj o ich proporcionálnu vyváženosť. Členenie projektov podľa kvality je významným ukazovateľom na identifikáciu excelentných výskumných tímov. Zároveň je aj jedným z kritérií na pridelenie finančných prostriedkov v SAV a zohľadňuje sa pri záverečnom hodnotení projektov v rámci niektorých komisií. Úsilím orgánov VEGA pri hodnotení je získať reálne zastúpenie projektov v kvalitatívnych skupinách, aby sa neobjektívne nezvyšoval počet projektov v najvyššej kategórii A, čo vyplýva aj z nasledujúceho grafu.

Graf 38 Podiel projektov v jednotlivých kategóriách kvality k celkovému počtu projektov v komisii

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Projekty VEGA riešené v roku 2024

V roku 2024 bolo riešených 1 645 projektov VEGA, z toho 1088 v rezorte školstva (vrátane 1 riešeného na pracovisku UVLF s nulovou požiadavkou a 1 na súkromnej vysokej škole bez poskytnutia finančnej dotácie z MŠVVaM SR) a 557 v rezorte SAV.

Spoločných projektov bolo 154. Ide o projekty, v ktorých sú riešitelia aj z verejných vysokých škôl, aj SAV, finančne podporení z oboch rezortov.

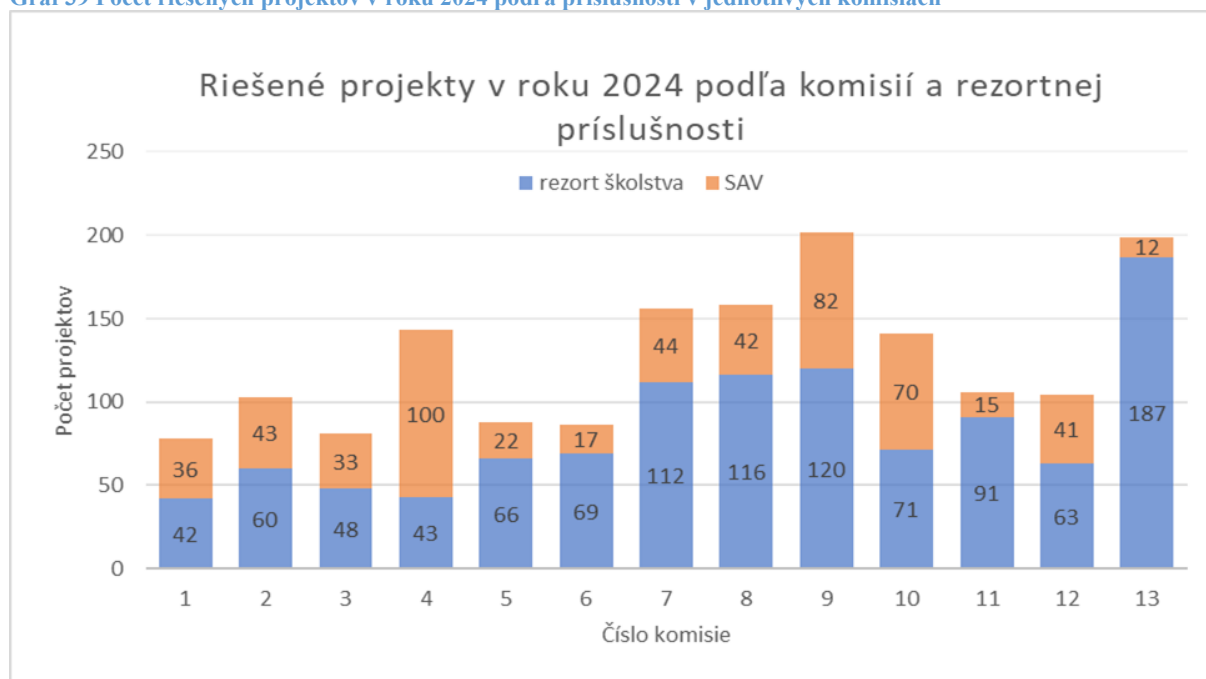
Z uvedeného počtu riešených projektov bolo 478 nových projektov, t. j. so začiatkom riešenia v roku 2024 a 473 projektov končiacich v roku 2024 (vrátane 6 predčasne ukončených).

Tabuľka 20 Prehľad počtu projektov riešených v roku 2024

	Spolu	Rezort školstva	SAV
Počet všetkých riešených projektov	1 645	1 088 (vrátane 1 z UVLF s nulovou požiadavkou a 1 zo súkromnej vysokej školy bez poskytnutia dotácií)	557
z toho počet spoločných projektov	154	59 (vedúci je z rezortu školstva)	95 (vedúci je zo SAV)
Počet projektov so začiatkom riešenia v roku 2024	478	318	160
Počet projektov s ukončením riešenia v roku 2024 (vrátane predčasne ukončených)	473	323	150

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Graf 39 Počet riešených projektov v roku 2024 podľa príslušnosti v jednotlivých komisiách

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

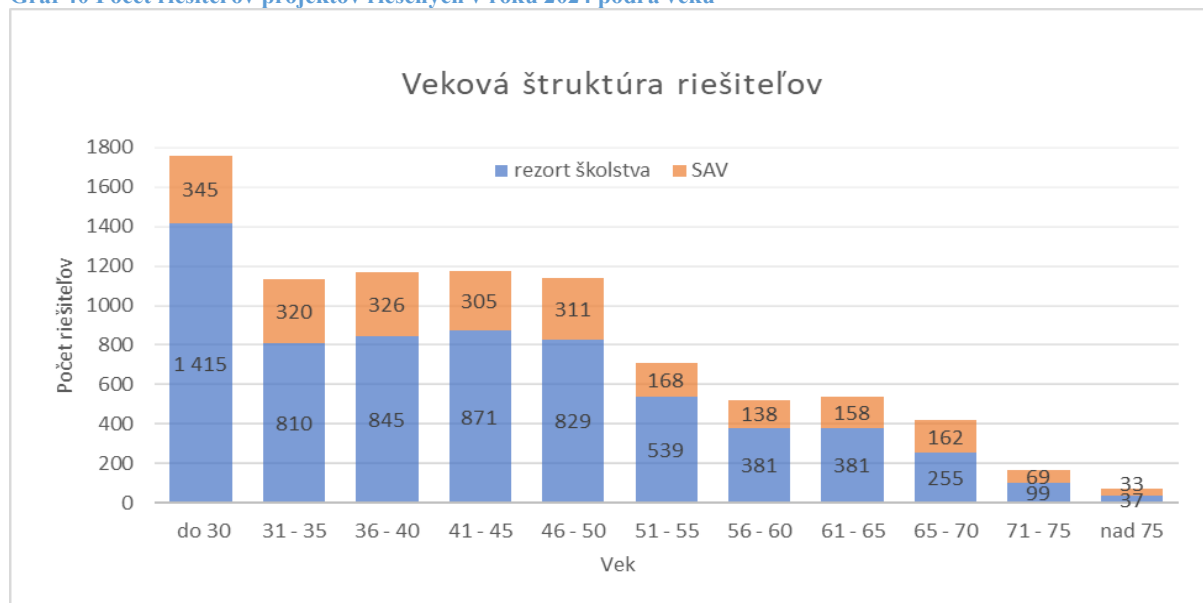
Riešitelia projektov

V roku 2024 bolo do riešenia projektov VEGA zapojených 8 797 riešiteľov (vrátane doktorandov), z toho 6 462 z rezortu školstva (z pracovísk verejných a súkromných vysokých škôl a Medzinárodného laserového centra z CVTI SR) a 2 335 z organizácií SAV.

Z celkového počtu bolo 2 890 riešiteľov do 35 rokov (rezort školstva – 2 225, SAV – 665), čo predstavuje 32,9 %. Ďalší graf 40 znázorňuje vekovú štruktúru riešiteľov projektov VEGA v roku 2024, z ktorej vyplýva výrazné zastúpenie mladých vedeckých pracovníkov do 30 rokov predovšetkým v rezorte školstva.

Prehľad o vekovej štruktúre riešiteľov v jednotlivých pozíciách v projekte poskytuje graf č. 41, z ktorého vyplýva silné zastúpenie mladých výskumníkov v pozícii riešiteľa projektu, pričom v pozícii vedúcich projektov sú zastúpené viac vekové kategórie okolo 40 až 50 rokov.

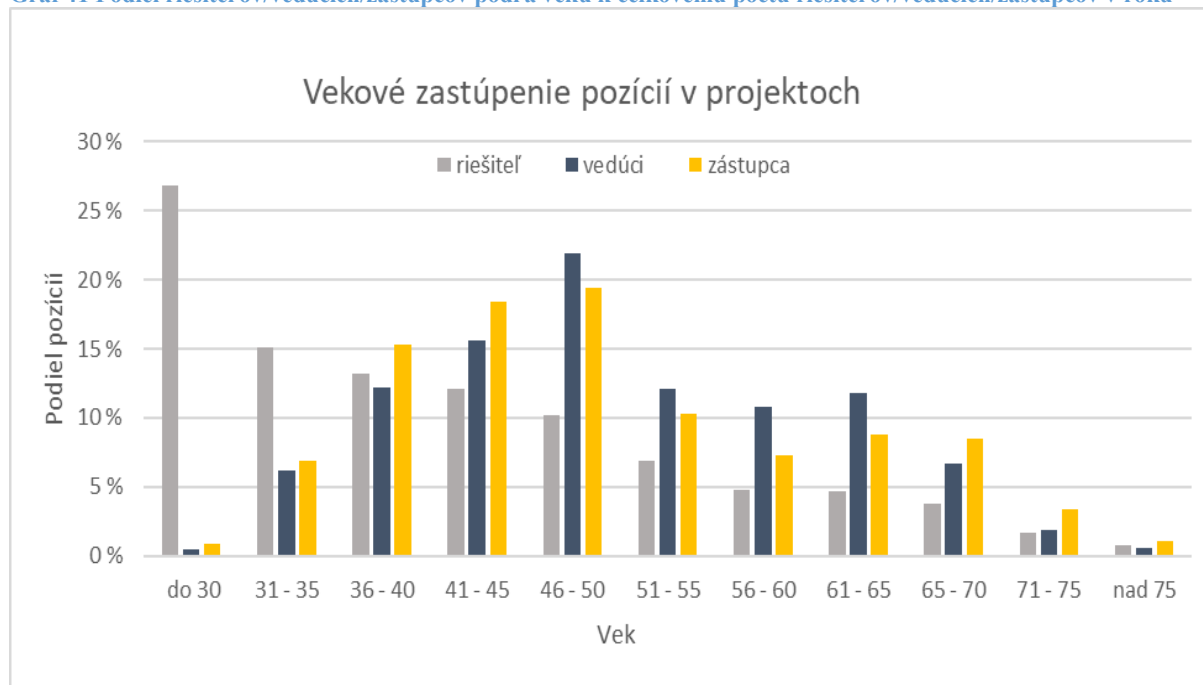
Graf 40 Počet riešiteľov projektov riešených v roku 2024 podľa veku

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

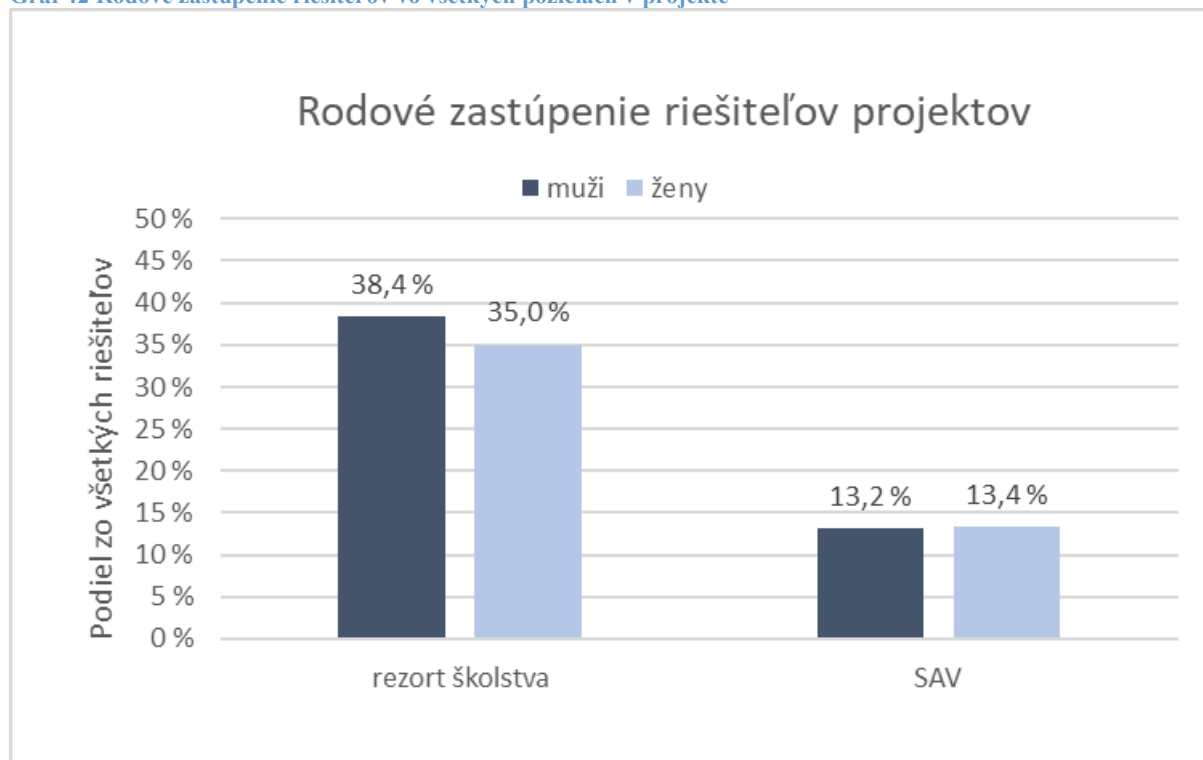
Z celkového počtu riešiteľov (vo všetkých pozíciách) je 4 539 mužov, čo predstavuje 51,6 % riešiteľov a 4 258 žien, čo predstavuje 48,4 % riešiteľiek. Rodové zastúpenie všetkých riešiteľov a rodové zastúpenie pozície vedúcich projektov spolu s rozlíšením príslušnosti k rezortu reprezentujú grafy 42 a 43.

Graf 41 Podiel riešiteľov/vedúcich/zástupcov podľa veku k celkovému počtu riešiteľov/vedúcich/zástupcov v roku

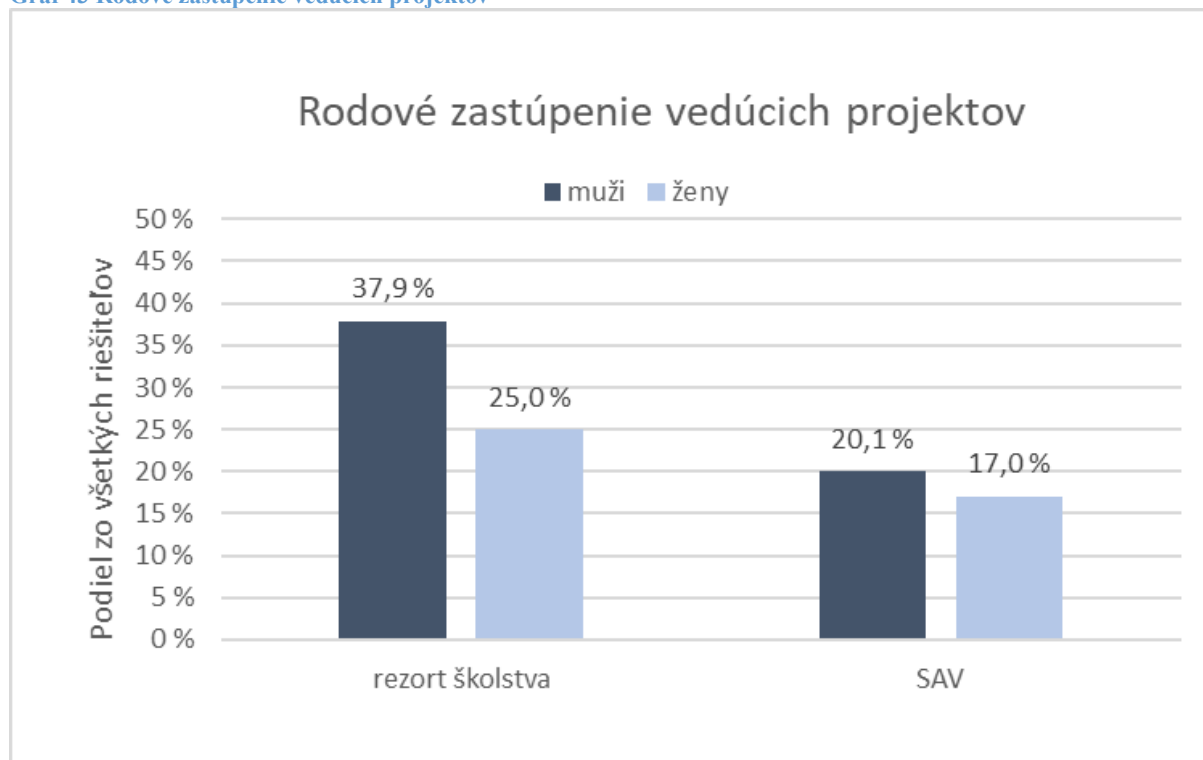
Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Graf 42 Rodové zastúpenie riešiteľov vo všetkých pozíciách v projekte

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Graf 43 Rodové zastúpenie vedúcich projektov

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Tabuľka 21 Prehľad počtu riešiteľov riešených projektov v roku 2024

	Spolu	Rezort školstva	SAV
Počet riešiteľov	8 797	6 462	2 335
z toho počet riešiteľov do 35 rokov	2 890	2 225	665
Počet riešiteľov – muži	4 539	3 379	1 160
Počet riešiteľov – ženy	4 258	3 083	1 175

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Financovanie projektov

Na riešenie projektov VEGA v roku 2024 boli rozpísané finančné prostriedky v kategórii bežných výdavkov: za MŠVVaM SR v celkovej výške 12 750 000 EUR a v SAV vo výške 4 979 738 EUR. Kapitálové prostriedky sa v roku 2024 neposkytovali.

Tabuľka 22 Rozpis finančných prostriedkov v jednotlivých rezortoch a komisiách na projekty riešené v roku 2024

Komisia VEGA		MŠVVaM SR		SAV	
		Počet financovaných projektov (rezort školstva bez SVŠ + spoločné, kde je vedúci z SAV)	Pridelené finančné prostriedky v EUR	Počet financovaných projektov (SAV + spoločné, kde je vedúci z rezortu školstva)	Pridelené finančné prostriedky v EUR
č.	pre				
1	matematické vedy, počítačové a informatické vedy a fyzikálne vedy	42+4	461 519	36+2	306 615
2	vedy o Zemi a vesmíre, environmentálne vedy (aj zemské zdroje)	60+6	712 515	43+10	408 000
3	chemické vedy, chemické inžinierstvo a biotechnológie	48+0	606 215	33+4	408 647
4	biologické vedy	43+10	646 391	100+5	809 298
5	elektrotechniku, automatizáciu a riadiace systémy a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií	66+3	869 087	22+3	297 348
6	stavebné inžinierstvo (stavebníctvo, dopravu a geodéziu) a environmentálne inžinierstvo vrátane baníctva, hutníctva a vodohospodárskych vied	69+5	969 806	17+2	163 764
7	strojárstvo a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií a materiálové inžinierstvo	112+5	1 575 510	44+6	396 561
8	pôdohospodárske, veterinárske a drevárske vedy	115+6	1 544 652	42+4	473 254
9	lekárske vedy a farmaceutické vedy	120+23	2 019 635	82+12	734 958
10	historické vedy a vedy o spoločnosti (filozofia, sociológia, politológia, teológia)	71+19	527 232	70+6	508 777

11	vedy o človeku (psychológia, pedagogika, vedy o športe)	91+3	689 148	15+1	98 671
12	vedy o umení, estetiku a jazykovedu	64*+11	428 176	41+1	275 111
13	ekonomické a právne vedy	186+0	1 691 114	12+3	98 734
Spolu		1 087+95	12 750 000	557+59	4 979 738

* V priebehu roka 1 projekt dodatočne zaradený medzi neriešené na základe žiadosti vedúcej riešiteľky z AU v Banskej Bystrici.

Zdroj: MŠVVaM SR, 2025

Výstupy projektov VEGA vo vedeckých bibliografických databázach

Výsledky projektov VEGA sú viditeľné v medzinárodnom vedeckom priestore. Počet evidovaných publikácií vytvorených s podporou VEGA v najvýznamnejšej medzinárodnej bibliografickej a citačnej databáze Web of Science Core Collection (WoS CC) je aktuálne vyše 41 000. Približne 31 % publikácií slovenských autorov v roku 2024 evidovaných vo WoS CC vzniklo s podporou VEGA (2 436 zo 7 889).

V ďalšej rešpektovanej medzinárodnej bibliografickej databáze Scopus je počet evidovaných publikácií vytvorených v roku 2024 s podporou VEGA 3 192. To je takmer 32 % publikácií slovenských autorov evidovaných v roku 2024 v databáze Scopus (3 192 z 10 133).

3.3.3. Slovenská akadémia vied (SAV)

SAV, ako rozpočtová organizácia, je samostatnou právnickou osobou s vlastnou rozpočtovou kapitolou, ktorej činnosť je riadená zákonom č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied v platnom znení. Hlavným poslaním SAV je realizovať základný a aplikovaný výskum v technických, prírodných, humanitných a spoločenských vedách.

SAV pozostávala k 31. 12. 2024 z 1 rozpočtovej organizácie a 47 verejných výskumných inštitúcií. Podľa zákona o verejnej výskumnej inštitúcii v znení neskorších predpisov všetky verejné výskumné inštitúcie môžu vykonávať podnikateľskú činnosť. V roku 2024 podnikateľskú činnosť vykonávali 4 verejné výskumné inštitúcie.

Schválený rozpočet príjmov na rok 2024 bol vo výške 8 000 000 EUR. V skutočnosti rozpočtová organizácia SAV odviedla na príjmový účet štátneho rozpočtu finančné prostriedky v sume 304 278 EUR. Nenaplnenie rozpočtu príjmov súviselo najmä s plánovaným príjmom z predaja nehnuteľnosti, ktorý bol zahrnutý v schválenom a upravenom rozpočte a ktorý nebol zrealizovaný v roku 2024.

V schválenom rozpočte na rok 2024 mala kapitola rozpísaný rozpočet celkových výdavkov vo výške 126 655 201 EUR. V priebehu roka bol rozpočet celkových výdavkov upravený na základe rozpočtových opatrení na sumu 143 308 430 EUR. Z celkových rozpočtových výdavkov čerpaných v skutočnosti predstavovali bežné výdavky 127 906 353 EUR (z toho finančný príspevok zakladateľa verejným výskumným inštitúciám v sume 111 183

441 EUR) a kapitálové výdavky 7 647 587 EUR (z toho finančný príspevok verejným výskumným inštitúciám v sume 5 975 402 EUR). Z celkových príjmov verejných výskumných inštitúcií SAV vo výške 176 440 321 EUR predstavoval inštitucionálny finančný príspevok zakladateľa spolu 113 025 909 EUR.

Tabuľka 23 Štruktúra rozpočtových príjmov SAV (2024)

Hlavná kategória/kategória	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% k upravenému rozpočtu
200-Nedaňové príjmy	8 000 000	8 000 000	304 278	3,80
210-Príjmy z podnikania a z vlastníctva r	0	8 300	8 300	100,00
220-Administratívne poplatky a iné popl	0	198 547	198 547	100,00
230-Kapitálové príjmy	7 500 000	7 527 400	27 400	0,36
290-Iné nedaňové príjmy	500 000	265 753	70 031	26,35

Zdroj: Výročná správa o činnosti Slovenskej akadémie vied za rok 2024.

Projekty SAV na podporu špičkového výskumu

V roku 2024 bolo jedným z kľúčových opatrení na podporu rozvoja a zvyšovania kvality výskumu v SAV zavedenie motivačného **programu výkonnostných zmlúv**. Dlhodobu je známe, že podpora vedy, výskumu a inovácií na Slovensku zaostáva za úrovňou Európskeho výskumného priestoru (ERA), ako aj za okolitými krajinami bývalého východného bloku. Významný posun v tejto oblasti priniesla Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií do roku 2030, ktorá zaviedla systém tzv. výkonnostných zmlúv pre sektor vysokých škôl a SAV. Tento systém umožňuje navýšenie rozpočtu výskumných organizácií na základe plnenia vopred stanovených výkonnostných parametrov počas nasledujúcich troch rokov.

Na tento účel má SAV získať nad rámec svojho bežného rozpočtu 12,5 mil. EUR v roku 2024, 15,4 mil. EUR v roku 2025 a 25,3 mil. EUR v roku 2026. Podmienkou čerpania týchto prostriedkov bolo posilnenie doterajšieho systému výkonového financovania verejných výskumných inštitúcií SAV so zohľadnením výsledkov celoštátneho overenia excelentnosti vo výskume (VER), vytvorenie osobitného systému výskumných parametrov a uzavretie výkonnostných zmlúv medzi zakladateľom (SAV) a 45 verejnými výskumnými inštitúciami. Zásady systému výkonnostných zmlúv schválil Snem SAV a Výskumná a inovačná autorita pri Úrade vlády SR. Samotné zmluvy medzi SAV a jednotlivými organizáciami boli uzavreté v auguste 2024.

Na báze panelov a metapanelu medzinárodného hodnotenia vedeckých organizácií SAV (2022-2023) bol v roku 2023 vytvorený **Medzinárodný poradný zbor SAV**, ktorý spolupracoval s vedením SAV a jej organizáciami aj v roku 2024. Zbor pracuje v zložení: prof. Wim van der Doel (Leiden-Delft-Erasmus Universities Alliance), prof. Marja Makarow (University of Helsinki), prof. Valeria Nicolosi (Trinity College Dublin), dr. Özen Nergis Dolcerocca (University of Bologna) a Dr. Zdeněk Havlas (Akadémia vied Českej republiky). Významným nástrojom oceňovania kvality vedeckej práce na individuálnej úrovni jednotlivých autorov je oceňovanie **špičkových publikácií SAV**. V kategórii Špičkové časopisecké práce vo vedeckých časopisoch s najvyšším impaktom meraným indexom SJR (Scimago Journal Ranking) spadajúce do prvého percentilu SJR v príslušnej vednej oblasti bolo ocenených sedem

publikácií v časopisoch ako napr. Science, ACS Nano, Advanced Sciences a Political Psychology. Ocenené boli tiež štyri špičkové vedecké monografie, ktoré vyšli v renomovaných zahraničných vydavateľstvách vedeckej literatúry a desať vybratých prác publikovaných v časopisoch evidovaných v databáze Nature index a päť publikácií v časopisoch zaradených do Nórskeho registra, v najvyššej kategórii 2.

Počas roku 2024 pokračoval už štvrtý rok implementácie mobilitného a reintegračného **Programu SASPRO 2**, spolufinancovaného zo schémy H2020 Marie Skłodowska-Curie Actions – COFUND. SAV ako koordinátor spolupracuje so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave a Univerzitou Komenského v Bratislave ako partnermi projektu. Program je určený pre skúsených vedcov a vedkyne zo zahraničia, alebo Slovákov, ktorí majú záujem pracovať na niektorej zo 70tich hostiteľských organizácií partnerov programu. Dôležitým aspektom programu je upevniť spoluprácu medzi vedeckými organizáciami partnerov, aplikačným sektorom a podporiť multidisciplinárne prístupy riešenia projektov. Program umožnil uchádzačom uchádzať sa o pracovný pobyt v dĺžke od 12 do 36 mesiacov, pričom vedná oblasť, v rámci ktorej mohli podať prihlášku, nebola obmedzená. V rámci projektu boli vyhlásené tri výzvy, celkovo bolo prijatých 174 prihlášok, z toho bolo ponúknutých spolu 51 pracovných pobytov. Na konci roku 2024 bolo vo všetkých partnerských organizáciách aktívnych spolu 37 Marie Curie Fellows (SAV má 20 štipendistov, STU 8 štipendistov a UK 9 štipendistov). Všetky projekty musia byť ukončené do 30. 9. 2025. Projekt má celkovú hodnotu 9,34 milióna eur. Miera spolufinancovania zo strany Európskej komisie je na úrovni 50 %. Od októbra 2024 koordinátor projektu riešil požiadavky auditu Európskej komisie č. BAEA469012. Audit sa zameriaval na prvé reportovacie obdobie (október 2020 do septembra 2022). Požiadavky auditorov sa sústredili na zmluvné vzťahy (zmluvy o poskytnutí financií, pracovné zmluvy, dekréty, podmienky štipendia), integráciu štipendistov na ústavoch, zúčtovanie mzdových prostriedkov, výsledky ich výskumu a ďalšie aspekty. Správu vypracovanú spoločnosťou PwC bude následne posudzovať Európska komisia v rámci troch revízných kôl. Konečný výsledok auditu sa očakáva v časovom horizonte 6 mesiacov až 2 rokov.

Hlavným cieľom projektovej schémy **IMPULZ** je zvýšiť excelentnosť výskumu, posilniť jeho internacionalizáciu a konkurencieschopnosť naprieč rôznymi vedeckými disciplínami, a to nielen v rámci SAV, ale aj v širšom Európskom výskumnom priestore. Program zároveň kladie dôraz na zvýšenie úspešnosti v získavaní prestížnych európskych grantov. V rámci programu budú špičkoví vedci a vedkyne - vedúci tímov počas päťročného projektu budovať svoje vlastné výskumné tímy a prinášať na akadémiu nové vedecké smery, ktoré reflektujú aktuálne svetové trendy. Program IMPULZ je plne financovaný z rozpočtu SAV. Začiatkom roka 2024 bola vyhodnotená tretia výzva programu IMPULZ, ktorá bola vyhlásená ešte v roku 2023. Na základe odporúčania hodnotiacej komisie boli schválené na financovanie 3 projekty z oblastí elektrotechniky, anorganickej chémie a materiálového výskumu. Keďže financovanie jedného z úspešných projektov nebolo akceptované zo strany žiadateľa, na financovanie bol zvolený v poradí ďalší projekt z rezervného zoznamu. Pomer prihlášok odporučených na financovanie k počtu prijatých prihlášok (pomer úspešnosti) v treťom ročníku bol 11 %. Štipendisti budú mať k dispozícii finančné prostriedky až do výšky 160 tisíc EUR ročne. Celkovo pracuje na programe IMPULZ deväť špičkových vedeckých pracovníkov. Projekty budú priebežne hodnotené aj z hľadiska schopnosti získavania externých zdrojov na výskum, najmä zo schémy Horizont Európa s osobitým dôrazom na grantovú

schému ERC. Hodnotiaca komisia Programu IMPULZ je zložená z nezávislých zahraničných hodnotiteľov. Do štvrtej výzvy v roku 2024 sa prihlásilo 27 uchádzačov, výsledky výberového konania budú oznámené vo februári 2025.

Euraxess_Point SAV podporuje zahraničných výskumníkov, ktorí prichádzajú na Slovensko, od roku 2020. Euraxess_Point SAV napomáha k odstraňovaniu prekážok, ktoré stoja v ceste k hladkému priebehu získania všetkých povolení a víz spojených s pobytom na Slovensku. Doktorandom a vedeckým výskumníkom, ktorí prichádzajú na SAV, poskytujeme informácie a služby týkajúce sa rôznych aspektov mobility, vrátane praktických informácií ako je sociálne zabezpečenie, daňové otázky, víza a povolenie na pobyt, zdravotné poistenie. O informácie žiadajú priamo zahraniční vedeckí pracovníci, doktorandi, tútori týchto výskumníkov/doktorandov, príp. riaditelia a administratívni pracovníci na jednotlivých ústavoch SAV. Za rok 2024 bolo poskytnutých 227 konzultácií. Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR zverejnilo v septembri 2024 výzvu na predkladanie žiadostí o dotáciu na udržanie a rozvoj centier Euraxess na Slovensku. Projekt bol úspešne schválený a jeho realizácia bude prebiehať od 1. januára 2025 do 31. decembra 2027. Na jeho realizáciu bola schválená finančná podpora vo výške 299 910 EUR.

Podporný fond Štefana Schwarza umožňuje organizáciám SAV prijať viac mladých vedeckých pracovníkov. Výzva pre rok 2024 bola vyhlásená v termíne od 2. 9. 2024 do 1. 10. 2024 a do termínu podávania žiadostí bolo prijatých 40 prihlášok. Podporených bolo 24 projektov. Úspešní štipendisti realizujú svoje projekty v organizáciách SAV po dobu 2 rokov.

Do termínu na podávanie žiadostí v auguste 2024 bolo prijatých 108 prihlášok v rámci 6. výzvy programu grantov pre doktorandov – **DoktoGrant SAV**. Celkovo bolo podporených 54 projektov v celkovej výške 153 500 EUR. Všetky projekty podporené grantom v 6. výzve programu budú úspešnými štipendistami realizované na výskumných organizáciách SAV od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025.

Programu grantov pre postdoktorandov, známeho ako **PostdokGrant**, bol vyhlásený v januári 2024 s cieľom finančne podporiť kvalitné projektové návrhy mladých vedeckých pracovníkov zamestnaných v organizáciách SAV naprieč všetkými vednými odbormi. Do termínu podávania žiadostí v februári 2024 bolo prijatých 118 prihlášok. Na základe hodnotenia bolo podporených celkovo 59 projektov, pričom celková suma podpory pre rok 2024 dosiahla 279 832 EUR. Úspešní štipendisti začali svoje projekty realizovať od 1. júla 2024

Rozhodujúcim nástrojom podpory výskumu a vývoja na Slovensku poskytovaním finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na riešenie projektov výskumu na Slovensku, ako aj v SAV zostáva **Agentúra na podporu výskumu a vývoja - APVV**. V roku 2024 bola SAV veľmi úspešná v získavaní grantov APVV. Organizácie SAV sa podieľali na riešení 470 projektov, pričom v 253 projektoch boli organizácie SAV hlavným príjemcom finančnej podpory APVV. V 217 projektoch financovaných APVV boli organizácie SAV spolupríjemcami podpory APVV na základe zmluvy o spolupráci. Celkový objem finančných prostriedkov poskytnutých APVV na riešenie projektov v SAV dosiahol v roku 2024 výšku 10 401 158 EUR. Do výziev všetkých grantových schém APVV v roku 2024 bolo z organizácií SAV podaných spolu 144 projektov, pričom v 100 projektoch bola hlavným žiadateľom organizácia SAV a v 44 projektoch organizácie SAV boli v pozícii spoluriešiteľa spolu s organizáciami z iných sektorov výskumu a vývoja.

Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied - VEGA predstavuje systém inštitucionálnej podpory základného výskumu, pričom SAV poskytuje prostredníctvom tejto grantovej schémy prostriedky z vlastnej rozpočtovej kapitoly svojim organizáciám na riešenie vedeckých projektov. Výzva bola vyhlásená 1. marca 2024. V rámci tejto výzvy bolo podaných 987 žiadostí, z toho 163 žiadostí bolo z ústavov SAV. Hodnotiaci proces sa uskutočnil v dvoch kolách, v rámci prvého kola komisie posúdili kompletnosť žiadosti a predmet výskumu so zreteľom na vybranú komisiu. Aj v roku 2024 bola možnosť podať v rámci tejto výzvy interdisciplinárny projekt, t. j. projekt, v ktorom je deklarovaný prepojený vedný odbor. V SAV je najväčší záujem o predkladanie interdisciplinárnych projektov z organizácií SAV patriacich do oblasti vied o spoločnosti. Zameranie týchto projektov viedlo k prepojeniu najmä biologických a lekárskeho vied so spoločenskými a humanitnými vedami. Hodnotenie sa uskutočnilo systémom „peer review“ v dvoch kolách. Vstupným hodnotením boli projekty rozdelené v rámci jednotlivých kategórií A – C, ktoré sú hlavným ukazovateľom kvality projektov. Na SAV má táto kategorizácia značný vplyv na výšku pridelených finančných prostriedkov na riešenie projektov v danom roku. Viac ako polovica projektov podaných z ústavov SAV v hodnotení získala hodnotenie v kategórii A. Dlhodobý nízky podiel projektov zaradených do kategórie C poukazuje na vysokú kvalitatívnu úroveň podaných projektov z ústavov SAV. Hodnotiace kritériá (v 1. a 2. kole) nesplnilo 68 projektov (z toho len 7 projektov bolo z inštitúcií SAV), ktoré boli vyradené. Predsedníctvo SAV na rok 2024 vyčlenilo 4 979 738 EUR na financovanie VEGA projektov formou bežných výdavkov. V súlade s týmito zásadami, boli poskytnuté finančné prostriedky na riešenie projektov VEGA celkovo pre 557 projektov z organizácií SAV a 59 spoločných projektov (vedúci projektu je zamestnanec vysokej školy, pričom na riešení participujú pracovníci SAV), teda spolu pre 616 projektov.

Kancelária pre transfer technológií SAV (KTT) poskytovala aj v roku 2024 komplexné služby v oblasti ochrany duševného vlastníctva a prenosu výsledkov do praxe. Činnosť KTT je zameraná na právnu podporu, manažment ochrany duševného vlastníctva, komercializáciu duševného vlastníctva, propagačné a popularizačné aktivity a vzdelávanie vedecko-výskumných pracovníkov.

V roku 2024 podali organizácie SAV 10 národných patentových prihlášok, 1 slovenskú prihlášku úžitkového vzoru, 4 európske patentové prihlášky, 5 medzinárodných prihlášok podľa PCT a v rámci pokračovania v tzv. národnej/regionálnej fáze boli uskutočnené 2 vstupy do národnej/regionálnej fázy. Na základe prechádzajúcich prihlášok bolo v roku 2024 organizáciám SAV udelených 7 patentov v SR a 6 patentov v zahraničí, z toho 4 boli udelené v Európe. Zapísané boli 2 úžitkové vzory v SR. V roku 2024 bola zapísaná 1 ochranná známka Európskej únie.

V roku 2024 pokračovali aktivity na priebežnom plnení bodov Akčného **plánu Stratégie ľudských zdrojov vo výskume – HR Excellence in Research**. Na konci roku 2024 bolo do stratégie HRS4R prístupných 32 organizácií SAV. Riadiaci výbor a Pracovná skupina HRS4R SAV na spoločných stretnutiach pravidelne monitorujú a hodnotia pokrok v implementácii stratégie. Ťažiskom tejto stratégie je kľásť dôraz na kvalitné pracovné podmienky, transparentný nábor na základe kvalifikácie a skúseností a na vytváranie priaznivého pracovného prostredia podporujúceho kariérny rast, vrátane rodovej rovnosti.

V priebehu 2024 bol finalizovaný nosný dokument stratégie - Zásady náboru a výberu zamestnancov vo verejnej výskumnej inštitúcii SAV. Dokument sa týka postupov na obsadzovanie pracovných miest vedeckých pracovníkov a ostatných pracovníkov s princípmi otvoreného, transparentného a spravodlivého náboru v Slovenskej akadémii vied (OTS-N). Projekt HRS4R sa nachádza v druhej fáze implementácie Akčného plánu HRS4R SAV (2023 - 2025), po ktorej bude čakať SAV proces obhájenia značky kvality v oblasti ľudských zdrojov (Renewal Phase) prostredníctvom osobnej návštevy zástupcov Európskej komisie plánovanej na prvý štvrtýrok 2026. Európska komisia osobnou návštevou preverí, či boli opatrenia z Akčného plánu implementované.

Zapojenie SAV do medzinárodnej spolupráce

SAV na poli medzinárodnej spolupráce kontinuálne zabezpečuje akademickú mobilitu, spolupracuje nielen s vedeckými a výskumnými inštitúciami, ale aj s ústrednými orgánmi štátnej správy a zástupcami diplomacie. Medzinárodnú spoluprácu v rámci SAV koordinuje podpredsedníčka SAV pre zahraničné styky a jej zástupcovia. Odbor medzinárodnej spolupráce riadi vedúca odboru. OMS administratívne zabezpečuje účasť SAV v rôznych výskumných programoch ako ERA-NET, Európske partnerstvá, Spoločné výskumné projekty SAV, v bilaterálnom programe Mobility atď. SAV aj v roku 2024 podporovala excelentný výskum, predovšetkým prostredníctvom nového programu TANDEM CNRS – SAV. Tento program vedie k podpore podávania ERC projektov alebo projektov v rámci Horizon Europe.

SAV bola v roku 2024 aktívna v rámci tradičných stretnutí Fóra akadémií krajín V4 a v prehľbovaní intenzívnej spolupráce s Akadémiou vied Českej republiky. Okrem pokračujúcej podpory jestvujúcich bilaterálnych a multilaterálnych projektových schém v rámci existujúcich európskych partnerstiev sa SAV podarilo rozšíriť spoluprácu s novými výskumnými inštitúciami v Španielsku, Francúzsku, Veľkej Británii, Estónsku a i.

SAV pokračovala aj v aktivitách v oblasti bezpečnosti v medzinárodnom výskume. V spolupráci s predstaviteľmi ministerstiev, štátnych bezpečnostných zložiek a zahraničných partnerov pripravila školenie a odporúčania určené pre organizácie SAV, v ktorých upozornila na možné riziká medzinárodnej spolupráce. Povereným členom Predsedníctva SAV je v tejto oblasti Tomáš Hromádka.

Medzinárodná cena SAV za rok 2024 bola udelená Vedeckou radou SAV profesorovi Miroslavovi Zemanovi za zásluhy o rozvoj spolupráce medzi SAV a Holandským kráľovstvom v oblasti technických vied s osobitným zreteľom na fotovoltiku ako obnoviteľný zdroj energie. Významným pilierom činnosti SAV je spolupráca s medzinárodnými vedeckými organizáciami, ako sú ALLEA (All European Academies), EASAC (European Academies Science Advisory Council) a ISC (International Science Council). Spoluprácou s týmito inštitúciami sa snaží propagovať osvetu odbornej verejnej mienky založenej na vedeckých poznatkoch. SAV rozvíja aj spoluprácu v rámci zoskupení UNESCO, CERN, ESA a ďalších. Vo viacerých z týchto organizácií SAV zastupuje aj ostatné vedecké inštitúcie zo Slovenska.

ISC (International Science Council) združuje medzinárodné vedecké spoločnosti a členské organizácie na úrovni národných reprezentácií. V rámci aktivít v ISC zabezpečovala SAV činnosť 15 národných komitétov, združení vedcov z rôznych vedných odborov, ktoré reprezentujú Slovenskú republiku v príslušných medzinárodných vedeckých úniách.

ALLEA (All European Academies) je federácia všetkých európskych akadémií. Členmi ALLEA je v súčasnosti 56 akadémií zo 41 krajín. Medzi jej ciele a zámery patrí vypracovávanie vednej politiky v snahe zlepšiť podmienky na vedeckú prácu, zvyšovanie excelentnosti, vypracovanie a dodržiavanie vysokých etických štandardov vedy v Európe.

EASAC (European Academies Science Advisory Council) tvoria národné akadémie členských štátov EÚ. Cieľom je rozvoj vzájomnej spolupráce akadémií, vytvorenie spoločnej platformy na vyjadrovanie sa k naliehavým otázkam rozvoja vedy a spoločnosti, ako aj poradenská činnosť pri príprave dokumentov v súlade s legislatívou EÚ. EASAC poskytuje vysoko odborné stanoviská k aktuálnym problémom, posudzuje európsku legislatívu, organizuje semináre pre tvorcov európskych predpisov a vydáva stanoviská k témam prerokovávaným v Európskej komisii.

ESA (European Space Agency) je medzivládna organizácia 22 členských štátov na výskum vesmíru založená v roku 1974. SAV sa aktívne podieľala na aktivitách ESA hlavne v oblastiach kozmickej vedy (kozmická biológia a medicína), mapovania nevyužitej poľnohospodárskej pôdy a spracovania materiálov vrátane vývoja pokročilých zliatin a materiálových architektúr vhodných na používanie v kozmickom priestore.

SAV aj v roku 2024 rozširovala **bilaterálnu spoluprácu** s významnými zahraničnými partnermi na základe dohôd o spolupráci. SAV má aktuálne podpísané Dohody o spolupráci s akadémiami vied v Česku, Srbsku, Bulharsku, Rumunsku, Maďarsku, Poľsku, Taliansku, Španielsku, Slovinsku, vo Francúzsku, s DAAD v Nemecku, s Francúzskym ústavom pre výskum v spoločenských vedách (CEFRES). Ďalšie dohody (napr. s Litvou, Belgickom, Portugalskom) sú v štádiu prípravy.

V roku 2024 bolo vyhlásených 15 medzinárodných výziev, v rámci ktorých bolo podaných 92 projektov. Rozvíjala sa aj spolupráca s ďalšími krajinami ako Taiwan, Veľká Británia, Japonsko, Turecko, Spojené kráľovstvo a Vatikán. V roku 2024 SAV spustila nový program excelentného výskumu tzv. Tandem CNRS – SAV na roky 2024 – 2026 pre vedeckých pracovníkov s financovaním jedného slovensko-francúzskeho tandemu, ktorý vyústi do podania ERC projektu alebo projektu v rámci Horizon Europe.

V roku 2024 sa organizácie SAV podieľali na riešení 23 projektov v rámci programu **Horizon 2020** a 49 projektov v rámci programu **Horizon Europe**. Tímy zo SAV participovali na príprave 56 návrhov projektov Horizon Europe, z toho v 11 návrhoch v pozícii koordinátora. **Program COST** (European Cooperation in Science and Technology) je najstarší európsky prierezový program pre vedecko-technickú spoluprácu členských štátov EÚ a krajín EFTA. Spolupráca sa uskutočňuje prostredníctvom koordinácie národných výskumných projektov, pričom projekty sú financované na národnej úrovni. V roku 2024 participovali tímy z SAV spolu na 155 projektoch COST.

Programy ERA-NET (Horizon 2020) a **European Partnerships** (Horizon Europe) sú osobitným nástrojom EÚ na koordináciu národných programov výskumu prostredníctvom národných agentúr ako aj iných relevantných organizácií v závislosti od tematického zamerania daného projektu. Programy ERA-NET a Co-funded European Partnerships sú realizované v schéme COFUND, čo znamená, že časť prostriedkov, ktoré organizácie vynaložia na riešenie projektov, resp. na realizáciu aktivít je spolufinancovaná z prostriedkov EÚ. Účasť SAV v koordinačných projektoch umožňuje tímom z organizácií SAV participovať na podávaní výskumných projektov, prípadne sa podieľať na ostatných aktivitách v rámci európskych

partnerstiev. V priebehu roku 2024 bola SAV členom v 10 koordinačných projektoch ERA-NET a v 5 projektoch Co-funded European Partnership. V roku 2024 sa tímy z SAV podieľali na riešení 34 výskumných projektov (v roku 2023 to bolo 26 projektov, v roku 2022 – 27 projektov).

K ďalším programom s účasťou organizácií SAV patrí Medzinárodný vyšehradský fond (IVF), v rámci ktorého sa v SAV riešilo 14 projektov a UNESCO (4 projektov). Pracoviská SAV boli zastúpené aj v ďalších významných medzinárodných programoch, ako napr. IAEA, NATO, IEA, INES, CERN a EMPR.

Spolupráca s Taiwanom prebieha v rámci programu spoločných výskumných projektov (JRP) realizovaného na základe dohody o bilaterálnej vedeckej spolupráci medzi SAV a National Science and Technology Council (NSTC). V roku 2024 sa v rámci tejto spolupráce realizovalo riešenie 6 projektov. SAV v súčinnosti s Taipei Economic and Cultural Office in Prague (TECO) zabezpečila vyhlásenie a organizáciu 16. spoločnej výzvy na podávanie projektov na roky 2025 – 2027, ktorá bola otvorená vo februári 2024 pre všetky vedné disciplíny bez tematického obmedzenia. Financovanie bolo schválené pre 2 projekty so začiatkom v januári 2025, podaných bolo 6 projektov.

Spolupráca s Tureckom prebieha na základe dohody s Tureckou radou pre vedecký a technologický výskum (TÜBİTAK). V rámci dohody je realizovaný program Joint Research Projects (JRP). V roku 2024 boli riešené 4 spoločné bilaterálne projekty, z čoho 2 boli v danom roku ukončené. V priebehu roka bola realizovaná v rámci programu JRP 9. spoločná výzva SAV- TÜBİTAK.

Spolupráca s Japonskom sa realizuje prostredníctvom dvoch typov projektových programov: V4 – Japonsko a EIG CONCERT Japan.

3.3.4. Operačný program Integrovaná infraštruktúra (OPII) – časť Výskum a inovácie

Operačný program Integrovaná infraštruktúra (ďalej „OPII“) predstavuje programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie na roky 2014 – 2020. V OPII pokrývajú oblasti výskumu, vývoja a inovácií prioritné osi 9 až 13. Predmetné osi OPII sú zamerané na vytvorenie priaznivého a stabilného prostredia pre inovácie pre všetky relevantné subjekty a na podporu zvýšenia efektívnosti a výkonnosti systému výskumu, vývoja a inovácií, ako základného piliera pre zvyšovanie konkurencieschopnosti, udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti. Oprávnenosť programového obdobia skončila 31. 12. 2023.

Sprostredkovateľskými orgánmi (ďalej „SO“) pre oblasť výskumu a inovácií v rámci OPII sa na základe predmetného rozhodnutia Európskej komisie stalo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (ďalej aj „MŠVVaM SR“) a Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej aj „MH SR“).

MŠVVaM SR ako SO pre OPII, časť Výskum a inovácie priamo implementovalo 4 národné projekty a 1 veľký projekt.

1. Národný projekt: Horizontálna IKT podpora a centrálna infraštruktúra pre inštitúcie výskumu a vývoja (celkový rozpočet 33,2 mil. EUR)

Cieľom projektu bolo rozvíjať a modernizovať infraštruktúru, ktorá bola vybudovaná v rámci projektu Dátového centra (ďalej aj „DC“) VaV v programovom období 2007 - 2013 a zavádzať a vybudovať nové komponenty pre komplexné fungovanie DC VaV tak, aby vyhovovalo požiadavkám výskumnej komunity a v plnej miere slúžilo ako výskumno-vývojová infraštruktúra pre celý rad výskumných oblastí.

Projekt bol realizovaný prostredníctvom 3 aktivít:

- Aktivita 1: budovanie nových informačných systémov a sprístupnenie softvérových aplikácií podľa aktuálnej požiadavky výskumných pracovníkov,
- Aktivita 2: vytvorenie cloudovej virtuálnej infraštruktúry pre poskytovanie softvérových produktov vo forme cloudových služieb – SaaS,
- Aktivita 3: rozvoj a modernizácia digitalizačného pracoviska Centra vedecko-technických informácií SR (ďalej „CVTI SR“) pre spracovávanie, sprístupňovanie a archiváciu zdigitalizovaných a digitálne narodených výskumných dát a vedeckých a vzdelávacích zdrojov.

Miestom realizácie projektu bolo Dátové centrum pre vedu a výskum v Žiline a CVTI SR, pričom služby sú poskytované pre celú vedeckú komunitu v SR. Realizácia projektu bola na základe predĺženia projektu Dodatkom č. 3 k Zmluve o NFP naplánovaná do konca roku 2023. Dodatkom č. 3 k Zmluve o NFP sa na základe odhadov očakávaného čerpania znížila aj výška celkového rozpočtu o 4,3 mil. EUR.

Realizácia aktivít bola ukončená k 31. 12. 2023 a v roku 2024 projekt prešiel do fázy udržateľnosti. Projekt bol riadne ukončený 26. 3. 2024 na základe schválenia záverečnej monitorovacej správy a vysporiadania všetkých finančných operácií.

Vybudovaná IKT infraštruktúra v rámci projektu je určená a využívaná širokou vedeckou komunitou. Prístupy k využívaniu horizontálnej infraštruktúry sú zriadené rovnakým princípom pre všetkých vedecko-výskumných pracovníkov a taktiež ich využívanie je umožnené celej vedeckej komunite.

2. Národný projekt: Informačný systém výskumu a vývoja – prístupy do databáz pre potreby výskumných inštitúcií (celkový rozpočet 49,98 mil. EUR)

Projekt kontinuálne nadväzoval na výsledky dosiahnuté implementáciou národných projektov NISPEZ, NISPEZ II a NISPEZ III v programovom období 2007 – 2013. Cieľom bola modernizácia národnej infraštruktúry pre informačnú podporu vedy a inovácií na Slovensku ako systémové riešenie s priamym vplyvom na zvyšovanie výkonnosti a excelentnosti výskumu a vývoja na Slovensku a hospodársky rast.

Projekt bol realizovaný prostredníctvom 3 aktivít:

- Aktivita 1: Koordinované zabezpečenie prístupu k elektronickým informačným zdrojom pre výskum a inovácie na Slovensku vrátane podporných aktivít pre ich efektívne využívanie,
 - Aktivita 2: Zabezpečenie discovery systému pre efektívne vyhľadávanie vedeckého obsahu a systému pre správu elektronického obsahu (s cieľom poskytnúť vedeckým pracovníkom detailný prehľad o predplácaných e-časopisoch a e-knihách),
 - Aktivita 3: Modernizácia systému získavania a dlhodobého uchovávanie digitálneho vedeckého obsahu s dôrazom na podporu Open Access (ďalej aj „OA“) publikovania.
- Realizátorom projektu bolo Centrum vedecko-technických informácií SR. Realizácia aktivít bola ukončená k 31. 12. 2023 a v roku 2024 projekt prešiel do fázy udržateľnosti.

3. Národný projekt : Horizontálna podpora účasti SR v Európskom výskumnom priestore (celkový rozpočet 3,5 mil. EUR)

Cieľom projektu bolo vytvorenie funkčného systému odbornej podpory účasti slovenských inštitúcií z verejného sektora a podnikov v európskom výskumnom priestore a v európskych výskumných a inovačných programoch, najmä v rámci programu Horizont 2020 a Horizont Európa.

Projekt bol realizovaný prostredníctvom 2 aktivít:

- Aktivita 1: podpora aktivít styčnej kancelárie SR pre VaV v Bruseli, vrátane podpory zintenzívnenia aktivít podporných štruktúr (národné kontaktné body),
- Aktivita 2: zlepšenie informovanosti a propagácia slovenského výskumu v Európskom výskumnom priestore.

Miestom realizácie projektu bola styčná kancelária SR pre VaV v Bruseli (SLORD) a CVTI SR, pričom služby sú poskytované pre celú vedeckú komunitu v SR.

Realizácia aktivít bola ukončená k 31. 12. 2023 a v roku 2024 projekt prešiel do fázy udržateľnosti. Projekt bol riadne ukončený 13. 3. 2024 na základe schválenia záverečnej monitorovacej správy a vysporiadania všetkých finančných operácií. Projekt bol v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. Svojimi aktivitami sa priamo podieľal na posilnení ekonomického aspektu rozvoja.

4. Národný projekt: Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK II (celkový rozpočet 20,56 mil. EUR)

Projekt nadväzuje na národný projekt NITT SK z programového obdobia 2007 – 2013, rozvíja infraštruktúru v tých častiach, kde bola vybudovaná v rámci projektu NITT SK a zavádza a buduje nové moduly pre komplexné fungovanie Národného systému podpory transferu technológií SR (NSPTT SR). Projekt sa realizoval prostredníctvom troch hlavných aktivít. Realizácia aktivít bola ukončená k 31. 12. 2023 a v roku 2024 projekt prešiel do fázy udržateľnosti.

5. Veľký projekt: Advancing University Capacity and Competence in Research, Development and Innovation (veľký projekt; celkový rozpočet 128,47 mil. EUR)

Cieľom veľkého projektu bolo zvýšiť konkurencieschopnosť a príťažlivosť Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (ďalej len „STU“) a Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej len „UK“). Zámer podporuje ich vzájomnú spoluprácu vo výskume a inováciách prostredníctvom koordinovaných investícií do výskumných a inovačných kapacít, existujúcej a novej priestorovej a prístrojovej infraštruktúry a infraštruktúry vysokoškolského vzdelávania. Splnenie cieľov projektu zabezpečovali aktivity zamerané na obnovu a rekonštrukciu vybraných stavebných objektov, modernizáciu IT infraštruktúry, obstaranie špičkových prístrojov a zariadení, spoločné výskumné programy v oblasti IKT, biomedicíny a priemyselných biotechnológií, pokročilých materiálov.

V rámci projektu boli realizované nasledovné hlavné aktivity:

- Aktivita 1 - program znižovania emisií CO₂
- Aktivita 2 - zvyšovanie atraktívnosti vzdelávacieho prostredia
- Aktivita 3 - modernizácia IT infraštruktúry
- Aktivita 4 - obnova výskumnej infraštruktúry / prístrojov
- Aktivita 5 - spoločné výskumné programy

Realizácia všetkých aktivít projektu bola ukončená k 31. 12. 2023 a v roku 2024 projekt prešiel do doby udržiateľnosti.

Aktivity realizované Výskumnou agentúrou

V roku 2024 Výskumná agentúra vykonávala úkony k preplácaniu záverečných žiadostí o platbu a ukončovala programové obdobie 2014 – 2020.

Aktivity realizované Ministerstvom hospodárstva SR

Podpora výskumu a vývoja v gescii MH SR ako sprostredkovateľského orgánu pre OPII pokračovala v roku 2024 prostredníctvom projektov realizovaných v rámci výziev vyhlásených v rokoch 2017 a 2018, zameraných na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci jednotlivých domén inteligentnej špecializácie. Ide o päť výziev v rámci prioritnej osi 9 OP II „Podpora výskumu, vývoja a inovácií“ (pre menej rozvinuté regióny mimo Bratislavského kraja) a jednu výzvu v rámci prioritnej osi 10 OP II „Podpora výskumu, vývoja a inovácií v Bratislavskom kraji“. Cieľom týchto výziev bolo podporiť projekty zamerané na dosiahnutie a praktické uplatnenie inovácie/inovácií produktu alebo procesu (s možným doplnením o organizačnú inováciu) a ich zavedenie do produkčného procesu žiadateľ/a/partnera/partnerov prostredníctvom realizácie jednak výskumno-vývojových aktivít, ako aj inovačných opatrení, čím dôjde k zvýšeniu inovačnej úrovne v podnikoch.

Okrem uvedených výskumno-vývojových výziev bola koncom augusta 2021 vyhlásená aj výzva na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) s názvom European battery innovation. Cieľom výzvy bolo podporiť

výskumno – vývojovo – inovačnú fázu (resp. jej časť) projektov, v prípade ktorých Európska komisia rozhodla o notifikácii poskytnutia štátnej pomoci a ktoré boli zhodnotené ako projekty s významným inovačným charakterom alebo predstavujúce významnú pridanú hodnotu z hľadiska výskumu, vývoja a inovácií.

V rámci vyššie uvedených siedmich výziev bolo celkom podporených 71 projektov. Všetky boli riadne ukončené. Najvyšší počet projektov (22) bol podporený v rámci výzvy zameranej na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Priemysel pre 21. storočie. Najvyššie čerpanie bolo dosiahnuté vo výzve zameranej na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného Európskeho záujmu (IPCEI) s názvom European battery innovation.

Tabuľka 24 Prehľad o celkovej alokácii výziev, výške zazmluvnenia a čerpania podľa zdrojov

Počet vyhlásených výziev na podporu výskumu a vývoja v gescii MH SR	7
Celková alokácia vyhlásených výziev (EÚ zdroj)	272 833 786 EUR
Počet riadne ukončených projektov	71
Výška zazmluvneného NFP	109 594 272 EUR
- z toho EÚ zdroj	106 094 073 EUR
- z toho štátny rozpočet	3 500 199 EUR
Výška čerpaného NFP	92 613 184 EUR
- z toho EÚ zdroj	89 185 622 EUR
- z toho štátny rozpočet	3 427 562 EUR
Výška čerpaných vlastných zdrojov podporených subjektov a partnerov projektov	39 183 955 EUR
- z toho verejných vlastných zdrojov	292 151 EUR
- z toho súkromných vlastných zdrojov	38 891 804 EUR

Podrobný prehľad podľa jednotlivých výziev je uvedený v nasledovných tabuľkách:

Tabuľka 25 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Dopravné prostriedky pre 21. storočie

Kód výzvy	OPVaI-MH/DP/2017/1.2.2-11		
Alokácia (EÚ zdroj)	48 000 000 EUR		
Trvanie výzvy	12/2017 – 11/2018		
Celkový počet doručených ŽoNFP	Požadovaná suma NFP	Počet podporených projektov	Zazmluvnená suma NFP
16	25 403 312 EUR	6	7 103 413,80 EUR
Výška čerpania NFP: 7 068 030,50 EUR			
Počet riadne ukončených projektov: 6			

Zdroj: MH SR, ITMS2014+

Tabuľka 26 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Priemysel pre 21. storočie

Kód výzvy	OPVaI-MH/DP/2017/1.2.2-12		
Alokácia (EÚ zdroj)	82 000 000 EUR		
Trvanie výzvy	12/2017 – 11/2018		
Celkový počet doručených ŽoNFP	Požadovaná suma NFP	Počet podporených projektov	Zazmluvnená suma NFP
68	108 086 520 EUR	22	22 804 749,27 EUR
Výška čerpania NFP: 22 741 314,23 EUR			
Počet riadne ukončených projektov: 22			

Zdroj: MH SR, ITMS2014+

Tabuľka 27 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Zdravé potraviny a životné prostredie

Kód výzvy	OPVaI-MH/DP/2017/1.2.2-13		
Alokácia (EÚ zdroj)	34 000 000 EUR		
Trvanie výzvy	12/2017 – 11/2018		
Celkový počet doručených ŽoNFP	Požadovaná suma NFP	Počet podporených projektov	Zazmluvnená suma NFP
31	34 974 350 EUR	3	2 490 055,33 EUR
Výška čerpania NFP: 2 489 858,71 EUR			
Počet riadne ukončených projektov: 3			

Zdroj: MH SR, ITMS2014+

Tabuľka 28 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Zdravie obyvateľstva a zdravotnícke technológie

Kód výzvy	OPVaI-MH/DP/2018/1.2.2-16		
Alokácia (EÚ zdroj)	12 000 000 EUR		
Trvanie výzvy	04/2018 – 11/2018		
Celkový počet doručených ŽoNFP	Požadovaná suma NFP	Počet podporených projektov	Zazmluvnená suma NFP
12	9 457 255 EUR	3	2 167 682,61 EUR
Výška čerpania NFP: 2 106 544,42 EUR			
Počet riadne ukončených projektov: 3			

Zdroj: MH SR, ITMS2014+

Tabuľka 29 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Digitálne Slovensko a kreatívny priemysel

Kód výzvy	OPVaI-MH/DP/2018/1.2.2-17		
Alokácia (EÚ zdroj)	24 000 000 EUR		
Trvanie výzvy	04/2018 – 11/2018		
Celkový počet doručených ŽoNFP	Požadovaná suma NFP	Počet podporených projektov	Zazmluvnená suma NFP
29	19 462 196 EUR	18	12 094 225,84 EUR
Výška čerpania NFP: 11 999 510,91 EUR			
Počet riadne ukončených projektov: 18			

Zdroj: MH SR, ITMS2014+

Tabuľka 30 Výzva zameraná na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja vo všetkých doménach RIS3 SK v Bratislavskom kraji

Kód výzvy	OPVaI-MH/DP/2018/2.2.2-20		
Alokácia (EÚ zdroj)	15 000 000 EUR		
Trvanie výzvy	10/2018 – 06/2019		
Celkový počet doručených ŽoNFP	Požadovaná suma NFP	Počet podporených projektov	Zazmluvnená suma NFP
34	25 349 956 EUR	15	9 248 797,63 EUR
Výška čerpania NFP: 9 058 203,89 EUR			
Počet riadne ukončených projektov: 15			

Zdroj: MH SR, ITMS2014+

Tabuľka 31 Výzva zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného Európskeho záujmu (IPCEI) s názvom European battery innovation

Kód výzvy	OPII-MH/DP/2021/9.5-34		
Alokácia (EÚ zdroj)	57 833 786 EUR		
Trvanie výzvy	08/2021 - 04/2022		
Celkový počet doručených ŽoNFP	Požadovaná suma NFP	Počet podporených projektov	Zazmluvnená suma NFP
6	90 753 999 EUR	4	53 685 347,46 EUR
Výška čerpania NFP: 37 149 720,98 EUR			
Počet riadne ukončených projektov: 4			

Zdroj: MH SR, ITMS2014+

V rámci prioritnej osi 9 a 10 OP II v gescii MH SR sa podpora výskumných a vývojových aktivít realizovala aj prostredníctvom finančných nástrojov. Na základe vyzvania pre finančné nástroje s kódom OPVaI-MH-FN-2017-1_2-02 „Vyzvanie pre finančné nástroje OP VaI“, vyhláseného ešte v roku 2017 so zameraním na podporu výskumných, vývojových a inovačných aktivít v podnikoch a/alebo zoskupeniach podnikov a na podporu zvyšovania inovačného potenciálu podnikov na celom území SR, bola aktualizovaná Zmluva o financovaní s prijímateľom Slovak Investment Holding, a. s. v znení neskorších dodatkov, na realizáciu 5 projektov. V rámci troch projektov, ktoré boli zamerané na podporu subjektov mimo BSK (menej rozvinuté regióny - MRR) bola čerpaná suma¹² vo výške 41,2 mil. EUR. V rámci dvoch projektov, ktoré boli zamerané na podporu subjektov v BSK (viac rozvinutý región - VRR) bola čerpaná suma vo výške 8,1 mil. EUR.

V rámci týchto projektov sa podnikom poskytla podpora jednak formou priamej investície, ako aj vo forme záruky na úvery (FLPG - portfóliová záruka prvej straty v oblasti výskumu, vývoja a inovácií) v zmysle záverečného výkazníctva (viď Tabuľka 32).

¹² Čerpaná suma predstavuje vyčerpaný zdroj na úrovni konečného prijímateľa, ktoré sú/budú predmetom kontroly zúčtovania predložených výdavkov na MH SR ako SO pre OPII.

Tabuľka 32 Podpora výskumných a vývojových aktivít prostredníctvom finančných nástrojov

Región	Finančný nástroj	Počet podporených podnikov / počet zmlúv na realizáciu produktu
Mimo BSK	FLPG VVI	8 / 11
	Priame investície	7 / 8
BSK	FLPG VVI	3 / 3
	Priame investície	3 / 6

Program Slovensko

Program Slovensko (P SK) je strategický programový dokument Slovenskej republiky o čerpaní pomoci z fondov Európskej únie na roky 2021 – 2027. Riadiacim orgánom P SK je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

Prostredníctvom cieľa politiky 1 Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa, podporí MŠVVaM SR a MH SR nasledujúce oblasti:

- Medzisektorovú spoluprácu v oblasti výskumu a vývoja
- Ľudské zdroje v oblasti výskumu a vývoja
- Medzinárodnú spoluprácu v oblasti výskumu a vývoja
- Optimalizáciu, rozvoja a modernizácie výskumnej infraštruktúry
- Zručnosti pre posilnenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu a budovanie kapacít pre RIS3.

Aktivity realizované Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a mládeže SR

V gescii MŠVVaM SR ako jedného zo sprostredkovateľských orgánov pre Program Slovensko boli v roku 2024 vyhlásené 4 výzvy (1 na národný projekt a 3 dopytovo-orientované) v alokácii 182 598 816 EUR (EÚ zdroj).

Tabuľka 33 Výzva zameraná na posilnenie účasti SR subjektov v európskych výskumných a inovačných programoch, partnerstvách a iniciatívach EÚ

Kód výzvy	PSK-MSVVS-002-2023-NP-EFRR		
Alokácia (EÚ zdroj)	5 787 020,00 EUR		
Trvanie výzvy	10/2023 – 3/2024		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
1	8 745 991,62	1	8 742 199,16
Počet projektov v realizácii v roku 2024:		1	
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024:		0	

Zdroj: ITMS21+

Tabuľka 34 Výzva - NISPEZ V – Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja – prístup k elektronickým informačným zdrojom

Kód výzvy	PSK-MSVVM-008-2024-NP-EFRR		
Alokácia (EÚ zdroj)	35 048 816,45 EUR		
Trvanie výzvy	3/2024		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
1	51 741 734,99	1	51 568 598,29
Počet projektov v realizácii v roku 2024:		1	
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024:		0	

Zdroj: ITMS21+

Tabuľka 35 Výzva – Teaming II – Podpora teamingových výskumných centier

Kód výzvy	PSK-MSVVM-013-2024-DV-EFRR		
Alokácia (EÚ zdroj)	15 000 000 EUR		
Trvanie výzvy	8/2024		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
1	16 133 727,80	-	-
Počet projektov v realizácii v roku 2024:		0	
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024:		0	

Zdroj: ITMS21+

Tabuľka 36 Výzva – SVaV – Strategický výskum a vývoj prostredníctvom partnerstiev

Kód výzvy	PSK-MSVVM-020-2024-DV-EFRR		
Alokácia (EÚ zdroj)	122 550 000 EUR		
Trvanie výzvy	10/2024 – 2/2025		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
-	-	-	-
Počet projektov v realizácii v roku 2024:		0	
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024:		0	

Zdroj: ITMS21+

Tabuľka 37 Výzva – SPACE – Špičkový výskum a vývoj od myšlienky k produktu (výskum vo všetkých definovaných oblastiach RIS3+ s prienikom na vesmír)

Kód výzvy	PSK-MSVVM-021-2024-DV-EFRR		
Alokácia (EÚ zdroj)	10 000 000 EUR		
Trvanie výzvy	10/2024 – 3/2025		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
-	-	-	-
Počet projektov v realizácii v roku 2024:		0	
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024:		0	

Zdroj: ITMS21+

V sledovanom roku boli MŠVVaM SR implementované 2 národné projekty prijímateľa
- Centrum vedecko- technických informácií SR:

- SK4ERA II – Podpora účasti SR v Európskom výskumnom priestore II

Jedným z hlavných problémov slovenského výskumu a inovácií je slabé zapájanie sa do medzinárodných iniciatív a projektov. Slovenská republika dlhodobo zaostáva za ostatnými krajinami EÚ v účasti v rámcových programoch (Horizont 2020, Horizont Európa), a to tak v kvantitatívnych, ako aj kvalitatívnych porovnaniach. Problémom nie je len slabá participácia v projektoch, ale už nízka účasť v projektových žiadostiach, ako aj úlohy, ktoré slovenské výskumné tímy v projektoch plnia.

Hlavným cieľom národného projektu SK4ERA II je realizácia funkčného systému odbornej podpory účasti slovenských inštitúcií z verejného sektora a podnikov v Európskom výskumnom priestore a v európskych výskumných a inovačných programoch, najmä v rámci aktuálneho programu Horizont Európa (2021 – 2027) a nadchádzajúceho 10. rámcového programu EÚ pre výskum a inovácie (2028 – 2035).

Špecifické ciele národného projektu:

1. Poskytovať profesionálne služby slovenskej výskumnej a inovačnej komunite pri zapájaní sa do projektov a iniciatív ERA, s dôrazom na rámcové programy EÚ.
2. Zvýšiť informovanosť a propagáciu slovenského výskumu a inovácií v Európskom výskumnom priestore.
3. Reprezentovať záujmy slovenskej výskumnej a inovačnej komunity na úrovni EÚ a informovať orgány a členské štáty EÚ o výskume a vývoji na Slovensku.

- NISPEZ V – Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja – prístup k elektronickým informačným zdrojom.

Hlavným cieľom národného projektu je zabezpečiť kontinuitu prístupu k vedeckému obsahu od renomovaných vydavateľov pre organizácie výskumu a vývoja na Slovensku, čo je predpokladom rozvoja a zvyšovania kvality slovenskej vedy s priamym vplyvom na zvyšovanie jej excelentnosti. V rámci projektu je realizovaná podpora systémového prístupu k elektronickým informačným zdrojom ako sú vedecké časopisy a knihy, patentové informácie a bibliometrické databázy.

Aktivity realizované Ministerstvom hospodárstva SR

S podporou výskumu a vývoja v podnikoch v gescii MH SR v rámci P SK sa významnejšie začalo až v roku 2024. V decembri 2024 boli vyhlásené 3 výzvy zamerané na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja, ktorých cieľom výziev je podporiť firmy pri inovovaní ich produktov a služieb prostredníctvom realizácie projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja. Z toho dve výzvy s alokáciou 60 mil. EUR sú vyhlásené pre celé územie SR (z toho pre MRR 45 mil. EUR a pre VRR 15 mil. EUR) a jedna výzva s alokáciou 17,3 mil. EUR je územne vymedzená iba pre regióny určené na podporu z Fondu spravodlivej transformácie (v rámci MRR). Všetky tri výzvy sú otvorené so stanovenými hodnotiacimi kolami.

Prehľad jednotlivých výziev je uvedený v nasledovných tabuľkách:

Tabuľka 38 Výzva zameraná na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja

Kód výzvy	PSK-MH-010-2024-DV-EFRR		
Alokácia (EÚ zdroj)	24 000 000,00 EUR (z toho MRR 18 mil. EUR a VRR 6 mil. EUR)		
Trvanie výzvy	otvorená od 12/2024		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
0	0	0	0
Počet projektov v realizácii v roku 2024: 0			
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024: 0			

Zdroj: MH SR, ITMS21+.

Tabuľka 39 Výzva zameraná na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja II.

Kód výzvy	PSK-MH-011-2024-DV-EFRR		
Alokácia (EÚ zdroj)	36 000 000,00 EUR (z toho MRR 27 mil. EUR a VRR 9 mil. EUR)		
Trvanie výzvy	otvorená od 12/2024		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
0	0	0	0
Počet projektov v realizácii v roku 2024: 0			
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024: 0			

Zdroj: MH SR, ITMS21+.

Tabuľka 40 Výzva zameraná na podporu projektov priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja z Fondu spravodlivej transformácie

Kód výzvy	PSK-MH-009-2024-DV-FST		
Alokácia (EÚ zdroj)	17 327 582,00 EUR		
Trvanie výzvy	otvorená od 12/2024		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
0	0	0	0
Počet projektov v realizácii v roku 2024: 0			
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024: 0			

Zdroj: MH SR, ITMS21+.

V rámci výzvy zameranej na podporu 2. fázy projektu, ktorý je súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI – Important Project of Common European Interest) s názvom European Battery Innovation, ktorá bola vyhlásená ešte v decembri 2023, bola v priebehu roka 2024 predložená a schválená (júl 2024) 1 žiadosť o poskytnutie NFP vo výške celkových oprávnených výdavkov 20,9 mil. EUR (z toho zdroj EÚ 15,4 mil. EUR a vlastné zdroje 5,53 mil. EUR).

Tabuľka 41 Výzva zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) s názvom European battery innovation – 2. fáza

Kód výzvy	PSK-MH-002-2023-FA-EFRR		
Alokácia (EÚ zdroj)	15 433 000,00 EUR		
Trvanie výzvy	12/2023 – 01/2024		
Celkový počet doručených žiadostí	Požadovaná suma NFP	Počet schválených ŽoNFP k 31.12.2024	Schválená suma NFP k 31.12.2024
1	15 432 379,30	1	15 432 379,30
Počet projektov v realizácii v roku 2024: 0			
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024: 0			
Počet riadne ukončených projektov k 31.12.2024: 0			

Zdroj: MH SR, ITMS21+.

3.3.5. Podpora výskumu, vývoja a inovácií v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR

V roku 2024 pokračovala implementácia opatrení v rámci **Komponentu 9**, v ktorom sú rozpracované veda a výskum, s cieľom naplniť míľniky a ciele stanovené Plánom obnovy a odolnosti.

Tento komponent sa zameriava na významné štrukturálne problémy slovenského ekosystému vedy, výskumu a inovácií, akým je roztrieštenosť riadenia, nedostatočná spolupráca medzi súkromným a akademickým sektorom, internacionalizácia a financovanie. Dlhodobým cieľom je stimulácia súkromnej participácie na výskume, vývoji a inováciách meranej cez zvýšenie súkromných výdavkov na výskum a vývoj. Jednotlivé reformy a investície sa zameriavajú na posilnenie výkonnosti výskumu, vývoja a inovácií a inovačného potenciálu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom konkurencieschopného a udržateľného hospodárskeho rastu. Opatrenia sú zamerané na posilnenie riadenia výskumu, vývoja a inovácií, celkovú koordináciu, účinok a efektivitu investícií do výskumu, vývoja a inovácií, ako aj na posilnenie verejno-súkromnej spolupráce a súkromných investícií.

V roku 2024 prebiehalo posudzovanie predložených žiadostí, uzatváranie zmlúv s úspešnými žiadateľmi a samotná implementácia projektov z výziev vyhlásených v rokoch 2022 a 2023 (spolu 22 výziev). Boli vyhlásené 3 ďalšie výzvy zamerané na podporu výskumu, vývoja a inovácií. V priebehu roka sa viaceré výzvy uzatvárali.

Nižšie je uvedený prehľad o stave opatrení implementovaných v rámci jednotlivých investícií k 31. 12. 2024. Ku každému opatreniu/výzve je uvedená tabuľka s prehľadom o počte a sume podaných žiadostí, odoslaných oznámení o splnení podmienok poskytnutia prostriedkov mechanizmu a zazmluvnených projektov. Suma je vždy uvedená v členení na zdroj Plán obnovy a odolnosti (POO), zdroj DPH (POO DPH) a suma spolu (POO + POO DPH).

Investícia 1: Podpora medzinárodnej spolupráce a zapájania sa do projektov Horizont Európa a EIT (European Institute of Innovation and Technology)

Cieľom investície je umožniť vyššiu účasť slovenských inštitúcií, výskumných pracovníkov a spoločností v projektoch Európskeho výskumného priestoru. V rámci Investície 1 bolo k 31. 12. 2024 vyhlásených spolu 7 výziev. 6 výziev bolo vyhlásených ešte v roku 2023, jedna

výzva bola vyhlásená v roku 2024, v tomto roku boli aj 3 výzvy uzavreté. Termíny uzavretia ďalších výziev budú v rokoch 2025 a 2026 (viď prehľad nižšie).

- **09I01-03-V01 - Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu, zameraná na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence)**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 8. 3. 2023
 - Termín uzatvorenia výzvy: 31. 3. 2024

Cieľom výzvy je podporiť projekty, ktoré úspešne prešli hodnotením Európskej rady pre inovácie v rámci výziev EIC Accelerator a EIC Transition programu Horizont Európa a získali známku excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence).

Tabuľka 42 Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu, zameraná na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence)

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	3	3	3
Suma POO	7 479 635,00 EUR	7 479 635,00 EUR	7 479 635,00 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	7 479 635,00 EUR	7 479 635,00 EUR	7 479 635,00 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I01-03-V02 - Podpora prípravy projektov v Horizonte Európa**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 28. 4. 2023
 - Termín uzatvorenia výzvy: 31. 3. 2026

Cieľom tejto výzvy je stimulovať a zvýšiť participáciu inštitúcií zo Slovenskej republiky v projektoch Horizont Európa. Podpora je zameraná na tých žiadateľov, ktorí sa aktívne zapojili do výziev vyhlasovaných rámcovým programom EÚ pre výskum a inovácie Horizont Európa v role koordinátora alebo partnera.

Tabuľka 43 Výzva - Podpora prípravy projektov v Horizonte Európa

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Výskumníci/granty/spolupráce	821	618	613
Počet	186	139	138
Suma POO	3 054 000,00 EUR	2 384 000,00 EUR	2 366 000,00 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	3 054 000,00 EUR	2 384 000,00 EUR	2 366 000,00 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I01-03-V03 - Podpora excelentných projektov Horizontu Európa, ktoré získali ocenenie „Seal of Excellence“ alebo prešli úspešne hodnotením zo strany EK**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 8. 8. 2023
 - Termín uzavretia: 31. 5. 2024

Cieľom výzvy je podporiť excelentné projekty, ktoré boli predložené a vyhodnotené v rámci Horizontu Európa v týchto výzvach: 1. Európska rada pre výskum (ERC – Starting grant, Advanced grant, Consolidator grant) 2. Marie Skłodowska-Curie Akcie (MSCA Postdoctoral Fellowships – s výnimkou Global Fellowships) 3. Widening participation - (ERA Chair)

Tabuľka 44 Výzva - Podpora excelentných projektov Horizontu Európa, ktoré získali ocenenie „Seal of Excellence“ alebo prešli úspešne hodnotením zo strany EK

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	7	7	5
Suma POO	2 927 141,41 EUR	2 906 231,49 EUR	2 617 563,76 EUR
POO DPH	221 316,67 EUR	221 316,67 EUR	214 650,00 EUR
Suma POO+POO DPH	3 148 458,08 EUR	3 127 548,16 EUR	2 832 213,76 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I01-03-V04 - Matching granty ku zdrojom získaným v rámci programu Horizont 2020 a Horizont Európa**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 4. 7. 2023
 - Termín uzavretia výzvy: 7. 8. 2024 (prebiehalo viacero hodnotiacich kôl: 5. 9. 2023 bola uzávierka 1.kola, 3. 1. 2024 – 2. kolo, 3. 4. 2024 – 3. kolo, 7. 8. 2024 – 4. kolo)

Cieľom výzvy je podpora základného, priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja realizovaného slovenskými inštitúciami, ktoré participovali alebo participujú v projektoch programov Horizont 2020 alebo Horizont Európa.

Tabuľka 45 Výzva - Matching granty ku zdrojom získaným v rámci programu Horizont 2020 a Horizont Európa

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	103	67	42
Suma POO	12 825 987,55 EUR	8 410 484,37 EUR	5 114 642,32 EUR
POO DPH	971 251,32 EUR	677 847,80 EUR	395 455,04 EUR
Suma POO+POO DPH	13 797 238,87 EUR	9 088 332,17 EUR	5 510 097,36 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I01-03-V05 - Preklenovacie ERC granty**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 21. 12. 2023
 - Termín uzavretia výzvy: 28. 8. 2025

Cieľom výzvy je podporiť kvalitné projektové zámery, ktoré nezískali financovanie v ERC, ale majú potenciál uspieť pri opätovnom podaní a motivovať výskumníkov/výskumníčky pri podávaní žiadostí do ERC.

Tabuľka 46 Výzva - Preklenovacie ERC granty

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	10	9	7
Suma POO	955 517,48 EUR	860 278,28 EUR	665 123,00 EUR
POO DPH	41 573,02 EUR	36 813,02 EUR	32 051,30 EUR
Suma POO+POO DPH	997 090,50 EUR	897 091,30 EUR	697 174,30 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I01-03-V06 - ERC Visiting granty**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 21. 12. 2023 (1. hodnotiace kolo), 6. 6. 2024 (2. hodnotiace kolo)
 - Termín uzavretia výzvy: 8. 1. 2025 (keďže do výzvy nebola predložená žiadna žiadosť, plánované 3. hodnotiace kolo nebolo otvorené).

Cieľom výzvy je individuálne podporiť najlepších výskumníkov pracujúcich vo výskumných organizáciách na Slovensku, ktorí plánujú predkladať projekty vo výzvach Európskej rady pre výskum (ERC) a prostredníctvom podpory im umožniť spoluprácu s držiteľmi ERC grantov pri príprave vlastného projektu.

Tabuľka 47 Výzva - ERC Visiting grants

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	0	0	0
Suma POO	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I01-03-V07 - Výzva na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence) - č. 2**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 9. 12. 2024
 - Termín uzavretia výzvy: 28. 3. 2025

Cieľom výzvy je podporiť projekty realizované na území Slovenskej republiky, ktoré úspešne prešli hodnotením Európskej rady pre inovácie v rámci výziev EIC Accelerator a EIC Transition programu Horizont Európa a získali známku excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence).

Tabuľka 48 Výzva - Výzva na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence) - č. 2

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	1	0	0
Suma POO	3 572 225,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	3 572 225,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR

Stav k 31.12.2024

Investícia 2: Podpora spolupráce firiem, akademického sektora a organizácií výskumu a vývoja

Cieľom investície je mobilizovať účasť súkromného sektora na výskume, vývoji a inováciách a zvýšiť podiel inovačných podnikov, najmä v oblasti digitálnych inovácií. Podporiť sa má širšia úloha súkromného sektora, budovanie kapacít, ako aj vytváranie sietí s výskumnými organizáciami. V rámci Investície 2 boli k 31. 12. 2024 vyhlásené 4 výzvy. Výzvy boli

vyhlásené ešte v roku 2023 a všetky boli v tomto roku aj uzavreté, resp. v prípade výzvy 09I02-03-V02 bolo v roku 2024 vyhlásené aj uzavreté 2. kolo výzvy na predkladanie žiadostí (viď prehľad nižšie).

- **09I02-03-V01 - Transformačné a inovačné konzorciá**

- Termín vyhlásenia výzvy: 12. 6. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 4. 10. 2023

Cieľom výzvy je posilniť výskumné a inovačné prostredie na Slovensku prostredníctvom podpory malého počtu jasne tematicky zadefinovaných transformačných a inovačných konzorcií (TIK), ktoré budú prepájať verejných a súkromných aktérov zo Slovenska so špičkovými inštitúciami zo zahraničia a ktoré budú generovať nové výskumné a inovačné aktivity a projekty v rámci celej inovačnej reťaze

Tabuľka 49 Výzva - Transformačné a inovačné konzorciá

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	38	0	0
Suma POO	529 202 129,70 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
POO DPH	30 195 426,17 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	559 397 555,87 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I02-03-V02 - „Matching“ granty ku zdrojom získaným od súkromného sektora v rámci výskumnej spolupráce**

- Termín vyhlásenia výzvy: 23. 6. 2023 (1. kolo), 15. 5. 2024 (2.kolo)
- Termín uzavretia výzvy: 27. 9. 2023 (1. kolo), 15. 8. 2024 (2. kolo)

Cieľom výzvy je podporiť a motivovať spoluprácu a spoločné projekty medzi výskumnými organizáciami a súkromným sektorom, a to prostredníctvom príspevku, ktorý bude reflektovať ich zrealizovanú spoluprácu v oblasti výskumu a vývoja v minulosti.

Tabuľka 50 Výzva - „Matching“ granty ku zdrojom získaným od súkromného sektora v rámci výskumnej spolupráce

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Výskumníci/granty/spolupráce	7917	6292	3890
Počet	46	44	13
Suma POO	26 569 226,51 EUR	25 327 236,23 EUR	14 330 824,81 EUR
POO DPH	5 312 766,61 EUR	5 120 055,17 EUR	2 866 164,94 EUR
Suma POO+POO DPH	31 881 993,12 EUR	30 447 291,40 EUR	17 196 989,75 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I02-03-V03 - Inovačný voucher**

- Termín vyhlásenia výzvy: 14. 7. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 27. 8. 2024

Cieľom výzvy je stimulovať spoluprácu MSP, ktoré majú potenciál zvyšovať svoju konkurencieschopnosť prostredníctvom inovácií vlastných produktov, služieb a/alebo procesov s výskumnými inštitúciami, vysokými školami, súkromnými poskytovateľmi výskumno-vývojových služieb a samosprávami.

Tabuľka 51 Výzva - Inovačný voucher

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	1178	171	17
Suma POO	14 200 869,55 EUR	2 366 880,51 EUR	238 385,96 EUR
POO DPH	567 529,14 EUR	83 079,39 EUR	9 878,99 EUR
Suma POO+POO DPH	14 768 398,69 EUR	2 449 959,90 EUR	248 264,95 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I02-03-V04- Digitálny voucher**

- Termín vyhlásenia výzvy: 14. 7. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 24. 11. 2023

Cieľom výzvy je stimulovať digitalizáciu služieb a procesov u malých, stredných aj veľkých podnikov. Podpora poskytovaná v rámci výzvy bude zameraná na individualizované riešenia pre podniky v konkrétnych oblastiach digitalizácie.

Tabuľka 52 Výzva - Digitálny voucher

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	1626	638	294
Suma POO	18 245 752,73 EUR	8 554 599,59 EUR	4 062 630,10 EUR
POO DPH	595 873,97 EUR	275 699,73 EUR	58 373,77 EUR
Suma POO+POO DPH	18 841 626,70 EUR	8 830 299,32 EUR	4 121 003,87 EUR

Stav k 31.12.2024

Investícia 3: Excelentná veda

Cieľom investície je vytvorenie medzinárodne kompetitívneho prostredia pre najlepších vedcov, a to z platového hľadiska aj z hľadiska dostupnosti atraktívnych výskumných schém. V rámci Investície 3 bolo k 31. 12. 2024 vyhlásených 6 výziev. Jedna výzva bola vyhlásená aj uzavretá ešte v roku 2022, ďalších 5 bolo vyhlásených v roku 2023, 3 z nich boli aj v tomto roku uzavreté a dve boli uzavreté v roku 2024 (viď prehľad nižšie).

- **09I03-03-V01 - Štipendiá pre excelentných výskumníkov ohrozených vojnovým konfliktom na Ukrajine**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 19. 5. 2022
 - Termín uzavretia výzvy: 31. 12. 2022

Cieľom výzvy je podporiť výskumných pracovníkov, ktorých kariéra je ohrozená v súvislosti s konfliktom na Ukrajine pri ich relokácii na Slovensko.

Tabuľka 53 Výzva - Štipendiá pre excelentných výskumníkov ohrozených vojnovým konfliktom na Ukrajine

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Výskumníci/granty/spolupráce	152	138	118
Počet	147	133	113
Suma POO	17 458 979,66 EUR	15 775 318,16 EUR	13 796 244,40 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	17 458 979,66 EUR	15 775 318,16 EUR	13 796 244,40 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I03-03-V02 - Štipendiá pre excelentných PhD. študentov a študentky (R1)**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 10. 5. 2023
 - Termín uzavretia výzvy: 12. 6. 2023

Cieľom výzvy je prilákať a podporiť excelentných PhD. študentov a študentky, podporiť ich výskumné aktivity v špičkových pracoviskách na Slovensku a podporiť vytvorenie medzinárodne kompetitívneho prostredia pre najlepších vedcov a vedkyne.

Tabuľka 54 Výzva - Štipendiá pre excelentných PhD. študentov a študentky (R1)

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Výskumníci/granty/spolupráce	156	126	103
Počet	46	44	40
Suma POO	8 203 008,40 EUR	7 785 129,60 EUR	5 363 163,60 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	8 203 008,40 EUR	7 785 129,60 EUR	5 363 163,60 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I03-03-V03 - Veľké projekty pre excelentných výskumníkov**

- Termín vyhlásenia výzvy: 29. 6. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 28. 9. 2023

Cieľom výzvy je pritiahnuť alebo udržať a podporiť individuálnych excelentných výskumníkov a výskumníčky a ich tímy pri realizácii výskumu na výskumných inštitúciách na Slovensku.

Tabuľka 55 Výzva - Veľké projekty pre excelentných výskumníkov

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	110	91	19
Suma POO	254 163 924,66 EUR	47 066 018,37 EUR	44 701 180,77 EUR
POO DPH	28 013 943,40 EUR	4 990 637,35 EUR	4 711 595,37 EUR
Suma POO+POO DPH	282 177 868,06 EUR	52 056 655,72 EUR	49 412 776,14 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I03-03-V04 - Štipendiá pre excelentných výskumníkov a výskumníčky R2-R4**

- Termín vyhlásenia výzvy: 27. 6. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 28. 9. 2023

Cieľom výzvy je podporiť excelentných vedcov naprieč všetkými sektormi výskumu a vývoja na Slovensku. Účelom výzvy je prilákať zahraničných špičkových výskumníkov a taktiež zamedziť odlivu domácich špičkových vedcov do zahraničia.

Tabuľka 56 Výzva - Štipendiá pre excelentných výskumníkov a výskumníčky R2-R4

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Výskumníci/granty/spolupráce	720	482	331
Počet	720	482	331
Suma POO	115 755 323,34 EUR	69 055 619,85 EUR	48 312 513,99 EUR
POO DPH	0,00 EUR	2 819 499,94 EUR	2 374 351,14 EUR
Suma POO+POO DPH	115 755 323,34 EUR	71 875 119,79 EUR	50 686 865,13 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I03-03-V05 - Early stage grants**

- Termín vyhlásenia výzvy: 22. 9. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 31. 1. 2024 (1. kolo), 28. 3. 2024 (2. kolo)

Cieľom výzvy je podporiť štartovacími grantmi – Early stage grants (ďalej len „ESG“) doktorandov a začínajúcich výskumníkov, a to prostredníctvom podpory interných inštitucionálnych schém na vysokých školách a Slovenskej akadémii vied. Prostredníctvom tejto výzvy získajú mladí výskumníci a doktorandi podporu v naštartovaní kariéry v ich vednej oblasti.

Tabuľka 57 Výzva - Early stage grants

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Výskumníci/granty/spolupráce	716	716	606
Počet	17	17	17
Suma POO	4 282 332,73 EUR	4 282 332,73 EUR	4 309 439,39 EUR
POO DPH	830 872,14 EUR	830 872,14 EUR	830 515,48 EUR
Suma POO+POO DPH	5 113 204,87 EUR	5 113 204,87 EUR	5 139 954,87 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I03-03-V06 - Kapitálový booster pre schémy na podporu výskumu a vývoja**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 22. 9. 2023
 - Termín uzavretia výzvy: 17. 1. 2024

Cieľom výzvy je podporiť prijímateľov realizujúcich kvalitné projekty základného a aplikovaného výskumu, ktorí získali finančné prostriedky vo verejnej výzve vyhlásenej Agentúrou na podporu výskumu a vývoja VV 2022. Podpora z prostriedkov mechanizmu umožní výskumným organizáciám požiadať o kapitálový booster na nákup výskumnej infraštruktúry, určenej na realizáciu nezávislého výskumu a vývoja.

Tabuľka 58 Výzva - Kapitálový booster pre schémy na podporu výskumu a vývoja

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	131	131	131
Suma POO	9 346 485,86 EUR	9 346 152,53 EUR	9 345 947,53 EUR
POO DPH	1 856 438,58 EUR	1 856 438,58 EUR	1 856 397,58 EUR
Suma POO+POO DPH	11 202 924,44 EUR	11 202 591,11 EUR	11 202 345,11 EUR

Stav k 31.12.2024

Investícia 4: Výskum a inovácie pre dekarbonizáciu ekonomiky

Cieľom investície je posilniť synergie medzi národnými a európskymi opatreniami v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a vyhlásiť tematické, dopytovo orientované výzvy zamerané na zelenú transformáciu a adaptáciu na zmenu klímy. Podporované témy zahŕňajú napr. bezuhlíkovú energetiku, elektrifikáciu, vodík, batériové technológie a alternatívne palivá, nízkoemisné priemyselné procesy a materiály či bio-ekonomiku. Investícia pokrýva celý výskumno-inovačný cyklus (TRL 1–9). V rámci Investície 4 boli k 31. 12. 2024 vyhlásené 4 výzvy. 3 výzvy boli vyhlásené ešte v roku 2023 a jedna v roku 2024. V roku 2023 bola jedna výzva uzavretá a ďalšie 3 boli uzavreté v roku 2024 (viď prehľad nižšie).

- **09I04-03-V01– Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) v oblasti implementácie vodíkových technológií**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 19. 4. 2023
 - Termín uzavretia výzvy: 6. 11. 2024

Cieľom výzvy je podpora realizácie výskumno-vývojovej a inovačnej fázy projektov IPCEI (IPCEI – Important Project of Common European Interest) v oblasti vodíkových technológií, ktorým bola notifikovaná štátna pomoc, s cieľom posilniť synergie a koordináciu opatrení Slovenskej republiky a Európskej únie v oblasti výskumu, vývoja a inovácií.

Tabuľka 59 Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) v oblasti implementácie vodíkových technológií

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	2	2	2
Suma POO	12 199 998,84 EUR	12 199 998,84 EUR	12 199 998,84 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	12 199 998,84 EUR	12 199 998,84 EUR	12 199 998,84 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I04-03-V02 - Podpora výskumných projektov zameraných na dekarbonizáciu ekonomiky v TRL úrovniach 1-3**

- Termín vyhlásenia výzvy: 4. 7. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 6. 11. 2023

Cieľom výzvy je podpora kvalitných projektov základného a priemyselného výskumu v úrovniach TRL 1 – 3 pre oblasť prechodu na zelenú a nízkouhlíkovú ekonomiku, adaptácie a zvyšovania odolnosti voči klimatickej zmene.

Tabuľka 60 Výzva - Podpora výskumných projektov zameraných na dekarbonizáciu ekonomiky v TRL úrovniach 1-3

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	57	48	0
Suma POO	100 417 999,03 EUR	84 466 070,46 EUR	0,00 EUR
POO DPH	3 786 665,94 EUR	3 289 849,45 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	104 204 664,97 EUR	87 755 919,91 EUR	0,00 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I04-03-V03 - Podpora vývoja inovatívnych riešení v oblasti dekarbonizácie (TRL 4-8)**

- Termín vyhlásenia výzvy: 20. 10. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 15. 4. 2024

Cieľom výzvy je podpora inovácií v podnikoch prostredníctvom výskumu a vývoja (od TRL 4) unikátnych technológií a riešení v oblasti dekarbonizácie v niektorej z nasledujúcich tematických oblastí: klimatické vedy a riešenie klimatickej zmeny, bezuhlíková energetika (energia – skladovanie, zásobovanie, energetické siete a systémy), elektrifikácia, vodík, technológie batérií a alternatívne palivá, čistá, bezpečná, dostupná a inteligentná doprava a mobilita, nízkoemisné priemyselné procesy a materiály, biohospodárstvo, udržateľné poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo.

Tabuľka 61 Výzva - Podpora vývoja inovatívnych riešení v oblasti dekarbonizácie (TRL 4-8)

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	14	9	5
Suma POO	22 710 181,45 EUR	14 126 465,85 EUR	8 072 219,53 EUR
POO DPH	149 936,84 EUR	113 789,10 EUR	113 789,08 EUR
Suma POO+POO DPH	22 860 118,29 EUR	14 240 254,95 EUR	8 186 008,61 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I04-03-V04 - Podpora vývoja inovatívnych riešení v oblasti dekarbonizácie (TRL 4-8) - č. 2**
 - Termín vyhlásenia výzvy: 19. 9. 2024
 - Termín uzavretia výzvy: 31. 12. 2024

Ide o tematicky rovnako zameranú výzvu ako je výzva **09I04-03-V03**.

Tabuľka 62 Výzva - Podpora vývoja inovatívnych riešení v oblasti dekarbonizácie (TRL 4-8) - č. 2

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené projekty
Počet	17	0	0
Suma POO	9 933 985,97 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	9 933 985,97 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR

Stav k 31.12.2024

Investícia 5: Výskum a inovácie pre digitalizáciu ekonomiky

Cieľom investície je podporiť výskum, vývoj a inovácie zamerané na digitalizáciu slovenskej ekonomiky s dôrazom na rozvoj kľúčových digitálnych technológií, posilnenie technologickej konkurencieschopnosti a prepojenie výskumného a inovačného prostredia so sektormi hospodárstva. Podpora bude zameraná na digitálne témy, ktoré majú silné miesto v programe Horizont Európa a v iných EÚ iniciatívach ako napr. kľúčové digitálne a priemyselné technológie, internet vecí, umelá inteligencia a robotika, ktoré sa vzťahujú na celý výskumný a inovačný cyklus (úroveň technologickej pripravenosti 1 – 9). V rámci Investície 5 boli k 31. 12. 2024 vyhlásené 4 výzvy. 3 výzvy boli vyhlásené ešte v roku 2023 a jedna v roku 2024. V roku 2023 bola jedna výzva uzavretá a ďalšie 3 boli uzavreté v roku 2024. Časť investície 5 je tiež implementovaná prostredníctvom finančného nástroja portfóliovej záruky prvej straty (*First Loss Portfolio Guarantee* – FLPG) (viď prehľad nižšie).

- **09I05-03-V01 – Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) v oblasti mikroelektroniky**

- Termín vyhlásenia výzvy: 19. 4. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 31. 3. 2024

Cieľom výzvy je podpora realizácie výskumno - vývojovo - inovačnej fázy a fázy prvého priemyselného nasadenia (resp. jej časti) projektov IPCEI (IPCEI – *Important Project of Common European Interest*) v oblasti mikroelektroniky, ktorým bola notifikovaná štátna pomoc, s cieľom posilniť synergie a koordináciu opatrení Slovenskej republiky a Európskej únie v oblasti výskumu, vývoja a inovácií.

Tabuľka 63 Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu projektov, ktoré sú súčasťou významného projektu spoločného európskeho záujmu (IPCEI) v oblasti mikroelektroniky

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené
Počet	2	2	2
Suma POO	9 999 500,91 EUR	9 999 500,91 EUR	9 999 500,91 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	9 999 500,91 EUR	9 999 500,91 EUR	9 999 500,91 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I05-03-V02 - Podpora výskumných projektov zameraných na digitalizáciu ekonomiky v TRL úrovniach 1-3**

- Termín vyhlásenia výzvy: 4. 7. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 6. 11. 2023

Cieľom výzvy je podpora kvalitných projektov základného a priemyselného výskumu v úrovniach TRL 1 – 3 pre oblasť prechodu na digitálnu ekonomiku.

Tabuľka 64 Výzva - podpora výskumných projektov zameraných na digitalizáciu ekonomiky v TRL úrovniach 1-3

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené
Počet	86	68	0
Suma POO	66 865 038,95 EUR	54 315 946,90 EUR	0,00 EUR
POO DPH	2 317 003,00 EUR	1 892 151,93 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	69 182 041,95 EUR	56 208 098,83 EUR	0,00 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I05-03-V03 - Podpora vývoja inovatívnych digitálnych riešení**

- Termín vyhlásenia výzvy: 23. 10. 2023
- Termín uzavretia výzvy: 15. 4. 2024

Cieľom výzvy je podpora inovácií v podnikoch prostredníctvom experimentálneho vývoja unikátnych digitálnych technológií a riešení v niektorej z nasledovných tematických oblastí: priemyselné technológie, digitálne technológie, vznikajúce umožňujúce/podporné technológie, pokročilé materiály pre oblasť digitalizácie, pokročilá výpočtová technika.

Tabuľka 65 – Výzva - Podpora vývoja inovatívnych digitálnych riešení

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené
Počet	24	18	16
Suma POO	23 271 497,50 EUR	16 866 287,38 EUR	15 045 723,64 EUR
POO DPH	39 158,99 EUR	39 158,99 EUR	39 158,99 EUR
Suma POO+POO DPH	23 310 656,49 EUR	16 905 446,37 EUR	15 084 882,63 EUR

Stav k 31.12.2024

- **09I05-03-V04 - Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu vývoja inovatívnych digitálnych riešení č.2**

- Termín vyhlásenia výzvy: 24. 10. 2024
- Termín uzavretia výzvy: 31. 12. 2024

Ide o tematicky rovnako zameranú výzvu ako je výzva **09I05-03-V03**.

Tabuľka 66 Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zameraná na podporu vývoja inovatívnych digitálnych riešení č.2

	Podané žiadosti	Odoslané oznámenia o splnení podmienok	Zazmluvnené
Počet	101	0	0
Suma POO	52 323 539,71 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
POO DPH	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR
Suma POO+POO DPH	52 323 539,71 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR

Stav k 31.12.2024

- **Finančný nástroj portfóliovej záruky prvej straty – FLPG**

Portfóliová záruka prvej straty bude poskytovaná finančnými sprostredkovateľmi (bankami), ktorí bude vytvárať a spravovať portfólio nových úverov krytých touto zárukou. Finančným sprostredkovateľom sa v prípade straty na individuálnych úveroch bude poskytovať plnenie zo záruky. Finančný nástroj bude poskytnutý s grantovým prvkom, ktorý bude možné vyplatiť

v prípade splnenia stanovených podmienok. [Zmluva o financovaní finančného nástroja](#) bola uzatvorená 20. 6. 2024, účinnosť nadobudla 26. 6. 2024. K 31. 12. 2024 boli uzatvorené zmluvy s piatimi finančnými sprostredkovateľmi (UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., Československá obchodná banka, a. s., Tatra banka, a. s., Oberbank AG pobočka zahraničnej banky v Slovenskej republike).

Investícia 6: Finančné nástroje na podporu inovácií

Investícia je zameraná na podporu inovatívnych a technologicky orientovaných podnikov prostredníctvom návratných finančných nástrojov. Jej cieľom je zvýšiť podiel inovujúcich podnikov, zapojiť súkromný kapitál do financovania výskumu, vývoja a inovácií, podporiť konkurencieschopnosť a udržateľný rast inovačného ekosystému Slovenskej republiky. Implementáciu zabezpečuje Slovak Investment Holding, a. s. prostredníctvom kapitálových vstupov, ktoré sú určené najmä pre malé a stredné podniky v počiatočnej alebo rastovej fáze.

Tabuľka 67 Investícia 6: Finančné nástroje na podporu inovácií

	Kapitálový vstup do spoločností v počiatočnej fáze životného cyklu podnikov	Kapitálový vstup do spoločností v rastovej fáze životného cyklu podnikov
Počet podporených podnikov	0	23
Suma POO	0 EUR	9 259 696,51 EUR
POO DPH	0 EUR	0 EUR
Suma POO+POO DPH	0 EUR	9 259 696,51 EUR

Stav k 31.12.2024

3.4 Medzinárodná spolupráca SR v rámci programov a iniciatív EÚ a európskych výskumných infraštruktúr

3.4.1. Zapojenie SR do programu Horizont Európa, ostatných programov a spoločných výskumných centier EÚ

Zapojenie SR do programu Horizont Európa

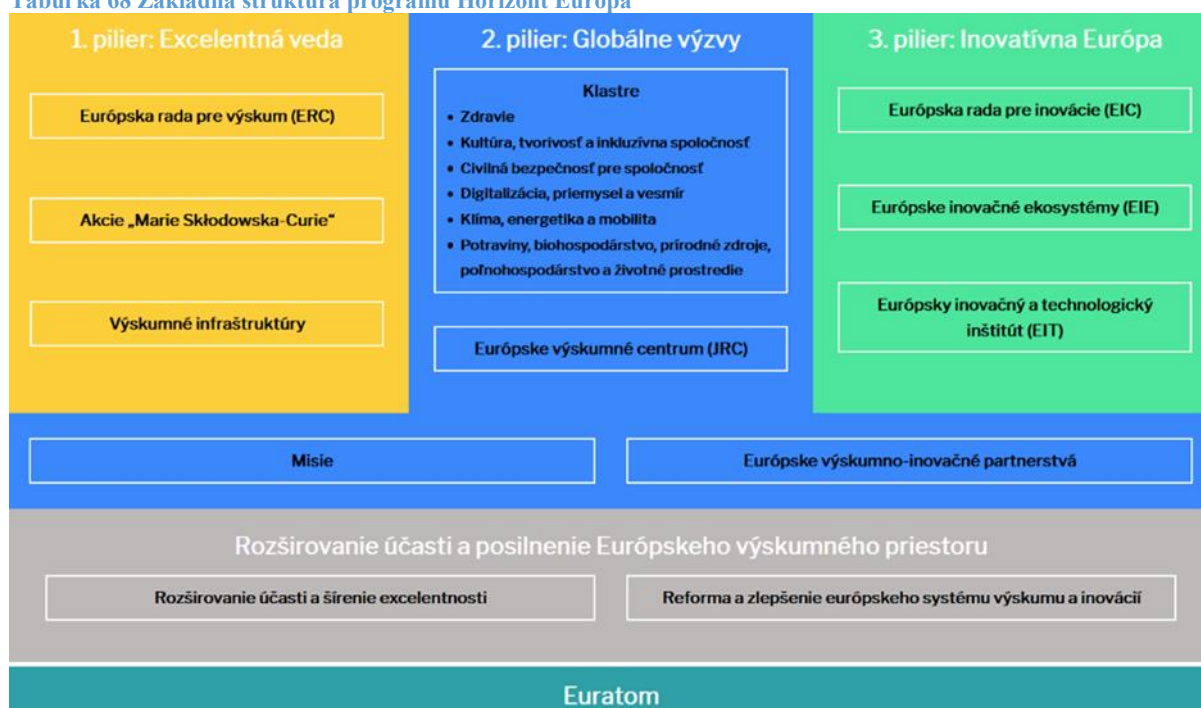
Horizont Európa, v poradí už 9. rámcový program EÚ pre výskum a inovácie je hlavným nástrojom EÚ na podporu výskumu a vývoja s rozpočtom 95,5 miliardy EUR.

Program skladajúci sa z troch pilierov Excelentná veda, Globálne výzvy a konkurencieschopnosť európskeho priemyslu a Inovatívna Európa je na rozdiel od svojich predchodcov odrazom postavenia výskumu a inovácií ako významného prispievateľa a akcelératora naplnenia ambícií EÚ v oblasti hospodárskych a spoločenských zmien. Výzvy programu by mali prispieť k podpore dlhodobých priorít, ale zároveň reflektovať aj potrebu reagovať na neočakávané krízy (najmä s odkazom na pandémiu COVID-19) a posilniť

strategickú autonómiu a odolnosť členských štátov EÚ. Okrem uvedených pilierov je z pohľadu SR, ako jednej z krajín s nižšou účasťou v rámcových programoch EÚ, kľúčovou súčasťou priorit Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti, v rámci ktorej je možné uchádzať sa o projekty zamerané na posilňovanie kapacít výskumu a vývoja v zaostávajúcich krajinách a regiónoch EÚ, ako aj internacionalizáciu inštitúcií prostredníctvom projektov ako sú TEAMING, Twinning alebo ERA Chair.

Prioritou by mala byť aj účasť slovenských inštitúcií a výskumníkov v nových iniciatívach – nástrojoch EÚ, ktoré prináša Horizont Európa, a to európskych výskumných a inovačných partnerstvách a misiách zameraných na spájanie finančných zdrojov EÚ a členských štátov, resp. širokú participáciu verejnosti na tvorbe strategickej výskumnej agendy a riešenie konkrétnych problémov občanov EÚ.

Tabuľka 68 Základná štruktúra programu Horizont Európa

Ďalšou črtou Horizontu Európa je dôraz na podporu inovácií vrátane prelomových technológií prostredníctvom nových nástrojov ako je Európska rada pre inovácie.

Implementácia programu Horizont Európa je založená na procese tzv. strategického plánovania, ktorého výsledkom je aktuálny strategický plán programu Horizont Európa na roky 2021 – 2024 a nadväzujúce dvojročné pracovné programy, z ktorých sa odvíjajú vyhlasované výzvy a realizované partnerstvá.

Strategické orientácie EÚ v oblasti podpory výskumu a inovácií realizované prostredníctvom výziev Horizontu Európa by mali prispieť k strategickej autonómii EÚ v oblasti kľúčových technológií, podporiť a akcelerovať digitálnu a zelenú transformáciu EÚ prostredníctvom technológií orientovaných na človeka. Realizované projekty by mali podporiť ambíciu, aby sa z EÚ stala prvá digitálna ekonomika založená na udržateľnosti, obehovom hospodárstve a zásadnej transformácii mobility, energetiky a produkčných systémov.

Prioritou strategického plánu je taktiež obnova európskych ekosystémov a biodiverzity a ochrana zdravého životného prostredia pri zachovaní potravinovej bezpečnosti. Z pohľadu spoločenských výziev by sa aktivity mali zamerať na lepšiu prípravu na prírodné katastrofy, odolnosť spoločnosti, odstraňovanie nerovností a poskytovanie dostupnej a špičkovej zdravotnej starostlivosti.

Smerovanie a investície z programu Horizont Európa v ďalšom období budú formované novým strategickým plánom na roky 2025 – 2027.

Hlavné ciele strategického plánu sú nasledovné:

- Podpora autonómie EÚ a investícií do kľúčových a budúcich technológií – súčasťou je aj výskum a vývoj v oblasti polovodičov, kde by chcela EÚ dosiahnuť podiel 20 % globálneho trhu, táto priorita nadväzuje na CHIPS Act.
- V nadväznosti na aktuálny strategický plán by mala pokračovať intenzívna podpora zelenej a digitálnej transformácie, navyšuje sa podiel prostriedkov vyčlenených vo výzvach na podporu biodiverzity, a to na 10 % rozpočtu Horizontu Európa.
- V rokoch 2025 – 2027 budú podporené výskumné a inovačné aktivity v oblasti digitálnej transformácie v objeme 13 miliárd Eur, pričom dôraz sa bude klásť aj na tzv. human – centric prístup.
- Strategický plán by mal podporiť dopady investícií do výskumu a inovácií, medzi kľúčové prvky patrí aj podpora spoločenských inovácií.
- Prioritou bude podpora realizácie nového ERA, a to prostredníctvom príspevku a financovania nových politických akcií ERA, ku ktorým sa zaviazalo aj SR.
- Podpora medzinárodnej spolupráce vo výskume a vývoji s dôrazom na reciprocitu, zosúladenie cieľov v kontexte globálnych výziev a snahy etablovať EÚ ako lídra v oblasti zelenej transformácie.
- Očakáva sa spustenie 5 nových európskych partnerstiev od roku 2025 (Brain Health, Forest and Forestry for Sustainable Future, Pandemic Preparedness, European Partnership for Cultural Heritage, European partnership for Social transformation and Resilience).

Účasť v projektoch Horizontu Európa ponúka slovenským výskumníkom a inštitúciám možnosť zapájať sa do špičkových výskumných konzorcií s partnermi z EÚ a 3. krajín, využívať možnosti podpory mobilít a zapájať sa do európskych sietí a platforiem výskumu a vývoja.

Účasť v projektoch Horizontu Európa ponúka slovenským výskumníkom a inštitúciám možnosť zapájať sa do špičkových výskumných konzorcií s partnermi z EÚ a 3. krajín, využívať možnosti podpory mobilít a zapájať sa do európskych sietí a platforiem výskumu a vývoja.

Zvyšovanie účasti slovenských výskumníkov a inštitúcií vo výzvach programu je dlhodobou prioritou MŠVVaM SR a ďalších partnerov v rámci medzirezortnej a medzisektorovej spolupráce. Záväzok štátu v tejto oblasti bol zadeklarovaný aj v programovom vyhlásení vlády SR na roky 2023 – 2027.

Cieľom je zabezpečiť dlhodobú a stabilnú podporu účasti slovenských vedcov v projektoch, ale taktiež zo strategického hľadiska prispieť k lepšiemu prepojeniu tematických

priorít a výziev programu Horizont Európa s domácou politikou výskumu a vývoja a nástrojmi na jeho podporu v rámci domácich grantových agentúr.

Podpora pre zvyšovanie účasti vrátane finančných nástrojov je zakotvená taktiež v prioritách a opatreniach Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030 a nadväzujúcim akčnom pláne s dôrazom na najdôležitejšie oblasti účasti SR (napr. ERC, EIC, Spreading Excellence and Widening Participation, MSCA).

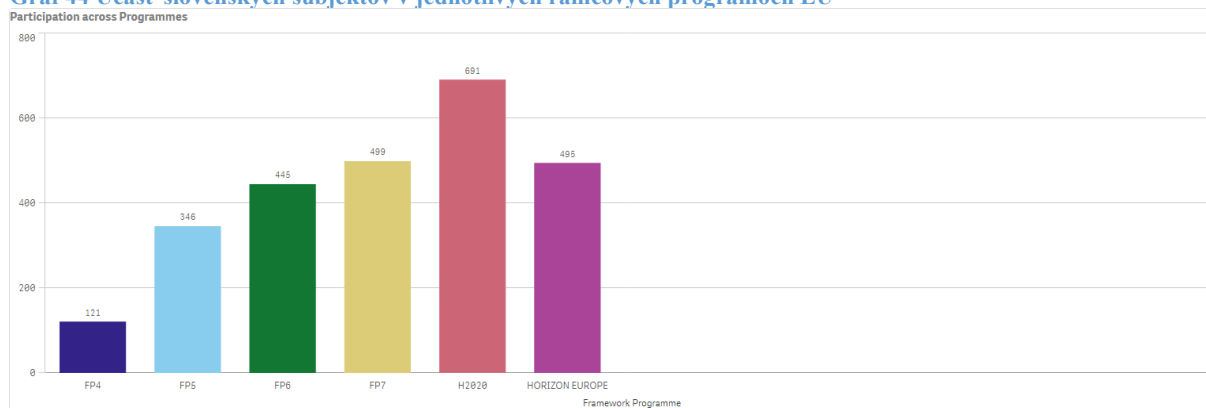
Kľúčovým dokumentom pre podporu účasti SR v Horizonte Európa je aj Plán obnovy a odolnosti SR, ktorý v rámci komponentu 9: Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja a inovácií ponúka viacero otvorených výziev zameraných okrem spomenutých oblastí aj na podporu prípravy projektov podávaných do Horizontu Európa, podporu a preklenovacie granty pre záujemcov o ERC alebo financovanie kvalitných projektov nepodporených EK a matching granty k projektom Horizontu Európa.

Účasť slovenských subjektov v programe Horizont Európa

Štatistiky a údaje použité v tejto kapitole vychádzajú z dát EK publikovaných prostredníctvom databázy Horizon Dashboard k augustu a septembru 2025.

V rámci doteraz realizovaných výziev (2021 - 2025) slovenské inštitúcie a výskumníci podali celkovo 2 443 projektových žiadostí, z ktorých bolo 1 752 vyhodnotených ako oprávnené (eligible) projektové návrhy a boli postúpené na hodnotenie. Výsledkom je 372 projektových žiadostí s účasťou SR, ktoré boli navrhnuté na financovanie z programu Horizont Európa. Pomer podaných a úspešných žiadostí pre Slovensko predstavuje úspešnosť na úrovni 17,81 %, čo je nad priemerom EÚ dosahujúcim 15,57 %. Naša vyššia úspešnosť však súvisí s tým, že celkovo je za SR podávaných málo projektov.

Graf 44 Účasť slovenských subjektov v jednotlivých rámcových programoch EÚ

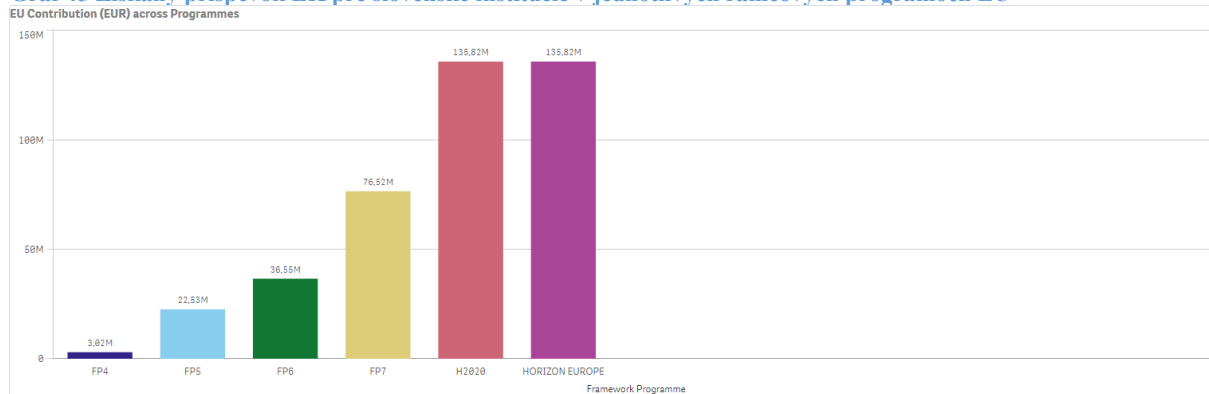
Zdroj: EU Funding and Tenders Portal, Horizon Dashboard, 09/2025

V rámci podporených žiadostí sa do programu Horizont Európa zapojilo celkovo 201 účastníkov – inštitúcií alebo individuálnych výskumníkov. Celkový počet účastí slovenských subjektov v podporených projektoch dosiahol 495 účastí (viď graf 44).

Celkový objem finančnej podpory z programu, predstavovanej finančným príspevkom EK priamo pre slovenských účastníkov za uvedené obdobie, dosiahol 135,8 mil. EUR (viď graf 45).

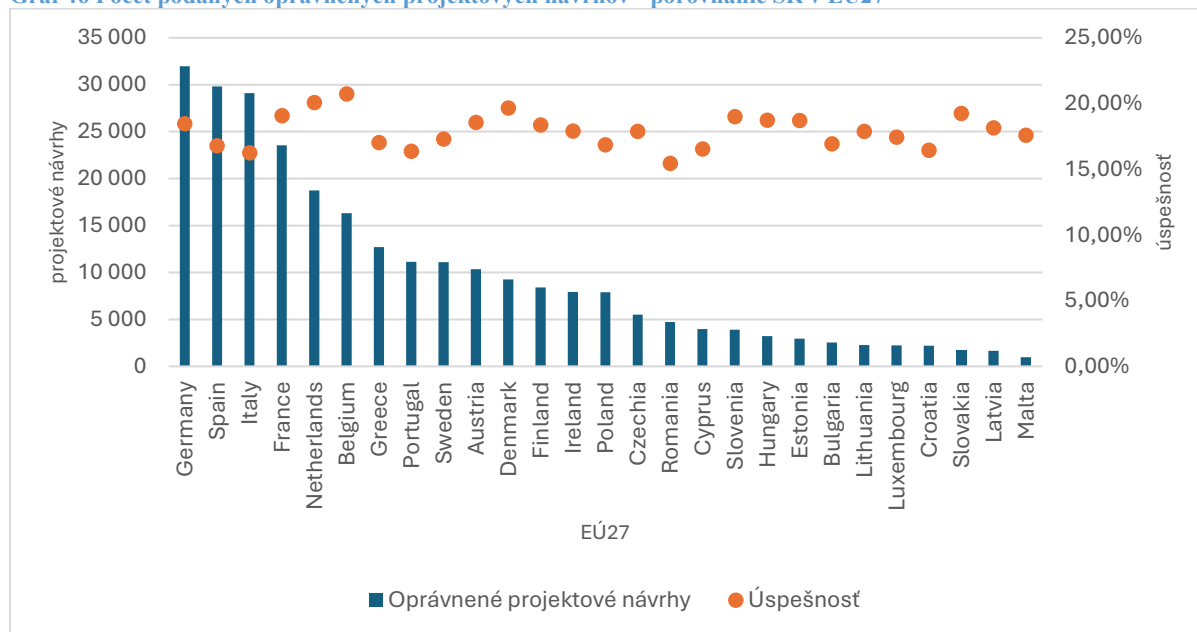
Celkovo je zrejmy vzostupny trend pokiaľ ide o aktivity a úspešné zapojenie slovenských inštitúcií a výskumníkov do výziev rámcových programov EÚ. Naša celková úspešnosť v Horizonte Európa je však, aj v porovnaní s inými členskými štátmi EÚ, nízka.

Graf 45 Získaný príspevok EK pre slovenské inštitúcie v jednotlivých rámcových programoch EÚ

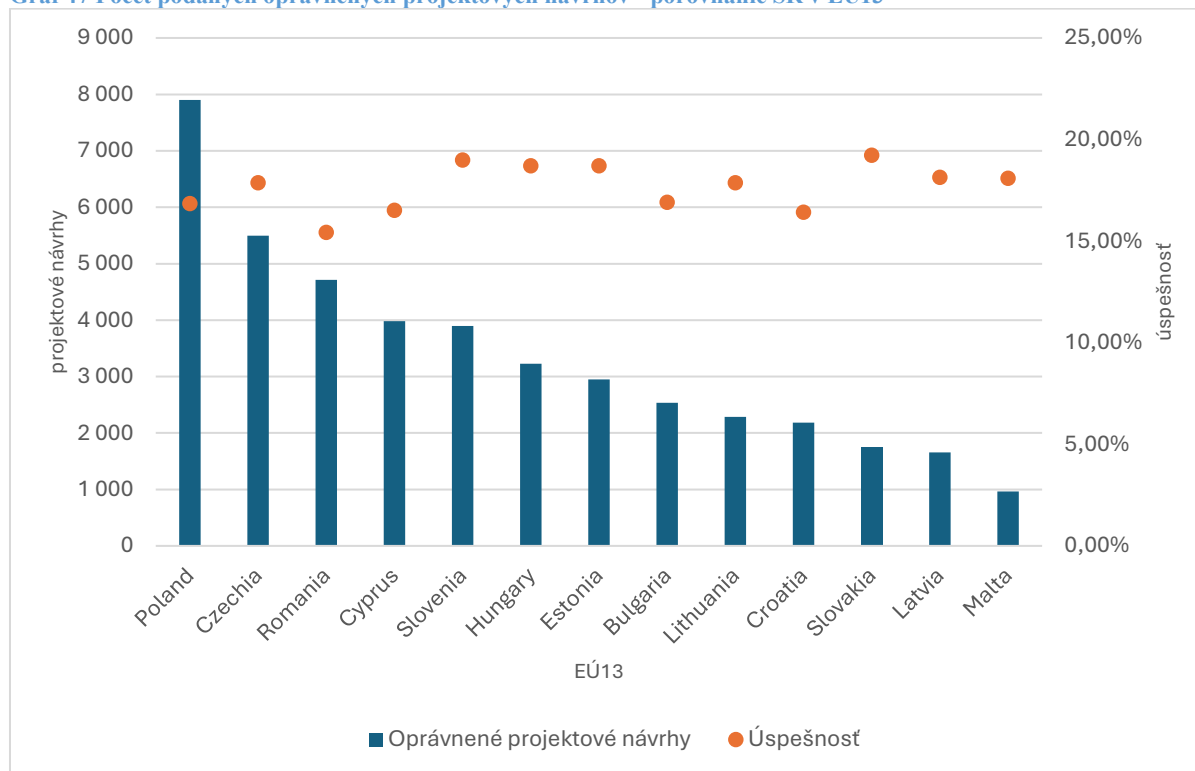
Zdroj: EU Funding and Tenders Portal,, Horizon Dashboard, 09/2025

Graf 46 Počet podaných oprávnených projektových návrhov - porovnanie SR v EÚ27

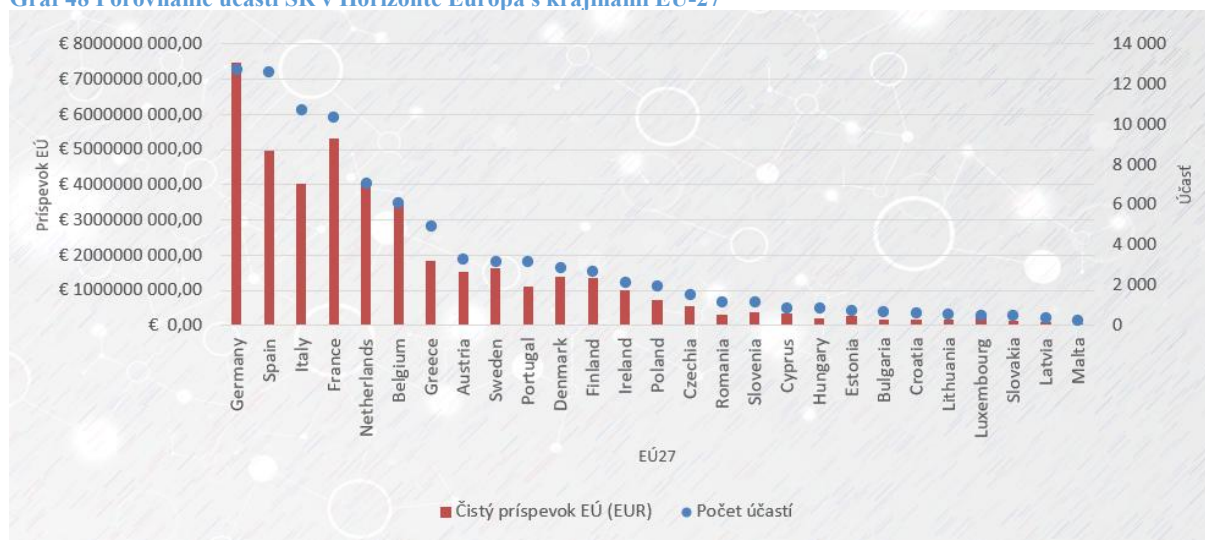
Zdroj: Kancelária NCP Horizontu Európa, 08/2025

Graf 47 Počet podaných oprávnených projektových návrhov - porovnanie SR v EÚ13

Zdroj: Kancelária NCP Horizontu Európa, 08/2025

Graf 48 Porovnanie účasti SR v Horizonte Európa s krajinami EÚ-27

Zdroj: Kancelária NCP Horizontu Európa, 08/2025

Podľa štatistík EK je možné vyzdvihnúť najúspešnejšie slovenské inštitúcie v Horizonte Európa čo do objemu získaného príspevku EK a počtu účastí v úspešných projektoch, ktoré sú zhrnuté v tabuľke 69 a 70.

Tabuľka 69 Najúspešnejšie slovenské organizácie v programe Horizont Európa podľa objemu získaného finančného príspevku

Kempelenov inštitút inteligentných technológií	13,69 mil. EUR
Národné lesnícke centrum	9,34 mil. EUR
Univerzita Komenského v Bratislave	8,0 mil. EUR
Pedal Consulting s.r.o.	6,23 mil. EUR
Slovenská technická univerzita v Bratislave	5,17 mil. EUR
Výskumný ústav papiera a celulózy a. s.	4,39 mil. EUR
Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka	4,2 mil. EUR
W2H2 KSK, s. r. o.	3,67 mil. EUR
Slovenská akadémia vied	3,33 mil. EUR
Žilinská univerzita v Žiline	3,1 mil. EUR
Centrum vedecko-technických informácií SR	3,06 mil. EUR
Technická univerzita v Košiciach	2,98 mil. EUR

Zdroj: EU Funding and Tenders Portal, Horizon Dashboard, 09/2025

Tabuľka 70 Najúspešnejšie slovenské organizácie v programe Horizont Európa podľa počtu úspešných účastí v projektoch

Centrum vedecko-technických informácií SR	26
Pedal Consulting s.r.o.	25
Univerzita Komenského v Bratislave	24
Slovenská technická univerzita v Bratislave	20
Žilinská univerzita v Žiline	14
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre	13
Bioeconomy Cluster	12
Biomedicínske centrum SAV	11
Ministerstvo vnútra SR	10
Technická univerzita v Košiciach	10
Kempelenov inštitút inteligentných technológií	9
Slovenská akadémia vied	9
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	9

Zdroj: EU Funding and Tenders Portal, Horizon Dashboard, 09/2025

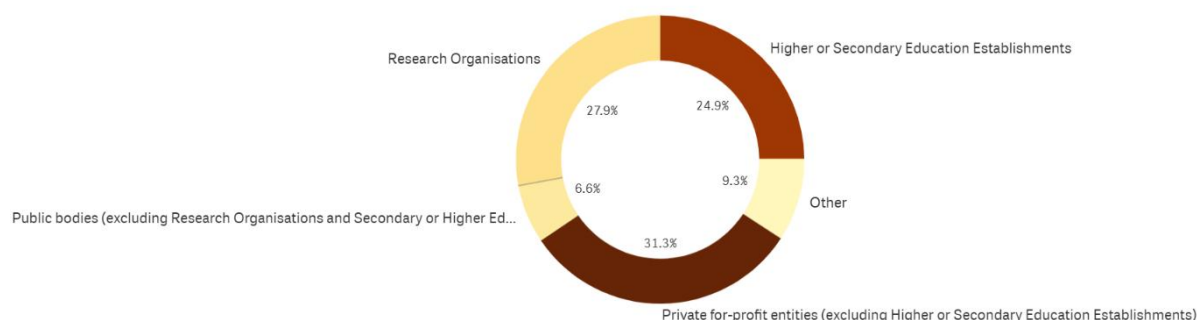
Do programu Horizont Európa sa u nás najviac zapájajú súkromné organizácie.

Tabuľka 71 Účasť v projektoch Horizontu Európa podľa typu organizácie/sektoru

Typ inštitúcie	Príspevok EK (EUR)
Podnikateľské organizácie	41,84 mil. EUR
Univerzity	33,29 mil. EUR
Výskumné organizácie	37,3 mil. EUR
Ostatné inštitúcie	12,46 mil. EUR
Verejné organizácie	8,82 mil. EUR

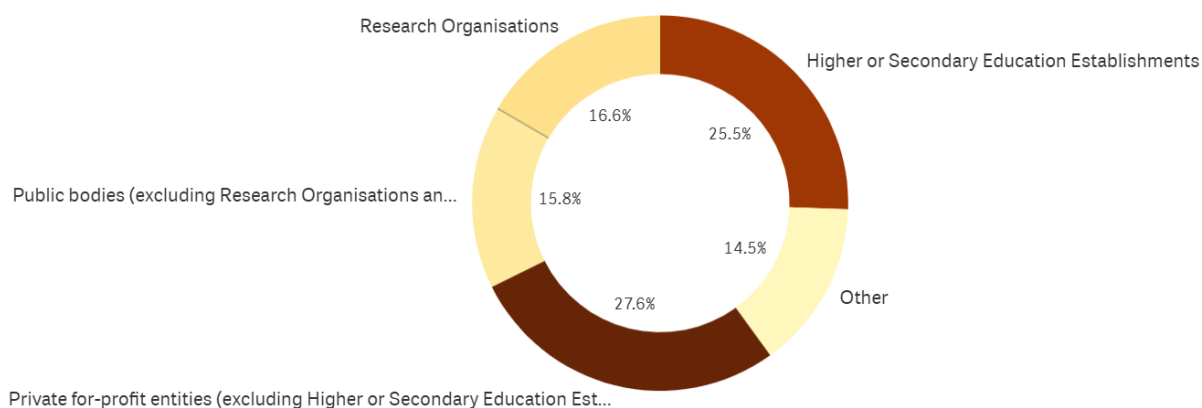
Zdroj: EU Funding and Tenders Portal, Horizon Dashboard, 08/2025

Graf 49 Rozdelenie participácií SR v programe Horizont Európa podľa typu organizácie (podľa výšky získaného príspevku EK)

Zdroj: EU Funding and Tenders Portal, Horizon Dashboard 08/2025

Graf 50 Rozdelenie participácií SR v programe Horizont Európa podľa typu organizácie (podľa počtu účastí)

Zdroj: EU Funding and Tenders Portal, Horizon Dashboard 08/2025.

Osobitne sledovanou kapitolou z pohľadu podpory konkurencieschopnosti EÚ a budovania kapacít v oblasti inovácií je zapojenie malých a stredných podnikov (MSP) do programu Horizont Európa. Je potešiteľné, že slovenské MSP dokážu v tomto vysoko konkurenčnom prostredí partnerov z EÚ a asociovaných krajín uspieť, pričom podľa štatistík EK sa do projektov Horizontu Európa zapojilo celkovo 55 slovenských MSP s 113 účasťami v projektoch a získaným príspevkom EK vo výške 34,06 mil. EUR.

Tabuľka 72 Najúspešnejšie slovenské MSP

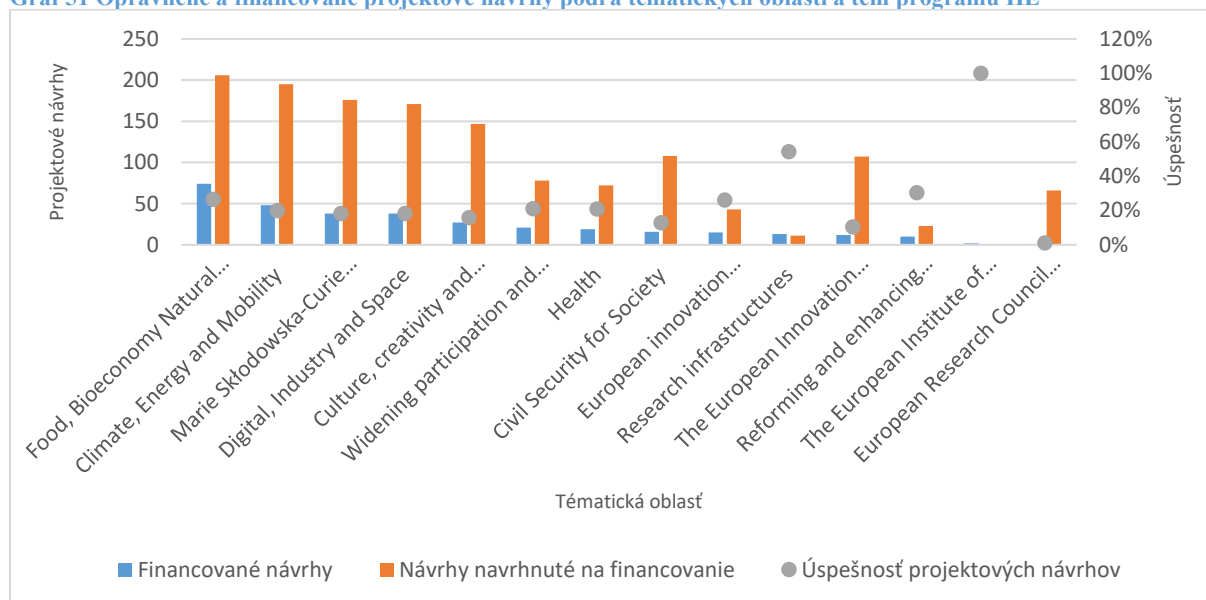
Pedal Consulting s. r. o.	6,23 mil. EUR
Výskumný ústav papiera a celulózy a. s.	4,39 mil. EUR
Powerful Medical s. r. o.	2,5 mil. EUR
KAJO s. r. o.	2,06 mil. EUR
Glycanostics s. r. o.	1,99 mil. EUR
Enviromental Institute s. r. o.	1,58 mil. EUR

ISEM – Inštitút pre medzinárodnú bezpečnosť a krízové riadenie, n. o.	1,48 mil. EUR
Twenty Communications s. r. o.	897,09 tis. EUR
InoBat Auto j. s. a.	830,19 tis. EUR
Bavenir s. r. o.	806 tis. EUR

Medzi najúspešnejšie tematické oblasti Horizontu Európa z pohľadu úspešných účastí slovenských inštitúcií a výskumníkov je možné zaradiť:

- potraviny, bio hospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a ochrana životného prostredia (99 účastí),
- klíma, energetika a mobilita (86 účastí),
- Marie Skłodowska Curie akcie (56 účastí),
- digitalizácia, priemysel a vesmír (48 účastí) a
- rozširovania účasti a šírenie excelentnosti (43 účastí).

Graf 51 Oprávnené a financované projektové návrhy podľa tematických oblastí a tém programu HE

Zdroj: Kancelária NCP Horizontu Európa, 08/2025

Čo sa týka objemu získaného príspevku, vôbec najúspešnejšou oblasťou z pohľadu SR je rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti, vzhľadom na to, že slovenské inštitúcie uspeli vo veľkých projektoch typu Teaming for Excellence. Celkový objem príspevku pre túto oblasť dosahuje 38,96 mil. EUR. Medzi ďalšie úspešné oblasti z hľadiska získaného finančného príspevku patria, už vyššie spomenuté oblasti:

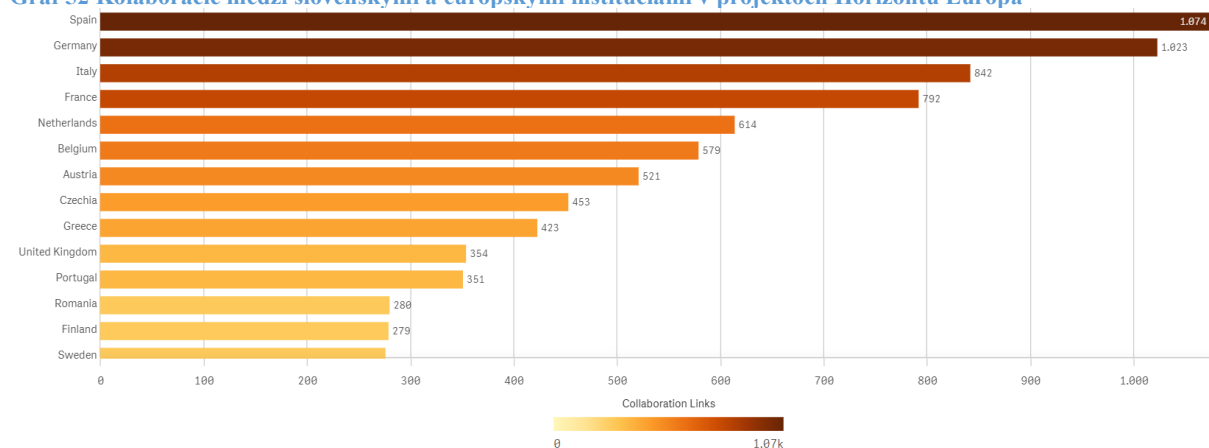
- klíma, energetika a mobilita (24,46 mil. EUR),
- potraviny, bio hospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a ochrana životného prostredia (20,21 mil. EUR) a
- digitalizácia, priemysel a vesmír (11,6 mil. EUR).

Projekty riešené v rámci programu Horizont Európa, najmä v prípade výskumných a inovačných projektov, majú spravidla podobu konzorcií s veľkým počtom partnerov z členských krajín a krajín asociovaných k programu Horizont Európa.

V prípade spolupráce je možné hovoriť iba o určitých trendoch, teda najčastejších partneroch v spoločných konzorciách podávajúcich úspešné projekty. V súčasnosti patria medzi štáty, z ktorých výskumníkmi a inštitúciami sa najčastejšie stretávame v spoločných projektoch, Španielsko, Nemecko, Taliansko, Francúzsko a Holandsko (viď graf 52). V minulosti sa na popredných priečkach objavovala Veľká Británia, kým bola spolupráca obmedzená Brexitom.

Veľmi dobrá a intenzívna spolupráca na úrovni národných podporných štruktúr prebieha aj s okolitými krajinami, tradične samozrejme v najväčšej miere s Českou republikou, s ktorou prebiehajú aj spoločné aktivity napr. účasť na informačných dňoch, workshopoch a podobne.

Graf 52 Kolaborácie medzi slovenskými a európskymi inštitúciami v projektoch Horizontu Európa

Zdroj: EU Funding and Tenders Portal, Horizon Dashboard, 09/2025

Európske partnerstvá programu Horizont Európa

Európske partnerstvá sú jedným z kľúčových nástrojov programu Horizont Európa, prostredníctvom ktorého sa podporuje dlhodobá spolupráca Európskej komisie, členských štátov a širokého okruhu partnerov z akademickej sféry a podnikateľského prostredia pri riešení spoločnej výskumnej a inovačnej agendy. Súčasťou je aj spájanie kapacít a zdrojov, európske partnerstvá si vyžadujú národné spolufinancovanie, ktoré v rovnakej výške dopĺňujú zdroje EK z Horizontu Európa.

Každé partnerstvo je založené na spoločnej strategickej výskumnej agende, ku ktorej realizácii sa partneri zaväzujú a ktorá sa v dlhodobom horizonte realizuje prostredníctvom konkrétnych aktivít zachytených v každoročne schvaľovaných pracovných programoch partnerstiev.

Z pôvodne 49 sa počet implementovaných a pripravovaných kandidátskych partnerstiev rozšíril až na 60.

Kľúčovým nástrojom na podporu výskumu a vývoja v rámci partnerstiev sú každoročne vyhlasované cezhraničné výzvy, v rámci ktorých sú realizované projekty vychádzajúce z výskumnej agendy partnerstiev. Tieto výzvy sú spolufinancované zo zdrojov zapojených členských krajín (tzv. Funding partners) a príspevku EK.

Tabuľka 73 Prehľad portfólia európskych partnerstiev podľa pilierov programu Horizont Európa

partnerstvá s účasťou SR

partnerstvá, kde sa pripravuje účasť SR

Zdroj: EK

Význam podpory účasti SR v európskych partnerstvách je zrejmý pri pohľade na čísla – do európskych partnerstiev sa od začiatku Horizontu Európa investovalo viac ako 65 miliárd EUR (z čoho 24,8 miliardy pochádza priamo z programu Horizont Európa, čo napr. pri II. pilieri programu tvorí 39,7 % jeho rozpočtu). Európske partnerstvá taktiež úspešne stimulujú zapojenie a spoluprácu so súkromným sektorom, ktorý dokázal zmobilizovať a investovať 65 % z príspevku členských krajín do partnerstiev. Ak sa nepodari navýšiť počet účastí slovenských výskumníkov v partnerstvách, SR bude prichádzať o značný podiel účasti a príspevku z programu Horizont Európa. Účasť vo výzvach európskych partnerstiev taktiež vytvára predpoklad dlho dobejších spoluprác s európskymi a asociovanými partnermi v špičkových konzorciách výskumu a vývoja.

Tabuľka 74 Prehľad účasti SR v implementovaných európskych partnerstvách (1. vlna partnerstiev)

Názov partnerstva	Doba realizácie	Typ partnerstva	Koordinátor	Partneri zo SR
Európske partnerstvá 1. vlna				
Európske partnerstvo pre transformáciu zdravotnej	2021 2029	-Spolufinancované partnerstvo	Ministerstvo zdravotníctva	MZ SR

starostlivosti European partnership on transforming health and care systems			(Taliansko)	Univerzitná nemocnica Martin CVTI SR – národná financujúca organizácia
Európske partnerstvo ERA pre zdravie ERA4Health2	2022-2029	Spolufinancované partnerstvo	Institute of Health Carlos III (ISCIII)	Biomedicínske centrum SAV CVTI SR – národná financujúca organizácia
Európske partnerstvo - Európska aliancia pre výskum zriedkavých ochorení ERDERA - European Rare Diseases Research Alliance	2024-2031	Spolufinancované partnerstvo	National Institute of Health and Medical Research (INSERM) Francúzsko	CVTI SR – národná financujúca organizácia (pripravuje sa vstup) MZ SR SAV
Európske partnerstvo Voda pre všetkých – bezpečnosť pre planétu Water4all – Water Security for the Planet	2022-2029	-Spolufinancované partnerstvo	Národná výskumná agentúra (Francúzsko)	SAV Ekonomická univerzita v Bratislave CVTI SR – národná financujúca organizácia (pripravuje sa vstup)
Európske partnerstvo pre hodnotenie rizík chemických látok Partnership for the Assessment of Risks from Chemicals (PARC)	2022-2029	-Spolufinancované partnerstvo	ANSES	Univerzita Komenského v Bratislave Slovenská zdravotnícka univerzita

				CVTI SR (pripravuje sa účasť v projekte)
Európske partnerstvo pre antimikrobiálnu rezistenciu v oblasti zdravia European Partnership One Health AntiMicrobial Resistance	2025-2035	Spolufinancované partnerstvo	Swedish Research Council (VR/SRC)	CVTI SR – národná financujúca organizácia
Európske partnerstvo pre personalizovanú medicínu European Partnership for Personalized Medicine	2024 -2034	Spolufinancované partnerstvo	DLR Projektträger	CVTI SR – národná financujúca organizácia (finalizuje sa vstup do partnerstva)
Európske partnerstvo pre transformáciu miest Driving Urban Transitions (DUT)	2022 2028	-Spolufinancované partnerstvo	Austrian Research Promotion Agency (FFG)	MŠVVaM SR v spolupráci s UNIZA, STUBA a EUBA CVTI SR – národná financujúca organizácia
Európske partnerstvo pre kľúčové digitálne technológie Key Digital Technologies transformované na CHIPS partnerstvo	2021 2031	-Inštitucionalizova né partnerstvo	CHIPS JU spoločný podnik	MŠVVaM SR
Európske partnerstvo pre metrológiu European Partnership on Metrology	2021 2031	-Inštitucionalizova né partnerstvo	EURAMET – sieť európskych metrologických inštitúcií	SMÚ
Európske partnerstvo pre ochranu biodiverzity The European Biodiversity Partnership – BioDiversa+	2021 2028	-Spolufinancované partnerstvo	Foundation for Research on Biodiversity. France	MŽP SR SAV Štátna ochrana prírody CVTI SR –

				národná financujúca organizácia
Európske partnerstvo pre klimaticky neutrálnu, udržateľnú a produktívnu modrú ekonomiku Sustainable Blue Economy Partnership	2022 2029	-Spolufinancované partnerstvo	Ministry of Universities and Research (Italy)	CVTI SR – národná financujúca organizácia
Európske partnerstvo pre inovatívne malé a stredné podniky European Partnership on Innovative SMEs	2021 2027	-Spolufinancované partnerstvo	Asociácia EUREKA	MŠVVaM SR
Európske partnerstvo pre zdravie a životné podmienky poľnohospodárskych zvierat European Partnership Animal Health & Welfare (abbreviated EUPAHW)	2024 2030	-Spolufinancované partnerstvo	Univerzita Gent	MPRV SR Centrum biovied SAV CVTI SR – národná financujúca organizácia (pripravuje sa vstup do partnerstva)
Európske partnerstvo pre podporu transformácie poľnohospodárstva – živé laboratória Accelerating farming systems transition: Agroecology living labs and research infrastructures	2024 2030	-Spolufinancované partnerstvo	Forschungszentrum JUELICH GMBH (Nemecko)	MPRV SR Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum SAV
Spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku High Performance Computing (EuroHPC JU)	2022-2031	Inštitucionalizované partnerstvo	Správna rada zložená zo zástupcov členských štátov	MIRRI SR
Európske partnerstvo pre bezpečné a udržateľné potravinové systémy European Partnership for Safe and Sustainable Food Systems	2025-2032	Spolufinancované partnerstvo	National Research Agency (ANR) Francúzsko	CVTI SR – pripravuje sa vstup do konzorcia MPRV SR

Prvá výzva sa očakáva v roku 2026				
Európske partnerstvo pre poľnohospodárstvo založené na údajoch Agriculture of Data Partnership	2025-2032	Spolufinancované partnerstvo	STYRELSEN FOR GRON AREALOMLAE GNING OG VANDMILJO Dánsko	CVTI SR je jedným zo zakladajúcich členov partnerstva
Európske partnerstvo pre prechod na čistú energiu Clean Energy Transition Partnership	2022-2028	Spolufinancované partnerstvo	Austrian Federal Ministry of Climate Action, Environment, Energy, Mobility, Innovation and Technology (BMK) Rakúsko	CVTI SR (pripravuje sa vstup do partnerstva)
7Európske partnerstvá 2. vlna (pripravované na spustenie v rokoch 2025 – 2027) – 2. strategický plán Horizontu Európa				
Európske partnerstvo pre zdravie mozgu Brain Health Partnership Partnerstvo je vo fáze prípravy – 1. výzva sa očakáva v januári 2026	2026-2032	Spolufinancované partnerstvo	Projekt partnerstva je v príprave	CVTI SR (je súčasťou konzorcia partnerov) MZ SR SAV
Európske partnerstvo pre lesné hospodárstvo a udržateľnú budúcnosť (Forest and Forestry for Sustainable Future) Partnerstvo je vo fáze prípravy – 1. výzva sa očakáva v 3. štvrtroku 2026	2026 -2036	Spolufinancované partnerstvo	Projekt partnerstva je v príprave	CVTI SR (je súčasťou konzorcia partnerov) MPRV SR Národné lesnícke centrum
Európske partnerstvo pre pripravenosť na pandémie (Pandemic Preparedness) Partnerstvo je vo fáze prípravy	2026- 2032	Spolufinancované partnerstvo	National Agency for AIDS and Viral Hepatitis Research (ANRS) Francúzsko	CVTI SR – (je súčasťou konzorcia partnerov) MZ SR
Európske partnerstvo pre odolné kultúrne dedičstvo (European Partnership for Cultural Heritage)	2025-	Spolufinancované partnerstvo	Projekt partnerstva je v príprave	CVTI SR – (je súčasťou konzorcia

Partnerstvo je vo fáze prípravy				partnerov)
Európske partnerstvo pre transformáciu spoločnosti a jej odolnosť (European partnership for Social transformation and Resilience) Partnerstvo je vo fáze prípravy	2027-	Spolufinancované partnerstvo	National Science Centre (NCN) Poľsko	CVTI SR – pripravuje sa vstup do konzorcia, ktoré pripravuje návrh projektu partnerstva SAV
Európske partnerstvo zamerané na suroviny pre digitálnu a zelenú transformáciu Raw Materials for the Green and Digital Transition	2026-	Spolufinancované partnerstvo	Projekt partnerstva je v príprave	CVTI SR je členom konzorcia, ktoré pripravuje návrh projektu partnerstva

S cieľom systematicky riešiť podporu účasti SR v európskych partnerstvách, odstrániť nedostatok koordinácie a fragmentáciu podpory a najmä zabezpečiť adekvátne finančné zdroje na povinné národné spolufinancovanie účasti v kľúčových výzvach európskych partnerstiev bol pripravený a schválený národný projekt **Európske partnerstvá rámcových programov EÚ pre výskum a inovácie**.

Národný projekt sa realizuje v rámci OP Slovensko 2021 – 2027 v súlade so špecifickým cieľom RSO 1.1 „Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií“ a opatrením 1.1.3 „Podpora medzinárodnej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií OP Slovensko.

Cieľom národného projektu je zvýšiť účasť slovenských výskumníkov a inštitúcií v európskych partnerstvách programu Horizont Európa. Na základe národného projektu prevezme CVTI SR koordináciu podpory a zabezpečí spolufinancovanie účasti slovenských účastníkov vo výzvach európskych partnerstiev (za týmto účelom bude zároveň vstupovať do partnerstiev ako tzv. národná financujúca organizácia).

Podpora sa zameriava najmä na **tzv. spolufinancované partnerstvá**, ktoré fungujú na tej báze, že každoročne vyhlasujú veľké cezhraničné výzvy zamerané na témy v súlade so schválenou strategickou výskumnou agendou daného partnerstva (napr. výskum v oblasti adaptácie na klimatické zmeny, vodného hospodárstva alebo biodiverzity). Pre možnosť vstupu výskumníkov do výzvy musí členský štát deklarovať podporu v podobe národného spolufinancovania, v prípade ak vo výzve uspeje projekt, ktorého súčasťou je aj partner zo Slovenska, je potrebné zabezpečiť národné spolufinancovanie jeho aktivít v projekte. V opačnom prípade, bez národného spolufinancovania by tieto výzvy boli pre slovenských záujemcov uzavreté.

Národný projekt rieši situáciu, keď bola doteraz podpora pre účasť v európskych partnerstvách na Slovensku rozdrobená a absentovali adekvátne zdroje na zabezpečenie

národného spolufinancovania (nedostatok prostriedkov zo ŠR) – väčšina vyhlasovaných výziev európskych partnerstiev preto bola pre slovenských výskumníkov neprístupná (SR tým zároveň prichádzala o významný objem príspevku z programu Horizont Európa, nakoľko na úspešné projekty prispieva aj EK, a to spravidla vo výške 30% oprávnených nákladov z programu Horizont Európa).

Národný projekt v rámci alokácie 30 625 000 EUR (z toho 20 265 000 EUR zo zdrojov EÚ) zabezpečuje systematickú podporu a národné spolufinancovanie zo zdrojov EŠIF pre účasť slovenských výskumníkov vo výzvach európskych partnerstiev (podmienkou je súlad tematického zamerania s RIS3 SK). Na samotné spolufinancovanie účasti vo výzvach je určených 24 200 000 EUR.

Tieto prostriedky budú použité výlučne na financovanie aktivít slovenských výskumníkov v projektoch schválených európskymi partnerstvami (hodnotenie projektu prebieha na úrovni európskeho partnerstva, CVTI SR iba formálne odsúhlasí, či daný žiadateľ spĺňa národné kritériá, ale nehodnotí výskumnú zložku projektu a následne s ním uzatvorí zmluvu na poskytnutie národného spolufinancovania).

Misie Európskej únie

Dôležitou súčasťou Horizontu Európa sú **misie**. Európska komisia predstavila misie ako novinku programu Horizont Európa zacielenú na aktuálne pálčivé celospoločenské problémy občanov EÚ. Má ísť o časovo obmedzené výzvy, pričom na ich identifikácii sa podieľajú poradné orgány Európskej komisie (Mission Boards a Mission Assemblies).

V rámci programu Horizont Európa je „misia“ portfólio výskumných a inovačných akcií naprieč vednými odbormi a odvetvami, založených na excelentnosti, zameraných na dopad, ktorých zámerom je:

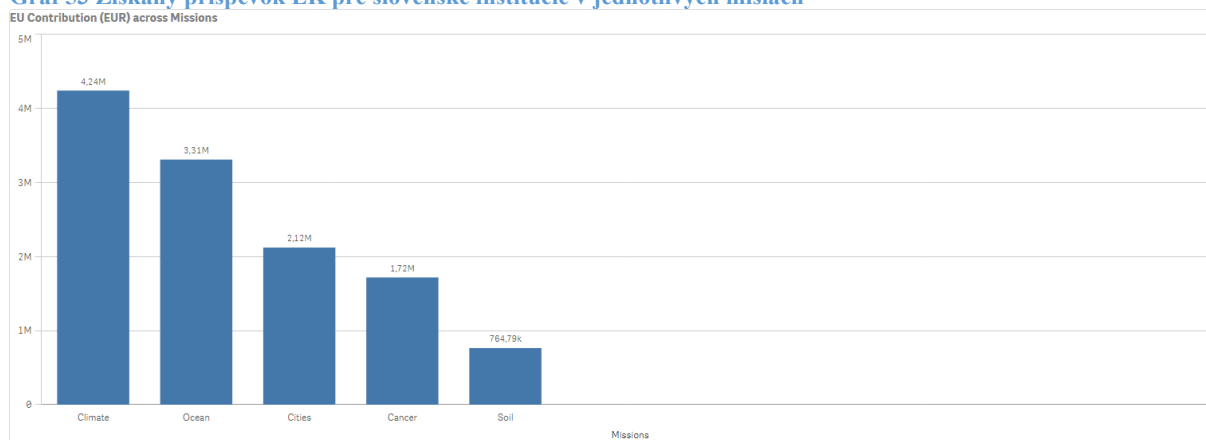
- dosiahnuť v stanovenom časovom rámci merateľný cieľ, ktorý by nemohol byť dosiahnutý prostredníctvom opatrení jednotlivých členských štátov samostatne;
- mať dopad na európsku spoločnosť a tvorbu európskej a vnútroštátnej politiky prostredníctvom vedeckých výstupov a technologických a digitálnych technológií pokrokov;
- byť relevantnými pre európskych občanov.

Aktuálne je implementovaných **5 európskych misií** (viď graf 53):

- Adaptácia na klimatickú zmenu – podpora pre aspoň 150 európskych regiónov a komunít. aby sa stali odolnejšími do roku 2030 (získaný príspevok EK pre slovenských účastníkov 4,24 mil. EUR),
- Rakovina – zlepšenie životov viac ako 3 miliónov ľudí do roku 2030 prostredníctvom prevencie, liečby a riešení pre dlhší a zdravší život, v súlade s európskym plánom na porazenie rakoviny (získaný príspevok EK pre slovenských účastníkov 1,72 mil. EUR),
- Obnova oceánov a vôd do roku 2030 (získaný príspevok EK pre slovenských účastníkov 3,31 mil. EUR),
- 100 klimaticky neutrálnych a inteligentných miest do roku 2030 (získaný príspevok EK pre slovenských účastníkov 2,12 mil. EUR),

- Riešenie pre pôdu: 100 živých laboratórií a riešení pre tranzíciu smerom k zdravšej pôde 2030 (získaný príspevok EK pre slovenských účastníkov 764,79 tis. EUR).

Graf 53 Získaný príspevok EK pre slovenské inštitúcie v jednotlivých misiách

Zdroj: EU Funding and Tenders Portal, Horizon Dashboard, 09/2025

V roku 2024 sa začala rozbiehať aj príprava ďalšieho v poradí už **10. rámcového programu EÚ pre výskum a inovácie, ktorý je plánovaný na roky 2028-2034** (10. RP). Európska komisia predstavila prvé informácie o nadchádzajúcom rámcovom programe a svoje vízie prezentovali aj členské štáty, prostredníctvom správy Výboru pre Európsky výskumný priestor (ERAC), ako aj prostredníctvom národných pozícií k 10. RP. **Slovensko bolo jedným z prvých členských štátov, ktoré predstavili svoju predbežnú pozíciu k 10. rámcovému programu EÚ pre výskum a inovácie.** Medzi kľúčové body predbežnej národnej pozície patrí posilňovanie konkurencieschopnosti a podpora Európskeho výskumného priestoru (ERA). Pre Slovensko je v 10. RP dôležité napr. zjednodušenie niektorých nástrojov, podpora synergií medzi rôznymi programami, verejno-súkromná spolupráca či reflektovanie výskumnej integrity a etiky vo výskume, otázky umelej inteligencie a celkovej bezpečnosti výskumu. Ďalej sa kladie dôraz na podporu SSH, rozvoj EOSC, ako aj na prelomové deep-tech inovácie. V neposlednom rade, kľúčovou prioritou pre Slovensko je zachovanie tzv. widening opatrení v 10. RP, teda aktivít zameraných na podporu účasti výskumníkov zo zaostávajúcich krajín s cieľom podporiť rozvoj výskumu a vývoja vo všetkých štátoch EÚ.

Slovenská republika spolu s ďalšími 14 členskými štátmi EÚ pripravila **spoločné vyhlásenie k budúcnosti komponentu Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti v rámci 10. RP**. V spoločnom vyhlásení sa zdôrazňuje, že nadchádzajúci 10. RP musí zachovať zložku Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti.

Európska únia

Na úrovni EÚ bola v roku 2024 jednou z dôležitých tém bezpečnosť výskumu. Ministri prijali odporúčania Rady o posilnení bezpečnosti výskumu. Prijaté odporúčanie zdôrazňuje potrebu riešenia bezpečnostných rizík výskumu vyplývajúcich z otvorenosti a medzinárodnej spolupráce, ktoré sú spojené s výskumnými činnosťami. Uvádzajú sa riziká najmä v troch oblastiach, a to nežiadúci prenos vedomostí, zahraničné zasahovanie a porušovanie etiky

a integrity. Bezpečnosť a konkurencieschopnosť patria aj medzi priority novej Európskej komisie, ktorá začala svoj päťročný mandát 1. decembra 2024.

V roku 2024 boli tiež **schválené závery Rady o posilňovaní valorizácie znalostí ako nástroja pre odolný a konkurencieschopný priemysel a pre strategickú autonómiu v otvorenom hospodárstve v Európe** s cieľom zaoberať sa rôznymi spôsobmi podpory valorizácie znalostí ako mimoriadne dôležitého prvku pre odolný a konkurencieschopný priemysel a otvorenú strategickú autonómiu Únie.

V prvej polovici roka boli schválené aj **závery Rady o ex-post hodnotení programu Horizont 2020 a výhľade do budúcnosti**.

V júli 2024 desiatimi ministri pôdohospodárstva a desiatimi ministri zodpovední za výskum podpísali **spoločné vyhlásenie BIOEAST** o ich záväzku posilniť spoluprácu v oblasti výskumu, inovácií a rozvoja vytvorením nového spoločného partnerstva zameraného na výskum a inovácie, do ktorého sa zapoja aj ďalšie krajiny, napríklad krajiny západného Balkánu a Východného partnerstva. Iniciatíva BIOEAST vznikla v roku 2016 ako politické zoskupenie. Podpis tohto vyhlásenia bol prvým krokom pri príprave výskumno-inovačného partnerstva. V novembri 2024 následne ministri ČS EÚ schválili **závery Rady o potenciálnej celoeurópskej iniciatíve v oblasti výskumu a inovácií zameranej na pokrok v oblasti trvalo udržateľného hospodárenia s prírodnými zdrojmi, bezpečnosti potravinových systémov a zavádzania biohospodárstva s využitím potenciálu strednej a východnej Európy (BIOEAST)**.

Počas Maďarského predsedníctva v Rade EÚ bola tiež prijatá **Budapešťianska deklarácia**, v ktorej lídri EÚ zdôraznili potrebu urýchlene riešiť veľké rozdiely v inováciách a produktivite naprieč EÚ, ako aj voči globálnym konkurentom. Podpora konkurencieschopnosti sa stala témou aj v rámci rokovaní o posilnení Európskeho výskumného priestoru a ministri členských štátov EÚ zodpovední za výskum schválili **závery Rady o posilnení konkurencieschopnosti EÚ, posilnení Európskeho výskumného priestoru a prekonaní jeho fragmentácie**.

V novembri 2024 boli schválené aj **závery Rady k oznámeniu EK o pokročilých materiáloch**, ktoré pripomenuli, že ďalšia generácia pokročilých materiálov by mala byť v súlade s európskymi cieľmi v oblasti udržateľnosti a obehového hospodárstva so zameraním na predbežné prioritné oblasti pre výskum a inovácie, ako sú energetika, mobilita, elektronika a stavebníctvo.

Spolupráca SR so Spoločným výskumným centrom (JRC)

Spoločné výskumné centrum Európskej komisie (Joint Research Centre – JRC) vykonáva vlastný výskum a zároveň poskytuje vedecké poradenstvo a podporu politikám EÚ. JRC ponúka členským krajinám EÚ a tretím krajinám spoluprácu v oblastiach:

- prístup k špičkovým výskumným infraštruktúram a laboratóriám – JRC postupne vybudovalo 16 takýchto infraštruktúr, ktoré umožňujú zapojenie výskumníkov vrátane slovenských z oblasti akademického sektoru, ale aj podnikov vrátane malých a stredných podnikov, pričom spoločný výskum sa zameriava najmä na oblasti jadrovej bezpečnosti, chémie, prírodných vied, IKT a foresight aktivity;

- zabezpečenie činnosti platformy pre stratégie inteligentnej špecializácie, ktorá hodnotí silné a slabé stránky krajín a ponúka podporu v oblasti politik a ich implementácie;
- podpora pri vytváraní a zavádzaní štandardov, ktoré sú kľúčové pre inovácie a európsky trh, pričom vytvára aj nové analytické metódy;
- podpora spolupráce výskumníkov s tvorcami politik v oblasti výskumu a inovácií, napr. formou podujatí, ako sú „Science meets Regions“ a „Science meets Parliaments“;
- zabezpečenie prístupu k databázam JRC;
- doktorandské programy.

3.4.2. Zapojenie SR do vesmírnej politiky v oblasti vedy a techniky

Vesmírna agenda predstavuje mimoriadne prierezovú tému s dôležitým výskumno-vývojovým a biznisovým prvkom a zároveň ide o hospodársky sektor s vysokou mierou dôležitosti a potreby medzinárodnej spolupráce a zapojenia štátnych inštitúcií. Je preto celosvetovo zaužívaným modelom, že daná agenda je efektívne rozdelená na politickú zložku a výkonnú – implementačnú zložku zodpovednú za bezprostredný rozvoj sektora.

Na ministerstve, ako ústrednom orgáne štátnej správy pre oblasť výskumu a vývoj a v súlade s uznesením vlády SR č. 635/2020, pôsobí od roku 2021 Vesmírna kancelária s oddelením vesmírnej politiky v rámci sekcie výskumu a vývoja, ktorá plní najmä tieto úlohy:

- zabezpečuje spoluprácu SR s ESA,
- plní relevantné úlohy v oblasti vesmírnej politiky vo vzťahu k Európskej únii, t. j. zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou, Radou EÚ a Agentúrou EÚ pre vesmírny program pri implementácii vesmírnej politiky EÚ,
- koordinuje v spolupráci s relevantnými rezortmi vesmírnu politiku a vesmírne aktivity SR vo vzťahu k EÚ a ESA,
- podieľa sa na vytváraní podmienok pre budovanie vesmírnej infraštruktúry v SR v spolupráci s relevantnými ústrednými orgánmi štátnej správy a inými subjektmi.

V kompetencii politickej zložky Vesmírnej kancelárie t. j. oddelenia vesmírnej politiky je zahrnutá bilaterálne spolupráca s ESA na politickej i formálnej úrovni, ako aj koordinácia vesmírnych politik a aktivít v rámci EÚ a vo vzťahu k OSN.

V roku 2024 došlo v SR k viacerým významným udalostiam v oblasti vesmírnych aktivít. V novembri 2024 NR SR **schválila zákon č. 378/2024 o regulácii vesmírnych aktivít** s účinnosťou od 1. februára 2025. V decembri vláda SR schválila **Vesmírnu stratégiu SR 2030⁺ - Vesmír ako motor rastu**. Účelom Vesmírnej stratégie SR 2030⁺ je poukázať na význam a strategickú dôležitosť vesmírnych aktivít v SR a načrtnúť vízie a ciele ich rozvoja.

Od 12. do 17. mája sa konal v Bratislave, i za aktívnej podpory zo strany MŠVVaM SR a zástupcov Vesmírnej kancelárie, svetový festival vedy, hudby a umenia, ktorý spája nositeľov Nobelových cien, astronautov a umelcov s cieľom otvárať najväčšie otázky našej doby s názvom STARMUS. 22. mája štátny tajomník MŠVVaM SR s vedúcou delegácie v ESA podpísali Chartu o nulovom vesmírnom odpade, tzv. Zero Debris Charter. SR tak upevnila svoj záväzok k dlhodobej udržateľnosti ľudských aktivít na obežnej dráhe Zeme. Charta nulového odpadu je celosvetovým úsilím o dosiahnutie neutrality vesmírneho odpadu po roku 2030. 30. mája SR podpísalo dohody Artemis počas ceremónie, ktorú usporiadala NASA v sídle

agentúry vo Washingtone. Slovensko sa tak stalo 42. krajinou, ktorá sa pripojila k medzinárodnému spoločenstvu v záväzku prieskumu vesmíru.

9. júla 2024 bola na obežnú dráhu vynesená **štvrtá slovenská družica GRBBeta** uvádzacím letom rakety ARIANE 6 Európskej vesmírnej agentúry. **GRBBeta**, ktorá je priamym nástupcom GRBAlpha, priekopníckeho CubeSat-u, ktorý úspešne zaznamenal gama záblesky z hlbokého vesmíru. GRBBeta je družica typu CubeSat o veľkosti 2U a vznikla za finančnej podpory MŠVVaM SR. Nositeľom projektu je Technická univerzita v Košiciach, Letecká fakulta a na projekte spolupracujú partneri z rôznych zahraničných inštitúcií. Okrem vedeckých experimentov, na ktorej sa podieľali kolegovia z Konkolyho observatória v Maďarsku, Univerzity Hiroshima v Japonsku, Masarykovej univerzity a Univerzity v Toronte, má i pre rádioamatérov digitálny prevádzkač a rádioamatéri si tak môžu posielat' správy prostredníctvom slovenskej družice.

ZSVTS spoločne s MŠVVaM SR, SARIO a Slovenským leteckým zväzom generála M.R. Štefánika organizoval 10. októbra 2024 v Bratislave **medzinárodnú konferenciu Štefánik** venovanú 25. výročiu letu prvého slovenského kozmonauta do vesmíru.

V rámci podpory vesmírnych aktivít bola zabezpečená účasť akademického sektora na **Medzinárodnom astronautickom kongrese**, ktorý organizovala Medzinárodná astronautická federácia v dňoch od 14. do 18. októbra 2024 v Miláne. Zástupca politickej zložky Vesmírnej kancelárie MŠVVM sa zúčastnil high-level stretnutia signatárskych krajín dohôd Artemis.

Výkonná časť vesmírnej agendy smerom k firmám, predovšetkým z pohľadu rozvoja priemyslu a výskumno-vývojových kapacít, bola poskytnutím finančných prostriedkov MŠVVaM SR a delegovaním relevantných implementačných aktivít presunutá zmluvnou formou na Slovenskú agentúru pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO), čím priemyselná zložka (tzv. Industry Branch) v agentúre SARIO pokračuje v svojej činnosti aj v rokoch 2024-2026.

V roku 2024 sa v rámci rozvoja medzinárodnej spolupráce vo vesmírnom sektore uskutočnilo množstvo zahraničných vystúpení a stretnutí s medzinárodnými partnermi, ktoré priniesli konkrétne príležitosti na spoluprácu a prepojenie so zahraničím. Slovensko prostredníctvom týchto aktivít posilnilo svoju pozíciu, pričom vďaka Vesmírnej kancelárii výrazne zviditeľnilo svoj vesmírny sektor na medzinárodnej úrovni.

V roku 2024 boli rozvíjané i aktivity v regiónoch prostredníctvom systematického budovania **regionálnych vesmírnych klastrov** v Košiciach a Žiline. Vyústením spolupráce v košickom regióne bolo aj iniciovanie vzniku Východoslovenského vesmírneho klastra na pôde UVP Technicom spolu s lokálnymi zástupcami ekosystému (Deutsche Telekom, SAV, TUKE/UPV Technicom, UPJŠ). Výsledkom tejto systematickej práce bolo oficiálne založenie Východoslovenského vesmírneho klastra, ktorý bol registrovaný na Ministerstve vnútra SR v decembri 2024.

Na národnej úrovni je za rok 2024 dôležité spomenúť, že sa podarilo v rámci aktivít vesmírnej kancelárie rozšíriť povedomie o možnostiach ponúkaných vo vesmírnom sektore – vzrástol počet zúčastnených výskumno-vývojových inštitúcií, predstaviteľov verejnej sféry a firiem.

Slovenská republika sa aj v roku 2024 prostredníctvom Vesmírnej kancelárie aktívne zapájala do vesmírnych politík a aktivít v medzinárodnom prostredí predovšetkým na nasledovných troch úrovniach:

V rámci Výboru COPUOS sa v roku 2024 uskutočnilo 61. zasadnutie Vedecko-technického podvýboru v dňoch 29. januára - 9. februára 2024. 63. zasadnutie Právneho podvýboru COPUOS sa uskutočnilo v dňoch 15. - 26. apríla 2024 a 67. zasadnutie Výboru COPUOS v dňoch 19.- 28. júna 2024.

Od 58. zasadnutia STSC je SR spolupredkladateľom a podporovateľom iniciatívy na podporu ochrany Tmavej a tichej oblohy pre vedu a spoločnosť (Dark and Quiet Skies for Science and Society). Medzi členskými štátmi COPUOS panuje presvedčenie, že astronomické pozorovania sú pre optickú a rádioastronómiu podstatným aspektom. Dôležitou témou, ktorá sa rieši v rámci STSC, je, okrem iného, problematika vesmírneho odpadu, ktorej sa aktívne venuje aj SR.

Európska únia

V roku 2024 sa uskutočnili dve zasadnutia Rady ministrov EÚ zodpovedných za vesmírnu politiku. Diskutovalo sa na nich najmä o otázkach súvisiacich s posilnením konkurencieschopnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírneho sektora. Vesmírny sektor významnou mierou už teraz prispieva k hospodárskemu rastu EÚ a plneniu hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a bezpečnostných cieľov. V roku 2024 sa Slovenská republika aktívne zúčastňovala na prerokovávaní a schvaľovaní dôležitých dokumentov na úrovni Rady EÚ a Komisie týkajúcich sa **posilňovania európskych kompetencií** s cieľom zabezpečiť konkurencieschopnosť, vedúce postavenie EÚ a jej nezávislosť na globálnej scéne. Členské štáty EÚ, vrátane Slovenska, sa zhodli na tom, že je potrebné **znižit' závislosť na neeurópskych technológiách**, chrániť svoje záujmy a posilniť svoju schopnosť konať nezávisle a efektívne v globálnom vesmírnom sektore.

Slovensko tiež podporilo dokument Rady EÚ týkajúci sa **strednodobého hodnotenia Vesmírneho programu EÚ**, v ktorom bol zhodnotený pokrok dosiahnutý pri vykonávaní Vesmírneho programu EÚ a Agentúry EÚ pre Vesmírny program (EUSPA). V dokumente sa zdôraznil problém prístupu EÚ do vesmíru. Zároveň sa vyzýva na prijatie opatrení proti rastúcim hrozbám pre bezpečnosť a odolnosť Vesmírneho programu EÚ, ako aj na zníženie závislosti a posilnenie autonómie.

Slovensko sa zapojilo do diskusie o **budúcnosti vesmírnej politiky EÚ**. Prezentovalo názor, že pozitívne vníma rozvoj vesmírnych komponentov EÚ pri zachovaní ich civilného charakteru s cieľom podporovať mier a stabilitu. Mali by sme sa snažiť byť lídrom pri stanovovaní noriem pre zodpovedné využívanie vesmíru v súlade s iniciatívami OSN o zodpovednom správaní sa vo vesmíre. Pri riešení rastúcich bezpečnostných výziev v Európe podporujeme posilnenie našej technologickej suverenity nad kritickými vesmírnymi technológiami a musíme zaistiť odolnosť a bezpečnosť našich vesmírnych systémov.

Európska vesmírna agentúra (ESA)

Európska vesmírna agentúra (ESA) je medzinárodná medzivládna organizácia pre výskum vesmíru a rozvoj vesmírnych technológií, ktorá vznikla v roku 1975. Zámerom spolupráce SR s ESA je pokračujúca podpora budovania slovenskej vesmírnej infraštruktúry (prepojenej na priemysel) a príprava na zapájanie SR do európskych dodávateľských reťazcov. Od 13. októbra 2022 je Slovensko pridruženým členom ESA. Pridružené členstvo bolo uzavreté na obdobie 7 rokov a nahradilo obdobie spolupráce v rámci programu PECS (Plán pre európske spolupracujúce štáty), ktoré prebiehalo na Slovensku od roku 2016. Pridružené členstvo umožňuje slovenským subjektom zúčastňovať sa vybraných voliteľných programoch ESA, ktoré si Slovenská republika zvolila na základe preukázaných kapacít a spôsobilostí v daných oblastiach. Tento výber prebehol počas zasadnutia Rady ESA na ministerskej úrovni na konci roku 2022. Jedná sa o:

- Program GSTP (*General Support Technology Programme*), ktorý je programom všeobecnej technickej podpory pre rozvoj konkrétnych produktov a služieb.
- Programy S2P (*Space Safety Programme*) - program vesmírnej bezpečnosti.
- Program EOP (*Earth Observation Programme*), ktorý je programom pozorovania Zeme.
- Program komercializácie – s úmyslom založenia ESA Business Incubation Centre (ESA BIC) na Slovensku.

V rámci pridruženého členstva SR v Európskej vesmírnej agentúre je okrem účasti na voliteľných programoch ESA možné hlásiť sa do výziev v schéme „RPA“ – Requesting Party Activities. RPA je otvorenou výzvou na predkladanie projektových návrhov agentúre ESA. Výzvy RPA sú otvorené iba pre slovenské entity, kde majú možnosť zlepšovať svoje zručnosti vo vybraných oblastiach a tiež začínať skúmať nové oblasti za podpory ESA a to formou vlastného projektového návrhu i výberu témy. V roku 2024 bola otvorená **druhá RPA výzva**. Do výzvy sa prihlásilo 25 slovenských účastníkov. Z týchto žiadostí bolo na financovanie odporučených a zakontrahovaných 8 projektových návrhov slovenských subjektov. Zakontrahované projekty sú zamerané najmä na tieto oblasti: letové aktivity a výskumné a prípravné aktivity.

V júni 2024 sa uskutočnilo Výročné hodnotenie implementácie PECS a RPA projektov (tzv. Annual Review) z minulých výziev a tiež Workshop k projektovému manažmentu vedený expertmi z ESA. V novembri 2024 sa uskutočnil briefing k podmienkam a kritériám vtedy pripravovanej tretej RPA výzvy, ktorého sa zúčastnili tiež zástupcovia voliteľných programov ESA (Program EOP, Program GSTP, OSIP). Zároveň sa 27. novembra 2024 uskutočnilo školenie Developing a Business Case for Space vedené expertami z ESA.

V roku 2024 bola taktiež pravidelne aktualizovaná stránka zameraná na vesmírnu politiku v SR [Slovak Space Portal | Slovenský kozmický portál](#), ktorú prevádzkuje Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR a tiež [Slovak Space Office - Slovak Space Industry](#), ktorú prevádzkuje SARIO.

Tabuľka 45 Finančný príspevok SR do ESA v rokoch 2016-2024 (mil. EUR)

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
1,34	1,35	1,36	1,40	1,40	5,47	4,5	4,5	4,5	25,72

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2025

3.4.3. Zapojenie SR do Európskych a medzinárodných iniciatív

Činnosť SR v OECD v rámci výboru CSTP

SR je etablovaným členom Organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD) so sídlom v Paríži od roku 2000. MŠVVaM SR háji záujmy SR v oblasti vedy a výskumu vo výbore CSTP – Committee for Scientific and Technological Policy a v jednotlivých pracovných skupinách CSTP.

CSTP je zodpovedné za podporu spolupráce medzi členskými krajinami OECD a podľa potreby aj s partnermi v oblasti politiky vedy, techniky a inovácií s cieľom prispieť k dosiahnutiu hospodárskych, sociálnych a vedeckých cieľov, vrátane rastu a vytvárania pracovných miest, trvalo udržateľného rozvoja, zlepšenia blahobytu občanov a posúvania hraníc vedomostí. Osobitnú pozornosť venuje integrácii vedeckej, technologickej a inovačnej politiky s ostatnými aspektmi vládnej politiky, ktorá má čoraz väčší význam pri rozvoji čoraz globalizovanejších ekonomík.

V roku 2024 bol organizované zasadnutie na úrovni ministrov, kde sa zástupcovia na vysokej úrovni v oblasti vedy a techniky, z viac ako 50 krajín a medzinárodných organizácií, pripojili k ministerskej deklarácii, ktorá zdôrazňuje potrebu transformačných politík v oblasti vedy, techniky a inovácií, ktoré podporujú udržateľnosť a inklúziu. Zástupcovia krajín tiež privítali nový rámec OECD pre anticipatívne riadenie vznikajúcich technológií, ktorý podporuje zodpovedné inovácie s cieľom pomôcť realizovať transformačný potenciál vznikajúcich technológií a zároveň riadiť potenciálne riziká.

V roku 2024 sa činnosť predmetného výboru naďalej zamerala najmä na skúmanie technologického pokroku, trendov ovplyvňujúcich jeho vývoj a vybranými oblasťami, ktoré majú vplyv na budúce ľudské skúsenosti. Cieľom je podporiť posilnenie zodpovedného a na práva orientovaného vývoja a zavádzania technológií, podporiť využitie technológií, ktoré budú mať vplyv na budovanie odolných spoločností a prinesú lepšie riešenia klimatických problémov, ako aj podporiť tvorbu predvídavých a kooperatívnych prístupov a politík, ktoré pomôžu prekonávať digitálne a technologické rozdiely.

V roku 2024 Sekretariát predložil návrhy pre vydanie prieskumu STIP v roku 2025, ktorý je naplánovaný na obdobie od februára do apríla 2025. Návrhy zahŕňali možnosti zjednodušenia prieskumu STIP a pilotné testovanie nástroja na predvypĺňanie. Na vyplnenie prieskumu budú oslovené všetky členské krajiny OECD.

Výbor sa pravidelne a každoročne zaoberá všetkými oblasťami spolupráce - vrátane iniciatív založených na koordinácii rôznych zodpovedných ministerstiev a národných agentúr, s kompetenciou v rôznych oblastiach, ako je okrem iného výskum, inovácie, vzdelávanie, priemysel, životné prostredie, práca, financie, alebo rozpočet.

Účasť SR v Stratégii EÚ pre Dunajský región

Úspešným príkladom participácie SR v cezhraničnej spolupráci je jej zapojenie do Stratégie EÚ pre Dunajský región. MŠVVaM SR na základe uznesenia vlády SR č. 452/2012 z 5. septembra 2012 koordinuje aktivity v rámci Prioritnej oblasti 7 – Vedomostná spoločnosť

v spolupráci s Univerzitou v Belehrade. Koordinácia Prioritnej oblasti je zameraná na podporu regionálnej spolupráce v oblastiach vedy, výskumu a inovácií, zvyšovanie participácie v európskych programoch výskumu a vývoja, podporu mladých výskumníkov a vedcov, prepájanie vzdelávania a vedy s praxou. Súčasnými aktuálnymi témami v Dunajskom regióne sú tiež bezpečnosť vo vede a vedecká diplomacia.

V sledovanom období bola koordinácia aktivít realizovaná prostredníctvom projektu PA 07 Knowledge Society (EUSDR PA 07), ktorý je koordinovaný Centrom vedecko-technických informácií SR v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a mládeže SR a partnerskou Univerzitou v Belehrade. V tomto období rokov 2023 - 2028 sa projekt zameriava na tieto oblasti:

- zefektívnenie koordinácie PO7
- podpora PO7 – aktívne zapojenie a spolupráca s členmi riadiacej skupiny a ďalšími zainteresovanými stranami pri implementácii EUSDR
- posilňovanie rozvoja politiky a politických iniciatív, príprava analýz a relevantných štúdií, ktoré prispievajú k budovaniu kapacít vo vysokoškolskom vzdelávaní, výskume a inováciách v dunajskom regióne ako aj zvyšujúca sa účasť krajín dunajského regiónu v projektoch a programoch EÚ,
- komunikácia, zvýšenie viditeľnosti a šírenia výsledkov PO7, ako aj kapitalizačné aktivity presahujúce dunajský región.

Partneri projektu sa prostredníctvom budovania kapacít a sietí snažia podporiť výmenu poznatkov a skúseností. Získané poznatky sa ďalej snažia prenášať do odporúčaní pre tvorcov politik. Kľúčovými aktérmi sú tu zástupcovia rôznych sektorov – súkromného, verejného, akademického, medzivládneho.

Implementácia projektu EUSDR PA07 prebieha v období od 1. januára 2023 do 31. decembra 2028 s celkovým rozpočtom vo výške 750 000 EUR (pričom rozpočet slovenských partnerov v rámci projektu tvorí 450 000 EUR).

Iniciatíva čipy pre Európu, Spoločný podnik CHIPS JU

V roku 2023 vstúpilo do platnosti Nariadenie Rady (EÚ) č. 2023/1781 z 13. septembra 2023, ktorým sa zriaďuje rámec opatrení na posilnenie európskeho ekosystému polovodičov – akt o čipoch. Zámerom tohto nariadenia je zriadiť rámec na zvýšenie odolnosti Únie v oblasti polovodičových technológií, ktorým sa budú stimulovať investície, posilňovať kapacity dodávateľského reťazca polovodičov v Únii a ktorým sa zintenzívni spolupráca medzi členskými štátmi a Komisiou.

Na spolufinancovanie projektov úspešných v medzinárodných výzvach organizovaných spoločným podnikom sú alokované finančné prostriedky v celkovej výške 800 000 EUR ročne. MŠVVaM SR ako zodpovedný útvar poskytuje finančnú podporu malým a stredným podnikom úspešným vo výzvach vyhlasovaných každoročne spoločným podnikom CHIPS JU.

V roku 2024 bolo financovaných celkovo 6 projektov, ktoré uspeli v medzinárodných výzvach v minulých rokoch. Sumárne tak boli projektové aktivity podporené dotáciou zo

štátneho rozpočtu celkovej výške 338 507 EUR. Z tohto počtu bol jeden projekt pôvodného Spoločného podniku ECSEL JU, ktorý bol v roku 2024 ukončený a 3 novo podporené projekty.

Ako reakcia na dlhodobé aktivity CHIPS JU vzniklo Slovenské centrum pre polovodiče, z. z. p. o., ktorého zakladajúcimi členmi okrem MŠVVaM SR sú: MH SR, STU BA, Elektrotechnický ústav SAV, v. v. i. (ELÚ SAV) a Zväz elektrotechnického priemyslu SR (ZEP). Cieľom Slovenského centra pre polovodiče je budovať a udržiavať ekonomicky funkčný a konkurencieschopný ekosystém v oblasti polovodičov v Európe. Ciele SK CHIPS definované pre rok 2025 sú zamerané najmä na zahájenie implementácie Kompetenčného centra BETeC2, vypracovanie marketingovej a finančnej stratégie vrátane akčných plánov, vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti k zriadeniu infraštruktúry pre výskum a vývoj, podporu slovenských subjektov v príprave a predkladaní projektov z výziev CHIPS JU, zapojenie združenia do výziev, budovanie značky vytvorenie administratívnych, projektových a marketingových tímov Združenia.

Združenie sa zapojilo do výzvy organizovanej CHIPS JU na vytvorenie kompetenčných centier v členských štátoch pričom podávaný projekt Kompetenčného centra BETeC2 sa umiestnil ako najlepšie hodnotený spomedzi všetkých projektov v rámci výziev Kompetenčných centier CHIPS JU.

Za účelom podpory slovenských subjektov v príprave a predkladaní projektov v rámci výziev organizovaných CHIPS JU a zapájania sa združenia do dostupných výziev v roku 2024 podporilo MŠVVaM SR združenie sumou 285 000 EUR.

Európska iniciatíva EUREKA

EUREKA je európska iniciatíva zameraná na podporu projektov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť európskeho priemyslu vo svetovom meradle. Iniciatíva vznikla v roku 1985, je otvorená pre všetky tematické oblasti a je zameraná na trh. Účastníkmi v projektoch sú najmä malé a stredné podniky v spolupráci s univerzitami a výskumnými centrami. Minimálny počet účastníkov projektu tvoria dva subjekty z dvoch rôznych členských štátov EUREKA, pričom jednotlivé členské štáty majú odlišné kritériá a postupy na podporu projektov. Vláda SR na svojom rokovaní schválila plné členstvo SR v európskej iniciatíve EUREKA dňa 13. septembra 2000, na základe čoho bola Slovenská republika dňa 28. júna 2001 na 19. ministerskej konferencii EUREKA v Madride prijatá za riadneho člena EUREKA. MŠVVaM SR financuje slovenské malé a stredné podniky, univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré sú členmi medzinárodných konzorcií s celkovou výškou podpory na jeden projekt do 150 000 EUR.

V rámci svojich rozpočtových limitov v roku 2024 MŠVVaM SR bolo spolufinancovaných šesť projektov iniciatívy EUREKA v celkovej výške 291 554 EUR.

Program Eurostars 2 a Európske partnerstvo pre inovatívne malé a stredné podniky (Innovative SME's)

Program Eurostars 2 bol zriadený Rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 553/2014 (EÚ) z 15. mája 2014 o účasti Únie na programe, výskumu a vývoja

uskutočňovanom spoločne niektorými členskými štátmi. Je zameraný na podporu malých a stredných podnikov vykonávajúcich výskum a vývoj na obdobie 2014 – 2020. SR sa stala členom programu podpisom bilaterálnej dohody medzi MŠVVaM SR a sekretariátom EUREKA so sídlom v Bruseli dňa 19. mája 2016. Minimálny počet účastníkov medzinárodného konzorcia tvoria dva subjekty z dvoch rôznych členských krajín programu. Závazok MŠVVaM SR daný Európskej Komisii (EK) pre tento program je 500 000 EUR ročne. V súčasnosti je program v dobehovej fáze a jeho priamym nástupcom je Európske partnerstvo pre inovatívne malé a stredné podniky (Innovative SME's).

Innovative SME's pokrýva špecifický priestor, ktorý iné intervencie EÚ, národné a regionálne intervencie neriešia - spoluprácu 2 alebo viacerých medzinárodných partnerov, pričom najmenej jedného MSP v oblasti výskumu a inovácií, ktorý je lídrom projektového tímu. Uvedená iniciatíva má pomôcť inovatívnym MSP rásť a stať sa súčasťou globálnych hodnotových reťazcov a nových trhov. Cieľom je dosiahnutie podpory inovatívnych MSP pri vývoji výrobkov, procesov a služieb prostredníctvom financovania cezhraničných projektov spolupráce a výskumu a inovácií vedených trhom a poskytovania sprievodných opatrení.

Eurostars 3 je ťažiskovou grantovou schémou partnerstva a zároveň je najväčším programom financovania v európskom inovačnom prostredí pre medzinárodnú výskumnú a inovačnú spoluprácu malých a stredných podnikov, realizovaný v partnerstve 36 krajín. Svojím zameraním a nastaveniami program vychádza z predchádzajúceho programu Eurostars 2 s dôrazom na posilnenie pomoci MSP pri príprave kvalitných projektov, zavedení inovácií do podnikovej praxe a pod.

MŠVVaM SR poskytuje finančnú podporu slovenským účastníkom, ktorí sú členmi alebo koordinátormi medzinárodných konzorcií úspešných v každoročne vyhlasovaných výzvach. Výška príspevku na celé trvanie projektu je 450 000 EUR, pričom trvanie projektu je stanovené maximálne na 36 mesiacov. MŠVVaM SR v roku 2024 financovalo v rámci programu Eurostars 2 jeden projekt dotáciou zo štátneho rozpočtu v celkovej výške 34 458 EUR, jedná sa o posledné financovanie tohto programu. V rámci programu Eurostars 3 boli podporené tri úspešné projekty vo výške 572 600 EUR a ďalšie sú v prípravnej fáze.

3.4.4. Zapojenie SR do siete výskumných infraštruktúr ESFRI

V súvislosti s budovaním spoločného Európskeho výskumného priestoru (ERA) pristúpila Európska komisia k zjednocovaniu nastavení v oblasti budovania a prevádzky výskumných infraštruktúr v jednotlivých členských štátoch EÚ. Pod pojmom výskumná infraštruktúra rozumieme v tomto prípade komplexný súbor hmotných a nehmotných prvkov – strojov a zariadení, laboratórneho vybavenia, technológií, know-how, ako aj personálnych a inštitucionálnych kapacít, ktoré spoločným pôsobením umožňujú realizovať výskum v určitej vednej oblasti. Ide teda o výskumné inštitúcie, univerzity, resp. ich jednotlivé pracoviská, ako aj o systematické previazanie viacerých takýchto pracovísk, vrátane možnosti previazania aj so subjektmi podnikateľského sektora.

S cieľom podporiť dosahovanie synergického efektu Európska komisia podporuje cielenú spoluprácu a sieťovanie výskumných infraštruktúr z jednotlivých krajín takým spôsobom, aby sa vzájomne dopĺňali pri realizácii výskumných aktivít a následne zdieľali dosiahnuté výsledky a výstupy medzi sebou na princípoch otvorenej vedy. Vznikajú tak

paneurópske výskumné infraštruktúry, v rámci ktorých sa odstraňuje potreba duplicitnej realizácie niektorých výskumných aktivít, potreba duplicitného vlastníctva niektorých zložitých prístrojových a technologických vstupov a taktiež sa eliminuje fragmentácia finančných prostriedkov – vzájomná spolupráca a úspory z rozsahu realizovaných činností umožňujú z hľadiska alokácie finančných prostriedkov dosahovať oveľa ambicióznejšie ciele, než by bolo vo finančných možnostiach ktorejkoľvek zúčastnenej krajiny samotnej.

V rámci prioritizácie aktivít realizovaných v rámci Európskeho výskumného priestoru zriadila Európska komisia tzv. Európske strategické fórum pre výskumné infraštruktúry – ESFRI. V rámci ESFRI dochádza k tematickej prioritizácii oblastí, v ktorých je prednostne podporované budovanie a rozvoj výskumných infraštruktúr dosahujúcich excelentné výsledky a výstupy. Jednotlivé prioritné oblasti, ako aj konkrétne podporované infraštruktúry sú zachytené v ESFRI Roadmap, ktorá je zostavovaná v pravidelných intervaloch strategickými pracovnými skupinami ESFRI fóra ako najvyššieho riadiaceho orgánu ESFRI. Aktuálne je v platnosti ESFRI Roadmap 2021, no prebiehajú prípravy pre novú ESFRI Roadmap 2026. V porovnaní s predošlou Roadmap z roku 2018, ESFRI Roadmap 2021 identifikovala 4 infraštruktúrne projekty, ktoré dosiahli fázu prevádzky a boli preklasifikované ako ESFRI infraštruktúry (Landmarks). Zároveň identifikovala 11 nových projektov, ktoré boli vybrané pre ich strategický potenciál a dopad pre posilnenie európskeho výskumu. Po týchto zmenách obsahuje ESFRI Roadmap 2021:

- a) zoznam 41 existujúcich ESFRI infraštruktúr (tzv. ESFRI Landmarks), ktoré už fungujú a poskytujú svoje služby v prospech rozvoja Európy;
- b) zoznam 22 infraštruktúrnych projektov; z toho 11 nových.

ESFRI infraštruktúry (landmarks) sú výskumné infraštruktúry, ktoré boli vybudované alebo dosiahli pokročilú implementačnú fázu v rámci Roadmap a ktoré predstavujú hlavné prvky konkurencieschopnosti Európskeho výskumného priestoru (ERA). ESFRI fórum začalo v roku 2023 prípravnú fázu novej ESFRI Roadmap, ktorá by mala byť publikovaná v roku 2026 a taktiež vydalo separátny dokument ESFRI Landscape Analysis, ktorý bol publikovaný v roku 2024. Tento dokument bol doposiaľ súčasťou ESFRI Roadmap, no vzhľadom na obsiahlu problematiku sa táto časť odčlenila z ESFRI Roadmap a fórum vytvorilo samostatný dokument. V roku 2024 bola SR riadnym členom v štrnástich ESFRI infraštruktúrach, bola členom v štyroch ESFRI projektoch a v dvoch ESFRI infraštruktúrach bola perspektívnym členom. Stav účasti SR v ESFRI infraštruktúrach v roku 2024 je zhrnutý v tabuľke 75.

Projekty ESFRI sú výskumné infraštruktúry v prípravnej fáze, ktoré boli vybrané pre ich vedeckú excelentnosť a pre ich zrelosť, ktorá oprávňuje očakávať, že projekt vstúpi do implementačnej fázy v priebehu desiatich rokov.

SR je od roku 2024 členom v štyroch ESFRI projektoch a perspektívnym členom v dvoch ESFRI projektoch. Stav účasti SR v ESFRI projektoch v roku 2024 je zhrnutý v tabuľke 76.

Tabuľka 75 Stav účasti SR v ESFRI infraštruktúrach v roku 2024

ESFRI infraštruktúry	Stav účasti SR
Energia	
V tejto oblasti SR nemá zastúpenie.	
Životné prostredie	
V tejto oblasti SR nemá zastúpenie	
Zdravie a potraviny	
ECRIN ERIC – European Clinical Research Infrastructure Network	Člen
ELIXIR – A distributed infrastructure for life-science data	Člen
BBMRI ERIC – Biobanking and BioMolecular Resources Research Infrastructure	Člen
EATRIS ERIC – European Advanced	Člen
INSTRUCT ERIC - Integrated Structural Biology Infrastructure	Člen
Fyzikálne vedy a technika	
European XFEL – European X-Ray Free-Electron Laser Facility	Člen
HL-LHC – High-Luminosity Large Hadron Collider	Člen
ILL – Institut Max von Laue - Paul Langevin	Člen
Sociálne vedy a kultúrna inovácia	
CESSDA ERIC – Consortium of European Social Science Data Archives	Člen
CLARIN ERIC – Common Language Resources and Technology Infrastructure	Člen
DARIAH ERIC – Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities	Člen
ESS ERIC – European Social Survey	Člen
EHRI ERIC – European Holocaust Research Infrastructure	Člen
e-infraštruktúry	
PRACE – Partnership for Advanced Computing in Europe	Člen

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2025.

Tabuľka 76 Stav účasti SR v ESFRI projektoch v roku 2024

ESFRI projekty	Stav účasti SR
Energia	
V tejto oblasti SR nemá zastúpenie.	
Životné prostredie	
DiSSCo – Distributed System of Scientific Collections	Perspektívny člen
eLTER – Long-Term Ecosystem Research in Europe	Perspektívny člen
EIRENE – Research infrastructure for Environmental Exposure Assessment in Europe	Člen
Zdravie a potraviny	
V tejto oblasti SR nemá zastúpenie	
Fyzikálne vedy a technika	
EST – European Solar Telescope	Člen
KM3NeT – KM3 Neutrino Telescope 2.0	Člen
Sociálne vedy a kultúrna inovácia	
MEDem - Monitoring Electoral Democracy	Člen
e-infraštruktúry	
V tejto oblasti SR nemá zastúpenie.	

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2025.

3.4.5. Európska organizácia pre jadrový výskum – CERN

CERN – Európska organizácia pre jadrový výskum so sídlom v Ženeve je najvýznamnejšia medzinárodná vládna organizácia v oblasti výskumu elementárnych častíc a štruktúry hmoty a predstavuje svetovú špičku v tejto oblasti. Bola založená v roku 1954 a v súčasnosti združuje 25 členských krajín. Dohoda o zriadení Európskej organizácie pre jadrový výskum CERN bola podpísaná 1. júla 1953 v Paríži, do platnosti vstúpila 29. septembra 1954 a má charakter medzinárodnej zmluvy. Slovenská republika pristúpila k dohode 1. júla 1993 a stala sa členským štátom CERN-u. Slovenská republika má v tejto organizácii vysoké renomé. Členstvo Slovenska v CERN-e je významným potvrdením kvality nášho výskumu, úrovne našich vedcov a pracovníkov v oblasti fyziky vysokých energií.

Príkladom úspešnej spolupráce v medzinárodnej organizácii je zapojenie SR na projektoch CERN-u. Najväčšie experimenty sú experiment ATLAS a experiment ALICE. Experiment ALICE je zameraný na zrážky jadier s jadrami, v ktorých sa študujú hlavne nové stavy hmoty ako kvarkovo-gluónová plazma a experiment ATLAS na štúdium protón - protónových interakcií. Slovenskí fyzici na experimente ATLAS sa svojou prácou výrazne podieľali na významnom objave Higgsovho bozónu, častice predpovedanej Štandardným modelom elementárnych častíc, a na preskúmaní jeho základných vlastností. V roku 2013 bola udelená za tento objav Nobelova cena za fyziku. Okrem toho sa slovenské tímy podieľajú na experimentoch mimo LHC – na zariadeniach ISOLDE a NA62.

Medzi slovenské pracoviská, ktoré sú zapojené do spolupráce na experimentoch CERN, patria Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave, Ústav experimentálnej fyziky SAV, v. v. i. v Košiciach, Fyzikálny ústav SAV, v. v. i. v Bratislave, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Žilinská univerzita v Žiline a Technická univerzita v Košiciach.

V roku 2024 slovenskí fyzici participovali na oboch experimentoch na komplexe LHC (veľký hadrónový urýchľovač) ATLAS aj ALICE. Okrem toho sa slovenské tímy podieľali na experimentoch na zariadení ISOLDE a NA62.

Rada CERN-u začala v roku 2024 proces aktualizácie Európskej stratégie časticovej fyziky, ktorý má definovať budúci veľký projekt v tejto oblasti. Do tohoto procesu sa aktívne zapojili aj slovenské skupiny pracujúce na projektoch v CERN-e.

V roku 2024 bolo publikovaných vyše 200 odborných článkov v impaktovaných časopisoch a počet citácií presiahol 1500. V časopise Nature bol publikovaný článok kolaborácie ATLAS (iba druhý článok v tomto prestížnom časopise za celú históriu kolaborácie ATLAS) o meraní kvantového previazania systému top-antitop kvarkov. Na tejto analýze a príprave článku sa výrazným spôsobom podieľala skupina Ústavu experimentálnej fyziky SAV, v. v. i. v Košiciach.

Slovenskí vedci sa zúčastnili na vyše 15 vystúpeniach na konferenciách, pričom v rámci kolaborácií prispeli do ďalších 100 vystúpení. V rámci popularizácie zorganizovali podujatie Masterclasses (v Bratislave, Žiline, Košiciach, Prešove), projekt Cascades, prezentácie o časticovej fyzike pre študentov a popularizačné prednášky pre verejnosť a študentov

V rámci osláv 70. výročia založenia CERN-u, ktoré sa uskutočnili na jeseň 2024, sa slávnostného ceremoniálu v Ženeve zúčastnili najvyšší predstavitelia členských a pridružených štátov a delegáti medzinárodných organizácií. Slovensko v CERN-e zastupovali prezident SR,

minister a štátny tajomník MŠVVaM SR. Témou, ktorá počas návštevy rezonovala, bola politická podpora pre plánovaný projekt nového urýchľovača „Future Circular Collider“ (FCC). Pri tejto významnej príležitosti, osláv 70. výročia založenia CERN-u, zorganizovala v júni 2024 slovenská komunita fyzikov vysokých energií za finančnej podpory MŠVVaM SR výstavno-prednáškové podujatie s názvom 70 rokov CERN-u - Inšpirácia pre budúcnosť, ktorá bola určená stredným školám a verejnosti.

3.5 Popularizácia vedy a techniky

Nevyhnutnou súčasťou podpory výskumu a vývoja je propagácia výsledkov VaV na Slovensku a v zahraničí, podpora záujmu mladých ľudí o štúdium prírodovedných a technických odborov, ako aj podpora vedeckých pracovníkov v oblasti popularizácie VaV. Úlohou popularizácie VaV je v podmienkach SR poverené Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti (ďalej len „NCP VaT“) pri Centre vedecko-technických informácií SR (ďalej len „CVTI SR“).

Činnosť NCP VaT je zameraná na zlepšenie vnímania postavenia VaV spoločnosťou, dobudovanie informačnej bázy zabezpečenia popularizácie VaV a prevádzkovanie Centrálného informačného portálu pre výskum, vývoj a inovácie (ďalej len „CIP VVI“) MŠVVaM SR v rámci CVTI SR. NCP VaT taktiež spravuje a naplňa webové stránky a sociálne siete popularizujúce VaT a zabezpečuje vydávanie elektronických a tlačených periodík a publikácií o VaV. Koordinuje popularizačné aktivity na Slovensku, intenzívne spolupracuje s výskumnými inštitúciami (Slovenská akadémia vied, vysoké školy), s neziskovými organizáciami zaoberajúcimi sa danou oblasťou a s viacerými médiami. Zabezpečuje tiež správu a napĺňanie popularizačných webových stránok a portálov určených pre širokú verejnosť (napr.: www.vedanadosah.sk, www.tyzdenvedy.sk, www.quark.sk a pod.).

Prvoradými výstupmi NCP VaT sú realizácie popularizačných projektov v oblasti prezentácie výsledkov VaV pre mladých ľudí – žiakov stredných škôl, študentov vysokých škôl, doktorandov, ale i skúsených vedeckých pracovníkov, ako aj pre predstaviteľov médií, podnikateľov, odbornú i širokú verejnosť. Svoje poslanie plní najmä realizáciou nasledovných úloh a činností:

- popularizáciou VaV medzi verejnosťou a poskytovaním aktuálnych informácií o výsledkoch VaV prostredníctvom rôznych komunikačných kanálov,
- organizačným zabezpečovaním popularizácie VaV vo všeobecnom význame v médiách a prinášaním aktuálnych informácií o prínosoch výsledkov VaV na portáli CIP VVI a ďalších popularizačných webových stránkach a sociálnych sieťach,
- každoročným spoluorganizovaním Týždňa vedy a techniky na Slovensku (ďalej len „TVT na Slovensku“), ktorého hlavným organizátorom je MŠVVaM SR,
- organizovaním a spoluorganizovaním hlavných podujatí a zastrešovaním všetkých sprievodných akcií v rámci TVT na Slovensku,
- spravovaním a obsahovým napĺňaním webovej stránky podujatia (www.tyzdenvedy.sk),

- organizovaním oceňovania Cena za vedu a techniku, ktoré sa každoročne udeľuje slovenským vedeckým osobnostiam
- spoluorganizovaním podujatia Vedec roka 2024
- sumárnym spracovávaním výsledkov VaV, ako aj ďalších problémov z oblasti VaT do podoby zrozumiteľnej všetkým vzdelanostným vrstvám a ich prezentáciou dostupnými komunikačnými kanálmi verejnosti,
- zabezpečovaním priameho kontaktu s odbornou a širokou verejnosťou formou konferencií, prednášok, seminárov, verejných diskusií, vedeckých kaviarní, stálych expozícií zameraných na vedné disciplíny technického, prírodovedného, ale aj spoločenskovedného a humanitného charakteru, ktoré umožnia verejnosti priamo reagovať na prezentácie výsledkov VaV,
- správou a obsahovým napĺňaním popularizačných webových stránok a sociálnych sietí,
- vydávaním tlačeneho periodika za účelom propagácie VaV na Slovensku (časopis Quark),
- vydávaním publikácií a brožúr venujúcich sa popularizácii VaV,
- zabezpečovaním expozícií o významných výsledkoch VaV v SR a ich prínosoch pre rozvoj Slovenska a o histórii VaV na Slovensku,
- správou a prevádzkou CIP VVI (www.vedatechnika.sk) a jeho informačného systému SK CRIS (www.skcris.sk) vrátane modulu na administráciu grantovej schémy Stimuly na podporu VaV,
- prevádzkou Zážitkového centra vedy Aurelium (ďalej len „ZCV Aurelium“),
- prevádzkou Múzea Školstva a pedagogiky v Bratislave a Múzea špeciálneho školstva v Levoči
- odbornými činnosťami realizovanými v rámci implementácie národných a dopytovo orientovaných projektov CVTI SR a ďalšími aktivitami popularizujúcimi VaV.

V rámci aktivít zameraných na podporu a komunikáciu výsledkov VaV pre odbornú verejnosť zabezpečovalo NCP VaT v roku 2024 najmä nasledovné činnosti:

- priebežné úpravy štruktúry CIP VVI s dôrazom na prezentáciu aktivít ústredných orgánov štátnej správy v oblasti podpory VaV;
- napĺňanie vybraných nepopularizačných rubriek CIP VVI (Veda v SR, Veda v EÚ, Stimuly pre VaV, Spolupráca SR s ESA, Financovanie, Výsledky projektov VaV, Vedecká literatúra a iné), publikovanie aktualít a tvorba nových rubriek podľa požiadaviek MŠVVaM SR;
- napĺňanie subsystému IS Výzvy na projekty v zmysle Výnosu Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 15. mája 2009 č. CD-2009-18616/1291-1:11 o podrobnostiach o štruktúre, postupe a lehotách na poskytovanie informácií a o podrobnostiach o prevádzkovaní informačného systému Ministerstva školstva Slovenskej republiky o VaV;

- napĺňanie subsystému IS Projekty v zmysle Výnosu Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 15. mája 2009 č. CD-2009-18616/1291-1:11 o podrobnostiach o štruktúre, postupe a lehotách na poskytovanie informácií a o podrobnostiach o prevádzkovaní informačného systému Ministerstva školstva Slovenskej republiky o VaV. Schvaľovanie používateľov, organizáciu zberu dát v súčinnosti s MŠVVaM SR, kontrolu vložených dát, technickú podporu používateľov a tvorbu výstupov podľa požiadaviek MŠVVaM SR;
- administrácia agendy a prevádzkovanie modulu Hodnotenie spôsobilosti vykonávať VaV;
- správu a prevádzku informačného systému o výskume, vývoji a inováciách SK CRIS;
- prevádzkovanie aplikácie Stimuly na podporu VaV v zmysle zákona 185/2009 Z. z. o stimuloch pre VaV;
- spracovanie agendy evidencie a vyhodnotenia projektovej činnosti VŠ za účelom prideľovania dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám.

NCP VaT realizuje v rámci svojej činnosti množstvo podujatí, podporuje komunikáciu vedeckých informácií a v rámci popularizácie VaV spolupracuje s mnohými zainteresovanými subjektmi. Jeho úlohou je zabezpečovať nielen aktivity popularizujúce VaV určené pre širokú a odbornú verejnosť, ale zároveň poskytovať a rozvíjať aj ďalšie činnosti súvisiace s podporou a komunikáciou výsledkov VaV.

3.5.1. Portály, webové stránky a sociálne siete popularizujúce VaT

NCP VaT zabezpečovalo v roku 2024 správu, aktualizáciu a obsahové napĺňanie portálov, webových stránok a sociálnych sietí zameraných na popularizáciu vedy a techniky, medzi ktoré patria www.vedatechnika.sk, www.tyzdenvedy.sk, www.quark.sk, www.skcris.sk, www.vedanadosah.sk, www.aurelium.sk a čiastočne www.cvtisr.sk. Naďalej taktiež zabezpečovalo správu, aktualizáciu a obsahové napĺňanie Facebook profilov „Zážitkové centrum vedy Aurelium“, „časopis Quark“ a „VEDA NA DOSAH“, ako aj YouTube kanálu „CVTI SR“. V rámci jednotlivých profilov bol v roku 2024 oproti predchádzajúcemu roku zaznamenaný nárast počtu odberateľov.

Počet FB odberateľov profilu „*Veda na dosah*“ vzrástol oproti decembru 2023 (26 217 odberateľov) na 26 997 odberateľov v decembri 2024. Počet odberateľov FB profilu „*Zážitkové centrum vedy Aurelium*“ vzrástol oproti decembru 2023 (5 721 odberateľov) na 5 935 odberateľov v decembri 2024. Počet odberateľov FB profilu „*Časopis Quark*“ vzrástol oproti decembru 2023 (5 219 odberateľov) na 5 520 odberateľov v decembri 2024. Instagram profil *veda_na_dosah* vzrástol oproti decembru 2023 (7 491 odberateľov) na 7 640 odberateľov v decembri 2024. Počet odberateľov YouTube kanálu CVTI SR vzrástol z 5 070 odberateľov (2023) na 5 120 ku koncu roka 2024.

NCP VaT podporovalo rôznymi popularizačnými aktivitami aj jednotlivé webové stránky zamerané na popularizáciu vedy a techniky. V roku 2024 bolo na webovej stránke TVT

21 420 návštev. Počet návštev v rámci webovej stránky časopisu Quark bol v danom roku 316 173 návštev.

Na popularizácii vedy a techniky sa okrem NCP VaT úzko podieľajú aj vysoké školy, SAV a neziskové organizácie, ktoré majú vo svojej náplni vedecko-výskumnú činnosť či inštitúcie, ktoré realizáciou rôznych aktivít propagujú výsledky svojej práce a motivujú rôzne cieľové skupiny k záujmu o vedu a techniku. NCP VaT má za cieľ postupne pokryť čo najväčšiu časť takýchto aktivít a propagačne ich podporiť. V rámci tohto cieľa v roku 2024 NCP VaT aj naďalej zabezpečovalo obsahové napĺňanie vedecko-popularizačného webu VEDA NA DOSAH (ďalej len „VND“) zameraného na popularizáciu vedy a techniky. Obsahová náplň popularizačného webu je zameraná na propagáciu podujatí, popularizáciu osobností slovenskej vedy, rozhovory, reportáže, zaujímavosti zo sveta vedy a techniky, prezentácie mládeže a pod. Mesačný prírastok všetkých typov foriem (články, podujatia, kvízy a pod.) je vyše 100 príspevkov. V roku 2024 bolo na portáli VND publikovaných 959 článkov a 272 podujatí. V období za celý rok 2024 mal portál VND 1 433 384 návštev a bolo zobrazených 1 805 899 stránok, čo bol nárast ročnej návštevnosti o 33 %. Užívatelia si v priemere prezreli 1,3 stránky. V tomto roku bola okrem bežných aktualizácií pluginov doprogramovaná šablóna Cena za vedu a techniku. Na testovacom serveri sa programoval modul Register vedcov VND. Pokračovalo sa v týždennom intervale vyhodnocovanie návštevnosti a sledovanie rýchlosti portálu.

Okrem článkov boli najnavštevovanejšími stránkami v roku 2024 na portáli VND podujatia (78 157 zobrazení). V roku 2024 bol podiel čitateľov prostredníctvom mobilných zariadení 68 %. Snahou NCP VaT je aj prostredníctvom tohto portálu VEDA NA DOSAH informovať širokú verejnosť o dianí a aktivitách v oblasti popularizácie vedy a techniky na celom území SR.

Tabuľka 77 Dvadsať najčítanejších článkov na portáli VEDA NA DOSAH v roku 2024

Por.	Názov článku	Zobrazenia stránky
1.	Psychológ Tomšík: Predstava, že narcista miluje sám seba, je mýtus. Nenávidí sa	22 908
2.	Metamfetamín – obľúbená droga Čechov a Slovákov	16 933
3.	Čaká nás najnižší spln roka. Indiáni ho volali jahodový	15 903
4.	Dávajte si pozor! Invázny druh sršeň ázijský vzbudzuje obavy aj na Slovensku	15 258
5.	Dnes nás čaká modrý spln Mesiaca	14 974
6.	Vedkyňa radí, na čo si dať pozor pri kvasení kapusty	14 449
7.	Aké pozoruhodné a vzácne úkazy nás čakajú na oblohe v roku 2024?	14 110
8.	Raz za život: pripravte sa na výbuch novy, ktorý bude viditeľný voľným okom	13 098
9.	Kto bol svätý Valentín a prečo je patrónom zamilovaných?	12 096
10.	Kométa Tsuchinshan-ATLAS odфотографovaná z Česka	11 467
11.	Perzeidy vyvrcholia 12. a 13. augusta. Vzácne môže zažiarit aj bolid	11 109
12.	Pozor na invázne rastliny! Najnebezpečnejší je boľševičník obrovský	10 880
13.	Je počet 8 planét v slnečnej sústave definitívny?	10 517

14.	Interrupčná tabletka bude možno konečne dostupná aj na Slovensku, odborníkov čaká posledné stretnutie	10 480
15.	Kostihoj lekárske má unikátny mechanizmus na zrast kostí a regeneráciu tkanív	9 950
16.	Rumanček je najpopulárnejšia liečivá bylina na svete	9 869
17.	Hrozí vám syndróm mŕtveho zadku? Toto sú jeho príznaky	9 796
18.	Čo nejesť a nepiť v tehotenstve?	9 254
19.	Pôst vás môže vyliečiť a predĺži vám život, tvrdia odborníci	9 153
20.	Lastovičník väčší – rastlina dobrej nálady, ale aj jed na vošky v záhrade	9 034

Zdroj: NCP VaT, 2025.

3.5.2. Podujatia

NCP VaT pokračovalo v roku 2024 okrem podpory realizovaných popularizačných podujatí aj v príprave a realizácii vlastných podujatí. Celkovo zrealizovalo 30 podujatí. Medzi takéto tradičné podujatia patrili napríklad:

- **Veda v CENTRE** – vedecká kaviareň, kde sa v neformálnom prostredí pravidelne stretávajú významní slovenskí vedci a technológovia a prezentujú verejnosti výsledky svojho výskumu. Súčasťou podujatia je vždy aj diskusia a výstupy sa ďalej propagujú vo forme videí a článkov rôznymi informačnými kanálmi. V roku 2024 sa uskutočnilo spolu 11 vedeckých kaviarní;
- **Vedecká cukráreň** – neformálne stretnutie vedcov s mladými ľuďmi. Súčasťou podujatia je vždy aj diskusia a výstupy sa ďalej propagujú vo forme videí a článkov rôznymi informačnými kanálmi. V roku 2024 sa uskutočnilo 10 vedeckých cukrární;
- **Európska noc výskumníkov** – festival vedy, na ktorom sa prezentujú výsledky výskumu a vývoja na Slovensku. Realizuje sa pravidelne raz ročne vo vybraných mestách Slovenska. NCP VaT je spoluorganizátorom daného podujatia. V roku 2024 sa Európska noc výskumníkov konala tradične v posledný septembrový piatok. NCP VaT sa do podujatia zapojilo prezentáciou CVTI SR v Starej tržnici v Bratislave. Zamestnanci NCP VaT prezentovali novú aplikáciu Aurel Stodola AI, výstavy cez virtuálnu realitu, portál VEDA NA DOSAH, ako aj časopis Quark;
- **Vedec roka SR** – podujatie, ktoré má za cieľ oceňovať a propagovať prácu slovenských vedcov a technológov. Ide o inštitucionálne ocenenie organizované spolu so SAV a ZSVTS. V roku 2024 sa podujatie Vedec roka SR uskutočnilo v máji v Moyzesovej sieni UK v Bratislave a podujatie navštívilo približne 60 pozvaných hostí;
- **výstavy zamerané na rôzne oblasti VaT** – NCP VaT taktiež pripravuje výstavy zamerané na rôzne oblasti vedy a techniky. Veľká časť z výstav je k dispozícii na zapožičanie iným inštitúciám a majú potenciál putovných výstav. NCP VaT momentálne disponuje osemnástimi druhmi vlastných putovných výstav. V roku 2024 boli uskutočnené 3 výstavy v Bratislave, pričom jedna z výstav je dlhodobou zapožičaná gymnáziu v Martine. Výstava Aurel Stodola bola rozšírená o aplikáciu postavenú na umelej inteligencii, prostredníctvom ktorej sa v namodelovanej dielni môžu návštevníci s týmto fyzikom porozprávať. Panely Aurel Stodola AI boli doplnené o informácie,

ktoré si návštevníci môžu pozrieť v rozšírenej realite. Výstavy boli prezentované aj vo virtuálnej realite na 3 podujatiach;

- **podcasty** – počas celého roka 2024 boli nahrávané a zverejňované podcasty Veda na dosah. Celkovo bolo publikovaných 21 dielov podcastov. V rámci toho bolo dosiahnutých viac ako 20 000 vypočutí a cca 5 400 vzhliadnutí na YouTube. Podcasty boli propagované na portáli VEDA NA DOSAH prostredníctvom článkov s podcastmi, ako aj na sociálnych sieťach Facebook a Instagram.

3.5.3. Časopis Quark

NCP VaT v spolupráci s MŠVVaM SR ako gestorom štátnej vednej a technickej politiky každoročne organizuje podujatie **Týždeň vedy a techniky na Slovensku**. V rámci TVT na Slovensku 2024 NCP VaT zorganizovalo a spoluorganizovalo niekoľko hlavných podujatí a koordinovalo propagáciu ďalších cca 200 sprievodných podujatí po celom Slovensku. Zároveň organizovalo oceňovanie vedeckých osobností vo vede a technike Cena za vedu a techniku 2024, ktorej vyhlasovateľom je MŠVVaM SR.

NCP VaT okrem organizovania podujatí, komunikácie s relevantnými subjektmi a prevádzkovania webových stránok zabezpečuje aj vydávanie brožúr a publikácií venovaných rôznym oblastiam vedy a techniky na Slovensku a vydávanie popularizačného periodika o vede a technike – časopisu Quark. Je to jediný pôvodný slovenský časopis prinášajúci na 56 stranách overené informácie o objavoch, výskumoch, inováciách a novinkách v rôznych oblastiach vedy a techniky na Slovensku i vo svete, ktoré sú spracované zrozumiteľným spôsobom. Časopis zároveň ponúka príležitosť pre slovenských vedcov, technikov a odborníkov prezentovať výsledky svojej práce. Už siedmy rok trvá intenzívna spolupráca so skupinou Mladí vedci SAV, ktorej členovia každý mesiac prispievajú svojimi článkami z rôznych vedeckých oblastí. Už päť rokov redakcia pravidelne každý mesiac spolupracuje s platformou Matfyzjein na príprave experimentov a videí k nim, ktoré zároveň propagujú časopis medzi študentmi a širokou verejnosťou.

Od septembra 2019 je pre predplatiteľov k dispozícii kompletný digitálny archív obsahujúci 352 čísel časopisu od jeho vzniku (počet k 31.12.2024). Časopis Quark je distribuovaný do novinových stánkov a predplatiteľom, ktorými sú študenti, školy, vedecká obec, ale aj široká verejnosť. Časopis je tiež k dispozícii predplatiteľom v elektronickej verzii. Pracovníci redakcie zároveň zabezpečujú obsahové napĺňanie a správu webovej stránky časopisu www.quark.sk (mesačne má stránka návštevnosť približne 30 000), ako aj správu profilu časopisu Quark na sociálnej sieti Facebook (počet sledovateľov k 31.12.2024 bol 5 405).

Časopis vychádza každý mesiac v náklade 2 500 kusov výtlačkov, mesačne má v priemere 1 000 predplatiteľov a odberateľov, medzi ktorými sú okrem jednotlivcov aj základné, stredné a vysoké školy, knižnice či firemní zákazníci. Vo voľnom predaji je stav stabilizovaný a predaj je v priemere cca 650 kusov mesačne. Celkovo sa v roku 2024 predalo 15 320 ks jednotlivých vydaní časopisu Quark. V roku 2024 v súčinnosti s Vedeckou knižnicou CVTI SR pokračuje spolupráca s vedeckými knižnicami Slovenska, ktorým sa časopis Quark poskytuje pre študijné účely ich návštevníkov.

Od roku 2022 vychádza časopis Quark aj vo verzii pre zrakovo znevýhodnených, ktorú distribuuje Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči. Redakcia časopisu Quark pripravuje každý mesiac podklady pre túto verziu.

Nepredané kusy, tzv. remitenda, sa využívajú na podujatiach organizovaných CVTI SR na popularizáciu vedy a techniky, na rôznych súťažiach na stredných a vysokých školách a na podujatiach, na ktorých sú CVTI SR a Quark partnerom, resp. mediálnym partnerom (Vedecká cukráreň, Vedecká kaviareň, Týždeň vedy a techniky na Slovensku, SlovakiaTech, Matfyzjein, Vedatour, Noc vedy, Večer zVEDAvých, Festival vedy a techniky AMAVET, Cena za veda a techniku, FabLab, a iné).

V roku 2024 NCP VaT naďalej podporovalo predaj a objednávanie časopisu Quark prostredníctvom eStore CVTI SR. V roku 2024 si Quark (ročné, polročné predplatné, elektronické ročné predplatné) cez eStore objednalo 258 zákazníkov. Sekcie venované časopisu redakcia mesačne aktualizuje. V ponuke sú nielen rôzne druhy predplatného a prístup k celému archívu od roku 1995, ale aj jednotlivé staršie čísla časopisu.

3.5.4. Audiovizuálne diela a iné mediálne produkty

NCP VaT zabezpečovalo aj v roku 2024 živé prenosy z vybraných podujatí a taktiež zabezpečilo spracovanie a následné zverejnenie množstva audiovizuálnych diel, spotov a videodokrútok. NCP VaT taktiež nepretržite buduje archívy mediálnych produktov z produkcie CVTI SR zameraných na popularizáciu vedy a techniky (videogaléria, audiogaléria, fotogaléria).

3.5.5. Zážitkové centrum vedy Aurelium

V rámci národného projektu PopVaT bolo vytvorené centrum vedy pod názvom Zážitkové centrum vedy Aurelium (ďalej len „ZCV Aurelium“). ZCV Aurelium v súčasnosti funguje pod MŠVVaM SR ako organizačná súčasť CVTI SR, sekcie NCP VaT. Ide o interaktívne centrum vedy, ktoré ponúka stálu expozíciu interaktívnych exponátov so zameraním na fyziku, matematiku, chémiu, elektrotechniku, magnetizmus, termodynamiku, strojárstvo, robotiku, optiku a pod. Rozkladá sa na ploche s rozlohou 2 500 m² a je rozdelené do 6 základných častí. Súčasťou ZCV Aurelium je aj Teslov svet a v ponuke má aj laserovú show. Je určené návštevníkom všetkých vekových kategórií od školského veku po dôchodcovský vek, školským skupinám, letným táborom a pod. ZCV Aurelium bolo uvedené do pilotnej prevádzky v decembri 2015 a slávnostne otvorené dňa 7. novembra 2016.

Počas roka 2024 bola ZCV Aurelium návštevnosť nasledovná: 309 exkurzií s 9301 návštevníkmi (žiaci a pedagogický dozor), 6469 individuálnych návštevníkov rôznych vekových skupín. V monitorovanom období navštívilo ZCV Aurelium spolu 15 770 návštevníkov.

ZCV Aurelium bolo v plnej prevádzke počas celého roka 2024, s výnimkou 2 servisných týždňov, kedy prebiehala údržba, hĺbkové upratovanie a oprava exponátov.

Aurelium bolo miestom konania alebo spoluorganizátorom viacerých podujatí:

- Pravidelné konferencie Vizionári v ekonomike a Vizionári v zdravotníctve
- Rodinná nedeľa v Aureliu v spolupráci s MiÚ Nové Mesto – Bratislava

- Odovzdávanie Ceny Aurelia
- Súťaž vodíkových áut H2GP
- Deň svetla
- Festival štyroch živlov AMAVET
- Európska noc vedy
- Festival vedy a techniky AMAVET
- Konferencie (INDUSTRY4UM)
- Týždeň vedy a techniky, VeDETSKý deň

Ďalšie činnosti:

V rámci popularizačnej aktivity bolo ZCV Aurelium aktívne propagované v relácii Kreslo pre host'a v Devínskonovoveskej televízii a v programe Flopy v kanáloch TV RiK. Počas roka 2024 boli v ZCV Aurelium opakovane organizované lektorský vedené workshopy Stretnutie s okuliarmi a Tangramy.

ZCV Aurelium počas roka 2024 odovzdalo Cenu Aureliu víťazom tretieho ročníka celoslovenskej súťaže pre stredné školy s názvom Oživme hrdinu, ktorá propaguje význam zabudnutých slovenských vedcov.

Aurelium zorganizovalo v spolupráci s Medzinárodným laserovým centrom podujatie Deň Svetla, ktoré má ambíciu byť každoročným tematickým podujatím s programom a prednáškami.

Zároveň v ZCV Aurelium prebiehal kontinuálny servis a obnova expozície. Počet sledovateľov na Facebooku bol v januári 2024 - 5 196 a v decembri 2024 - 5 349. Ide o nárast o 153 sledovateľov.

3.5.6. Múzeum školstva a pedagogiky

Múzeum školstva a pedagogiky (MŠaP) je špecializovanou fondovou pamäťovou inštitúciou rezortu školstva s celoštátnou pôsobnosťou v oblasti dejín školstva a pedagogiky na Slovensku. Jeho poslaním je cieľavedome získavať, zhromažďovať, ochraňovať, vedeckými metódami zhodnocovať, odborne spracovávať a sprístupňovať pamiatky z oblasti dejín školstva a pedagogiky na Slovensku. V roku 2024 vykonávalo všetky odborné múzejné činnosti v zmysle zákona 206/2009 (Zákon o múzeách a galériách). Kurátori MŠaP pracovali na 5 výskumných úlohách, výsledky svojej práce prezentovali na 2 odborných konferenciách, publikovali 8 odborných štúdií a článkov a 4 recenzie a anotácie. Redakčne pripravili a publikovali odborné elektronické periodikum Historicko-pedagogické fórum. Bádateľské služby múzea využilo 9 bádateľov a zrealizovalo sa 21 odborných konzultácií. Zapožičaním zbierkových predmetov participovalo MŠaP na 3 výstavných projektoch iných múzeí.

V súvislosti s akvizíciou historických kníh nadviazalo MŠaP spoluprácu s Oddelením dreva, celulózy a papiera Ústavu prírodných a syntetických polymérov Slovenskej technickej univerzity, ktoré vykonalo ich skríning na prítomnosť plesní a vypracovalo odporúčania pre ich odborné uloženie a preventívnu ochranu.

Pre verejnosť bolo MŠaP sprístupnené v apríli 2024, kedy po presťahovaní sa do nových priestorov v Devínskej Novej Vsi bola slávnostne za prítomnosti ministra školstva otvorená expozícia *Dejinami školstva*.

Počas ôsmich mesiacov MŠaP zrealizovalo 10 podujatí pre verejnosť a 41 vzdelávacích programov a lektorátov pre objednané skupiny. Spolu ho navštívilo 2038 návštevníkov.

3.5.7. Múzeum špeciálneho školstva

Múzeum špeciálneho školstva v Levoči je špecializovaným múzeom s celoslovenskou pôsobnosťou, s komplexnou dokumentáciou v oblasti špeciálneho školstva a vzdelávania žiakov so zdravotným postihnutím. Špecializuje sa na zhromažďovanie, ochraňovanie, odborné zhodnocovanie, spravovanie, využívanie a sprístupňovanie hmotných dokladov z dejín špeciálneho školstva a vzdelávania osôb so zdravotným postihnutím. Múzeum vzniklo transformáciou pôvodného Slepeckého múzea (1974 - 1987) a 16. novembra 1990 bolo zriadené Ministerstvom školstva SSR. Od 1.1.2014 doteraz je organizačnou súčasťou Centra vedecko-technických informácií SR, priamo riadenej príspevkovej organizácie Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.

Múzeum plní úlohy vyplývajúce zo zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty. V rámci odborných činností – zbierkotvornej, akvizičnej, dokumentačno-evidenčnej, výskumnej úzko spolupracuje so špeciálnymi školami, špecializovanými inštitúciami i jednotlivcami so zdravotným postihnutím. Ochrannú, konzervátorskú a reštaurátorskú činnosť múzeum realizuje prostredníctvom subdodávateľov. Výsledkom kultúrno-prezentačnej a edukačnej činnosti múzea je pestrá ponuka múzejných vzdelávacích programov, lektorované prehliadky interaktívnej expozície v slovenskom, anglickom a nemeckom jazyku, audiosprievidcovia múzeom v maďarskom a poľskom jazyku, kreatívne workshopy, letné projekty, a to všetko pre individuálnych návštevníkov, školské skupiny, odbornú verejnosť, zahraničných turistov i návštevníkov so zdravotným postihnutím. Pre hendikepovaných návštevníkov múzeum ponúka popisy exponátov a textov v expozícii v Braillovom písme, videosprievidcu v slovenskom posunkovom jazyku a vďaka pohyblivej schodiskovej stoličke je časť stálej expozície prístupná aj imobilným záujemcom o prehliadku.

Múzeum je ideálnym miestom pre kultúrnu, edukatívnu a interaktívnu inklúziu, miestom pre všetkých bez rozdielu.

V roku 2024 múzeum do zbierkového fondu darom získalo: hodnotnú dokumentáciu 26-tich ročníkov medzinárodných futsalových pretekov nepočujúcich športovcov (halového futbalu), ďalej autorské dokumentačné materiály o logopedických pomôckach, vysokoškolské skriptá „Metodika tvorenia hlások a náprava chybnej výslovnosti u nepočujúcich“, metodiku výchovy reči u zajakavých detí, logopedické pomôcky, historický - kufříkový Pichtov písací stroj pre nevidiacich a pozostalosť po A. Frycovi, prvom riaditeľovi najstaršej školy pre nevidiacich na Slovensku. Knižničný fond sme obohatili o 21 čiernotlačových historických, špeciálno-pedagogických titulov, 10 titulov v Braillovom písme a 12 titulov v elektronickej verzii.

Zbierkový fond k 31.12. 2024 tvorí 3 911 skatalogizovaných zbierkových predmetov, knižničný fond 4 075 čiernotlačových titulov, z toho je 2 333 titulov zdigitalizovaných a zverejnených v Digitálnej knižnici na webe múzea.

Výskumná a poradenská činnosť je realizovaná priebežne, v spolupráci s Katedrou špec. pedagogiky Pdf UK v Bratislave a Spojenou školou internátnou v Levoči (pre nevidiacich).

V rámci kultúrno-prezentačnej činnosti bola sprístupnená interaktívna stála expozícia na 4 podlažiach, s celkovou rozlohou 200 m². Lektorované prehliadky stálej expozície absolvovalo múzejníci – 70, Európska noc vedy – 171. Múzeum navštívilo 181 zahraničných turistov (v r. 2023 – 175 návštevníkov). **Celková návštevnosť za rok 2024 predstavuje 6 181 návštevníkov, čo je o 17,09% viac, ako v r. 2023.**

Múzeum pokračovalo v realizácii ďalšej etapy modernizácie multifunkčnej expozície s celkovou rozlohou 39 m². Napriek tejto pozitívnej udalosti, múzeu stále absentuje nefunkčný výstavný priestor s rozlohou 76 m², čo negatívne vplýva na plánovanie a realizáciu krátkodobých výstavných projektov, autorských či prevzatých výstav a prezentáciu tvorby umelcov so zdravotným postihnutím.

Činnosť interaktívneho múzea zabezpečujú 3 odborní zamestnanci na plný úväzok a počas celého roka múzeum zamestnávalo aj pracovníkov na dohody o vykonaní práce a pracovnej činnosti. Zväčša ide o brigádnikov počas letnej sezóny, kedy je múzeum otvorené 7 dni v týždni vrátane víkendov a sviatkov (jún-september).

V rámci letného projektu Ekomúzejníci v akcii múzeum spolupracovalo s Nadáciou Východoslovenská energetika, ktorá projekt podporila sumou 3 947 EUR.

Múzeum špeciálneho školstva k svojej propagácii a medializácii aktívne využíva webový portál www.msslevoča.sk a sociálne siete Facebook - @mss.levoča a Instagram - @mss.levoča.

Instagram, rok 2023/2024: 870/996. Nárast o 126 sledovateľov.

Facebook, rok 2023/2024: 1744/1871. Nárast o 127 sledovateľov.

Spolu 3 987 návštevníkov, zážitkovo-edukatívne programy 948 žiakov MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ a špeciálnych ZŠ, múzejné stredy so seniormi 75 návštevníkov.

Iné podujatia podľa PHÚ: Farebný február v múzeu – 420, Veľká noc jar nesie/veľkonočný workshop – 173, Noc múzeí a galérií – 160, MDD a otvorenie letnej sezóny – 177, My sme malí

3.5.8. Centrálny informačný portál a informačný systém o výskume, vývoji a inováciách

Prostredníctvom NCP VaT je zabezpečovaná správa, prevádzka a obsahová aktualizácia ústredného portálu verejnej správy MŠVVaM SR v zmysle zákona 172/2005 Z. z. Ide o CIP VVI a o informačný systém o vede SK CRIS, ktorý obsahuje údaje o projektoch VaV, subjektoch VaV (organizácie, výskumníci) a výsledkoch výskumných aktivít. SK CRIS je založený na spoločnom dátovom formáte CERIF podporovanom Európskou komisiou s cieľom výmeny a šírenia informácií o VaV v rámci EÚ.

Informačný systém SK CRIS v rámci registra organizácií VaV, registra projektov VaV, registra výskumníkov a registra výsledkov VaV integruje údaje o vede a výskume na Slovensku. Prostredníctvom systému je administrovaný proces hodnotenia spôsobilosti vykonávať VaV (§ 26a zákona 172/2005 Z. z.), ako aj doplnkové štatistické zisťovanie výskumno-vývojového potenciálu MŠVVaM SR. Systém vytvára referenčné údaje (údaje o certifikáte spôsobilosti vykonávať VaV) a poskytuje ich relevantným subjektom, hlavne grantovým agentúram. Údaje registrov v prevažnej miere patria medzi otvorené údaje a sú preto

dostupné aj verejnosti bez nutnosti autentifikácie do systému. Informačný systém SK CRIS obsahoval k 31. 12. 2024 štruktúrované údaje:

- o 26 914 projektoch VaV,
- o 674 výzvach na podávanie projektov VaV,
- o 2 874 výskumných organizáciách,
- o 40 065 výskumníkoch,
- o 855 872 výsledkoch VaV.

SK CRIS je prevádzkovaný v Dátovom centre pre VaV a je integrovaný aj s inými systémami v oblasti podpory vedy. Sú to predovšetkým systémy grantových agentúr APVV, VEGA a KEGA, ktoré v zmysle platnej legislatívy každoročne do registra projektov VaV importujú údaje o riešených projektoch. Register výsledkov VaV je napĺňaný aj prostredníctvom prepojenia s Centrálnym registrom publikačnej činnosti (ďalej len „CREPČ“) cez integračné rozhranie. Informačný systém SK CRIS bol vytvorený v zmysle štandardov EÚ pre údaje vedy a výskumu (formát CERIF) ešte v roku 2013 a v roku 2024 bola uvedená do ostrej prevádzky jeho nová verzia ako súčasť riešenia KOMIS. V rámci neho bolo zrealizované zosúladenie systému so súčasnou verziou európskych štandardov, nový modul Mapa výskumnej infraštruktúry ako aj implementácia požiadaviek zákona č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii), ako aj zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V rámci SK CRIS je prevádzkovaná databáza výskumných projektov, do ktorej sú v zmysle platnej legislatívy evidované výskumné projekty financované z verejných zdrojov alebo riešené v rámci medzinárodnej spolupráce. V roku 2024 bolo na Slovensku riešených 4 140 projektov vedy a výskumu¹³. Podieľalo sa na nich 324 slovenských organizácií VaV¹⁴. Sú to predovšetkým projekty financované APVV, ďalej projekty VEGA, KEGA, projekty financované zo štrukturálnych fondov EÚ a projekty medzinárodnej spolupráce vo VaV. Z medzinárodných projektov ide predovšetkým o projekty financované z grantových schém Horizont 2020/Horizont Európa, COST, ďalej medzinárodná spolupráca podporená APVV, ako aj projekty z rôznych programov Európskej komisie a medzinárodných organizácií. Podrobnejšie sa touto problematikou zaoberá kapitola 3.1.3 Projektová činnosť vo výskume a vývoji v roku 2023. Subjektmi VaV sú výskumné organizácie. Ide hlavne o vysoké školy, ústavy Slovenskej akadémie vied a štátne výskumné ústavy, ale patria medzi nich aj výskumné podnikateľské organizácie. V rámci SK CRIS je prevádzkovaná databáza výskumných organizácií, do ktorej sa priebežne registrujú predovšetkým záujemcovia o hodnotenie spôsobilosti vykonávať VaV. K 31. 12. 2024 bolo v systéme evidovaných 678 subjektov – držiteľov osvedčenia o spôsobilosti vykonávať VaV. Podrobnejšie informácie o odbornom zameraní týchto organizácií a sektore VaV, v ktorom tieto organizácie pôsobia, sa nachádzajú v kapitole 3.1.3 Projektová činnosť vo výskume a vývoji v roku 2024. Využitie Informačného

¹³ Zdroj: databáza SK CRIS, stav k 27. 6. 2025.

¹⁴ V počte organizácií nie sú zahrnuté fakulty a iné rovnocenné organizačné zložky, ktoré majú totožné IČO organizácie.

systému o výskume, vývoji a inováciách SK CRIS a CIP VVI vyplýva z cieľovej skupiny používateľov, ktorou je predovšetkým vedecká a výskumná obec a rozhodovacia sféra.

3.5.9. Prieskum spokojnosti Hodnoť.to

Prieskumy Hodnoť.to sú súčasťou novej zložky financovania verejných vysokých škôl na Slovensku v súlade s komponentom 8 reformy 1 Plánu obnovy a odolnosti, ktorou je zavedenie tzv. výkonnostných zmlúv ako nového nástroja podpory profilácie a diverzifikácie vysokých škôl na základe ich špecifických silných stránok a potenciálu rozvoja. V januári 2024 podpísali s Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (MŠVVaM SR) výkonnostné zmluvy všetky verejné vysoké školy na Slovensku. Za splnenie 14 merateľných ukazovateľov v rokoch 2024 až 2026 môžu verejné vysoké školy získať finančnú dotáciu viac ako 300 miliónov eur.

Prieskumy realizuje Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) v spolupráci s Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (MŠVVaM SR), ktoré je zadávateľom prieskumov a analyzuje výsledky prieskumov.

Prieskum spokojnosti študentov 2024

Prieskum sa zameriaval na názory študentov I., II., a spojeného I. a II. stupňa štúdia na verejných vysokých školách na Slovensku, ktorí realizujú svoje štúdium v dennej forme, s výnimkou samoplatcov a študentov na akademických mobilitách.

Z celkovej cieľovej skupiny 87 077 študentov boli oslovení len študenti vybraní do vzorky, ktorá je kreovaná prostredníctvom náhodného stratifikovaného výberu, reprezentatívnej na úrovniach vysoká škola/fakulta/študijný odbor.

Z oslovenej kvóty 18 190 respondentov sa do prieskumu zapojilo 6 504 študentov.

Prieskum spokojnosti zamestnávateľov 2024

V prieskume boli oslovení zástupcovia firiem, organizácií a inštitúcií pôsobiacich na území Slovenskej republiky s cieľom ich zapojiť do hodnotenia kvality verejných vysokých škôl na Slovensku cez hodnotenie zamestnaných absolventov I., II. stupňa a spojeného I. a II. stupňa štúdia s ukončeným štúdiom v akademickom roku 2022/2023.

Na základe reprezentatívnej vzorky vytvorenej prostredníctvom náhodného stratifikovaného výberu sa spätná väzba v roku 2024 týkala reprezentatívnej kvóty 3064 absolventov.

4. Budúcnosť popularizácie VaV na Slovensku

Aj napriek zlepšovaniu situácie v oblasti popularizácie VaV na Slovensku existuje stále nedostatok podporných mechanizmov pre popularizáciu a jednotlivcov angažujúcich sa v tejto oblasti. V rámci systémového prístupu popularizácie VaV je preto potrebné zabezpečiť vhodné formy komunikácie a spôsoby spolupráce s čo najväčším a najširším okruhom subjektov angažujúcich sa v oblasti VaV. Samozrejmosťou efektívnej popularizácie by mali byť rôzne popularizačné aktivity zamerané na konkrétne cieľové skupiny, ale aj spoločnosť ako celok. Za účelom udržateľnosti jednotlivých rozvíjaných činností a zámerov je nevyhnutné zaoberať sa pravidelne požadovanými a plánovanými budúcimi aktivitami vrátane ich finančného a personálneho zabezpečenia. Jasné definovanie cieľov popularizácie VaV, očakávaných dopadov jednotlivých aktivít pre kľúčové skupiny, ako aj monitorovanie skutočne realizovaných činností a hodnotenie dosiahnutých výsledkov je potrebné pravidelne objektívne posudzovať.

Vzhľadom na aktuálny stav popularizácie VaV v podmienkach SR je v súčasnosti potrebné posilňovať najmä mechanizmus rozvoja popularizácie reflektujúci aktuálne potreby a dianie v oblasti VaV a poskytujúci pevný rámec možností realizácie jednotlivých aktivít na národnej úrovni. Zároveň je vhodné vymedziť konkrétne parametre a očakávané ciele, ako aj úlohu jednotlivých zainteresovaných subjektov v procese popularizácie VaV.

Záver a odporúčania

Predložená Správa o stave výskumu a vývoja SR a jeho porovnanie so zahraničím za rok 2024 obsahuje hodnotenie kľúčových oblastí podpory výskumu a vývoja v SR. Správa sa zameriava na zhodnotenie financovania výskumu a vývoja v SR za hodnotené obdobie a tiež v dlhodobých trendoch za obdobie predchádzajúcich desiatich rokov, ako aj na porovnanie jednotlivých ukazovateľov so zahraničím. Analýza štatistických údajov ukázala, že z hľadiska podielu výdavkov na výskum a vývoj na HDP vynaložila SR v hodnotenom období na výskum a vývoj 44 % priemeru krajín EÚ-27.

Správa ďalej informuje o implementácii jednotlivých nástrojov na podporu výskumu a vývoja v hodnotenom období roka 2024, o nastavení politiky výskumu a vývoja, ako aj o bilaterálnej spolupráci SR v oblasti výskumu a vývoja. Materiál tiež obsahuje prehľad základných scientometrických ukazovateľov hodnotenia výkonnosti systému výskumu a vývoja v SR v porovnaní so zahraničím.

Na základe zhodnotenia dostupných údajov z oblasti výskumu a vývoja v SR za rok 2024 a existujúcich trendov vývoja v danej oblasti je možné navrhnúť nasledujúce odporúčanie:

- Implementovať opatrenia vyplývajúce z kľúčových strategických materiálov - Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií 2030 a Akčný plán Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030, Cestovná mapa výskumných infraštruktúr (SK VI Roadmap 2020-2030 a I. Akčný plán implementácie Cestovnej mapy výskumných infraštruktúr (SK VI Roadmap 2020-2030), Národná stratégia pre otvorenú vedu 2021-2028.